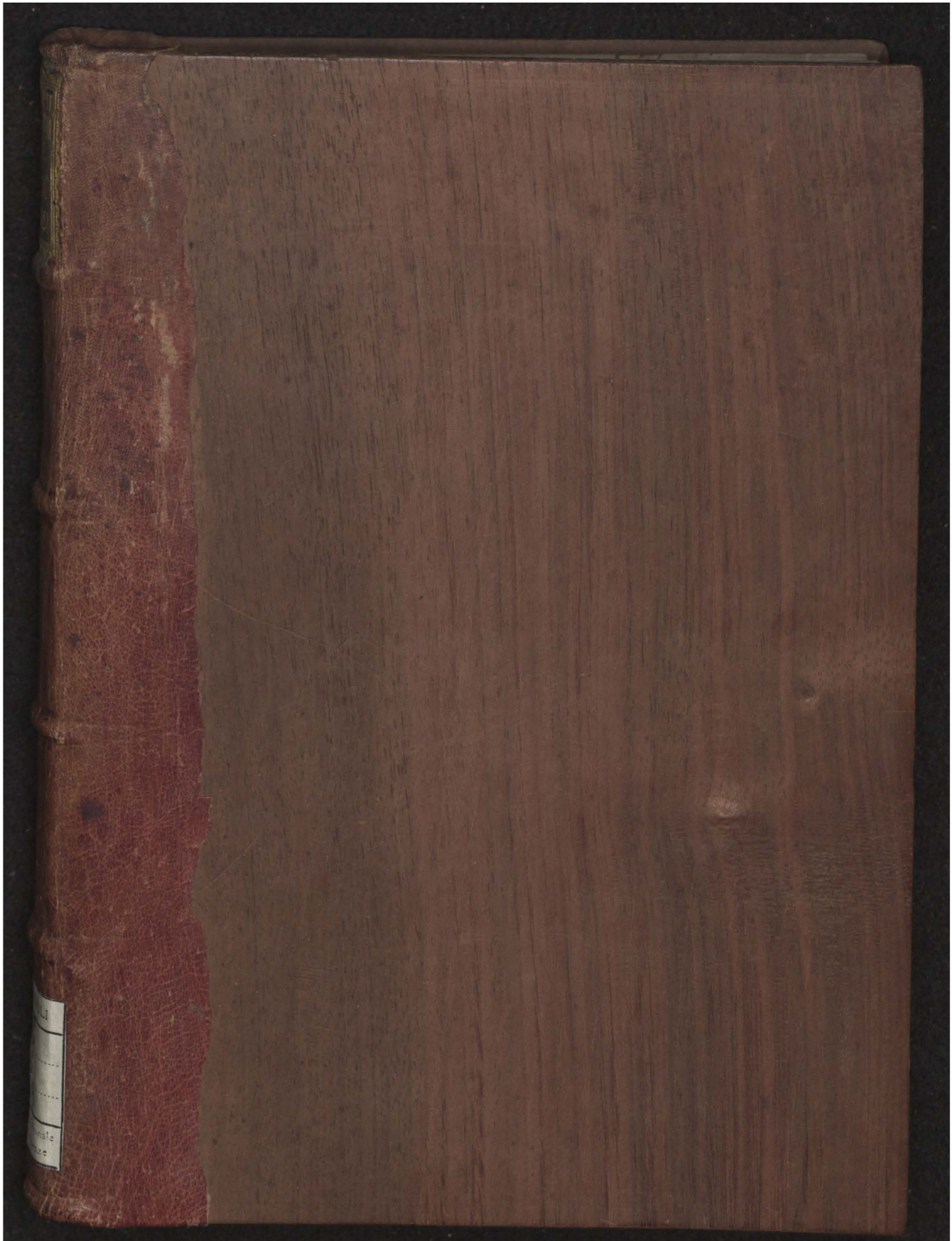

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

INCUNABULI
C
6
18
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

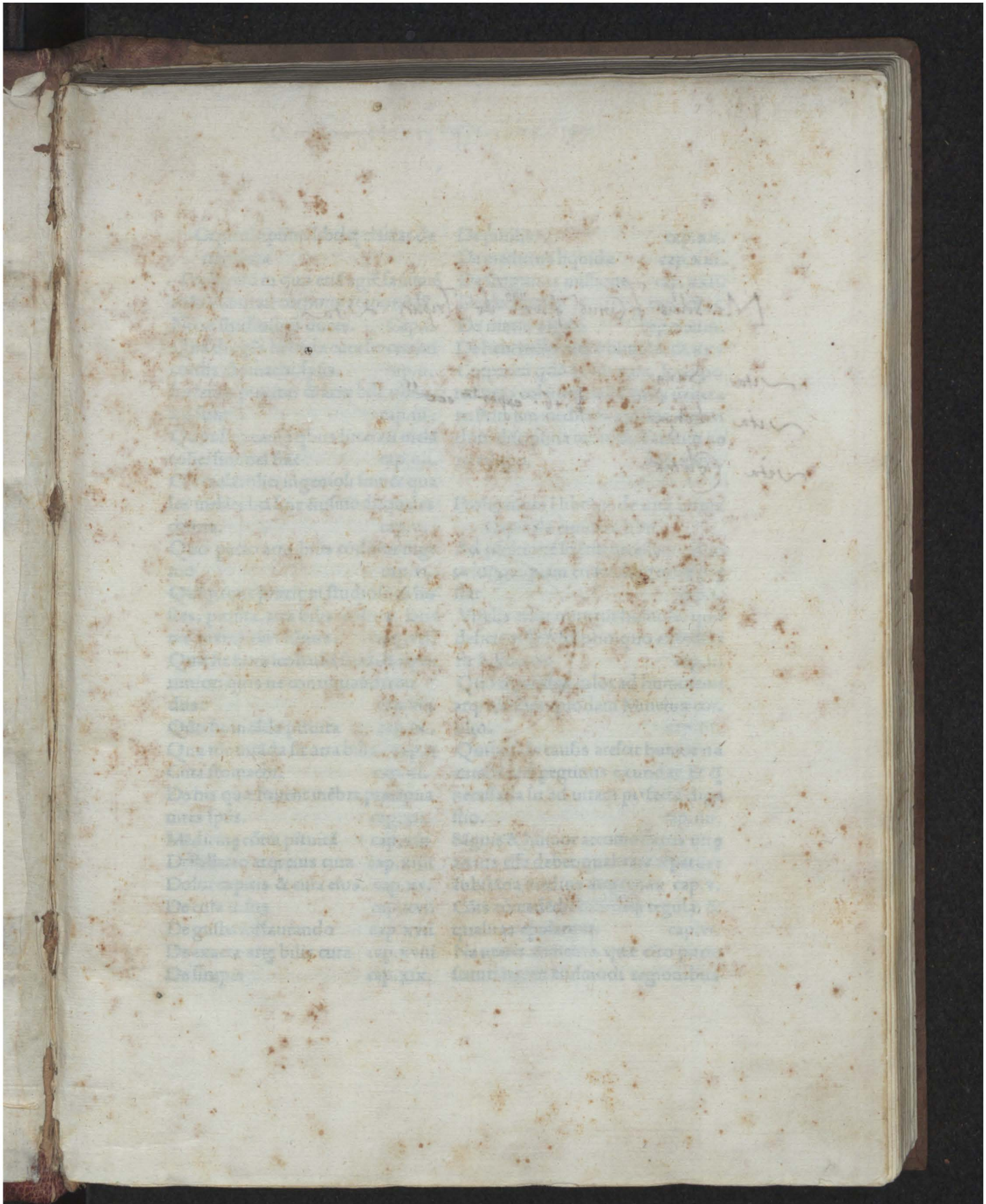

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Marsilius Ficinus flor.nus de Triplici ~vita

~vita Sana

~vita Longa ℔.16. expunta ccc.is

~vita Celis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Olim Georgij Antonij Vesputij liber. 1490.

Capitula primi libri q̃ tractat de uita ſana

Prohemiũ in quo etiã agit̃ ſanitatẽ mẽtis ſanitati corporis ãreponẽdã. Noue ſtudioſorũ duces. Cap.i.
Quã diligẽs habẽda cura ſit cerebri cordis. ſtomachi. ſpũs. cap.ii.
Litterati pituitæ/ & atræ bili obnoxii ſunt cap.iii.
Quot ſint cauſę q̃bus litterati melãcolici ſint uel fiãt cap.iiii.
Cur melãcolici ingenioſi ſint/ & quales melãcolici ſint eiuſmodi: quales contra. cap.v.
Quo pacto atra bilis cõducat ingenio cap.vi.
Quiq; ſunt præcipui ſtudioſorũ hoſtes. pituita. atra bilis. coitus. ſatietas. matutinus ſõnus. cap.vii.
Quæ ſit hora icohãdi ſtudiis opportunior: quis ue continuandi modus. cap.viii
Qũo ſit uitãda pituita cap.ix.
Qua rõe uitãda ſit atra bilis. cap.x
Cura ſtomachi. cap.xi.
De his quæ fouent mẽbra præcipua uires ſpũs. cap.xii.
Medicinę cõtra pituitã cap.xiii
Deſtillatio atq; eius cura cap.xiiii
Dolor capitis & cura eius. cap.xv.
De cura uiſus cap.xvi.
De guſtu inſtaurando cap.xvii
De exacta atrę bilis cura cap.xviii
De ſirupis cap.xix.
De pilulis cap.xx.
De medicina liquida cap.xxi.
De ſanguinis miſſione cap.xxii.
De electuariis cap.xxiii.
De nimia uigilia cap.xxiiii.
De hebetudie atq; obliuiõe. ca.xxv
Corporeũ q̃dẽ ſpũm cura. Incorporeũ uero cole: ueritatẽ deniq; uenerare. Primum medicina præſtat. Secundum diſciplina moralis. Tertium uoro religio. cap.xxvi.

Prohemium ĩ librũ.ii. de uitã longa

Capitula eiuſdem libri.

Ad pfectionẽ ſciẽtiæ neceſſaria eſt uita longa: quam etiam diligentia prę ſtat cap.i.
Vitalis calor nutritur humore: quo deficiẽte fit reſolutio: quo excedẽte fit ſuffocatio cap.ii.
Qũo rẽpandus calor ad humorem/ atq; uiciſſim quodam Minetuæ conſilio. cap.iii.
Quibuſ de cauſis areſcit humor naturalis: uel pegrinus exundat. Et q̃ neceſſaria ſit ad uitam perfecta digeſtio. cap.iiii.
Sãguis & humor accomodatus uitę aerius eſſe debet/ qualitate rẽparus: ſubſtãtia medius atq; tenax cap.v.
Cõis cõmedẽdi/ bibẽdiq; regula/ & qualitas epularum. cap.vi.
Ne utaris alimentis quæ cito putreſcunt: nec in eiuſmodi regionibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

habites: Vinū & trititū pręçeteris eli
ge: Putrefactionem & resolutionem
fuge. cap.vii.
Dieta: uictus medicia senū. cap.viii
Naturę aromatum & cordialium ne
cessariæ: & rursum qualis senum uic
tus. cap.ix.
De auro & aureis alimētis/ & recrea
tione senum cap.x.
De usu lactis sanguinisq; humani p
uita senum cap.xi.
Dieta/ habitatio/ consuetudo se
num cap.xii.
Quę adminicula senes a planetis ac
cipiāt ad oia mēbra fouēda. Vbi me
mēto passulas uuas pinguefacere ie
cur atq; corroborare/ quod maximū
est uitæ subsidiū cap.xiii.
Cōfabulatio senū sub Venere p uirē
tia prata cap.xiiii.
Mercurius alloquit senes/ & cōsulit
eis circa uoluptatē. odores. cantus.
medicinas cap.xv.
Cōfirmatio supiorum: & q deuitare
debemus assiduam cogitationē &
coitum. cap.xvi.
De medicinis senū/ & de habitatiōe
iterū atq; dieta. cap.xvii.
De nutrimēto spūs/ & cōseruatione
uitę p odores. ubi i hoc capitulo de
usu mellis dicit. Memēto rosaceum
mel solidū & liqdū senibus conser
uādis accomodatissimū cap.xviii.
Magorū medicia p senibus. cap.xix
De piculis euitādis ex quolibet ui
tæ septēnario iminētibus. cap.xx.

Prohemiū i librū. III. de uita cęlitus
Capitula eiusdem libri.
In quo consistat secūdū Plotinū uir
tus fauorē cęlitus attrahēs. s. i eo q
aia mūdi & stellarū demonūq; aię fa
cile alliciunt corporum formis acco
modatis Cap.i.
De concordia mūdi. de natura hois
secūdū stellas. quo fiat attractus ab
una quaq; stella cap.ii.
Inter aiam mūdi/ & corpus eius ma
nifestū est spūs eius/ i cuius uirtute
sūt quattuor elemēta. Nos uero per
spūm nostrum hunc possumus hau
rire. cap.iii.
Spūs noster haurit mūdi spūm p ra
dios solis & iouis: quatenus ipse fit
solaris/ & iouialis cap.iiii.
Tres gratiæ sūt Iupiter/ & Sol & Ve
nus. Iupiter est grā geminarū media
& maxie nobis accōmodata cap.v.
De uirtute in nobis naturali/ uitali/
aiali: & p quos planetas adiuuēt: &
quo p aspectū lunæ ad solē/ & Vene
rē: maxime uero ad iouē cap.vi.
Quo mēbra foueant i nobis p cōpa
rationem lunæ ad signa & ad stellas
fixas cap.vii.
De uirtutibus & usu stellarum fixa
rum cap.viii.
Dignitates planetarū i signis ad usū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

medicinarũ obſeruãdæ cap.ix.
Qũo planetis uti debeamus ĩ medi cinis cap.x.
Quibus modis ſpũs noſter haurire plurimũ põr de ſpũ uitaq; mũdi: Et q planetę ſpũm ꝓcreãt atq; recreãt:& qualia ad unũquenq; planetam per tinent cap.xi.
Res naturales atq; ẽt artificioſæ ha bent uirtutes a ſtellis occultas: per quas ſpũm noſtrũ ſtellis eiſdẽ expo nunt cap.xii
De uirtute imaginũ ſecundum anti quos/ atq; medicinarum cęlitus acq ſita cap.xiii
Ordines rerũ a ſtellis pẽdẽtiũ ut So larĩ atq; ſimiliũ:& qũo ſpũs fiat So laris cap.xiiii
De uirtute imaginum ſecũdum anti quos atq; medicinarum: & quomo do medicinæ ſint lõge ualidiores q̃ imagines cap.xv.
De poreſtate cęli. De uiribus radio rum/unde uim ſortiri putentur ima gines. cap.xvi
Quã uim habent figuræ ĩ cęlo/ atq; ſub cęlo cap.xvii
Quales cæleſtium figuras ãtiq ima ginibus imprimebãt/ ac de uſu ima ginum cap.xviii
De fabricanda uniuerſi figu ra. cap.xix.
Quãtã imagines uim hẽre putenť ĩ ſpũm/& ſpũs ĩ eas: & de affectu utẽ tis & operantis cap.xx.
De uirtute uerborum/ atq; cãtus ad beneficium cęleſte captandũ. Ac de ſeptem gradibus ꝓducẽtibus ad cę leſtia. cap.xxi.
Qũo ſeptẽ modis nos cęleſtibus ac cõmodare poſſumus:& q̃bus Satur nus ſit maleficus: quibus ꝓpitius: quos Iupiter a ſaturno defẽdat:qũo cęlum agat in ſpiritum/& corpus/& animam cap.xxii.
Vt proſpere uiuas/agaſq;: imprimis cognoſce ingenium:ſydus:genium tuum:& locum eiſdem cõuenientẽ. hic habita.profeſſionem ſequere na turalem. cap.xxiii.
Qua ratione litterati cognoſcãt in genium ſuum: ſequanturq; uictum ſpũi conſentaneum cap.xxiiii.
Aſtronomica diligentia in liberis procreandis. In præparandis epu lis. In edificiis/ & habitatione/ atq; ueſtibus. Et quantum curare talia li ceat cap.xxv.
Quomodo per iferiora ſupioribus expoſita deducantur ſupiora. Et ꝓ mũdanas materias mũdana potiſſi mum dona. cap.xxvi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Cursim Recognita.

In libro primo.

Carta. iii. facia. ii. ocioſi
car. vii. fa. i. repẽre truduntur
car. vii. fa. .ii. retrahit ad externa
car. ix. fa. ii. peximã uero illã
car. x. fa. i. ideſt ſclarea ſilueſtris
car. xviii. fa. i. coralli. s. utriuſq;

In libro ſecũdo

Car. i. fa. ii. annũ fere cẽteſimũ
car. iiii. fa. i. ſuppeditaẽ humori
car. v. fa. i. cetera elemẽta
car. vi. fa. ii. faſianarum
car. vii. fa. ii uinum & triticum
car. xi. fa. i. lachrymoq; pini
car. xi .fa. ii. uitiſ ſator ꝓpagator uite
car. xiiii. fa. ii. harmonicos. har monico
car. xvi. fa. ii. calẽre oleo
car. xvii. fa. i. utcũq; cõpẽſare poſ ſimus
car. xviii. fa. i. propter horũ craſ ſam tenacitatem
car. xviii. fa. ii. ſpũm ſeruaturum
car. xix. fa. i. exalans ex natura
car. xx. fa. ii. ꝓpinquas anno

In libro tertio

Car: ii. fa. i. prẽterea generis
car. ii. fa. i. tũc neq; intellectus
car. iii. fa. i. illic exiſtunt
car. v. fa. i. quę ſtupefaciunt
car. v. fa. i. ac eiuſmodi ſtudiũ
car. viii. fa. ii. quarta peripatetici putant
car. x. fa. i. expulſiuã ꝑ aquea
car. xiii. fa. i. quomodocũq; qua ſi per medicinas
car. xiii. fa. ii. i noſtra reuolutio ne & geneſi
car. xviii. fa. ii. lapis aetites/ uel aquilinus
car. xviii. fa. ii. ruta & zedoaria
car. xxi. fa. ii. hac ipſa rõe coniũ eius quẽ cingit
Car. xxii. fa .i. audias/ olfacias / imagineris
car. xxii. fa. i. paulo ãte phębeoſ narrauimus
car. xxiii. fa. i. a theologis/ & a Iã blicho
car. xxiiii. fa. i. imẽſa ferme cęleſtiũ
car. xxv. fa. i. ſcilicet illuminare
car. xxviii. fa i. atq; ẽt cõſeruaẽ
car. xxix. fa. i. fęliciter aſcẽdere
car. xxix. fa. i. dextra renẽſ calamũ
car. xxxiii. fa. i. cõburat: eminus ãt caligare cõpellat
car. xxxiiii. fa. i. imaginẽ ſub luna
car. xxxv. fa. ii. & hic quidem
car. xxxv. fa. ii. uehemẽtęq; hẽat
car. xxxix. fa. i. ipſo ſuo ſidere
car. xxxxiii. fa. ii. eius articulos
car. xxxxiiii. fa. ii. aiam mũdi facile

In Apologia

Carta. i. fa. ii. aetitem lapidem
carta. iii. fa. i. cõrunder claua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Conventus S. Marci de flor. or Ordinis habit. a fr. Georgio Ant. vel Petro filio Nativo huius Conventus. In Banco. xj. octobris.

Prohemium Marsilii Ficini Florentini In Librum De Vita Ad Magnanimum Laurentium Medicem Patrię Seruatorem.

BACCHVM poetę/summum antistitem sacerdotū/bis natum canūt. Forte significāres/uel futurū sacerdotē statim initiatū/oportere renasci. Vel pfecti tandē sacerdotis mentem deo penitus ebriā/iam uideri renatam. Aut forsan humiliore sensu/ uinum Bacchi germen generari semel in uite quasi Semele/ maturis sub Phębo racemis: regenerari rursū post ipsū uindemiæ fulmē in suo uase uinū: uelut in Iouis femore merū. Sed de sacris ipræsentia mysteriis nō est loquendum: ubi mox physica potius ope languētibus opitulaturi sumus. Nec agendū stilo grauitatis seruo: sed libero potius & iocoso: postquā a Libero patre nescio qūo statim exorsi sumus. Et recte in q̄/nescio quomodo. Nā forte prudētior aliqs a Phębo medicorū primo/ potiusq̄ a Baccho medicinā auspicatus esset. Quid uero? Siquod nō uanū omen sit in ore nūc forte quadā pferente Bacchū. Hic.n. alino quodā uino se curitateq; lætissima/salubrius forte medetur/q̄ herbis ille suis carminibusq; Phoebus. Quocūq; uero sensu uel illa uel hæc acceperis/dux ille sacerdotum Bacchus geminas quasi matres habuisse fertur. Melchisedech aūt sūmus ille sacerdos/unā uix matrē/unū uix patrē habuit. Ego sacerdos minimus patres habui duos Ficinum medicū: Cosmū Medicem: Ex illo natus sum: ex isto renatus. Ille quidē me Galieno: tū medico/tū Platonico cōmendauit. Hic autem diuino cōsecrauit me Platoni. Et hic similiter atq; ille Marsiliū medico destinauit. Galienus quidē corporū: Plato uero medicus animorū. Iandiu igitur sub Platone salutarē animorū exercui medicinā. Quando post librorū oium eius interpretationem/mox decē atq; octo de aiorum imortalitate libros/ & ęterna felicitate cōposui: ita ꝓuinibus patri meo medici satisfaciēs. Medico uero patri/satis deiceps faciēdū putās/ librū de litteratorū ualitudine curāda cōposui. Desiderabāt pręterea post hęc homines litterati/nō tantū bene quādoq; ualere: sed etiā bene ualētes diu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

uiuere. His ergo deíde librū de uita lōga dedi. Diffidebāt aūt me dicinis atq; remediis in re tāta terrenis. Adiunxi librū de uita tū ualida/tū lōga celitus cōpanda: ut ex ipso mūdi corpore uiuo ui ta quædā uegetior in corpus noſtrū quaſi quoddā mūdi mēbrū/ uelut ex uite ꝓpagaret. His uero tu medicinę libris ignoſce pre cor indulgētiſſime Laurēti: ſi dum medicus eſſe uolo: neſcio qūo etiā nolēs ſum & ſi nō bonus ſæpe poeta. Nā & phębus idem eſt medicinæ reptor/poeſiſq; magiſter: uitāq; ille ſuā nobis nō tā per herbas q̄ p citharā cārūq; largit̄. Ipſa q̄ etiā Venus apud aſtrolo gos muſicū æque parit/& medicū. Sed hactenus dū litteratorū ci uiūq; ſimiliū uitę curioſius cōſulo/librorū meorū ſalutē negligo: q̄diu iter ſe patior eſſe ſeiūctos. Quāobrē in eos nūc primū pius/ in corpus unū copulo. Cuius artubus ī unā formā iam cōpactis uita primus adſit. Nō poteſt aūt hoc opus phyſicum/id quaſi cor pus meū/uitā accipere/niſi meā. Eiuſmodi uero uita ex mea dūta xat pēder anima. Hęc aūt iādiu penes te magnanime Laurēti mi patrone uiuit: in ea præſertim ampliſſimarū ędiū tuarū parte: ubi una cū Platone/noſtrum illud de animorū īmortalitate ſeruatur opus/tuo iāpridē nomini dedicatū. At aīus iſte meus: & ſi ī bea ta quadā quaſi patria penes te uitā agit/uerūtamē/quod & theo logi uolūt/inquietus ē interea/ donec opus id phyſicū tanq̄ ſuū corpus accipiat. Accipe igitur optime Laurenti/poſt illos de aīa/ hos etiā de corpore libros: eodēq; afflatu/ quo & illis dudū/feli citer his aſpira. Ita. n. & corpus hoc ſub tuo ſpiritu/p ſuam uiuet animā: & anima uiciſſim noſtra cū hoc iam ſuo corpore in tuis la tibus conquieſcet.

VNIVERSALIS INSCRIPTIO.

Liber de uita. In Tres Libros Diuiſus. Primus de uita ſana. Secundus de uita longa. Tertius de uita cęlitus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

DE CVRA VALITVDINIS EORVM QVI INCVMBVNT STVDIO LITTERARVM.

MARSILIVS Ficinus Florentinus Georgioantonio Veſpuccio & Iohãni Baptiſtæ Boninſegnio uiris probitate doctrinaq; inſignibus. S.D. Multa uobiſcum his temporibus peripateticorũ more deambulando confabulati ſumus de curãda eorum ualitudine/qui aſſidue incumbũt ſtudio litterarũ: Quæ quidẽ breui perſtricta cõpendio uobis potiſſimum cõmendare decreui. Neq; prius id opuſculum uel ipſe probabo/ q̃ a uobis præcipue uiris/ amicisq; ꝓbatiſſimis probatũ eſſe reſciuero: uel elegãtiſſimũ Laurẽtii Medicis noſtri iudicium ſubire permittam: Cuius quidem proſperæ ualitudini eſt ĩprimis ſi opus fuerit/ cõſulturum. Vix.n. præſentibus litteratis preſertim noſtris proſpicietunq̃/niſi prius eorũ patrono Mecẽnati proſpexerit. Legite igitur diligẽter: atq; curate ualitudinem diligẽtiſſime. Sublata.n. ſanitate/ſublimes muſarũ fores/niſi deus omnipotens mira quadam uirtute & ducat & patefaciat/aut nõ tanguntur a nobis unq̃/aut certe fruſtra pulſantur. Phyſicam uero hãc diſputationem noſtram eo potiſſimum tanq̃ argumẽtum quoddam ſpectare uolumus/uidelicet ſi conſequendæ ſapientiæ gratia/corporis ſanitas tantopere quærẽda eſt/multo magis ſanitatem mẽtis/qua ſola poteſt ſapientia comprehendi/eſſe quærendam: alioquin inſcite omnino ſcientiã quærunt/quicunq; inſana mente ſapientiam capere molĩũtur. Sanitatem quidem corporis Hippocrates/animi uero Socrates pollicetur. Sed ueram utriuſq; ſanitatẽ ſolus ille præſtat: qui ſic exclamat. Venite ad me omnes/ qui laboratis/& onerati eſtis: atq; ego uos reficiam. Ego ſum uia/ ueritaſq; & uita.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Nouem ſtudioſorum duces.

QVicunq; iter illud aſperum arduũq; & lõgum ingrediunt/ quod quidẽ uix tãdẽ ad excelſũ nouẽ muſarũ templũ aſſi duo labore perducit/ nouẽ omnino itineris huius ducibus indi gere uidentur. Quorũ primi quidẽ tres in cęlo. Tres ſequentes in animo. Poſtremi tres in terra nos ducunt. Principio in cęlo Mer curius/ ut inueſtigãdo muſarũ iter aggrediamur/ uel impellit uel adhortatur. Siquidẽ Mercurio tributũ eſt inueſtigationis omnis officiũ. Deinde Phębus ipſe & quęrentes animos & res quęſitas ſplendore ubertimo ſic illuſtrat/ ut perſpicue quod quęrebatur/ a nobis inueniatur. Accedit gratioſiſſima Venus gratiarum mater: atq; almis omnino lætiſq; radiis ſuis/ rem omnẽ adeo cõdit & or nat: ut quicquid & inſtigante Mercurio quæſitũ fuit/ & mõſtran te Phoebo iã erat inuentum: mirifica quadã & ſalutari uenuſtate Veneris circũfuſum delectet ſemper & proſit. Sequũtur tres itine ris huius duces in animo: uidelicet uoluntas ardens & ſtabilis: Acumen ingenii: Memoria tenax. Tres ĩ terra poſtremi ſunt: pru dẽtiſſimus paterfamilias: Probatiſſimus præceptor: Medicus pe ritiſſimuſ. Abſq; his nouẽ ducibus nemo ad ipſũ nouẽ muſarum templũ peruenire uel potuit/ uel poterit unquã. Ceteros quidem duces ab initio nobis pręcipue deus oĩporens naturaq; tribuit. Tres uero poſtremos noſtra adhibet diligẽtia. Sed præcepta offi ciaq; quæ ad patrẽfamilias/ & quæ ad præceptorẽ circa litterarum ſtudia pertinent/ antiq; plures ſapienteſq; tractauerunt: præcipue Plato noſter & ſæpe alias: & in libriſ de rep. ac de legibus diligen tiſſime. Deinde Ariſtoteles ĩ politicis. Plutarchus quoq; & Quin tilianus egregie. Solus autẽ litterarũ ſtudioſis hactenus deeſt me dicus aliq̃s: qui manũ euntibus porrigat/ ſalutaribuſq; conſiliis atq; medicinis adiuuet eos/ quos neq; cęlũ neq; animus/ neq; pa terfamilias præceptor ue deſtituit. Ego igitur ſortẽ eorũ laborio ſiſſimam miſeratus/ qui difficile Mineruę minuentis neruos iter agũt/ primus tãquã medicus debilibus & ualitudinariis adſum-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ſed utinã facultate tã ĩtegra/q̃ propitia uolũtate. Surgite iã adoleſcentes deo duce alacres. Surgite iuuenes/atq; uiri: quos ardentius Mineruę ſtudium nimis eneruat. Accedite libenter ad medicum: qui uobis ad inſtituti ueſtri perfectionẽ mõſtrante deo atq; fauente cõſilia remediaq; ſalutaria largiet.

Quã diligẽs habẽda cura ſit cerebri: cordis: ſtomachi: ſpiritus. 2

PRincipio quantam curſores curium/ athletę brachiorum/ muſici uocis curam habere ſolent: tantam ſaltẽ litterarum ſtudioſos cerebri/& cordis iecoriſq; & ſtomachi oportet habere. Immo uero tanto maiorẽ/ quãto & mẽbra hęc præſtantiora q̃ illa ſunt: & ii frequẽtius atq; ad potiora his mẽbris q̃ illi illis utunt. Præterea ſolers qlibet artifex iſtrumẽta ſua diligẽtiſſime curat. Penicillos pictor: Malleos incudeſq; faber ęrarius: Miles equos & arma: Venator canes & aues: Citharam citharedus: & ſua qſq; ſimiliter. Soli uero muſarũ ſacerdotes/ ſoli ſũmi boni ueritatiſq; uenatores tam negligentes/ proh nephas tamq; infortunati ſunt/ ut inſtrumentum illud/quo mundum uniuerſum metiri quodã modo & capere poſſunt/negligere penitus uideant. Inſtrumẽtũ eiuſmodi/ſpiritus ipſe eſt: qui apud medicos uapor quidam ſanguinis purus/ſubtilis/calidus/& lucidus definitur. Atq; ab ipſo cordis calore ex ſubtiliori ſanguine procreatus uolat ad cerebrũ: ibiq; animus ipſo ad ſenſus tam interiores q̃ exteriores exercendos aſſidue utit. Quãobrem ſanguis ſpiritui ſeruit: Spiritus ſenſibus: Senſus deniq; rationi. Sanguis aũt a uirtute naturali/quæ in iecore ſtomachoq; uiget/ efficitur. Tenuiſſima ſanguinis pars fluit in cordis fontem: ubi uitalis uiget uirtus. Inde creati ſpiritus cerebri & (ut ita dixerim) Palladis arces aſcendunt. In qbus animalis ideſt ſentiẽdi mouẽdiq; uis dominatur. Itaq; talis plurimũ ferme cõtemplatio eſt/ quale ſenſus ipſius obſequiũ. Talis aũt ſẽſus/qualis & ſpiritus. Spiritus uero talis/ qualis & ſãguis/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

& tres illę uires/quas diximus: naturalis scilicet/uitalis/& aĩalis/ a quibus/per quas/in quibus spiritus ipsi concipiuntur: nascun tur: atq; fouentur.

Litterati pituitæ & atræ bili obnoxii sunt. 3

NOn solum uero mẽbra illa uiresq;/& spiritus homines litte rarũ cupidi curare diligentissime debẽt: uerũ etiam pituitã semper & atram bilẽ non aliter q̃ nauigãtes scyllã atq; carybdim cautissime deuitare iubenẽ. Quantum enĩ reliquo corpore occio si sunt/tantũ cerebro ac mẽte negocioſi. Inde pituitam quod grę ci flegma. Hinc atram bilẽ/quã iidem melancoliã uocant gignere compellunẽ. Illa quidem ingeniũ sæpe obtundit & suffocat. Hæc uero si nimiũ abũdauerit/flagrauerit ue/assidua cura crebrisq; de liramẽtis uexat animũ/iudiciumq; pturbat. Vt nõ immerito dici possit/litteratos fore & præcipue sanos/nisi cum pituita molesta est: & leriſſimos sapiẽtissimosq; omnium/ nisi bilis atrę uitio uel merere sæpe/uel interdũ desipere compellanẽ.

Quot sint causę/quibus litterati melancolici sint uel fiant. 4.

VT aũt litterati sint melãcolici/ tres potissimũ causarum spe cies faciunt. Prima cęlestis: Secũda naturalis: Tertia est hu mana. Cęlestis/quoniã Mercurius/q ut doctrinas iuestigemus inuitat/ & Saturnus/qui efficit ut in doctrinis inuestigandis pse ueremus/inuẽraſq; seruemus: frigidi quodãmodo sicciq; ab astro nomis esse dicuntur: uel si forte Mercurius nõ sit frigidus: sit ta mẽ sæpe Solis propinquitate siccissimus: qualis est natura apud medicos melãcolica: eandẽq; naturam Mercurius ipse Saturnusq; litterarũ studioſis eorũ sectatoribus ipartiunt ab initio/ac seruãt augẽtq; quotidie. Naturalis aũt causa esse uidet: q̃ ad scientias præsertim difficiles consequẽdas necesse est animum ab externis

ad interna ranq̃ a circũferentia quadam ad cẽtrum ſe ſe recipere. Atq; dum ſpeculatur in ipſo (ut ita dixerim) hominis cẽtro ſtabi liſſime pmanere. Ad centrũ uero a circũferentia ſe colligere/figiq; in cẽtro maxime terrę ipſius eſt proprium: cui quidem atra bilis perſimilis eſt. Igitur atra bilis animum ut ſe & colligat in unum/ & ſiſtat in uno/cõtempleturq; aſſidue prouocat. Atq; ipſa mundi centro ſimilis ad cẽtrum rerum ſingulariũ cogit mueſtigandum. Euehitq; ad altiſſima quæq; comprẽhendenda: quandoquidẽ cũ Saturno maxime cõgruit altiſſimo planetarũ. Cõtẽplatio quoq; ipſa uiciſſim aſſidua quadã collectione & quaſi cõpreſſione natu ram atræ bili perſimilẽ contrahit. Humana uero ideſt ex nobis cauſa eſt. Quoniã frequens agitatio mẽtis cerebrum uehementer exſiccat. Igitur humore magna ex parte cõſumpto/ quod caloris naturalis pabulũ eſt/calor quoq; plurimũ ſolet extĩgui. Vnde na tura cerebri ſicca frigidaq; euadit. Quæ quidẽ terreſtriſ & melãco lica qualitas nominatur. Prẽterea ob frequentiſſimum inquiſitio nis motũ ſpiritus quoq; mori cõtinue reſoluunt̃. Reſolutos aũt ſpiritus ex ſubtiliori ſanguine inſtaurari neceſſariũ eſt. Quaprop ter ſubtilioribus clarioribuſq; ſanguinis partibus ſępe cõſũptis/ reliquus ſanguis neceſſario denſus reddit̃ & ſiccus & ater. Acce dit ad hęc: q̃ natura in contẽplatione cerebro prorſus cordiq; in tenta/ ſtomachũ eparq; deſtituit. Quare alimentis præſertim uel uberioribus uel durioribus male cõcoctiſ/ſanguis inde frigidus craſſuſq; & niger efficitur. Poſtremo nimio mẽbrorum ocio neq; ſupflua excernunt̃: neq; craſſi fuſciq; uapores exalãt. Hęc omnia melancolicum ſpiritũ męſtumq;/& pauidũ animũ efficere ſolent. Siquidẽ interiores tenebræ multo magis q̃ exteriores/męrore oc cupant animũ atq; terrent. Maxime uero litteratorũ omnium hi atra bile premunt̃/qui ſedulo philoſophiæ ſtudio dediti mẽtem a corpore rebuſq; corporeis ſeuocant/incorporeiſq; coniungunt: tum quia difficilius admodum opus maiori quoq; indiget men tis intẽtione: tum quia quatenus mentẽ in corporeę uerſatari con

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

iungunt/eatenus a corpore diſiungere compellunt. Hinc corpus eorum nonunq; quaſi ſemianimum redditur atq; melancolicum. Quod quidem Plato noſter in timeo ſignificat/dicens animum diuina ſæpiſſime & intentiſſime contemplantem/ alimentis eiuſ modi adeo adoleſcere potentemq; euadere/ ut corpus ſuū ſupra q̄ natura corporis patiatur/exſuperet: ipſumq; uehemētioribus agitationibus ſuis aliquando uel effugiat quodāmodo/ uel nō nunq̄ quaſi diſſoluere uideat.

Cur melancolici ingenioſi ſint/& quales melancolici ſint eiuſmodi:quales contra.

HActenus quam ob cauſam muſarum ſacerdotes melancolici uel ſint ab initio/ uel ſtudio fiāt/ rationibus primo cęleſtibus:Secundo naturalibus: Tertio humanis oſtēdiſſe ſufficiat. Quod quidē confirmat i libro problematū Ariſtoteles. Omnes enim inquit uiros in quauis facultate pręſtantes melācolicos extitiſſe. Quain re Platonicum illud quod in libro de ſciētia ſcribitur confirmauit. Ingenioſos uidelicet plurimum cōcitatos furioſoſq; eſſe ſolere. Democritus quoq; nullos inquit uiros ingenio magnos/ptęter illos qui furore quodam perciti ſunt/ eſſe unquā poſſe. Quod quidem Plato noſter in phedro probare uidetur dicens/poeticas fores fruſtra abſq; furore pulſari. Et ſi diuinum furorē hic forte intelligi uult/ tamē neq; furor eiuſmodi apud phyſicos aliis unq̄ ullis prætereq̄ melancolicis incitatur. Deinceps uero aſſignandę a nobis rationes ſunt/quare Democritus & Plato et Ariſtoteles aſſerant melācolicos nōnullos interdū adeo īgenio cunctos excellere/ut non humani ſed diuini potius uideantur. Aſſeuerāt id Democritus & Plato & Ariſtoteles abſq; dubio. Rationem uero tantæ rei haud ſatis explicare uidentur. Audendum tamen monſtrante deo cauſas indagare. Melancolia ideſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

atra bilis/est duplex. Altera quidem naturalis a medicis appella
tur. Altera uero aduſtione cõtingit. Naturalis illa nihil est aliud
q̃ denſior quædam ſicciorq; pars ſanguinis. Aduſta uero in ſpe
cies quattuor diſtribuitur. Aut enim naturalis melancoliæ: aut
ſanguinis putioris: aut bilis: aut ſalſæ pituitæ combuſtione con
cipitur. Quęcunq; aduſtione naſcitur/iudicio & ſapientiæ nocet.
Nempe dum humor ille accenditur atq; ardet/ concitatos furen
teſq; facere ſolet. Quam græci maniam nuncupant: nos uero fu
rorem. At quando iam extinguitur/ ſubtilioribus clariorib⁹q;
partibuſ reſolutis/ſolaq; reſtante fuligine terra ſtolidos reddit/
& ſtupidos. Quem habitum melancoliam proprie & amentiam
uecordiamq; appellant. Sola igitur atra bilis illa quam dixi
mus naturalem ad iudicium nobis ſapientiamq; conducit. Neq;
tamen ſemper. Sane ſi ſola ſit/atra nimium denſaque mole/obfu
ſcat ſpiritus/terret animum/obtundit ingenium. Si uero pitui
tæ ſimplici miſceatur/ cum frigidus obſtiterit circum præcordia
ſanguis/ craſſa quadam frigiditate ſegnitiem adducit atque tor
porem. Atque ut denſiſſimę cuiuſq; materię natura eſt/ quando
eiuſmodi melancolia frigeſcit/ ad ſummum frigiditatis intendi
tur. Quo in ſtatu nihil ſperatur: timentur omnia: tedet celi con
uexa tueri. Si bilis atra uel ſimplex uel mixta putreſcit/quatra
nã gignit febrẽ: lienis tumores: & multa generis eiuſdẽ. Vbi ni
mis exuberat ſiue ſola ſit/ſiue cõiuncta pituitę ſpiritus craſſiores
facit/atq; frigidiores. Continuo animũ afficit tedio. Mẽtis aciem
heberat: neq; ſalit arcadico circũ præcordia ſanguis. Oportet aũt
atrã bilem neq; tam paucã eſſe/ut ſanguis: bilis: ſpiritus quaſi fe
no careant. Vnde inſtabile ingenium labileq; memoriã eſſe cõ
tingat. Neq; tam multam/ut nimio põdere pręgrauati dormitare
atque egere calcaribus uideamur. Proinde neceſſarium eſt omni
no eam eſſe quoad eius natura patitur ſubtiliſſimam. Si enim te
nuata pro natura ſua maxime fuerit/ poterit forſitan abſque no

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

xa etiam esse multa. Atq; etiam tãra/ut æquare bilem saltem pon dere uideatur. Abundet igitur atra bilis/ sed tenuissima. Non careat humore subtilioris pituitæ circumfuso: ne aresçat prorsus durissimaq; euadat. Non tamen misceatur omnino pituitæ/ presertim uel frigidiori uel multę: ne frigescat. Sed bili sanguiniq; adeo misceatur/ut corpus unũ conficiatur ex tribus: dupla sanguinis ad reliqua duo proportione compositũ. Vbi octo sanguinis partes: duæ bilis: duæ iterum atrę bilis portiones existãt. Accendat aliquãtum a duobus illis atra bilis/accensaq; fulgeat: non urat. Ne quemadmodum soler materia durior/dum feruet nimium/uehementius urat/& conciter. Dum uero refrigescit/ similiter frigescat ad sũmum. Bilis enim atra ferri instar quando multum ad frigus intenditur/friget ad summũ: quando contra ad calidum uale declinat/calet ad summum. Neq; mirum uideri debet/atrã bilem accendi posse facile/atq; accensam uehementius urere. Siquidem uidemus calcem illi similem aqua perfusam feruere statim/ atq; exurere. Tantam ad utrunq; extremum melancolia uim habet unitate quadam stabilis fixæq; naturæ. Quæ quidẽ extremitas ceteris humoribus non contingit. Sũme quidem calens summam prestat audaciam/ immo ferocitatem. Extreme uero frigẽs timorem ignauiamq; extremã. Mediis uero inter frigus caloręq; gradibus affecta uarie/affectus producit uarios/ non aliter q̃ merum precipue potens bibentibus ad ebrietatem uel etiam paulo liberius affectus inferre uarios soleat. Igitur oportune temperata sit atra bilis oportet. Quæ cum ita moderata est/ ut diximus/ & bili sanguiniq; pmixta/ qa & natura sicca est/ & cõditione q̃tũ ipsius natura patit̃/tenuissima/facile ab illis accendit̃. Quia solida ẽ atq; tenacissima/accensa semel diutissime flagrat. Quia tenacissime siccitatis unitate potẽtissima ẽ/uehemẽtius icalescit. Quẽ admodũ lignũ paleis si utraq; accẽdant̃/ magis diutiusq; calet & lucet. Atq a diuturno uehementiq; calore fulgor ingẽs motusq; uehemẽs & diuturnus pficiscunt̃. Huc tẽdit illud Heraclíti: Lux

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ſicca anima ſapientiſſima.

Quo pacto atra bilis conducat ingenio. :6:

Quæret forte quiſpiam: quale ſit corpus illud humoris eiuſmodi/ ex tribus illis humoribus ea qua diximus ꝓportione conflatum. Tale eſt ferme colore/ quale aurum eſſe uidemus: ſed aliquantum uergit ad purpuram. Et quando tam naturali calore q̃ uel corporis uel animi motu accenditur/ ferme non aliter/ q̃ ignitum rubẽſq; aurũ purpureo mixtum calet/ & lucet. Atq; uelut Iris trahit uarios flagrãte corde colores. Quæret aliquis iterum/ quonam pacto humor eiuſmodi conducat ingenio. Nẽpe ſpiritus ex hoc humore creati/ primo quidem ſubtiles ſunt/ non aliter q̃ aqua illa quam & uitæ: ſeu uitis aquã nominãt/ & ardentem: quoties ex craſſiori mero/ quadam ad ignem diſtillatione ut fieri ſolet/ exprimitur. Spiritus enĩ ſub anguſtioribus atræ bilis eiuſmodi compreſſi meatibus/ uehementiore ob unitatem calore maxime tenuantur: perq; arctiores meatus expreſſi ſubtiliores erumpunt. Deinde calidiores ſimiliter/ atq; eadem ratione lucidiores. Tertio motu agiles/ actione uehementiſſimi. Quarto: ſolido ſtabiliq; humore iugiter emanantes actioni diutiſſime ſeruiunt. Tali aũt animus noſter obſequio fretus indagat uehemẽter. Perſeuerat inueſtigando diutius. Facile quæcũq; inueſtigauerit inuenit: clare ſpicit: ſincere diiudicat: ac diu retinet iudicata.

Adde ꝙ quẽadmodum ĩ ſuperioribus ſignificauimus/ animus inſtrumento ſiue incitamento eiuſmodi quod cẽtro mundi quodãmodo congruit/ atq; (ut ita dixerim) in ſuũ centrũ animũ colligit/ ſemp rerũ oium & cẽtra petit/ & penetralia penetrat. Cõgruit inſup cũ Mercurio atq; Saturno. Quorũ alter altiſſimus omnium planetarũ/ inueſtigãtẽ euehit ad altiſſima. Hinc philoſophi ſingulares euadũt. Preſertim cũ animus ſic ab externis moribus atq; corpore proprio ſeuocatus/ & q̃ proximus diuinis/ & diuinorũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

inſtrumentum efficiatur. Vnde diuinis influxibus oraculiſq; ex alto repletus noua quædã inuſitataq; ſemp excogitat/ & futura prædicit. Quod non ſolum Democritus atq; Plato affirmãt: ſed etiam Ariſtoteles in problematũ libro/& Auicenna in libro diuinorum/& in libro de anima confitenť. Quorſum hęc de atrę bilis humore tam multa? Vt meminerimus/quãtum atra bilis/imo candida bilis eiuſmodi quętẽda & nutriẽda eſt tanq̃ optima/tantum illam quæ contra ſe habet (ut diximus) tanq̃ peſſimam eſſe uitandã. Adeo.n. dira res eſt/ut a malo demone eius ípetus inſtigari Serapio dixerit/& Auicẽna ſapiẽs non negauerit.

Quinq; ſunt præcipui ſtudioſorum hoſtes: Pituita: Atra bilis: Coitus: Satietas: Maturinus ſomnus. .7.

VT autẽ redeamus illuc/unde iam longius digreſſi ſumus/ longiſſima uia eſt: quę ad ueritatem ſapiẽtiamq; perducit: grauibus terræq; mariſq; plena laboribus. Quicunq; igitur hoc iter aggrediunť/ut poeta quiſpiam diceret/ſępe terra mariq; pelitantur. Siue.n. mare nauigent continue inter fluctus ideſt humores duos/pituitam ſcilicet/& noxiã illam melancoliã/ quaſi inter ſcyllam carybdimq; iactãtur. Siue terra (ut ita dixerim) iter agãt/ tria mõſtra protinus ſeſe illis obiciunt. Primum terrena Venus/ Priapuſq; nutrit. Secũdum Bacchus & Ceres. Tertium nocturna Echate frequenter opponit. Ergo & Apollo ab æthere/ & Neptunus ab ęquore/& a terra Hercules ſępe uocãdus: ut monſtra eiuſmodi Palladis inimica/iaculis Apollo trãſfigat: Neptunus tridẽ redomet: claua Hercules cõtundat/& laceret. Primũ quidẽ monſtrũ eſt uenereus coitus: præſertim ſi uel paulũ uires exceſſerit. Subito nãq; exhaurit ſpiritus/præſertim ſubtiliores: cerebrũq; debilitat: labefactat ſtomachũ atq; pręcordia. Quo malo nihil ingenio aduerſius eſſe poteſt. Cur nã Hippocrates coitũ comitiali morbo ſimilẽ iudicauit? niſi qa mẽtẽ/quæ ſacra eſt pcutit: tantũq; obeſt:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ut Auicenna in libro de animalibus dixerit: Siquid ſpermatis ſu
pra q̄ natura tolleret/coitu ꝓfluat/ obeſſe magis/ q̄ ſi quadragies
tantundem ſanguinis emanarit: ut non iniuria priſci muſas atq;
Mineruā uirgines eſſe uoluerint. Huc platonicum illud ſpectat.
Cum Venus muſis minitaretur/niſi ſacra uenerea colerent/ſe con
tra illas ſuū filiū armaturam. Reſponderūt muſę. Marti o Venus
Marti talia minitare. Tuus.n.inter nos cupido nō uolat. Deniq;
natura nullū ſenſum longius q̄ tactū ab itelligentia ſegregauit.

Secundū monſtrū eſt uini cibiq; ſatietas. Quippe ſi uinum uel
nimiū uel nimis calidū uehemenſq; fuerit/caput ipſū humoribuſ
peſſimiſq; fumis implebit. Mitto q̄ inſanos facit ebrietas. Cibus
uero nimius/primū quidē ad ſtomachū in ipſo coquendo omnē
naturę uim reuocat. Quofit/ut capiti ſimul ſpeculationiq; inten
dere nequeat. Deinde inepte coctus multis & craſſis uaporibus
humoribuſq; aciē mentis obtundit. Quin etiā ſi ſatis coquatur:
tamen ut Galienus ait/animus adipe & ſanguine ſuffocatus cele
ſte aliquid peruidere non poteſt. Tertiū deniq; monſtrū eſt/ad
multā nocte/præſertim poſt cenā frequentius uigilare: unde etiā
poſt ortū ſolis dormire cogatis: quoniā uero i hoc errāt/ fallūt̄q;
ſtudioſi ꝓmulti: iccirco q̄tū igenio noceat/latius explicabo: atq;
rationes ſeptem præcipuas afferam: Primā ab ipſo cęlo: Secundā
ab elementis: Tertiam ab humoribus: Quartā ab ordine rerum:
Quintā a natura ſtomachi: Sextā a ſpiritibus: Septimā a phanta
ſia deductam. Principio tres planetę quēadmodum i ſuperiori
bus dicebamus contemplationi & eloquentiæ maxime fauent:
Sol/Venus/atq; Mercurius. Hi uero paribus ferme paſſibus con
curretes/aduētāte nocte nos fugiūt. Die uero uel ꝓpinquāte/ uel
iā ſurgēte reſurgunt/noſq; reuiſunt. Poſt uero ſolis ortū in plagā
cęli duodecimā: quę carceri tenebriſq; ab aſtronomis aſſignat̄: re
pēte tradunt̄. Ergo nō qui uel nocte quando nos fugiūt/uel die
poſt ſolis ortū/quādo carceris tenebrarūq; domū intrāt: ſed q uel
ꝓpemodū petentibuſ ortū/uel iam ſurgētibus ad cōtēplādū ſcribē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

dumq; ipſi quoq; cõſurgũt/ii ſoli acutiſſime ſpeculãtur/& eloquẽ tiſſime inuẽta ſua ſcribũt/atq; cõponunt. Ratio ſecũda ſcilicet ab elemẽtis eſt talis. Oriẽte ſole mouetur aer/tenuaťq;/ & claret: occidẽte uero cõtra. Sãguis aũt & ſpiritus motũ qualitatẽq; aeris circũfuſi naturaq; ſimilis ſeq neceſſario cõpellunť. Tertia ratio/ quę ab humoribus ducit/eſt eiuſmodi. In aurora mouet ſãguis/ & regnat/motuq; tenuatur/ & caleſcit/& claret. Spiritus uero ſanguinem ſequi imitariq; ſolent. Verum accedẽte nocte melancolia illa craſſior & frigidior/atq; pituita dominantur: quæ ſpiritus ad ſpeculandũ ineptiſſimos proculdubio reddunt. Quarta ratio/ quæ trahitur ab ordine rerũ hæc erit. Dies uigilię: nox ſomno tributa eſt: quoniã cum ſol uel ad emiſperium noſtrum accedit/uel ſuper ipſum ĩcedit/ radiis ſuis meatus corporis aperit/atq; a centro ad circũferentiam humores ſpirituſq; dilatat. Quod quidem ad uigiliam actioneſq; excitat atq; conducit: contra uero/quãdo recedit/omnia coartantur: Quod naturali quodã ordine inuitat ad ſomnũ: maxime poſt tertiam aut quartã noctis partem. Quis quis igitur mane quidem dormitat/quando ſol munduſq; excitat: ad multam uero noctem uigilat/quãdo natura dormire iam & a laboribus quieſcere iubet/ hic abſq; dubio cũ ordini uniuerſi rum ſibi ipſi repugnant: dũ cõtrariis ſimul motibus perturbať atq; diſtrahitur. Sane dũ ab uniuerſo mouetur ad extima/ipſe ſe mouet ad intima. Atq; contra: dum ab uniuerſo ad intima trahitur/ipſe ſe interim retrahit ad extrema. Ergo puerſo ordine moribuſq; cõtrariis/tũ corpus totũ/tum ſpiritus igeniũq; proiſus labefactať. Quinto loco a natura ſtomachi in hũc modũ argumẽtamur. Stomachus diuturna diurni aeris actione/ apertis poris admodũ dilatať: euolantibusq; ſpiritibus rãdem ualde debilitatur. Igitur ſubeunte nocte nouam ſpirituum copiam exigit qua foueatur. Quapropter quicunq; eo rempore contẽplationes longas/& difficiles ĩchoat/ipſos ad caput ſpiritus retrahere nititur. Hi uero diſtracti/neq; ſtomacho ſatis/neq; capiti facũt. Maxime

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

uero nocet/ ſi poſt cęnam lucubrãtes diu eiuſmodi ſtudiis atten
tius incumbamus. Pluribus enim tũc ad concoquẽdũ cibũ ſpiri
tibus multoq; calore ſtomachus indiget. Hæc uero duo lucubra
tione ſtudioq; tali diuertũtur ad caput. Quo fit/ ut neq; cerebro/
neq; ſtomacho ſupperant. Adde q; caput ob eiuſmodi mortũ cra
ſſioribus cibi repleẽ uaporibus. Atq; cibus i ſtomacho a calore &
ſpiritu deſtitutus crudeſcit/ & putret. Vnde rurſus caput opplet/
& lędit. Deniq; matutinis horis/ quãdo ſurgendũ eſt/ ut excremẽ
tis omnibus ſomno retẽtis ſingula mẽbra purgenẽ/ tũc id quod
peſſimum eſt/ qui nocte lucubrando cõcoctionem penitus inter
ruperat: idem dormiendo mane excrementorum expulſionem
diutius impedire compellitur. Quod quidem tam ingenio q̃ cor
pori medici omnes obeſſe q̃plurimum arbitrantur. Merito ergo
qui nocte cõtra naturã pro die/ atq; cõuerſo: die rurſus pro nocte
utuntur tanq̃ noctuæ/ ii etiã i hoc uel inuiti noctuas imitanẽ: ut
quẽadmodũ illis ſub ſolis lumine caligãt oculi: ita & iis mentis
acies ſub ueritatis ſplendore caliget. Sexto loco a ſpiritibus idẽ
ita p̃baẽ. Spiritus fatigatione diurna: præſerti ſubtiliſſimi q̃q; de
niq; reſoluunẽ. Nocte igiẽ pauci craſſiq; ſup̃ſunt litteratũ ſtudiis
ineptiſſimi: ut nõ aliter mancis horũ fretũ alis ingeniũ uolare poſ
ſit: q̃ ueſpertiliones atq; bubones. Cõtra uero poſt ſomnũ mane
ſpiritibus recreatis/ mẽbriſq; adeo corroboratis/ ut minimo ſpiri
tuũ ãminiculo egeant/ multi ſubtileſq; ſpũs adſunt: q cerebro ſer
uiãt: atq; expeditius obſeq poſſũt i mẽbris fouẽdis regẽdiſq; pa
rũ admodũ occupati. Poſtremo ſeptima rõ/ ſic a phãtaſię natura
deducẽ. Phãtaſia ſiue imaginatio ſiue cogitatio ſeu quouis alio
noie nuncupãda uideẽ/ multis/ lõgis/ cõtrariis inuigilãdo imagi
nibus/ cogitationibus/ curisq; diſtrahiẽ atq; turbaẽ. Quæ quidẽ
diſtractio p̃turbatioq; ſequẽti contẽplationi/ tranq̃llam ſerenãq;
mentem penitus poſtulãti/ nimiũ contraria eſt. Sola uero noctur
na q̃te agitatio illa ſedaẽ tandẽ atq; pacaẽ. Igiẽ accedente q̃dem
nocte ſẽp turbata mẽte: recedẽte uero utplurimũ mẽte trãq̃lla ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ſtudia nos conferimus. Quicūq; uero mente nimium agitata res ipſas iudicare conanť/ ii nō aliter q̄ illi qui uertiginem patiunť/ omnia uerti putāt: (ut Plato inquit)cū ipſi uertanť. Quāobrē ſcite Ariſtoteles in economicis iubet ante lucē ſurgere: aſſeritq; id & ad corporis ſanitatē: & ad philoſophię ſtudia ꝓdeſſe q̄plurimū. Sed hoc ita accipiendū eſt/ ut cita & modica cęna matutinā crudi tatē diligētiſſime deuitemuſ. Deniq; ſacer ille uates Dauid omni potentis tuba dei/ nūq̄ dicit ueſpere/ ſed mane ſemp atq; diluculo in deum ſuū canendū ſe cithara pſalmiſq; ſurgere. Surgere quidem mēte/ ea hora omnino debemus. Mox etiā corpore: ſi modo id cōmode fieri poſſit.

Quæ ſit hora inchoandis ſtudiis oportunior: quis ue continuandi modus.

EX iis quæ in ſuperioribus diſputata ſūt: ferme iam ſatis cō ſtat/ oportune noſtra nos ſtudia exordiri: uel ſtatim oriente ſole: uel hora una ſaltē uel duabus ad ſūmum ante ſolis exortum. Sed anteq̄ e lecto ſurgas/ perfrica parūper ſuauiterq; palmis corpus totū primo. Deide caput unguibus/ ſed id paulo leuius. Hac in re te Hippocrates āmoneat. Nam frictione inquit ſi uehemens ſit/ durari corpus: Si leuis/ molliri: ſi multa/ minui: ſi modica/ impleri. Cum e lecto ſurrexeris/ noli ſubitæ lectioni meditationiq; prorſus incūbere. Sed ſaltē horę dimidium cuilibet expurgationi cōcedito. Mox meditationi accingere diligēter: quā ad horam circiter unā pro uiribus ꝓgabis. Deinde remittes parūper mentis intentionē: atq; interim eburneo pectine diligēter & moderate pectes caput a fronte ceruicem uerſus quadragies pectine ducto. Tum ceruicē panno aſperiori perfrica. Demū reuerſus ad meditādum/ duas inſup horas aut ſaltē horam unā ſtudio dedicaro. Produci uero nōnunq̄ ſtudia poſſūt/ ſed aliquāta interdū intermiſſione facta/ ad horā uſq; meredianā. Quin etiā interdum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

q̄uis raro niſi cibū interim cogamur aſſūmere poſt meridiē circiter horas duaſ. Sol. n. circa ortū potēs ē: potēs & i medio cęlo: i plaga quoq; illa cęli/quæ mediū pxime ſequit: quā nonam aſtro nomi uocāt/& ſapiētie domū/ ſol maxime gaudet: quoniā uero poetę oēs Phębū muſarū ſciētiarūq; ducē eſſe uolūt/ merito ſiqd altius excogitandū eſt/his horis potiſſimū cogitet: ſi muſæ quærendæ/ horis eiſdē Phębo duce quęrant. Reliquæ. n. horæ uereribus alie niſq; legendis/potius q̄ nouis pprijſq; excogitandis accomoda tæ uident. Semp aūt meminiſſe debemus qualibet hora ſemel ſal tem pauliſper remittēdā eſſe mentis intentionē. Cū. n. ob intētio nem eiuſmodi ſpūs reſoluant/ merito ſi nunq̄ ceſſes tendere len tus eris. Dū laboras animo/interim corpore cōqeſce. Mala eſt de fatigatio corporis: peior animi: utriuſq; ſimul peſſima: oppoſitis hominē motibus ſimul diſtrahēs/uitāq; diſperdēs. Deniq; haud ultrius meditatio pcedat q̄ uoluptas. Potius uero citra.

Quomodo ſit uitanda pituita. 9.

Oportępretiū fore uidetur/quæ noxia litteratis eſſe diximus repetere breuiter: atq; remedia ſingulis adhibere. Ergo ne pituita nimis augeatur/exercitatione quottidie ſtomacho ferme uacuo bis utendum: nunq̄ tamen laborioſa: ne acuti ſpiritus diſ ſoluātur: excremēta diligētiſſime ab omnibus meatibus exput ganda. Sordes a corporis totius cute/capitis pręcipue tum lotio ne tum frictione penitus abſtergendæ. Vitanda alimēta frigida nimium: atq; niſi obſtiterit atra bilis/ etiam humida/& omnino quæ pinguia/uiruléta/uiſcoſa/uncta/glutinoſaq; ſint: uel quæ fa cile putreſcere ſoleant. Si ſtomachus uel natura uel ætate ſit frigi dus: aut dimittēdus omnino/aut certe minuendus aquę potus. Moderatus cibus ſit oportet: ſed potio moderatior. Habitatio alta a graui nubiloq; aere remotiſſima. Tū ignis/tum calidi odo ris uſu humiditas expellēda. Prohibēdū frigus a capite: maxime

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

uero ceruice atq; pedibus: Multũ. n. obeſt ígenio. Prodeſt mode ratus uſus aromatũ í frigidioribus epulis: nucis muſcatę præſer tim & cínamomi & croci: Zinziberis quoq; conditi mane ſtoma cho uacuo: quod ſenſibus etiã & memoriæ maxime prodeſt.

Qua ratione uitanda ſit atra bilis. 10

EXimã uero illã quam í ſupioribus deteſtabamur atrã bí lem hæc augẽt: Craſſũ turbidũq; uinũ/præcipue nigrũ. Ci bi duri/ſicci/ſalſi/acres/acuti/uereres/uſti/aſſi/fricti/carnes bouis & leporis: caſeus uetus: ſalſamẽta: legumina: præcipue faba: lẽti cula: melõgia: eruca: braſſica: ſinapis: radicula: allíũ: cepa: porrũ: mora: cariotę: & quæcũq; calefaciũt uel frigefaciunt ſimul atq; de ſiccant & oía nigra. Ira: timor: miſericordia: dolor: otiũ: ſolitudo: & quæcũq; uiſũ & olfatũ audítũq; offẽdũt: oíum uero: maxime te nebrę. Prętera exſiccatio corporiſ nimia/ſiue lõgis nata uigiliis/ ſiue multa mentis agitatione/uel cura/ſeu frequenti coitu: uſuq; rerũ calidarũ multũ atq; ſiccarum: ſeu ímoderata quadã deiectio ne atq; purgatione/uel exercitatione laborioſa/uel inedia/ſíti/ca lore/uel ſicciore uẽto/uel frigore. Cũ uero bilis atra ſemp ſicciſſi ma ſit/frigida quoq;/licet nõ ęque/huic certe reſiſtendũ eſt/rebus quidẽ modice calidis: humidis uero q̃maxime. Cibis elixis aſſí due: qui coquãtur facile: & ſubtilẽ gignãt ſanguinem atq; clariſſí mum. Sed interim ut ſtomachi & pituitæ ratio habeať: perinde atq; bilis atræ/epulę cínamomo & croco & ſandalis cõdianť. Cõ ferunt ſemina peponis: atq; cucumeris/& pinei nuclei abluti. Cõ ueniũt lacticinia omnia: lac: caſeus recẽs: amigdalæ dulces. Con ueniũt carnes auiũ: & pullorum gallinaceorũ: quadrupedum ue lactentiũ: oua ſorbilia maxime: & ex mẽbris animaliũ cerebellũ: dulcia mala: pyra: pſica: pepones: pruna damaſcena: atq; ſimilia: Cucurbita rite cocta: herbę humidæ/non uiſcoſæ: Ceraſia uero fi cus: uuas minime laudo. Nauſeam uero & ſatietatẽ ualde dete

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ſtor. Nihil aũt aduerſus hãc peſtem ualentius eſt q̃ uinũ leue/cla rum/ſuaue odorum/ad ſpiritus p̃ceteris p̄ſpicuos generandos aptiſſimũ. Nam ut Platoni & Ariſtoteli placet/hic humor/hoc ui no nõ aliter molliẽ atq; dulceſcit & claret/ q̃ uel lupini aqua p̄fu ſi/uel ferrum flãmis accenſum. Verum q̃tum eius uſus ſpiritibus & ingenio prodeſt/tantũ nocet abuſus. Pr̃eterea ifundere aurũ uel argentũ maxime ignitũ/eorũq; folia in poculis uel in ipſo iu re prodeſſe/conſentaneũ eſt: atq; aureo uel argenteo uaſculo bibe re/ciboſq; ſũmere. Item p̄utile eſt/ſi ſæpe ſtomacho uacuo liquiri ti̊ ſuccus deglutiaẽ: Succus quoq; punici pomi dulcis: atq; dul cis arancei. Conducunt nõ mediocriter ſuaues odores/tẽpati maxime: at ſi regnat frigus/ad calidũ declinãtes: ſin dominetur calor/uergentes ad frigidũ. Tempandi ſunt igiẽ ex roſis: uiolis: myrto: cãphora: ſandalis: aqua roſacea: quæ frigida ſunt. Rurſus ex cinamomo: citro: aranceo: garofilis: mẽta: meliſſa: croco: ligno aloe: ambra: muſco: que calida. Verni flores p̄ſunt imprimis & fo lia citri/ſiue arancei/odoraq; poma: ſed maxime uinum. Odores eiuſmodi p̄ut cuiq; cõuenit: & naribus hauriendi ſunt/& pectori atq; ſtomacho admouẽdi. Odores uero calidos multũ ſiccoſq; ſi ſoli fuerint & cõtinui/nõ p̄bamus. Tenẽdus ore iacintus q̄ ani mum uehementer exhilarat. Hierobotanum quoq; .i. ſciarea ſilue ſtris tũ cibo tum odore cõfert. Bugloſſa rurſus: borrago: meliſſa: horũq; triũ aqua. Rurſus lactuca: endiuia: uua paſſula: lac amig dalinũ menſę familiariſſima eſſe debẽt. Fugiẽdus aer/aut feruẽs/ aut glacialis nimium/aut nubilus. Sed aer tẽpatus ſerenuſq; li berrime admittẽdus. Mercurius/ Pythagoras/ Plato iubẽt/diſſo nantẽ animum uel mẽrentẽ cithara cantuq; tam cõſtanti q̃ cõcin no componere ſimul atq; erigere. Dauid aũt poeta ſacer p̄ſalterio p̄ſalmiſq; Saulem ab iſania liberabat. Ego etiam ſi modo infima licet componere ſũmis/ q̃tum aduerſus attę bilis amaritudinem dulcedo lyræ cantuſq; ualeat/domi frequenter experior. Lauda mus frequentem aſpectum aquę nitidę: uiridis: rubei ue coloris:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

hortorum: nemorũq; usum: deambulationẽ secus flumina/perq; amęna prata suauem: equitationem quoq;/gestationem /nauigationemq; lenẽ ualde probamus. Sed uarietatẽ imprimis/facilesq; occupationes/diuersaq; negocia non molesta: assiduã hominum gratiosorum consuetudinem.

Cura stomachi.

SEquitur ut curam stomachi diligentissimã habeamus: ne nauseam cruditatẽ ue adducat unq̃ satietas/caputq; offendat. Bis cibus quotidie sũmendus est/& modicus atq; leuis cinnamomo/mace/nuce muscata moderate cõditus. Sẽp tamẽ siccus cibus põdere alimẽta mollia potũq; exsuper: nisi forte attę bilis siccitatẽ admodũ uereamur. Famẽ (si cõmode fieri potest) cibus/siti potus expectet. Auiditas utriusq; supsit mẽsę. Fastidiũ & saturitas ꝓcul absint. Abstinendũ ab iis quæ ob nimiã humiditatẽ uel uirulẽtã & unctã uiscosãq; materiã stomachũ relaxãdo debilitãt: uel etiã frigida aut calidissima sunt: aut propter duritiã ęgre coquũtur. Et quæ talia sunt/ut diu post mensam palato saporem reddant molestiorẽ: siue inflent: siue caput multis uaporibus impleant. Ab omnibus imprimis quæ facile uel extra aluum/uel in aluo putrescãt. Dulces sapores/aut acres si soli sint/ nullo pacto probamus. Sed dulces acri quodam uel acuto uel sicco uolumus temperari. Mastix & menta sicca: saluia recens: uuę passulæ: cidonia poma cocta/cõdita sacharo: cicorea: rosa: corallus: Lotus cap paris & aceto cõditus stomacho amicissima sunt. Mala prætereapunica sapore inter acidum dulcẽq; medio: & omnino quæcũq; moderate arida sunt & aliquantulum austera: quæ medici stiptica uocant: siue quæ aliq̃tum acuta sunt uel salsa/ uel aromatica. Mirobalani autem omnia superant. Vinum quoq; rubeum potius q̃ album sapore quasi paululum subamaro: ac nisi caliditas uel destillatio aliter postulauerit optimum erit merum bibitum

paulatim. Omnino autẽ liquidiores epulę prius ſũmendæ q̃ du
riores. Sumpto uero cibo/conuenit coriandrum/pomumq; cido
nium cõditũ ſacharo: mala punica/ & pyra auſtera/ neſpile quoq;
& perſica ſicca atq; ſimilia. Mandere uero oportet/antequã deglu
tiantur ſingula exactiſſime. Fouendus ſtomachus/ ſi oportet ex
trinſecus/maſtice/roſa/mẽta/corallo. Cauẽdũ ne poſt cibũ/dua
bus aut tribus proximis horis uel cogitationi difficili: uel lectio
ni ſedulo incumbamus. Neceſſariæ forſan erunt horę uacationis
quatuor: ſi cibus potus ue uberior fuerit: aut cibus durior. Ma
lum eſt cibo/potu ue uentrem extẽdere: Peſſimum/ſtomacho ſic
extento difficilia cogitare. Aut igitur nutrimentum ſũme leuiſſi
mum/aut ſumpto/uaca/donec quaſi cõcoxeris. Neque dormien
dum poſt cibum meridie/niſi maxima cogat neceſſitas. Atque id
quidem non prius q̃ horas duas uigilauerimus. Nocte tamen
ſũpta cęna/hora ut uidetur una uigilię ſufficit. Coitus ſtomacho
peſtilens: præſertim ſi uel ſaturo ſtatim/uel exuriente cõcumbas.
Ocio męret ſtomachus: exercitatione gaudet: niſi dũ cibo ſit ple
nus. Sumpto cibo ſtatim modice deambulandum: mox uero ſe
dendum.

De his quæ fouent mẽbra pręcipua uires ſpiritus.

SEd iam Præſtare uidetur/ut nonnulla ex medicorum offi
cina in medium producamus: quæ ſtomachi/cordis/cere
bri/ſpirituum ingenii/ uires uel ſeruent integras/ uel reſtituant:
ac ſi uel pituita uel atra bilis excreſcat: uel immineat nauſea/lon
ge propellant. Omnes ſine cõtroverſia medici cõſenſerunt: nihil
eſſe ſalutarius tiriaca: fouendis confirmandiſq; tum ſingulis mẽ
bris & uiribus/ tum ſpiritibus atque ingenio. Huius igitur ĩpri
mis utemur drachma dimidia/aut ſaltẽ drachmę tertia parte bis
qualibet edomada hyeme & autũno: ſed ęſtate/atque uere ſemel/
uel ſola/ uel ſi placet frigidis humidiſq; tẽporibus cum pauculo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

mero claro/ſuaui: temporibus uero calidis/ſiccisq; pręſertim ſi natura uel ętas ſit calidior/cum aquæ roſaceę duabus uncijs aut tribus: ſtomacho ſcilicet uacuo/ſex aut ſeptem horis ante cibum. Si tiriaca deſit/dabimus mitridatum: Sed ubi tiriacam mitridatũ ue ſũmimus/eo die ab omni re calida penitus abſtinẽdũ: ac ſi æſtas aut uer fuerit/frigidis eſt utendum. Secundo uero loco eadem in cauſa probatur ab omnibus aloe/rite electa atq; lota. Sũme mirobalanorum chebularũ drachmas duas: roſarum purpurearum/ſandali rubei/emblicorum/cinnamomi/croci/corticis pomi citri/beem/melliſſę/ideſt citrarię/ſingulorum drachmam unam: aloes electę riteq; ablutæ drachmas duodecim. Ex his confice pilulas optimo mero. Quibus ebdomada qualibet ſemel utaris diluculo: eo ſcilicet põdere: quod naturæ tuæ conueniat. Aeſtate qdẽ cũ aqua roſacea: alias uero cũ uino. Quibus aũt diebus neq; tiriacã neq; pilulas aſſũmes/utere cõfectione eiuſmodi mane atq; ueſpe duabus/aut tribus ante cibum horis. Summe cinnami electiſſimi drachmas quatuor: chebularum mirobalanorũ duas: & totidem emblicarum/croci/roſarum purpurearum drachmam dimidiam: ſandalorũ rubrorũ drachmas duas: corallorũq; ſimiliũ drachmã unam: Sachari albiſſimi quãtũ ſatis eſt. Funde ſacharum aqua roſacea atq; ſucco citri uel limonum/æqualibus uidelicet portionibus. Coque ſuauiter. Deinde adde muſci tertiã drachmæ partẽ/atq; ambrę tantũdem. Demum confice bolos ſolidos/quos morſulos uulgo nominant/auroq; inuolue. Tria hęc ipſi eo uſu quo præſcripſimus experti ſumus/tiriacã & aloem ita(ut diximus) tẽperatam/confectionẽq; illam ſingulis conferre mẽbris/& uiribus & ſpiritibus: acuere ſenſus/atq; ingenium: memoriam cõfirmare: Pituitã quoq; & bilem/atq; atram bilẽ illis pilulis facile uel educi/uel emẽdari. Pręterea ętati cuilibet/& naturę tria quę diximus familiariſſima iudicantur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Si aduersus exundantem pituitā acrius pugnandum fuerit/pilulas aurora ex hierapicra Galieni: uel quas Mesues elefanginas nominat/dabimus. s. quot & quotiens oportuerit/ uel etiam in robustiore natura pilulas ex hiera atq; trociscis agarici pari portione compositas: semper uero cū melle rosaceo liquido atq; oximelle: aquaq; maratri. i. feniculi. Qui certe syrupus ī pituita digerenda eriā ante pilulas atq; post eas maxime ꝑdest. Si una cū pituita ceteri quoq; humores turbent/pilulis ex reubarbaro Mesues/uel pilulis quę sine quibus a posterioribus nuncupātur/oportune purgabimus. Omnē uero uehemētē repentināq; deiectionē purgationēq; penitus detestamur. Nā stomachū corq; debilitat: spiritus multos exhaurit: cōfundit humores: spiritus fumis humorum fuscis obtenebrat.

Destillatio. 14

Vbi caput propter pituitā destillationibus fluctuat: quandoq; hora somni aliquot ex pilulis quas modo descripsimus/ dabimus. Iubebimus prætera ea hora & aliis ꝛbus sæpe mādere. Nam mirifice destillationibus & sensibus omnibus memoriæq; succurrit. Rursus muscata nux & tiriaca ore retenta probatur. Maiorana quoq; quam amaracū nominant/ uel eius aqua admota naribus uel infusa. Post cibū uero alimentorum fumos coriandro cidoneisq; cohercebimus.

Dolor capitis. 15.

Si caput sępe doleat humore grauatum frigido/pręter illa quæ narrauimus/cōfectionem illam quam diambram nominā uel diacori uel plisarchoticō tenere ore iubebimus. Quin etiam masticem sæpe mandere. Prætera linire frontem/tempora/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ceruicē/maioranæ/feniculi/rutæ foliis una cum oleo roſaceo tun ſis. Similiter aloe/acero/oleo aquaq; roſaceis perfecte dilura.

De Cura uiſus. 16.

VBi oculi caligant/neq; rubent/tamen neq; aliud præbent ullum caloris indicium/ tunc ſane collirium ex aqua fe niculi/maioranę/celidoniæ/ rutę/ adhibito croco & antimonio/ confert. Sed aqua eiuſmodi prius denſiori pāno eſt exprimēda. Nihil tamen admoueas oculis/ niſi antea pilulis lucis ſæpe pur gaueris. At ſi caligantes oculi rubeant: ſubito pilulis ex fumo terræ compoſitis purga. Mox collirium ex aqua roſacea & ſacha ro prodeſt. Nonnunquā uero albumine oui/tutia/ lacte adiectis q̄primum opitulatur. Omnino autem quotidianus uſus mara tri uiſum ſeruat & acuit. Semen quidem eius frequenter ore tene re oportet/folia uero comedere. Trifera minor a Meſue deſcripta optima eſt. Optimum quotidie uacuo ſtomacho mirobalanum chebulam conditam ſummere: atque cum ea non nihil panis ex ſacharo/maratroq; in puluerem ducto compoſiti. Quod inſuper ingenio mirū immodum /ac producendæ uitæ prodeſt. Eufragię quinetiam uſus oculis eſt ſingulare preſidium. In omni uel dolo re capitis uel caligine oculorum diuertendi ſunt retro uapores/ frictionibus cucurbituliſq;: Ac ſi calor i cauſa ſit/ ſanguiſq; abun det/hirudines ceruici & humeris adhibebimus.

De Guſtu inſtaurando. 17.

STomachus ſępe litterarū ſtudioſis guſtū fere oēm amittit: ſi id pituitæ uitio icidit/quod acidus oris ſapor/uel ſaliua multa & glutinoſior idicat/poſtq̄ aluum ſubduxeris medicinis quas ſupra narrauimus/ aromatico roſaceo utere. s. ſacharo roſa ceo mixto/melle quoq; roſaceo cū cinamo. Solo etiā uel zinzibe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

re cõdito: uel mẽtæ ſyrupo: Sed ĩprimis tiriaca. Sin aũt biliſ copia forte cõtingit/ quod q̃dẽ os amarũ oſtendere ſolet/ ſimiliter poſt purgationẽ ex aloe ſicut diximus præparata/ uel reubarbaro/ aſſũme uel triaſandalũ uel oxizacharã & ſacharo acero albo & uino acrioriſ punici mali cõpoſitã. Vel p̃ſica/ pyra ue/ ſiue cõdita/ ſiue ſyrupo cõfecta: ſicut Meſues docet: uel noſtrã eiuſmodi cõfectionẽ guſtui ſaluberrimã. Sũme ſachari roſacei unciaſ quatuor: diamarenati uncias duas: diacitonitẽ tãrundẽ. s. uncias duas: mirobalanorũ chebulatũ ſemũciã: emblicatũ tantũdẽ: Sandali rubei coralli rubri utrorũq; æque drachmã dimidiã. Fũde inſup iuleb ex ſucco citri uel limonis tres uncias aut duas. Quod ſi ſtomachus debilis ẽ & frigidus/ adiice duas cinami drachmaſ. His ante cibũ duabus horis utendũ. Nauſeã ſẽp ab utroq; natã humore/ tollit diacitoniten: & uſus capparis cũ aceto. Itẽ potus modicus ieiuno ſtomacho albi aceti roſacei/ ſi duplo ſachari põdere miſceaẽ. Rurſus mẽtę ſyrupus atq; abſinthii. Itẽ mẽta uel acero cõdita/ uel acido mali punici ſucco diluta.

De exacta atrę bilis cura. .18.

VErum miſſa hęc tanquã leuiora iam faciamus: atque ad id quod periculoſiſſimum ẽ reuertamur ſcilicet ad atrã bilem: quæ quotiẽs abũdat & furit: cum corpus totũ/ tum uel maxime ſpiritum quaſi quoddam inſtrumẽtum ingenii ipſumq; ingenium & iudiciũ labefactat. Primũ in ea curanda præceptũ ſit ut docuit Galienus/ ne repẽte illã educere cõrendamus: ne forte parte eius liqdiore ſubtilioreq; ſubducta reſiduũ dẽſius admodũ ſicciuſq; reſideat: ſed paulatim molliaẽ digeraẽq; pariter atq; educaẽ. Secũdũ ut iterim tã cibis humidioribus q̃ lauacris dulcibus & modicis unguẽtiſq; ſimilibus caput & corpus totũ ad ſũmũ p̃uiribus humectetur: ea tamen cautione ne uel deſtillario irritetur/ uel deſtruaẽ ſtomachuſ aut iecur/ uel meatuſ corporis obſtruãt. Tertiũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

uero/ & id quidem maxime neceſſarium/ ut continue cor fouea
tur roboreturq; rebus congruis partim intus acceptis/ partim ex
tra pectori/ naribus ue adhibitis. Aſpiciãtur quoq; & audiantur:
odorentur & cogitentur aſſidue quæ oblectent: Contraria uero
longius arceantur.

MVlta quidem a multis aduerſus hunc humorem compo
ſita ſunt. Ego autem impræſentia tria quædam remedio
rum genera e plurimis afferam electiſſima omniũ atq; rutiſſima/
accepta primum a priſcis/ deinde a recentioribus confirmata/ in
terdum etiam a nobis ad uſum noſtrum accõmodata. In primo
eſt ſyrupi optimi compoſitio. In ſecundo pilulę probatiſſimę. In
tertio electuaria ſaluberrima. His tribus oportune adhibitis me
lãcolicus humor molliẽ & digeriẽ atq; ſoluitur: ſpiritus acuunẽ/
& illuſtrantur: fouetur ingenium: memoria confirmatur. Syrupus
eſt huiuſmodi. Sũme boraginis/ bugloſſę/ florumq; utriuſq;/ me
liſſæ/ capillorum ueneris/ endiuiæ/ uiolarum/ cuſcutæ/ polipodii/
ſenę/ epithimi: ſingulorum q̃tum manu capitur. Pruna damaſce
na numero uiginti: odora poma numero decẽ: paſſulatũ unciam
unam: liquiritiæ unciam dimidiam: cinami/ ſandali rubri/ corticũ
citri/ ſingulorum drachmas tres: croci drachmam dimidiam: Co
quantur in aqua omnia præter epithimũ & aromata/ donec pars
tertia conſumatur. Decoctio expreſſa poſt/ cum ſacharo iterum &
epithimo moderate coquatur. Poſtremo infundantur aromata
ſcilicet cinamum atq; crocus. Huius ſyrupi aurora calefacti uncię
tres bibantur/ ſimulq; uncię duę aut tres aquę bugloſſę: atq; una
cum his ex ſequentibus pilulis accipi debent duæ ſaltem/ ac plu
res prout cuiq; conuenit: eo ſcilicet pacto/ ut aluus quotidie pau
lum moueatur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

PIlularum uero q̃tum ad propoſitum ſpectat: duo ſunt genera: alię delicatis congruunt: robuſtioribus aliæ. Primę aureę ſiue magicæ nominari poſſunt/ partim magorum imitatione/ partim noſtra inuentione/ ſub ipſo iouis ueneriſq; influxu cõpoſitæ: quæ pituitam/ bilẽ/ atram bilem educunt abſq; moleſtia: ſingula mẽbra corroborant: ſpiritus acuunt & illuminãt. Ita eos dilatant/ ne conſtricti meſtitiam pariant: ſed dilatatione & lumine gaudeant. Ita rurſus ſtabiliũt/ ne extenſione nimia euaneſcãt. Sũme igit̃ auri grana duodecĩ/ maxime foliorũ eius ſi pura ſint: turis/ myrrhæ/ croci/ ligni aloes/ cinnami/ corticis citri/ meliſſę/ ſerici crudi coccinei/ mẽtæ/ been albi/ been rubei/ ſingulorũ drachmã dimidiam: roſarum purpurearum/ ſandali rubri/ coralli rubri/ mirobalanorum trium ſcilicet emblicarũ/ chebularum/ indarum/ ſingulorũ drachmã unam/ aloes rite ablutę tantũdem q̃tum cuncto rum pondus. Confice pilulas mero q̃ electiſſimo. Secuntur pilulę ad ſoluendam melancoliam aliquãto ualidiores: uerũtamẽ minime uiolentę. Sũme peonię: myrrhæ: ſticados arabici: meliſſæ: turis: croci: mirobalanorum trium ſcilicet emblicarum/ chebularum indarũ: roſarum/ ſingulorum drachmam unã. Trociſcorum agatici: polipodii: epithimi: ſenę: lapidis lazuli/ loti rite & præparati. Lapidis armeni affecti ſimiliter/ drachmas tres/ ſingulorũ. Aloes lotæ uncias duas uino perfecto pilulas confla. Si cum melãcolia manifeſta caliditas dominetur/ quę in hac compoſitione ſunt frigida/ ad tertiam inſup ponderis ſui partem augenda erunt. Has pilulas ut litterarum ſtudioſis conuenit/ græcorũ/ latinorum/ arabumq; imitatione compoſui. Nolui uero fortiora miſcere. Quale ueratrum: quo Carneades Phanaticus utebatur. Viris enim litteratis tantum uel paulo firmioribus conſulo: quibus nihil peſtilẽtius eſt q̃ uiolẽtia. Ideo prætermiſi pilulas indas/ lapidiſq; lazuli uel armeni notas: & quam compoſitionem hieralogodion appellant. Si deniq; decet ſimpliciorẽ cõpoſitionẽ inſerere: qua ego fa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

miliarius utor. Summe aloes lotæ unciam unam: mirobalanorũ emblicarum atque chebularum/ utriuſq; pariter drachmas duas: maſticis drachmas duas: duas quoq; roſarũ pręſertim purpurearum confice pilulas uino. Proinde pilulis aut iis/ aut illis/ ex iis ſcilicet quas probauimus: nemo unquã ſolis uti debet: ne forte nimium exſiccetur. Quod quidem in melancolia peſſimum eſt: immo uel una cum ſyrupo: quem ſecuti partim Meſuem/ partim Gentilem Fulginatem ſupra deſcripſimus: uel cum uini odori leuiſq; uncia una ſiue duabus/ ſiue tribus/ ut cuiq; conuenit: Aut cum aqua mellis & paſſularum atque liquiritię. Aut ſicubi caliditas dominatur/ cum iuleb uiolaceo/ aquaq; uiolacea. Omnino autem conſulo litteratis/ quicũq; ad atram bilem ſunt proniores/ ut hac purgatione bis quolibet anno/ uere ſcilicet autũnoq; utantur: diebus quindecim continuis uel uiginti: pilulis ſcilicet cum ſyrupo atque ſimilibus. Quicũq; uero paulo minus huic morbo obnoxii ſunt/ ſat habebũt/ ſi pilulas primas aut ultimas toto anno ſummãt/ ſemel edomada qualibet: æſtate quidẽ cum iuleb ut diximus: alias uero cum uino.

De Medicina liquida. 21.

MEminiſſe uero oportet/ ubi maximũ in exſiccatione periculum imminet: purgare tamẽ neceſſitas cogit/ operę pretium eſſe pilulas intermittere: atq; ĩ ipſo ſyrupo uel ſimili quadã decoctione/ facta in aqua bugloſſe/ quando purgãdum eſt/ interdũ ifũdere diaſenę uel diachatholiconis uel tripherę plicę unciã unã aut ſalrem dimidiam. Quod ſi uel corpus robuſtius ſit/ uel aſtrictior & durior aluus/ addere electuarii hamech drachmã unã aut duas. Vtilis quoq; hic eſt cõfecta caſſia: utilior manna. Nec õi melãcolię ſpeciei cõueniũt: ſed illi maxime quæ aduſtione creaẽ. Sin aũt melãcolia naturalis ſit/ conueniunt qdem: uerũ præcipue ſi in ſyrupo addatur polipodii portio dupla uel tripla: ſimiliter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

liquiritię:crociq;:& paſſularum. Item medicinæ addantur mellis roſacei liquidi unciæ duę. Quotiens uero ſyrupus ſũmẽdus ſit/ in ſuperioribus diximus. Sed medicina cum ipſo ter uiginti die bus ſũmenda erit. Verũ ſi melãcolicus nullus humor appareat: tantum uero cõplexio melancolica/ ſcilicet frigida mẽbrorũ qua litas atq; ſicca/memento ducere aluũ /uel mittere ſanguinẽ mini me expedire. Sed reliqua dũtaxat facere/quę uel diximus/uel di cemus. Præſertim quęcunq; ad corpus pertinent mediocriter cale faciendũ atq; magnopere humectandũ/ſpirituſq; quoad fieri po teſt illuminãdos/fouendaq; mẽbra. Vbi uero ipſe atrę bilis hu mor exundat/non madefacimus tantum corpus atq; humorem/ ſed etiam ſoluimus aluũ ea cautione qua diximus: Nunquã ue ro uehemẽter. Siquidẽ Plato i Timeo nos monet diuturnũ mor bũ/ qualis eſt melãcolicus/ nõ eſſe nimis ualentibus medicamen tis atq; moleſtis pharmacis irritandũ.

De Sanguinis miſſione. 22.

SVnt nonnulli in ſanguine mittẽdo audaciores/quos me dici ſapientes admodum dereſtãtur. Nam ſanguis eſt atrę bilis temperamentum:ſpiritus fomes:uitę theſaurus. Solum ue ro ubi abundãtiam ſanguinis indicat/ uel profuſior riſus/ auda ciaq; & cõfidẽtia multa/ uel color rubens uenatũq; tumor/mitte re ſanguinem litteratis quando res poſtulat debemus e uena lie nis ſiniſtri bracchii/lata quadã inciſione/ quatuor uncias mane/ ueſpere totidem. Deinde paucos poſt dies/ſaltem ſeptem/ad ſum mũ quatuordecim/ tum frictione quadam aſperiore/ tum admo tis hirudinibus/quas ſanguiſugas nominant/ mariſcas irritare: ut ſanguinis uncię tres aut quatuor inde diſtillẽt. Hæc ambo ro buſtioribus tantum facienda uidentur. Debilioribus uero/ſi ne ceſſitas poſtulat mariſcas ſolum ſicut docuimuſ irritare. Sed neq; uentrem medicinis ſoluere/ neque mittere ſanguinem licet: niſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

prius clysteribus pinguibus mollibusq; lenieris. Atq; hoc sit in melãcolica natura cõmune præceptum: dandam esse operam ut si oportuerit/ eiusmodi clysteribus frequentatis uenter inferior lubricus semper sit atq; purgatus.

SEquũtur electuaria: ex quibus laudo equidẽ quod Rasis exilarans appellauit. Prẽterea quę in libro de uiribus cordis Auicenna cõponit. Sed multo magis quod Mesues ita cõscribit. Sũme crudum sericum colore coccineo nuper tinctum/ ponere libram unam. Id merge succo pomorum dulcium & suauiter redolentium: atq; succo buglossæ/ aquaq; rosacea/ singulorum libra una/ post quatuor & uigiti horas/ rorũ id coque suauiter/ donec aqua rubeat. Deinde extrahe sericum/ atq; insuper exprime diligenter. Infunde mox sachari candidissimi cẽtum & quinquaginta drachmas: coque rursus donec quasi mel spissetur: Amoue tunc ab igne: Atq; infunde dũ calet/ ambræ crudæ diligenter cõcisę drachmas sex: & ut liquescat ambra permitte. Postremo adde his puluerẽ eiusmodi. Summe ligni aloes crudi: cinnami: utriusq; ęque sex drachmas. Lapidis lazuli rite abluti/ drachmas tresdecĩ. Vnionũ. i. albarũ margaritarũ drachmas duas. Auri ueri drachmã unam. Musci electi partẽ drachmæ dimidiã. Danť ex eo cũ uino drachmę duę uel una mane ac uespere ante cibum tribus aut quatuor horis. Id mihi præcereris ualde placet. Verũtamen ꝓbo etiã Diamuscũ Mesues dulcem: cõpositionẽq; gemmarũ: modo cum aqua rosacea assũmãtur. Laudarem quoq; mirifice quod est a Petro Ebanensi philosopho sũmo conflatum: nisi ipsemet ex eius ĩmodico usu dilatationẽ exalationẽq; spirituũ nimiam formidaret. Quãobrẽ duo quædam insuper excogitaui tutissima: atq; ob tẽperationẽ suã cuilibet tẽpori/ ætati/ naturæ cõueniẽtissima: ĩ qbus miscebť utile dulci. Quę tãtũ nutriũt q̃tũ fouẽt & roborãt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Pterea ſpiritui & ingenio tantū ſtabiliēdo/quātum acuendo & illuſtrando cōueniūt. Sūme ſachari roſacei uncias quatuor. Sacha ri una cum floribus bugloſſę concocti uncias duas. Corticis po mi citri ſacharo cōditi unciā unā. Chebuli condite uncias duas. Cīnami electi drachmā unā. Sādali: corallis. ſ. utriuſq; rubri. Itē ſe rici coccinei/crudi conciſi/croci/ margaritarū/ſingulorū drachmā dimidiā: auri/argēti/ſingulorū tertiā drachmæ partē: ābræ/muſci/ utriuſq; grana duo. Fūde oīa ſimul ſucco citri uel limonis ſacha ro cocti. Seqtur cōfectio altera/aliq̄to ſalubrior/certe multo ſua uior. Sūme amigdalarū dulciū quatuor uncias: nucleorū pineorū .s. ablutorum diei unius ſpatio: ſeminū cucumeris/utrorūq; pari ter/uncias duas. Sachari duri quod candū. i. cādidū uocant qua tuor uncias. Sachari alterius/ſed albiſſimi/ librā unam atq; dimi diā. Funde cūcta hæc aqua roſacea atq; limonis & citri: in qua ex tinctū fuerit ignitū aurū & argentū. Simul coque ſuauiter. Demū adde cinnami: been rubri: ſandali rubri/coralli ſimilis/ ſingulorū drachmā unā. Margaritarū nitidiſſimarū/croci/ſerici/ crudi/cocci nei minutiſſime attriti/ſingulorū drachmā dimidiā. Auri/argēti/ utriuſq; grana duodecim. Iacinti/ſmaraddi/zafiri/carbunculi: ſin gulorum tertiā drachmę partē. Si cui uero deſunt aurum/argētū/ ambra/muſcus/pretioſi lapilli/cōfectiones illę etiā ꝑdeſſe multū ſine his poterunt. Quatum tres potiſſimum eligo/unam. s. Me ſues/ quā recēſui: duas uero noſtras/ quas modo deſcripſimus. Quo uero pacto iis utendum ſit/ſupius ſatis expoſuimus. Siqs autē ſimplicius aliq̄d appetat/oibus tamē accomodatū/ hic citri pomum ꝑfecte maturum/ītegrū ꝑfecte cōtūdat: multoq; ſacharo & multo roſarum ſucco adhibito coquat. Coctum uero modico cinnamo/croco q; cōdiat. Aut aromatico roſaceo utat̄ ſic tēpato. Summe aromatici roſacei unciā unā: Sachari roſacei: Sachari dia bugloſſati/utriuſq; uncias duas: aut ſimiliter miſceat diamuſcū. Quāq̄. n. duo hæc nō ſint ſimplicia: tamē facile ſatis habent̄: Ac ſi caliditas timeat̄/diaprunis & ſacharū uiolaceum adiungātur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

SAepe melancolicis præſertim litteratis accidere ſolet/ut nimiũ exſiccato cerebro/uigiliis lõgis extenuentẽ. Quoniã uero nihil atræ bilis mala magis auget q̃ longa uigilia/ tãto malo omni ſtudio ſuccurrendũ. Ideo lactucas poſt cibos alios, edãt una cũ pane modico: pauculo croco: uinũq; purum ſorbeãt poſt lactucam: neq; ultra horã lucubrent. Cũq; ſe dormitũ cõferũt/confectionẽ eiuſmodi ſũmant. In qua ſeminis papaueris albi unciæ duę ſint. Seminis lactucę uncia una. Amomi croci. s. utriuſq; parſ drachmæ dimidia. Sachari unciæ ſex. Dilue & coque oĩa ſimul ſyrupo papaueris. Edãt huius drachmas duas: ſimulq; nõ nihil ſyrupi papaueris guſtent aut uini. Illinias eis frontem tẽporaq; oleo ex uiolis: & ex nenufare adiecta cãphora. Item lacte oleoq; amigdalino atq; uiolaceo. Odorẽ croci/& cãphoræ/ putaminũq; dulcis mali naribus admouebiſ. Aceti iſup modici/ſed aquę roſaceæ plurimę. Sternes quoq; lectũ plantarũ foliis frigidarũ. Aures grauibus cantibus ſoniſq; delinies. Humectabis ſæpe caput eiuſmodi lauacris ſcilicet aqua in qua cocta ſint fruſta papaueris: lactuca/portulaca/malua/roſarũ/uitis/ſalicis/arũdinũq; folia: addita camomilla. Balneis quoq; dulcibus ex rebus eiuſmodi/ſępe tibię/bracchiaq;/ſæpe totũ corpus eſt humectandũ. Lac inſup bibere mixtũ ſacharo ſcilicet ſtomacho uacuo/ſi modo ſtomachus optime toletauerit maxime ꝓdeſt. Humida hæc melãcolicis etiã ſi ſatis dormiant mirifice conferunt. Memento lac amigdalinum mẽſæ familiariſſimum eſſe debere.

Di hebetudine atq; obliuione. .25.

ACcidit uero nõnunq̃/ut ſtudioſis uel quia ſedulo inclinato capite legãt/ſcribãt ue/uel quia ocio nimio torpeãt/pituita quędam uiſcoſior una cum frigida nimis melancolia caput

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

occupās grauet/atq; hebetes obliuioſoſq; efficiat. His ergo caput exonerādū eſt iis remediis/quæ alias diximus pituitæ cōuenire. Sin minus illa ſuffecerint/ad pilulas indas & cocchias hieralogo diōq; cōfugito. Pręterea ad hierā diacoloqntidos uel archigenis uel andromaci uel theodotionis. Aut ad pilulas iudei quas Meſues in capitulo de capitis dolore deſcribit. Quod ſi natura ętas ue frigidior ſit/ nec æſtas obſtiterit: poſt purgationem utere confectione illa anachardina/quā Meſues ſapientū cōfectionē noīat ī antidotario. Rurſus anacardina illa: quā in capitulo de obliuione ex ſētētia filii Zachariæ recēſet. Da ſūmo mane drachmā unā: ſed q eā ſūmit abita/coitu/ebrietate/labore/rebuſq; calidiſ eo die ꝑſus abſtineat. Hęc qdē aduerſus hebetudinē obliuionēq; ualētiſſima ſūt. At uero ſi familiaria magis optes/ da ziziber ſacharo cōditū: ſed modico thure mixtū: quod ſenſibus & memoriæ magnoꝑdeſt/ꝑſertim his adiectis. ſ. melle anachardi/ melle chebularū/acoris/cipis/ambra/muſco. Prodeſt ēt diābra/plis archoticon/diacori. Sed hęc ore diutius retinēda: naribus ēt & auribus infundēda. Odor quoq; thuris/amaraci/maratri/ nucis muſcatę/rutæ/garofilorū ꝑdeſt nō mediocriter. Memēto tamē tiriacā ī his arq; ſimilibus quēadmodum ab initio diximus: nulli unq̄ remedio poſtponēdā. Præterea hebetibus obliuioſiſq; tēpora & ceruicē unctione eiuſmodi unge. Sūme olei ſambucini unciā unā/oleī debenſ uncias duas/euforbii unciā dimidiā/caſtorei quoq; tantū dē. Perfricabis brachia/crura/ ceruicēq; uehemēter. Ac ſi opus fuerit ceruici cucurbitulas admouebis. Verticē præterea capitis amaracо/thure/nuce muſcata tunſis operies atque fouebis.

Corporeū qdē ſpūm cura: Incorporeū uero cole: ueritatem deniq; uenerare. Primū medicina pręſtat: Secūdū diſciplina moralis: Tertium uero religio. 26.

SI homines ueritatis cupidi tanta medicorū diligentia corporeū ſpiritum curare debent: ne forte omnino neglectus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

uel ipedimẽto sit/uel inepte seruiat quęrẽtibus ueritatem: multo ꝑculdubio diligẽtius incorporeũ spũm. i. intellectũ ipsũ disciplinæ moralis institutis colere decet/ quo solo ueritas ipsa cũ sit incorporea capiť. Nefas. n. est solũ animi seruũ. i. corpus colere/ animum uero corporis dominũ regemq; negligere. Præsertim cũ Magorũ platonisq; sentẽtia sit/ corpus totũ ab aio ita pẽdere ut nisi animus bene ualuerit/ corpus bene ualere nõ possit. Quapp medicinæ auctor Apollo nõ Ippocratẽ q̃uis ex sua stirpe genitũ/ sed Socratẽ sapientissimũ iudicauit. Quippe cũ q̃rum Ippocrates corpori/ tãtũ Socrates aio sanãdo studuerit: q̃q̃ quod tentauerãt illi/ solus Christus effecit. Proide si mẽtẽ nostrã optimis colere moribus a Socrate iccirco iubemur: ut lucẽ ueritatẽq; a nobis naturæ instinctu quęsitã serena mẽte facilius assequamur: q̃to magis ueritatẽ ipsã diuinã imprimis religione sãcta fas ẽ uenerari? Ad quã quęrendã capiendãq; nõ aliter creata mẽs est/ q̃ oculus ad lumen solis ꝑspiciendũ. Atq; ut Plato noster inquit quẽadmodũ uisus nihil usq̃ uisibile ꝑspicit/ nisi in ipso sũmi uisibilis. i. solis ipsius splẽdore: ita neq; intellectus humanus itelligibile q̃q̃ apprehẽdit/ nisi in ipso intelligibilis sũmi hoc est dei lumine nobis semp & ubiq; præsente: in lumine inq̃/ quod illuminat oẽm hominẽ uenientẽ in hũc mundũ. In lumine de quo canit Dauid. In lumine tuo uidebimus lumẽ. Profecto quemadmodũ purgatis oculis/ inq; lumẽ ipsũ aspiciẽtibus/ subito splendor eius ifundiť/ coloribus figurisq; rerũ abũde refulgẽs/ ita cũ primũ ab oibus corporis ꝑturbationibus ꝑ moralẽ disciplinã purgata mẽs est/ atq; in diuinã ueritatẽ. i. deũ ipsũ religioso quodã flagrãtissimoq; amore directa/ subito (ut diuinus inqt Plato) diuina mẽti ueritas influit/ rationesq; rerũ ueras/ quæ i ipsa cõtinenť/ qbus ueoia cõstãt felicitem explicat: q̃toq; mentẽ circumfundit lumine/ tanto simul & uoluntatem gaudio beate perfundit.

FINIS

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Prohęmium In Librum De Vita Longa.

MARSILIVS Ficinus Florentinus Philippo Valori Ciui optimo: atq; nobilissimo. S. D. Quanq̃ Plato noster genio suo uiuit: & uicturus est (ut arbitror) dum mundus ipse uiuet: meus me tamen genius huc semper impellit: ut post diuinum cultũ ante omnia Platonis uitæ prospiciã. Ad hoc ipsum iam diu nobis aspirat præceteris Medica domus. Ad idem cõspiras, & tu mi Valor Medicũ amicissimus, & Platonicæ gloriæ, atq; disciplinæ admodum studiosus. Quam ergo uitã Platoni semp exopto: eandẽ opto medicibus: similẽq; Valori. Quãobrem hortor, & obsecro te mi Valor: ut q̃ta semp opera glorię Platonicę faues: tanta aliquando diligentia præcepta hæc nostra de uita producenda, legas: atq; serues. Quibus diu uiuẽs resurgẽti nuper disciplinæ Platonis diutius una cũ magnanimo Laurentio medice patrocinari possis. Vale.

MARSILII FICINI FLORENTINI LIBER DE VITA LONGA

Ad perfectionem scientiæ necessaria est uita longa: quam etiam diligentia pręstat Cap. primum.

AD ARTEM Scientiamq; perfectã nõ tam uel docilitas ingenii, uel memorię firmitas: q̃ prudẽtis iudicii pspicacia nos perducit. Iudicium uero propter ambiguitatem ex cõiecturatũ diuersitate cõceptam adeo difficile est: ut experimẽto sit necessario confirmandũ. Experimentũ quoq; fallax tum ꝓpter iudicii ipsius difficultatem: tũ propter fugacẽ oportuni in experimento caprando temporis breuitatẽ. Quibus sane de causis, artẽ esse lõgam una cum Ippocrate recte cõcludimus: nec posse nos eã, nisi uite longi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

rudine consequi. Vitam uero longam non solum ab initio semel fata ꝓmittunt: sed nostra etiã diligentia præstat. Quod & astrologi cõfitenẽ: ubi de electionibus & imaginibus agũt: & medicorum cura diligẽs expientiaq; cõfirmat. Qua quidẽ ꝓuidẽtia non solũ homines natura ualidi sæpissime: sed etiã ualitudinarii uitã longã aliquãdo consequũtur: ut nõ mirũ sit Herodicum quendã litteratum studiosum omniũ sui tẽporis infirmissimum (ut Plato Aristotelesq; testanẽ) eiusmodi ꝓuidentia/annũ centesimũ imple uisse. Plutarchus ꝓterea narrat multos corpore alioqn parũ firmo/uitã sola diligentia longã consecutos. Mitto ipresentia quot ibecillos ipse nouerim prudẽtrę munere robustissimorũ annos superauisse. Neq; igiẽ inutile fuerit/neq; uanũ/post librũ de curãda ualitudine litteratorũ a nobis cõpositũ/prȩcepta quædã insuper ingeniis sciẽtrię cupidis ad uitã longã conducẽtia tradere. Instituta uero hȩc nec inertibus ignauisq; cõmunicari uolumus. Quid enĩ cupiamus istos diu uiuere? q nec uiuũt qdẽ/ quasi fucos nutriamus non apes. Nec hominibus diuulgari/ꝑdita uoluptatũ libidine dissolutis: q breuẽ quotidie uoluptatẽ longe stulti preponunt. Nec improbis iniquisq; patefieri: quorum uita mors est bonorũ. Sed uitis dũtaxat prudentibus atq; tẽpatis/solertis ingenii uiribus humano generi uel priuatim uel publice ꝓfuturis.

Vitalis calor nutritur humore: Quo deficiente fit resolutio: Quo excedente fit suffocatio. Cap. .ii.

VIta quidẽ tanq̃ lumen in naturali calore cõsistit. Caloris uero pabulũ est humor aerius/atq; pinguis quasi oleũ. Si ue igiẽ humor eiusmodi forte deficiat: siue ꝓrsus excedat/uel in quinẽ?/calor statim debilitaẽ: & tandẽ debilitatus extinguiẽ. Si humoris defectu calor debilitaẽ & ꝑdiẽ/mors resolutione cõtingit. Si potius obruitur humoris excessu uel uitio: uita suffocatione perit: Suffocatio uero humoris cuiusliber exũdãtia uel putre

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

factione contingit: præſertim pituita uel excreſcēte uel qūlibet putrefacta: ut non īmerito pituita petēs uitam fuerit noīata. Pręcepta igiť ad ꝓducēdā uitā maxime neceſſaria. Hic qdē reſolutionē: inde uero ſuffocationē putrefactionēq; ęque deuitant. Aeque inq̄ ratione cōmuni. Nā ſi calidioreē ſiccioreē ue hoīem forte curāt/ & cui meatus qdē apti ſunt: humores autē ſpūſq; ſubtiles reſolutioni magis occurrūt. Sin aūt cōtraria rōne corpus affectū tractāt/ potius ſuffocationi ſubueniūt. Maxime uero ī alterutro ſtudēt: ſi ad alterutrū locus tēpus ue declinet. At ubi īgenioſis ſtudioſiſq; cōſuliť: utrūq; præceptū ferme eſt pariter neceſſariū: in utroq; ſimiliter laborať. His. n. acutū qdē calidūq; īgeniū/ & imaginationis motus aſſiduus/ reſolutionē: otium uero corporis atq; ctudi tas ſuffocationē minitari uideť. N uſq̄ igiť medici uehemētius q̄ in eiuſmodi hominū curatione laborant. Et ſi tota libri ſupioris diſputatio ad ꝓgandā uitā maxime cōfert: ꝓpriā tamē quandā res tāta curā: qualē deinceps quoad potero paucis cōprehēdam poſtulare uidetur.

Quomodo temperādus calor ad humorem atq; uiciſſim quodā Mineruæ conſilio. Cap. iii.

CErerū dū oleū iſtud pīgue/igneo huic uigori noſtro neceſſarium pīgui Minerua tractamuſ/ Minerua iterim oliuifera olei uitalis origo/ almi uidelicet Iouiſ capite nata ridet: ꝙ ſui muneris q̄titatē plane cernēres/ interea nō ſatis uidimus qualitatē. Ridēs ergo/ uobis inqt oleū nō modo q̄tū ſat flāmæ nutriēdę foret/ abūde dedi: ſed ēt ſine amurca ſincerū infūdi lucernę. Hęc illa. Nos aūt īrer loquēdū errāres offēdimuſ: quoniā lucerna pedibus noſtris uerbū ſuū/ nō dū nobis auditum. Ex hac ergo lucerna diſcamus/ oleū iugiter flāmę ſubminiſtrādū/ ea. s. diligentia: ut nec repērina quadā lumē obruamus illiuione. Nec rurſū differamus ſitibūdo potū. Sed hæc qdē duo ſatis ī ſupioribus tractata putamus. Reliqua nobis duo ſūt: quorū alterū leuiter tetigiſſe: alterū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

uix attigisse uidemur. Tãgentes interim ita Palladem ut ridere nunq̃ solita nos rideret. Quid ergo? Primo qdẽ considerabimus flãmã uel pauculã esse ꝑtus edacẽ: ideoq; lucernã illã lucere diu tius/in qua sic flãmula ẽad ellychniũ. i. luciniũ rẽpata/ut non ebi bat oleũ/sed pitisset. Itaq; & nos in oĩ diera cauebimus: ne quan do præsertim i iuuentute nimium inualescat insitus ignis suapte natura uorax: Sat uero fuerit tũ humorẽ inundantẽ/tũ penetrabi le frigus hinc arcere. Deide lucernã cogitabimus frequẽter extin gui/quãdo nõ sincerũ oleũ instillauerit: sed (ut ita dixerim) amur cosũ. Vnde paulo post cõcrescũt ex amurca fũgi/luméq; extigũt. Iam uero nos almũ a Pallade suscepimus oleũ. s. aeriũ q̃plurimũ purumq;/& natiuo quodã lẽtore tenax atq; firmum. Quod ergo huic paulari absũpto subgerẽ/nõ solũ huic ęquale debet esse/sed simile. Vt uero sit simile nõ tantũ aeriũ esse debet & pĩgue/sed pe nitus ab amurca secretũ .i. a fece quadam ex terra & aqua crassio re cõgesta. Hãc ergo cõgestionẽ fecẽq; uitaturi alimenta eiusmodi fugiamus & otiũ & cruditatẽ atq; sordes. Interea uero Mineruam ea moderatione colamus! ut caput qdẽ de quo nata est ipsa/no bis augeat: neruos aũt stomachumq; nõ minuat.

Quibus de causis arescit humor naturalis: uel ꝑgrinus exũdat: & q̃ necessaria sit ad uitã ꝑfecta digestio Cap. iiii.

NAturalem humorem uelociter hæc exsiccant. Sanguinis fluxus uberior. Violenta solutio uentris. Diu lubricus aluus. Profusus sudor. Latius patefacti meatus. Coi tus ad debilitatẽ factus. Sitis anela. Fames cruciãs. Vigilia lõga. Vsus calidatũ rerũ simul atq; siccarum. Laborioſus animi corpo risq; motus. Anxietas. Ira. Dolor. Siccior simul/atq; feruẽtior aer: præsertim igne calescẽs. Vẽtus aridior & uiolẽtus atq; diuturnus. Humorẽ supra modũ augẽt his cõtraria. Ebrietas frequẽs utrunq; facit: nimio. n. tũ calorẽ siccat/tũ humore suffocat ebrioſũ. Nihil ãtmagis q̃ cruditas ad utrunq; nocet. Vbi. n. nõ cõcoq̃t alimẽtũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

hinc quidē deeſt quo naturalē irriges humorem: inde uero putre factum ſupeſt/ quod exundās calorē obruat naturalē. Quāobrē Auicenna corrūpi ſanguinē inqt/ ubi digeſtio ipſa corrūpit: Secutusq; Galienū appellat digeſtionē/ uitę radicē. Optima igit eſt & quaſi unica hęc regula Galieni/ concoctionē cibi præcereris ubiq; curare. Nā quod maximū uidet eſſe præceptū: ſalubribus uidelicet uti: nihil proderit/ niſi coquas. Siqdē ex his ferme ſicut ex cōtrariis noxius humor ꝓfluit/ ſi cruda mebris influxerint. Ex cibis aūt etiā minus arte laudatis/ ſępe minus malū accipit nutrimētū ſi uehemētius cōcoquant. Cruditatē igit tanq; grauem reſolutionis ſimul/ & ſuffocationis cauſā diligētiſſime deuitemus: quantitate uidelicet cibi potuſq; nobis accomodata. Qualitate. Simplicitate. Præparatione. contritione. Ieiunio reuocante famem: ac ſi opus fuerit ſtomachi ēt exteriore fomento: rebuſq; qbuſdā ſtipticis poſt epulas intus aſſūptis. Caueamuſq; diligenter ne cibū potus exuper. Neu cibus ſit liqdior/ aut durior: aut hic uel ille ualde ſit actu frigidus: aut alimēta ſint lōge diuerſa: aut crudū addamus crudo. Hæc. n. cōcoctionē magnopę ꝓhibēt. Caueamuſ iſup diligētiſſime/ ne uel coitu ſtatim poſt cibū/ uel ſōno meridiano ſępius nō neceſſario: uel nocturna uigilia/ uel labore animi ullo ſi ue corporis iportuno uel alio quopiā pacto digeſtionē impediamus. Digeſtionē dico eqdē nō primā tantū/ quæ fit i ſtomacho: ſed ſecūdam ēt quę fit i iecore. Tertiā inſup quæ i uenis. Quartā deniq; quæ i mēbris efficit: quæ lōgo quodā indigēt iteruallo: & quauis ipedita pabulū nō ſuppeditat humor. Proide ſicut digeſtionē/ ſic excremētorū purgationē adiuuare iprimis neceſſarium eſt aduitā. Neceſſariū ſordes ēt a cute detergere. Neceſſarius ē motus corporis tā cōtinuus/ tam tēpatus/ tā uarius/ q; cęleſtiū aeriſq; motus & ignis & aquę: ſeruata dūtaxat cōcoctionis & ſōni neceſſitate. Defatigatione uero & reſolutione uitata. Prętereа ſub umbra ſitū cariēq; obducimus. Sub diuo ſub lumīe uiuimuſ. Quod pater meus Ficinus inſignis medicus frequenter habebat in ore.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Sed ad hęc feliciter pagēda operę pretium foret/ nō tam urbanis negotiis q̄ ruſticis q̄buſdā exercitationibus a tenera ſtatim ætate corpus aſſuefeciſſe & quodāmodo ſimilibus/interdū etiam nutrimēris:& uitę genus quodāmodo uariū renuiſſe. Quod meſæpe prudēs ille monebat. Qui.n.in omni ætate lautiſſima quadā curioſitate uiuūt:ſæpe minus tuti uiuūt. Qui uero adoleſcētes/ ſe minus aſſuefecerint/ adulti ſaltē aſſuefaciāt/ cautioribus tamē gradibus id tentantes.

Sanguis & humor accomodatus uitę aerius eſſe debet qualitate temperatus:ſubſtātia medius atq; tenax. Cap. v.

GRæci omnes inter præcepta ad diuturnā uitam maxime neceſſaria mandant ut euchimis alamur. Euchima uocamus alimēta ſalubria:quæ bonū afferūt nutrimentū.i. ſanguinē bonū. Bonū uero ſanguinē appellamus/ nō frigidū/ nō ſiccū/nō turbulentū:ſed calidū & humidū atq; clarum. Calidū quidē calore nō acri. Humidū uero humore nō aqueo. Clarum quoq;/nec tamen ītērea tenuiſſimū. Iam uero feruētior ſanguis/naturalē tū caloré exacuit/ tum exſiccat humorē: & quē ipſe humorē infert uel calorem reſolubilē preſtat atq; fugacem. Sanguis præterea humidior proniorq; ad aquam naturalem obtundit calorem:humorē quoq; naturalem uel hebetat: uel impellit ſub calore liqueſcere: uel ſuffocat humiditate calorem:& omnino ſiqua portio naturalis humoris ex aqueo ſanguine trahitur/ tum putreſcit facile: tū cito diffluit atq; diſſoluitur. Hic efficiē:ut qui molliores fructus herbaſq; comedunt/niſi raro forſan & p medicina tūc uentrem leniēte ſūmāt/ breui uenas ſucco crudo putrefactioniq; obnoxio/ penitus impleant. Ac ne id accidat/ tutius pro alimento uel coquuntur:uel ſaltem cū pane miſcentur. Sanguis ergo nec igneus eſto:nec aqueus:ſed aerius:nō aeri craſſiori ſimilis:ne procliuior ſit ad aquam. Nō aeri ſubtiliſſimo/ ne facile incaleſcat in ignem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Sed ſubſtantiã teneat mediocrem: in qua medius aer dominatũ habeat plurimum: Cetera alimẽta inſint quatenus aeris accõmo dãtur impio. Non ſit eius ſubſtãtia ſubtiliſſima: ne humorem in ſtabilem generet/ ſpiritũq; uolatilem/ & diſſolutioni ſubiectum. Non ſit craſſiſſima/alioqn & ingenio minime miniſtrabit: & uix ĩ naturalem humorẽ ac ſpiritum permutabitur. Meatuſ obſtruet: ſuffocationi dabit occaſionem: Et ſpiritus qui uix tãdem craſſus inde creatur/ denſitate ſua & ipſe parum idoneus eſt ad uitam/ & calorem naturalem ita ſuffocat/ ſicut fumus denſior flãmam cõ primit protinus/ & extinguit. Mitto q; ſaltem adeo tenebroſus eſt/ ut uitam efficiat mẽſtam morte deteriorem. Imprimis autem ut mihi uidetur ad uitam expedit diuturnam: ſãguinem una cũ ſubſtantia quidem aeria ualde/ nec admodum craſſa/ habere glu tinoſum aliquem in ſe humorem atq; tenacem/ qualem ferme cũ ſubtilitate habet oleum oliuarum & humor anguillæ pinguis ſi mul atq; tenuis: & oleum ex terebentina quadam ſublimatione tractum. Tu igitur alimenta ceteraq; omnia quæ ſanguinẽ pro ui tibus humorẽq; talem efficiant diligenter eligito. Sanguis enim humorq; talis ſicut oleum flãmæ/ ita uitali calori pabulum eſt/ & una cum ſubtilitate habet etiam firmitatem. Præceptum enĩ Ra ſis eſt pro iuuentute ſeruanda/ rebus uti ſanguinẽ ad præcordia traducentibus/ ibiq; cõdenſantibus/ corq; fouẽtibus. Quod Aui cẽna ꝓbat aquoſũ labilẽq; ſanguinẽ præcipiẽs euitãdum. Differẽſ aũt in hoc ꝓ differẽtia corporũ ratio ẽ habẽda. Nã ubi dẽſius cor pus ẽ/ ad ſubtilitatẽ ſanguinis: ubi rarius/ ad craſſitudinẽ eiuſdẽ oĩbus ẽ remediis declinãdũ. Vbi media corporis habitudo/ uia ſimiliter media tutius imus. Nũq; tamẽ naturalẽ corporis habitu dinẽ extirpare conabimur: alioqn uitã ipſã extirparemus. Expe dit iſup meminiſſe/ ubi ſubtilitatẽ ſãguinis ualde ueremur: & ſto machus ĩterea nõ ſit admodũ natura ualidus/ minutioribus ad craſſitudinẽ gradibus accedendũ eſſe: dũ gracilẽ hominẽ craſſiori bus alimẽtis nutrire cõrẽdimuſ: & fouẽdũ ĩteri ſtomachũ: ꝓducẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

dum ſomnum. Exercitationem corporis pro uiribus augẽdam: animi minuendã/quæ plurimis ſępiſſime nocet. Acſi minus ferat alimẽta uiſcoſa nimiũ duraq; uel admodũ frigida: uſu ſaltẽ coral lorũ:ſãdalorũ:roſarũ:coriãdrorũ:mirobalanorũ:cidoniorũ & dia cidonion/ ſaccharoq; roſacei: ſtipticarũq; rerũ eã ſanguinis humo riſq; firmitatẽ deniq; cõſequemur:quã rebus nimium glutinoſis hic tuto cõſeq nõ ualemuſ. Cõmodiſſime uero ex nucleis pineis piſtaceiſq; & glycirhizæ ſucco & amido additis amigdalis dulci bus/earũq; oleo & cidoniorũ ſemine atq; oleo liſamino una cum ſacharo cãdidiſſimo aquaq; roſacea nutrienẽ/ qui uiſcoſa grãdio rũ aialiũ mẽbra cõcoquere nequeãt. Cõcedemus his præterea ex trema gallinarũ uel edorum & teſtudines & limaces atq; teſticu los. Vina dabimus nõ alba:ſed rubra ſtipticaq;/ & quodãmodo ſubamara. Aqua uinũ ferrea uel maſticea tempantes/ oleo quoq; maſticiſ cidoniorũq; cutẽ leuiter leniemus:& uerabimus interim quæ ſanguinẽ ſubtilẽ faciũt uel feruentẽ: niſi forſan nõ nihil cro ci uel cinamomi tenacioribus epulis infũdamus:ut & facilius cõ coquanẽ/& cocta ꝑ meatus anguſtos trãſferanẽ ad mẽbra. Diffici le nãq; eſt uiſcoſa uel alimẽta paulo firmiora ex ſtomacho nõ ad modũ ualido/uſq; ad digeſtionẽ tertiã/quartãq; ꝑducere:niſi eiuſ modi uehiculis ꝑferanẽ atque inſuper frictionibus leuibus pro uocentur Quas qdẽ cũ facies/ manibus eas mollioribus facito: ac memẽto madefacere manus odorifero quodã uino: in quo cã momillã mirtũq; coxeris atq; roſas.

Communis comedendi bibendiq; regula:& qualitas epularum Cap. vi.

SEd miſſa impræſentia faciamus obtuſiſſima hominum corpora uel renuiſſima:ad cõmunem uiuendi rationem perueniamus: communi mediæq; corporis habitudini prſus accõmodatã. Caue ne ulla ratione meatus corporis uel ſu pra modum pateant uel nimium obſtruantur. Ibi enim in reſolu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

tione & iniuria extrinsecus inferenda discrimen: hic aũt in putre factione & suffocatione periculũ & si non artissimo regulæ freno quod Hippocrates damnat/re cohibeo: non tamẽ habenas tibi ad licentiã usq; relaxo. Herbas & fructus humidiores accipe parce. Parcius lac & pisces/& utrũq; cũ melle. Parcissime fungos/atq; cũ aromaticis ac semine piri. Similiter purũ aquę potum: atq; una cũ parcitate. Quæ humidiora sũt uel piguia aromaticis acribusq; cõdito: alioqn & humorẽ alienũ mẽbris plurimũ inferũt/ atq; putridũ: & si quẽ necessariũ naturę humorẽ suggerũt: hũc pręstãt citę admodũ corruptioni subiectũ. Quod nõ aliter q̃ aquosũ uinũ cõturbaẽ celeriter & corrũpiẽ. Hic cita canities/& pallor rugositasq; senilis. Carnes quoq; si quotidie comedanẽ/ ac ẽt si põdere pani ꝓpinquẽt/citã putrefactionẽ inferũt. Vnde Porphyrius pythagoreorũ antiquiorũq; auctoritate fretus esum aĩaliũ detestaẽ. Nõ nę homines accepimus ante diluuium longęuos aĩalibus pepciss̃e/ Quãq̃ medici nõ tam carniũ usũ uetãt/ q̃ abusũ. Deniq; humida tanq̃ putrefactioni obnoxia fuge: memoria tenens humidos/& pigues senescere citius atq; mori. Quod & Hippocrates ait: & res ipsa declarat. Siccissima rursũ accipe moderate/ uel saltẽ liberiore tẽpera potu. Media tutus eligito. Tam & si Auicenna formã cibi paulo sicciorem molli præponit ad canitiẽ euitãdã. Ad frigida nimium aut calida cautissimus esto. Calida simul & humida sequere. Si feruet aer/ epularũ humor calorẽ supet. Si friget/calor humorẽ. Vtrobiq; uero modicus sit excessus. Vbiq; calor & humor nõ nihil glutinosũ habeat/atq; stipticum: ut illic mẽbris irrigatus humor inhereat firmius: ac diu sub calore ꝑduret. Electũ triticũ & panis electus hoc ĩprimis habet. Deide rubrũ stipticũq; uinũ parumq; dulce. Tertio pinei nuclei resq; his tẽperie & lentore ꝑsimiles. Quarto carnes non humidæ simul atq; laxę/ut suillæ & agninæ lactentes. Medici tamen uereres/ maxime Galienus suis carnes/& sanguinem propter quãdam cũ corpore nostro similitudinẽ ualde cõmẽdat. Optimæ sunt igiẽ similibus corporibus/ut rusticis & robustis corpusq; multũ exercitãtibus: præsertim si quatri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

duũ gariofilis/coriãdris pręparatis/ſale cõditę ſeruenť. Et ſãguis forſan utilis ſi cum ſaccharo coquatur defecatuſq; ad ſũmũ fuerit atq; liquẽs. Sed ut ad numerũ reuertamur/ nõ ꝓbãť carnes humidiores/quales diximus: nõ durę ſimul atq; ſiccę/quales uetuſtionis leporiſ atq; bouis: ſed medię quędã: ut gallinaceorũ/pullorũ/caponũ/pauonũ/faſianorũ/ꝓdicũ/forte ét pullorũ colũbinorum/ pręſertí domeſticorũ. Tales quoq; ſunt capreoli uituliq; iuuenes: & ãniculi ueruеces pariter atq; apri. Edoſ nõ ſpno lacrẽtes caſeũq; recẽtẽ. Auiculas eędẽ prętermiſi. Frequẽs. n. ſubtiliorũ alimẽtorũ uſus ſtomacho ſolũ cõuenit craſſiora minime tolerãti. Qui uero ualidior eſt/ fugacẽ ex his fumũ reportat uel humorẽ. Oua tamẽ gallinarũ nõ prętermitto: ſi uitellus una cũ albo comedať. Vitellus nãq; ſolus delicatorũ eſt nutrimẽtũ/nã Auicẽna ꝓbat nutrimẽtũ nullũ expedire magis i diminutione ſãguinis/& diſſolutione ſpũs cardiaci q̃ uitellũ oui gallinę uel ꝓdicí uel faſianę. Neq; forte ab re fuerit/anſereſ nutrire ſpelta aqua ue nitida: ac poſt necem carnes ſale & coriãdrí aceto præparatí cõditas dies ſeptẽ ſeruare prius q̃ edas. Ceruũq; ſimiliter: ſi ſtomachus fuerit ualidiſſimus Probabile nãq; eſt lõgæua quædã aĩalia ad uitã cõferre lõgęuã: ſi tamen huiuſmodi carnes iuuenes comedanť/ ſimiliterq; aliæ carnes uiciſſim ſunto tũ aſſę tũ eliſſę. Cibus eſto duplus ad potum. Panis duplus & ſexqualter ad oua: triplus ad carneſ: quadruplus ad piſces/herbas/ fructus humidiores. Ne icipiat a potu menſa: neq; potus ſit ſemel uberior. Sẽp ſtipticũ aliqd abſq; potu uel modico ſequať mẽſã. Vbí cõplexio/ętas/locus/tẽpus ad calidũ ſiccũ ue labitur: tu quoq; pauliſp ad oppoſita declinato. Vbi ad frigidũ/aut humidum/ſimiliter ad oppoſita uergito. Vbi temperies/ ſeruato temperiem. Earenus autẽ exercitationi qdẽ corporis eſt addendũ & aĩ detrahẽdũ: quatenus epulis ueſcimur durioribus ad diuturnitatẽ uitę aliquãdo forſitan neceſſariis. Mẽſę tibi ſint i nouẽ diei horiſ/duę: & utrobiq; parcę. Parcior uero cęna. Exercitationes corporis duæ ferme poſt digeſtionẽ primã ad ſudorem quaſi ꝓductę. Sõnus qdẽ nocturnus/qa ſẽp eſt neceſſarius/ſemp

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

bonus. Diurnus aũt / niſi admodũ neceſſarius / nunq̃ bonus.

Ne utaris alimẽtis quæ cito putreſcunt: nec in eiuſmodi regioni bus habites. Viuũ & triticum pręceteris elige: putrefactionem & reſolutionem fuge. Cap. .vii.

ANimalia uero quecũq; in noſtrã cuſtodiã ueniũt mundis electiſq; alimẽtis nutriẽda ſunt ãteq̃ ueſcamur. Atq; hęc & alia oĩa ex paſcuis altioribus & odoriferis eligenda ſũt. Inter hęc regulã ante oẽs ab Arnaldo philoſopho cõprobatã memori ſẽper mẽte teneto. Animãres / herbas / poma / fruges / uina / ex altis odo riferiſq; ut diximus regionibus eligere oportere: quas uẽti tẽpati ſerenãt: Suaues ſolis radii fouent: Vbi aquę nullæ ſtagnãt: Cultra ſterqlinio nõ pingueſcũt: ſed humore natiuo. Vbi etiã quæcunq; naſcunt̃ / diu pmanẽt incorrupta. Hic dũtaxat habitandũ eſt: his quoq; ueſcẽdũ. Neq; cõfidẽdum eſt / ex alimẽtis quæ breui putre ſcũt / humorẽ nos cõparaturos diuturnũ & a putrefactione remo tũ. Neq; ſperandũ facile nos diu uicturos / ubi terræ fructus incor rupti diu nõ cõſeruant̃. Vbi rari admodũ homines ſunt lõgæui. Quãtũ uero ſit in loco uictuq; diſcrimen / pomũ declarat pſicũ: in pſia quidẽ uenenũ / in ægypto cordis amicũ. Et elleborus i antici ra ipune ſũptus: alibi uero uenenũ. Ariſtoteles habitationem eli git altã ad meridiẽ oriẽtẽq; ſpectãtẽ / ſub aere ſubtili / nec humido: nec frigido. Et Plato longæuos i editiſſimis atq; tẽpatis repperit regionibus. Deterrimũ uero ẽ ſtercorare agros / uel aquas ſtagnã tes ex agris minime deriuare. Oĩa enim illic citę corruptioni ſub iecta naſcuntur. Quam obrem eos nõ uituparenon poſſum / qui ſapientem Heſiodũ iccirco uituperãt q̃ in re ruſtica ſterquilinũ prætermiſerit. Sed ille prudens ſalubritati potius q̃ fertilitati con ſuluit. Satis autem ex lupinorum fabarumq; foliis tẽpeſtiue ſub uerſis agrum pinguefieri poſſe putauit. At uero ſi regiones humi diores imundaſq; colere / & alimenta minime duratura ſũmere cõ pellamur: Eũ quaſi ſeruemus uictũ / quẽ ſub aere peſtilẽti medici

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

mandauerunt. Qua de re inlibro cõtra peſtilentiã ſatis egimus. Summatim uero ſuauibus & quodãmodo calidis utemur odoribus. Aloe rite prẽparata ſẽpe leuiterq; purgabimur. Rite uero prẽparatã dicimus: ſi lota fuerit aqua roſacea/uel ſucco roſarũ/aut ſi cũ roſis recẽtibus contritiſq; fuerit pfecte cõmixta. Deinde addatur ei mirobalanus/atq; maſtix/& forte roſa. Medicina hæc extra controuerſiã mirabilis ẽ ad cõſeruandã diu/mentẽ ſanã in corpore ſano. Prẽterea corpus exercitabimus. Oportuno utemur foco. Hoc puluere epulas cõdiemus/mirobalanorũ emblicatũ ſit pars unciẽ quarta: Sandalorũ uero dimidia: cinnamomi integra: octaua croci. Hoc itaq; puluere rebuſq; ſimul actibus iminentẽ ex putridis alimẽtis & locis corruptionẽ forſitan inhibere poterimus. Meminerimus autem: ubi multo plures putrefactione ſuffocatio neq;/q̃ reſolutione/pereũt: ibi putrefactioni & ſuffocationi maxime reſiſtendũ. Vbi uero cõtra: uiciſſim uti cõdimẽtis aromaticis & quodãmodo auſteris (ut diximus) odoribuſq; ſimilibus quouis tẽpore putrefactionẽ prohiber. Vngi oleo/frigoris iniuriam. Vti lauacris ex aqua & oleo: reſolutionẽ ex labore uel calidis tẽporibus iminentẽ. Similiter os aqua ſẽpe colluere: Succũ glycirhizẽ uel ſacharũ criſtallinũ ore tenere. Aqua roſacea multa/paucoq; aceto roſaceo manus faciẽq; pfundere: Similibuſq; odoribus uti. Septima quaq; hora alimentis modicis recreari: Corpore ſimul & animo cõquieſcere/calore uitato. Plurimũ uero intereſt quale ſit triticũ atq; uinũ/quibus aſſidue ueſcimur. Hæc ergo ſint talia/ut ultra annũ & potius ad triennium integra pſeuerent: Si modo in corruptibilẽ ex his alimoniã ſperare debemus. Vinũ ſiue album ſiue rubrũ ſit/eſto clarũ: ſuaue: ſtipticũ: odoriferum: & quod indigeat aqua. Niſi forte uinum reppereris/leue ſimul atq; durabile: quod rariſſimũ eſſe ſolet. Quod uero ualidius eſt/philoſophus Iſaach uinum dicit eſſe uinoſum coctum ſole/uẽtiſq; purgatum. Quod aqua fontis puri tempari iuber: aliquandiu antea q̃ bibamus: ut perfectius miſceatur. Aquoſum uero uinum atq; debile

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

uel acerbum: fugiendum monet: utpote quod intra uenas & mẽbra acidum cito fiat/ aut aliter putrefiat. Vinum quidẽ aquosum putrefactioni subiectũ/ si cõseruata eius substãtia coctum fuerit/ hoc saltẽ erit utile/ alioqn nõ laudatũ/ quod humorẽ corruptibilem nõ creabit. Sed acumẽ eius aqua electa tẽpandũ erit. Vinũ uero quale probauimus/ Isaach ex antiquorum sententia tiriacis magnis iquit esse ꝑsimile. Quod (ut diximus) tẽperatum habitudinem corporis frigidã calefacit/ refrigerat calefactam/ humefacit siccã/ humidiorẽ uero desiccat/ atq; (ut Galienus ait) naturalẽ humorẽ recreat/ calorem fouet/ utrunq; cõrẽpat. Miscere uero uinum eiusmodi magis necessarium est iuuenibus: minus senibus: frigidis uero senibus/ minime. Frigida nãq; duraq; senectus (ut iquit Plato) ita mero feruet atq; molliẽ: sicut uel igne ferrum: uel aqua lupini. Quod diximus ꝑ uinum opposita fieri/ atq; dissidẽtia tẽperari: Scito etiã ꝑ glycirhizam fieri: sed debilius. Fieri etiam per oleum rosaceum: sed extrinsecus. Hęc ergo tibi familiaria sunto. Neq; diffidas qcqd & qualitate tẽpatũ est/ & uirtute potẽs/ posse reliqua tẽpare: sicut frigus alia frigefacere. Id iprimis habere tẽpamẽto iouis: quo etiã saluberrima sũt. Sed de his alibi dispurãdũ.

Dieta: Victus: Medicina senum Cap. viii.

QVi septimum iam septenariũ impleuerũt qnquagesimum attingentes annũ/ cogitẽt Venerẽ quidẽ significare iuuenes: Saturnũ uero senes/ atq; has apud astronomos stellas inter se maxime omniũ inimicas existere. Rem ergo Venereã Saturnii fugiant: quę iuuenibus etiã uitæ plurimum detrahit. Non. n. natis cõsulit: sed nascituris: ipsasq; etiã herbas statim ꝑducto semine siccat. Præterea frigus aerẽq; nocturnum lętiferum sibi putẽt. Atq; eum omnino uictum seruent: ex quo sanguinẽ plurimũ spe rent/ spiritumq; q̃plurimum: ex uitellis uidelicet ouorum recentibus: uino aliq̃tum qdem dulci: odorifero uero q̃plurimum. Nã

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

hic uitellus ꝑprie cordis ſanguinem/uinum ꝓcipue ſpiritum re
creat. Carnibus electiſſimis coctuq; facillimis ói ſummatim utan
tur dieta calidũ pariter & humidum augẽre. Spiritum odoribus
præſertim uini aſſidue recreent. Vigiliam & inediam ſitimq; deui
tẽt laborẽ rurſus corporis atq; animi & ſolitudinẽ & mꝰrorẽ. Mu
ſicã repetant ſi forte intermiſerint: nunq; intermittendam. Ludos
quoſdã & mores quoad decet olim ante actæ puericiæ reuocent.
Difficillimũ nãq; ẽ (ut ita dixerim) reiuueneſcere corpore: niſi ige
nio prius repuereſcas. Itaq; in omni etiã ætate magnoꝰe cõducit
ad uitã nõ nihil pueritiꝰ retinere/& oblectamẽta uaria ſemꝑ aucu
pari. Longũ uero ꝑfuſumq; nſũ minime: ſpũm nãq; nimis ad exte
riora dilatat. Sed redeamus ad ſenes. Hi præterea ſi frigeãt/ fomẽ
ta petãt aromatica & calida ſimul atq; humida. Meminerint pue
rile nõ eſſe/ puerile illud Auicẽnꝰ fomẽtũ: factũ quidẽ a Dauide:
ſed tardius forte factũ. Fomẽtum ſeni mirificũ. Medulla recentis
adhuc calẽtiſ panis infuſo maluatico uino cũ puluere mentꝰ: ap
poſita ſtomacho & ſæpe ad olfactũ adhibita. Nã & medulla eiuſ
modi etiã ſola Democrito iãiã expiraturo retinuit ſpiritũ quoad
placuit fugitiuum. Prꝰterea frictionibus utanꝫ leuibus/ſeu quan
doq; lauacris nutrimentũ ꝑuocantibus ad extrema. Nucleos an
te omnia pineos uidelicet ablutos familiares habeãt. Hoc. n. nu
trimẽtum medici uetercs ſenibus aptiſſimũ probauerunt. Calidũ
enim & humidũ eſt & pigue: & oẽm lenit aſperitatem: atq; ſimul
quod mirũ eſt dum naturalẽ humorẽ auget/ interea ſupfluum de
ſiccat: putridũq; expurgat humorẽ. Sunt qui nucleorũ eiuſmodi
drachmã unã quotidie poſt cibos exhibẽt ſenibus comedendã.
Ego drachmã quoq; alterã ieiuno ſtomacho ſenibus exhiberem:
uel recẽs/calẽs/auratum/pinucleatũ. Cõponerẽ quoq; electuariũ
hoc pacto. Sũme amigdalarũ dulciũ mundarum unciasquatuor:
tantũdem eiuſmodi nucleorũ: piſtaciorũ duas: unã ſeminum cu
cumeris: unã nucũ auellanarũ mundarũ: contunde/coque una cũ
cãdidiſſimo ſaccharo: cui tamẽ addideris unã zinziberis recẽtis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

conditi drachmam croci dimidiam: muſci tertiam: ambræ tantun dem. Saccharum aqua meliſſæ ideſt citratę roſarumque fundito: Multa auri folia his adhibito. Huius enim uſu quotidiano ui tam ſenes ualidiorem longioremque conſequentur. Poſſunt & in mēſa hoc accipere: & pluribus horis ante mēſam. Vtilius autē tunc erit: ſi quid albi odorique uini una cum cōfectione eiuſmo di biberint. Temporibus uero calidioribus ſaccharum roſaceū una cum auri foliis/ & condite mirobalani uitam ſenibus proro gabunt. Theriacam nemo dubitat ad idem humidis conueni re perſonis atque temporibus. De cuius uſu ſatis in libro ſupe riore dictum. Nemo etiam negabit his prodeſſe admodum ra dices Inulę/ beeniaſque radices/ albas ſimiliter atque rubeas: ma xime uero recētes. Illam quidem pro nutrimento: has etiam pro aromate. Et omnia ſimpliciter calida/ humidaque/ & aromatica ſi mul & ſtiptica/ ſimulque pinguia. Certum eſt Senes electo gly cirhizæ ſucco familiariter uti debere. Tradunt enim glycirhizam eſſe humani corporis calori pariter & humori perſimilē: Præterea uariis ſenum morbis opitulari. Lac quoque amigdalinum / & amidus cibus familiaris eſto/ & ſaccharum/ atque paſſulæ.

Raſis Triferam ex mirobalanis indis/ emblicis bellinicis con fectam. Item Mirobalanos indas conditas ſaccharo/ non ſolum ad retinendam: ſed etiam ad retardandam ſenectutem ualde pro bat. Auicenna laudat Triferam mirobalanorum maiorem atq; minorem. Rurſus confectionem de ſquama ferri/ maxime uero auri. Iubet quotidie mandere mirobalanos pręcipue chebulas ri te conditas ad differenda ſenectutis incommoda.

Naturæ Aromatum & Cordialium neceſſarie. Et rurſum qualis ſenum uictus Cap. viiii.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Scito mirobalanis uarias ineſſe uirtutes. Vnam quæ mirabiliter ſuperfluum exſiccat humorem/unde canitiem prohibet. Secundam quæ humorem colligit naturalem/ & a corruptione ſimul/ & inflammatione tuetur. Vnde uitam producit i longum. Tertiam: quæ ſtiptica aromaticaq; porentia/ uirtutem & ſpiritum naturalem/ & animalem congregat/ & fouet/& roborat. Hinc aliquis uitæ lignum i paradiſo mirobalanum forte fuiſſe putabit. Simile quiddam ferme faciunt aurum & argentum/ corallus/ſpodiumq;/ & pretioſi lapilli: quãuis proaromatica uirtute facultatem afferant illuſtrandi. Tu uero memẽro aromatica tunc maxime prodeſſe nobis ad uitam/ ut ſupra ſignificauimus/quando cum uigore quodam aromatico/humida ſunt pariter atque calida/ lentoremq; pinguem habent: commodum augumento: Quales ſunt imprimis radices beeniæ albæ ſimiliter/atque rubẽtes:pręſertim recentes. Aut ſaltem quando cũ uirtute quadam ſubtili/odorifera/& acuta/ ſubſtantiam denſam habeant:& ſtipticam ualde proprietatem: Qualis utique compoſitio inter cordialia frigida primum mirobalanis ineſſe uidetur/ & ſuccino. Deinde roſis & ſucco & ſemini citri. Tertio ſandalis & coriandris/atque myrto/cereriſque ſimilibus. Inter calida uero cordialia zedoarie:ligno aloes:citri cortici:& chariophilis:nuci muſcatæ:maci:olibano:maſtici:atq; doronico. Qualem etiam ſaluię experimur ineſſe. Tradũt ambram/ & muſcum ſtipticam habere uirtutem. Zinziber autem ob quandam eius humiditatem pręſertim recens & conditum ſenibus ſæpe prodeſt. Sed hoc & chariophilus propter caloris uehementiam/caute uidetur accipiendum. Zedoaria quoque caute/ tametſi tiriacæ ſimilis iudicatur:& ſtipticam ſimul atque pinguem naturam habet/ſenibus cõmodiſſimã. Ambra ꝓp calorẽ quaſi temperatũ/tuto ferme ſummiẽ. Ac ꝓp lẽtorẽ cũ ſtiptica ſubtilitate mixtũ pręrogatiuã habet ad uitã in mẽbris & ſpiritibus cõfirmãdã. Tum uero ſi ex ea fiat aqua cutiſq; laueẽ: digeſtionẽ quartam reſtituit. Ac morbos eius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

defectu cõtingẽtes expellit. Aromatica uero quę ſubtilẽ admodum ſubſtantiã habent: qualem cinnamomum/atque crocus/cordialibus frigidis & durioribus ſunt miſcenda. Nam aromatica ſi tantum calida ſubtiliaq; ſint/& ſola ſũmãtur/ naturalem calorem nimis excitant/humorẽq; diſſoluunt. Neceſſaria tamen ſunt/tum frigidioribus & humidioribus epulis concoquẽdis: tum cordialibus duris ad præcordia tranſferendis. Te nãq; latere non debet: humorem ipſum uitæ neceſſarium primas in corde ſedes habere & arteriis ueniſq; eiuſdẽ: Quod Iſaach perſpicue docet. Atq; ut Auicenna probat/hic humor naturali ceterorum membrorum humore frequenter irrigatur atq; fouetur. Quapropter cauendũ eſt: ne mẽbri ullius humor caſu quopiã arefiat: multoq; magis/ ne præcordiorum humor cõminuatur. Atque ut nutrimenta/uel fomẽta/ & cordialia omnia per anguſtos meatus ad pręcordia latiſſime perferantur/his inſere crocum. Vt uero ſiſtantur ibi/miro balanos adhibe. Vt autẽ conſequaris utrunq;: accipe inter calida muſcum/atque ambram. Inter frigida roſas atq; myrtum. Memẽto dulce maratrum ſenibus profuturum. Nam & nutrimẽtum p membra diffũdit: & qua facultate lac/eadem humorem auger naturalem. Vnde Diaſcorides maratro ſerpentes ait annuam exuere ſenecturem. Probamus & ſaluiam. Hæc enim naturæ uirtutem temperate calefacit/& firmat/ paralyſim propulſat. Probamus & moderatum cõditi zinziberis uſum. Habet enim cum calore pinguedinem.

De auro & aureis alimentis & recreatione ſenum Cap. x.

AVrum omnes ante omnia probant/tanquam omnium rerum tẽperatiſſimũ & a corruptione tutiſſimũ. Soli qdẽ ꝓpter ſplẽdorẽ/ Ioui aũt ꝓpter rẽpantiã cõſecratũ: ideoq; poſſe calorẽ naturalẽ cũ humore mirifice tempare: humores a corruptione

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ſeruare: Solarem/ & Iouialem ſpiritibus/& membris inferre uirtutem. Verum tamē optant duriſſimam auri ſubſtantiam/ſubtilioꝝ facere/penetratuq; facillimam. Nouerunt enim cordialia tunc maxime latētem cordis recreare uirtutem/ quādo in eis attrahendis minime natura laborat. Vt aūt minime fatigetur/uel ſubtiliſſima iam effecta/uel cū ſubtiliſſimis ſunt exhibenda. Optimū fore putant/ſi abſq; aliena permixtione aurum potabile fiat. Sin minus poſſit/contuſum/ & in folia redactū accipi uolūt. Aurū ferme potabile habebis (ut dicā) Collige flores boraginis/buglo ſę/meliſſę/quā citrariam nominamus: & quando luna leonem ſubit uel arietē/uel ſagittarium/ aſpicitq; ſolem/aut Iouem: Coque cum candido ſaccharo/aqua roſacea liquefacto: & p qualibet uncia inſere diligenter auri folia tria. Ieiunus cū uino quodā aureo ſūme. Item aquam ex capone deſtillantē foco uel aliter conſūpto una cum iuleb ſūme roſaceo: in quo auri folia quędā ante contuderis. Prętera in nitidiſſimā fontis aquā aurum extingues igni rum. Cum eadem auri cōtundito folia. Eadē uinum aureum temperato: & una cum eiuſmodi potu comedito recentē oui uitellū.

Facile uero i tota corporis arbore ſeruabis humorem/ſi in radicibus conſeruaueris. Accipe igitur gallinarum/ & pullorum eiuſmodi atq; caponum cor/iecur/ſtomachum/reſticulos/ cerebellū: Coque aqua modica: minimo ſale. Cocta contūde ex tota carne & toto iure & ſaccharo: addito recētis oui uitello: fac placentam modico cinnamomo crocoq; conditam/& auratam. Hac ueſceris exſuriens ſemel/ſaltem quarto quoq; die. Et tunc qdem ſola claro tamen ad potum addito uino.

De uſu lactis ſanguiniſq; humani pro uita ſenū Cap. xi

SAepe poſt decimū ſtatī & nōnūq̄ poſt nonū ſeptēnariū arbor humana arefacto paulatī humore tabeſcit. Tūc primū humano iuuenilīq; liquore irriganda eſt hæc arbor humana: quo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

reuireſcat. Eliges ergo puellam ſanam/formoſam/hilarem/tempe
ratam/& famellicus lac eius ſugito creſcente luna: ſtatimq; come
dito maratri dulcis modicum puluerem ſacharo rite confectum.
Sacharum quidem laci uentre cogi uel putrefieri non permittet:
maratrum uero cum & ſubtile ſit/& lactis amicũ dilatabit ad mẽ
bra. Quos hectica ſenilis exedit medici diligẽtes liquore huma
ni ſanguinis qui arte ſublimi deſtillauit ad ignem/reficere moliũ
tur. Quid ergo prohibet quo minus ſenio iam quaſi cõfectos in
terdum hoc etiam potu reficiamus? Cõmunis quædam eſt/& ue
tus opinio: aniculaſ quaſdam ſagas: quę & ſtriges uulgari nomi
ne nuncupantur: infantium ſugere ſanguinem: quo prouiribus
iuueneſcant. Cur nõ & noſtri ſenes omni uidelicet auxilio deſti
tuti/ſanguinem adoleſcentis ſugant? uolentis inquã adoleſcen
tis/ſani/lęti/temperati: cui ſanguis quidem ſit optimus ſed forte
nimius: ſugent igitur more hirudinũ ex brachii ſiniſtri uena uix
aperta/unciam unã aut duas. Mox uero ſachari uiniq; tantundẽ
ſummant: idq; exſurientes/& ſitibundi facient creſcente luna. Si
crudus ægre concoquitur: coquatur prius una cum ſacharo: uel
ad aquam calidam moderate deſtillet ſacharo mixtus. Deide bi
batur. Fouere quoq; ſtomachum rũc ſanguine ſuillo præſens au
xilium eſt. Quem utique ſanguinem e uena ſuilla fluẽtem ſpon
gia calente uino madefacta combibat: & ſtomacho ſtatim calẽs
admoueatur. Galienus atq; Serapio morſum rabidi canis ſangui
nis canini potu curari dicunt. Rationem uero illis aſſignare non
placuit. Ego igitur biduum eam querirans/opinor deniq; ſaliuã
canis rabidi uenenoſam impreſſam hominis pedi lęſo/per uenas
paularim ad cor adſcẽdere/more ueneni/niſi qd iterea diſtrahat.
Si igiť interim canis alterius ſãguinẽ ille biberit: ſanguis ille cru
dus ad multas horas natati ſtomacho/eũ deniq; uelut pegrinũ
deiecturo p aluũ. Interea caninus ſanguis iſte ſaliuã caninã ſupio
ra mẽbra prẽnſantẽ priuſq̃ ad prẽcordia ueniat/deriuat ad ſtoma
chum. Nam & in canino ſanguine uirtus eſt ad ſaliuã canis attra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

hendam:& in ſaliua uiciſſim uirtus ad ſimilem ſanguinem proſe quendum. Venenum igitur a corde ſemotum/ſanguiniq; imbibi tum in aluo nataṅti/una cum ſanguine per inferiora deducitur: hominemq; ita reliquit incolumem. Quorſum hæc? Primo quidē ut rei tā occultæ ſuccurrentē inter diſſerēdum cauſam aperuerim. Deinde ut moneam: ſanguinem potari poſſe/& quidē ſalubriter. Atq; in ſanguine humano uirturē eſſe: qua humanū ſanguinem attrahat & mutuo proſequatur. Ne forte diffidas iuuenilem ſanguinem a ſene bibitum trahi ad uenas/membraq; poſſe ibiq; prodeſſe q̄plurimum.

Dieta/habitatio/conſuetudo ſenū. Cap. xii.

Meminiſſe decrepitos expedit: naturā debilē non eſſe nutrimentorū pondere fatigandā: uel etiā epularum diuerſitate nimia diſtrahendā. Nam & iuuenilis ætas hoc uitio fit cito ſenilis. Diuidant ergo menſas: nec tam multa naturam alimonia q̄ frequenti reficiant/interuallo tamen interim ad digeſtionē dato. Nā ſępe etiā poſtq̄ ſtomachus ipſe cōcoxerit: niſi & iecur quaſi digeſſerit/ſūmere nutrimentū: naturā diſtrahit/atq; fatigat: quadq̄dē laſſitudine ſępius frequētata aduolat itēpeſtiua ſenectus. Senex hieme uelut ouis aprica petāt: ęſtate uelut aues amęna riuoſq; reuiſāt. Frequēter iter uitēres uerſēt plātas: & ſuauiter redolēres. Hæ nāq; uiuentes/ſpirātesq; conſpirāt ad ſpiritū hominis augendum. Ad loca uero cōtrer apibus amica cōfugiant. Mellaq; hieme deguſtēt. Mel.n. cibus ē ſenibus iprimis amicus: niſi ubi bilis timet incēdiū. Amicus caſeus recētiſſimus. Amici dactili: ficus: paſſulæ: cappares: dulcia punica: zizyba: iſopus: ſcabioſa: bectonica: ſed piſtacia multo magis. Pinei uero nuclei maxime oīum/ſicut diximus. Ex q̄bus plurimū referēt adiumentū/ſi eos horas duodecim in aqua paulū calida teneant priuſq̄ edāt. Sic.n. ſtomacho non nocebūt. Ac pręterea/ſi dū his utunt̄/ēt inter pineta & oliue

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ta uiteſq; uerſentur: aut ſalrem pini uaporem accipiãt/& odorem. Item gummi lachrymæq; pini cum oleo uel uino/corpus ſæpe deliniant. Probabile enĩ eſt arbores longa naturaliter uita dotatas præſertim ſi etiã hieme uireſcãt ad longã tibi uitã/umbra/uapore nouo fructu/ligno/& tempeſtiuo quolibet uſu prodeſſe. De animalibus aũt longeuis ſupra diximus. Iam uero ad idem tibi forte cõducet/ſi uiuas plurimũ penes eos/qui ſani/tibi ſano natura ſint ſimiles & amici. Ac magis forſan ſi paulo iuniores. Vtrũ uero/& quomodo frequẽs adoleſcentũ conſuetudo parũp ſeniũ retardare ualeat pudicus Socrates conſulendus.

Quæ adminicula ſenes a planetis accipiãt ad omnia membra fouenda. Cap. xiii.

VErum cõſulite potius ſolliciti ſenes Apollinẽ: qui Socratem græcorum ſapientiſſimũ iudicauit. Cõſulite Iouẽ in ſuper/atq; Venerẽ. Phębus ipſe artis medicinę reptor/nucemuſcatã uobis fouendo ſtomacho dabit. Iuppiter/cũ Phębo maſticen/atq; mentã. Venus uero corallũ. Fouẽdo rurſum capiti. Phoebus peoniã thus amaracũ & cũ ſaturo myrtam. Spicam nardi macẽq; Iuppiter. Venus deniq; dulce maratrum atq; myrtum. Ad cor uero fouendum accipietis a Phębo quidem citrariam. Crocũ lignũ aloes/thus/ambram/muſcũ/doronicũ/modicum cariofilum/citri corticem/cinamomũ. Ab Ioue lilium: bugloſſã: ocimũ: & mentã: beeniaſq; radices/& cãdidas pariter/& rubẽtes. A Venere ſola quidem myrtum/& ſandalũ/atq; roſã. Vna cũ Saturno coriãdrũ. Hęc uos cõtũdite diligẽter: & quæ ſtomachi ſunt cydoniorũ oleo in formam ceroti conficite. Quę uero capitis: oleo ſpicę perfundite/ac illinite ceruicem/tempora/frontem. Quæ deniq; cordis: aureo uino ſpargite/aquaq; roſacea. Eaq; foris præcordiis admouete. At iecur imprimis creando ſanguini neceſſariũ neſcio quomodo prætermiſimus. Huic ergo ſemper eupatorio & opobalſamo Phębus opitulabitur. Piſtaceis Iuppiter: atque paſſulis. Venus autẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

epatica:endiuia:ſpodio:cicorea. Lieni tãdem fouendo Saturnus ille ueſter/una cũ Ioue capparim dabit uobis ſcoloſpendriam/ta mariſcum. Sicut ueſticã Iuppiter/cũ Venere. Pina: glycirhiza:ami do:cucumeris ſeminibus:malua:altea:mãna:caſſia:curat. Satur num uero uerendũ pluribus:ne adeo uos fugite ſenes. Hic.n.q̃ ꝑegrinus eſt iuuenibus/tã uobis domeſticus erit. Vt igiť rorum ipſe quoq; uobis corpus uegeret pro uiribus/ atq; cõfirmet: acci pietis nõ nunq̃ ab eo regnãte pariterq; a phębo mumiã ſimul/& anſeris aſſi pulpã hęc anſeris adipe modico delinite. Cõtundite diligenter. Mirobalanorũ chebularũ atq; indarũ melle concoqui re: Ambra/muſco/croco cõdite. Ante oia uero hæc uobis ꝑfutura confidite. Credentes medicinarũ ad uitã conferentiũ/ uitã eſſe fi dem. Qua ſpereris/ & deum ſupplicãtibus uobis adſpiraturum. Et res ab eo creatas:preſertim cęleſtes mirificam proculdubio ad augendã uel cõſeruandã uitã habere potentiã.

Cõfabulatio ſenũ ſub Venere ꝑ uirẽtia prata Cap. xiiii.

SEd a grauioribus his numinibus/ad Venerẽ parumper uos ꝑ hortos & prata ſenes uirentia reuoco. Ad almam Venerẽ uos oẽs aduoco. Non ludentẽ quidẽ uobiſcum: ſed iocã tem. Hęc & uobis inq̃/ & mihi iam ſeni. Primo quidẽ iocoſũ hoc fundit oraculũ. Ego filii/ſi neſcitis/ uoluptate motuq; uobis ui tam dedi. Ego igiť uoluptate quadã motuq; & ſi nõ ſimili uobis ſeruabo uitã. Eãdem quoq; ſeruabit libertate liber/ uitiſſator/pro pagator uitę. Liber ipſe ſempodit ſeruos:& quã uino ꝑmittit ui tam/ſolis liberis implet longã. Meæ qdem uitę ſimul/atq; menti quondã profuit regnãre Saturno diminuta menta/ placetq; quo tidie. Vobis aũt maior mẽta menti uitæq; prodeſt. Diminuta no cet. Riſum ex meis hortis legite. Negligite ficũ. Has uero uiolas quãdo carpitis/carpere uos exiſtimate lilia:prehendẽres liliũ/cõ prehẽdere crocum. Crocũ a phębo Iuppiter ipſe nactus ꝑpagauit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ſ liliũ. Liliũ ego a Ioue ſuſcipiẽs/in has/quas hic uidetis uiolas/ tranſformaui. Deniq; roſa quidẽ uobis eſto lucifer. Heſperus ue ro mittus. Poſt oraculũ nobis cogitandũ mãdat: retũ uiridiũ na turam: quatenus uirent/nõ ſolũ eſſe uiuã: ſed etiã iuuenilem: hu moreq; prorſus ſalubri/& uiuido quodam ſpiritu redundantem. Quapp odore/ uiſu/uſu/ habitatione frequẽti iuuenilem ide ſpi ritum nobis influere. Inter uirentia uero deambulãtes interim cauſam pquiremuſ. Ob quã color uiridis uiſũ præceteris foueat/ ſalubriterq; delectet. Inuenimus tãdẽ naturã uiſus eſſe lucidã: ac lucis amicã: Volatilem tamẽ/ac facile diſſipabilem. Idcirco dũ per lucem ſe dilatat/uelut amicã/interdũ nimio lucis exceſſu rapi prorſus: & uehemẽti dilatatione diſſolui. Tenebras aũt naturali ter uelut inimicas fugere: ideoq; radios ĩ anguſtum inde retrahe re. Optat uero uiſus ita perfrui lumine/ ut per amicũ hoc ſuũ am plificetur quidem: nec tamen interim diſſipeť. Iam uero in quo cunq; colore plus admodũ tenebrarũ: ſiue nigredinis eſt q̃ lucis: non dilataťnec ideo delectať radius uiſus ad uotum. Vbi uici ſim plus admodum ſplẽdidi coloris eſt q̃ nigri/ſpargitur latius/ noxia quadã uoluptate diſtractus. Quamobrẽ color uiridis ma xime omniũ nigrũ cũ cãdido rempans/præſtat utrunq;: delectãs patiter/atq; conſeruãs. Et molli inſuper & adhuc tenera qualitate ſicut & aqua radiis oculorũ abſq; offenſione reſiſtit. Ne abeũtes longius diſperdanť. Quæ. n. dura ſunt ſimul & aſpera/frangunt quodãmodo radios. Quæ uero rariſſima ſũt/ diſſolutioni aditũ patefaciũt. Sed quę ſoliditatem aliquã habent: lenẽq; ſimul ęqua litatẽ/ſicut ſpecularia corpora/nec ipſa q̃dẽ frangũt: neq; longius diſperdi permittunt. Quæ denique pręter hæc beneficia/ tenera quoq; ſunt & mollia/ſicut aqua reſq; uirides/liquidis oculorũ ra diis mollitia blãdiunť. Deniq; uiſus radius quidã eſt ĩ quadam oculorũ aqua naturaliter nobis accenſus. Ac temparum lumẽ in aqua quodãmodo reſiſtente requirit. Itaq; gaudet aqua. Delecta tur ſpeculis aquæ ſimilibus. Viridibus oblectať. In quibus ſane

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

uiridibus ſolis lumen inſitum adhuc uernũ ſecũ habet humorẽ/ aquãq; ſubtilẽ occulto quodã lumine plenã. Ex quo fit etiam: ut color uiridis cũ tenuaſ/ in croceũ reſoluaſ. Quorſũ hæc? Vt itelligamus frequentẽ uiridiũ uſum/ ſiquidẽ uiſus ſpiritũ recreat: qui in animali ſpiritu quodãmodo pręcipuus eſt/ animalẽ quoq; reficere. Atq; etiã meminerimus: ſi color uiridis: quia iter colorũ gradus medius atq; tẽpatiſſimus ẽ/ tãtum animali ſpiritui ꝑdeſt/ multo magis quæ per qualitates tẽperatiſſima ſunt/ naturalẽ & uitalẽ ſpiritũ iuuatura: atq; admodũ profutura nobis ad uitam. Nihil in mundo tẽpatius eſt q̃ cęlũ: nihil ſub cęlo ferme tẽperatius eſt q̃ corpus humanũ. Nihil in hoc corpore tẽpatius eſt q̃ ſpiritus. Per res igiſ tẽpatas uita ꝑmanẽs in ſpiritu/ recreaſ. Spũs ꝑ tẽperata cęleſtibus cõformaſ. Deniq; diſcamus ex temperie uiridis/ quæ illuminãdo/ æque cõgregat animalẽ ſpũm/ atq; dilatat: ideoq; maxime iuuat/ nos quoq;/ i cordialibus eligẽdis/ cõponẽdis/ utendis/ aromatica ſubtilia & ærita/ quæ ſpũm extẽdere/ uel etiã illuminare ſolẽt: quod facit crocus atq; cinamomũ/ cũ aromaticis ſemp ſtipticis cõgregantibuſq; ceu mirobalanis & ſimilibus commiſcere. Atq; uiciſſim. Neq; prætermittere: quæ abſq; acumine etiã aromatico/ ſimul utrunq; conficiunt. Aliq̃tum uidelicet dilatãt: atq; admodũ congregãt: multũq; illuminãt: quæ & alias nat rauimus: quod efficit aurũ/ argentũ/ ſpodiũ/ corallus/ electrũ/ ſeri cũ/ pretioſi lapilli/ inter quos iacintus/ uel ore detentus ob iouiale tẽpiem plurimũ cõprobaſ. Cum eni ſub terra nequeãt ſpetiſſima & quaſi cęleſtia ꝑcreari abſq; ſũmo quodã beneficio cęli: probabile eſt rebus eiuſmodi mirificas cęlitus ineſſe uirtutes. Cõpoſitio uero eiuſmodi/ quæ dilatãdo/ & illuminãdo ſpiritũ æque cõgregat/ ita delectat eũ intrinſecus atq; recreat/ ſicut foris uiriditas oculos: atq; ipſũ etiã apud ſenes in naturali quadã uiridi tẽte diutiſſime ſeruat: quaſi laurũ/ oliuã/ pinũ/ etiã hieme uirentem. Tãtoq; magis id efficit/ quo efficit & interius: atq; maxime: ſi cõpoſitio talis aromatico flagret odore/ alliciatq; ſapore. Profecto

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ſicut corpus/ex craſſioribus humorũ partibus cõpoſitũ ĩ qntã re
digiť formã:ita ſpũs ex ſubtiliſſimis eorũdẽ portionibus cõſtitu
tus formã habet qntã naturaliter tẽpatiſſimã/atq; lucidã:ideoq;
cẽleſtem. Atq; in hac ipſa forma conſeruãdus eſt/ ut ſubtilis qui
dem ſit:& interea firmus ſicut diximus. Sit omnino lucidus:ſed
ẽt quodãmodo ſolidus. Ac prætereа rebus odoriferis/firmis/lu
cidis aſſidue foueať/ſi uitã cupimus conſeruare/que uiget in ſpi
ritu/ & uendicare nobis cẽleſtia dona. Hæc hactenus iuſſu Vene
ris cõrẽplati/Venerẽ ipſã audiuiſſe putemus.

Mercurius alloquiť ſenes: & cõſulit eis circa uoluptatẽ. odores.
Cantus. Medicinas. Cap. xv.

INterea dũ inter ſenes ipſa quaſi Venus cõfabulareť:forte
qdẽ hactenus ſatis belle. Deinceps uero plixius forſan
fabulatura foret. Sermonẽ hũc his Mercurius uocibus/ ſermonũ
auctor interpellat. Quid nã uobis eſt cũ Venere iſthac ſemp puel
la ſenes? Quid rurſum Veneri cũ ſermonibus? Nõ ne mei ſimul/
atq; ueſtri ſũt ſermones. Mea ratio pariter/atq; ueſtra. Audite me
igiť eadẽ nũc attẽtione/qua illam/ & multo maiore iſup attentio
neq; Venerem. Quinque ſcitis eſſe ſenſus. Viſum/auditum/ol
fatum/guſtũ/tactũ. Eſſe rurſũ quinq; (ut ita dixerim) diſcite ratio
nes. Dum.n.p quinq; ſenſus quotidie imbuiť uobis animus/ra
tioneſq; inde rerũ ipſe concipit:interea notiones habituſq; ad res
iudicandas quinq;/tanq; rationes quinq; reſultant. Prẽterea ſicut
quinq; hinc qdem ſunt ſenſus:inde uero quodãmodo rationes:
ita uitæ tenor quiq; gradibus circa ſenſũ rationẽq; diſponiť. Vn
de quinq; numerantur ætates. Prima qdẽ ſenſu tantũ trahiť. Se
cunda:ſenſu magis admodũ allíciť q; ratione ducať. Tertia:poſt
hæc alternis pariter rationis/ & ſenſus pſuaſionibus agiť. Quar
ta:ratione potius q; ſenſu ducitur. Quíta:tandẽ ratione tantum
regi debet. Prima igiť ætas/atq; ſecũda tãq; ſubiecta Veneri/Vene
rẽ ſi placet loquẽtem audiat. Relinquę uero Mercurium. Ego igiť

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

reliquos uos omnes alloquor: nō pro me quidē tantū: sed ꝑ Dia
na etiā hac: quā ad ſiniſtram meā cernitis. Nempe cū hęc elinguis
ſit: Ego uero biliguis: iure pro hac ipſa/ cuius ego linguā habeo/
loquor. Vnā profecto noxiāq; Venus uobis īdidit uoluptatē:
qua noceret quidē uobis: ꝑdeſſet uero futuris: exhauriēs paula
tim uos ꝑ latentē quandam quaſi fiſtulā: Aliudq; ueſtris liquori
bus implens/ atq; procreās: uos rādem quaſi uetuſtū quoddam
ſpoliū cicadarū iam exhauſtū humi relinquēs. Cicadæ interim te
neriori ꝑſpiciens. Non ne uidetis? Quod Venus de materia ue
ſtra generat eſſe recens quiddā & uiuū/ ſenſuq; prædituū? Surripit
ergo uobis iuuentutē/ & uitā atq; ſenſum: ex toto inquā corpore
per totius uoluptatē/ ut efficiat inde totū. Ego interim materię il
lius quę quartæ digeſtioni ſupereſt qualitate monitus/ uos com
moneo/ alimēta ſimiliter quarta digeſtione cocta plurimum uitę
ueſtræ ſubcurrere: ouū recēs uidelicet integrū & ſorbile una cū ſa
charo exiguoq; croco. Lac humanū uel ſuillū uel caprinū cū pau
culo melle ſumptū. Atq; hæc duo tunc ſalubriora ſunt/ quādo na
tiuo adhuc calore flagrant. Et ſi ouū aliā mox cocturā deſiderare
uideā: Preſertim i ſtomacho minus ualido: Sed leuiter eſt coquē
dum. Verū ut parūper ad Venerē redeamus. Si quando uidiſtis
Venerē/ iuuenilē admodū uidiſtis/ & quaſi meretriciis fucis & or
natibus expolitā. Hęc ergo/ quę noua ſep eſt/ noua ſemp affectat/
odit uetera. Facta deſtruit/ unde conſtruat facienda. Hęc rurſum/
ſi dictu fas eſt/ quaſi meretrix nō uno quouis eſt contenta uiro.
Vulgus amat. Et ut dialectice loquar/ ſpeciei paſſim potius q̄ in
diuiduo ſuffragaꝝ. Iam uero neq; tactu tantum uos præcipitat:
ſed etiā guſtu/ fallit quotidie/ perditq; deceptos. Quos. n. uos ī
rebus ſapores ꝓcipitis mediocri quadā temperie gratos/ hos Dia
na hęc Apollinis Iouiſq; munere tradidit. Illecebraſ uero ſaporū
miras quibus quotidie uelut hamo capti clam miſeri uitam ꝑdi
tis/ Venus inſidioſa fabricat. Quid igiꝝ Martē incuſatis? Quid
Saturnum? Mars quidem raro admodum uobis palamq; nocet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Saturnus quoq; ſępius uultu ſe ꝓfitetur hoſtem: nocet tardius: tempuſq; remediis nulli negat. Sola Venus palã ut amica uenit: clam inimica uenit. Hanc igiť incuſate potius/ſi quem inter ſupe ros incuſare licet. Ad multiplices huius iſidias: tum oculis argi uos ipſos inſtruite: tum Palladis clipeo uos munite. Aures autẽ ad blandas pollicitationes eius tanq̃ ad letales ſyrenũ cãtus ob ſtruite. Hũc deniq; ꝓuidẽtię florem a me accipite: quo Circes hu ius ueneficia deuitetis. Hæc uobis duas uix tãdẽ/& has qdẽ leti feras polliceť uoluptates/potius q̃ largitur. Ego uero beneficio patris atq; fratris quinq; promitto uobis: quinq; præſto/puras ꝑ petuas/ſalutares: quarũ infima eſt in olfactu: ſuperior in auditu: ſublimior in aſpectu: eminentior ĩ imaginatione: in ratione excel ſior atq; diuinior. Quo maior delectatio ĩ tangẽdo percipitur/ atq; guſtãdo: eo uitæ grauius frequẽter accidit detrimentũ. Con tra uero q̃to maiorẽ in olfactu uoluptatẽ & auditu/ atq; uiſu. Itẽ imaginatione & ſæpe ratione quotidie reportatis: tãto fila uitæ longiora producitis. Verũ ſicut in blandimẽtis tangẽdi: atq; gu ſtandi cauendã uobis ſubdolam admonui Venerẽ: ſic in ipſa ſe cretiore nimiſq; aſſidua cõtemplatiuę mentis delectatione cauere Saturnum. Illic. n. frequẽter filios ipſe ſuos deuorat. Nam quos ſublimiorũ cõtemplationũ ſuarũ rapit illecebris: & illic agnoſcit ut ſuos: hos interim ſi modo diutius gradũ ibi ſiſtant/falce qua dam e terris amputat: terrenãq; incautis uitam ſæpe ſurripit. Hoc ſaltẽ Venere interim indulgẽtior: quod Venus quidẽ uitam/quã tibi detrahit/donat alteri: nihil tibi pro detrimẽto reſtituens. Sa turnus aũt pro uita terrena/a qua ſepatus ipſe/te deniq; ſepat/cæ leſtem uitã reddit/atq; ſempiternã. Hoc ipſo ſimiles eſſe uidenť inter ſe Venus atq; Saturnus/ qui ſane q̃ aquario gauder/ tam re gnat ĩ libra/ ꝙ homines & hic & illa generãdi libidine uexat: no cerq; uexatiſ/ut inde poſteritati proſit. Sed hęc quidẽ fęcũdat cor pus/ſtimulatq; fęcundũ. Ille mentẽ ſuo ſemine grauidã urget ad partũ. Vos igiť prouerbii memores ne qd nimis/aſſiduis pruden

riæ frenis parturientis utriuſq; libidinem cohibere. Tametſi mul
to citius grauiuſq; ille lędit/quos tedio/torpore/moerore/curis/
ſuperſtitione premit/q̄ quos ſupra uires corporis moreſq; morta
liū eleuat ad excelſa. Omnino uero ſeruare moneo quod æquus
Iupiter Pythagorā docuit/& Platonē: humanā uitam in quadam
equali animę ipſius cū corpore ꝓportione ſeruari. Vtrunq; ſuis q̄
buſdā alimentis & exercitationibus ali ac ſimiliter augeri. Siqs
alterutrū educatione prędipue ſua/multo robuſtius altero tandē
efficit: nō mediocrem facit uitæ iacturā. Propterea quicunq; inter
res medicorū arte laudatas potiſſimum eas eligit/quæ corpori ſi
mul & ingenio ꝓſunt/maximū uitę ſibi uendicat adiumentū. In
earum uero numero uinū/mentā/mirobalanū/muſcū/ambrā/zin
ziber recēs/thus/aloem/iacintum/ſimileſq; lapillos/herbas ue cō
ſimiles eſſe putate/& quę ad utriuſq; utilitatem a medicis pariter
componunt̄. Sed longioribus his quādoq; interceptis ambagi
bus: Ego quoq; medicus huc acceſſi. Si ſapores ex rebus accepti
nō ultra uiuentibus: Itē odores ex aromatis iam ſiccis/uitaq; ua
cuis/multū ad uitam conferre cēſentur. Quid nā dubitatis odo
res ex plantiſ radicibus adhuc ſuis herentibus/uiuentibuſq; mi
rum īmodū uitę uires accumulaturos? Deniq; ſi uapores exalan
tes ex uita dūtaxat uegetali magnope uitę ueſtrę proſunt/q̄tum
ꝓfuturos exiſtimatis cantus: aerios quidē/ſpiritui prorſus aerio
harmicos harmonico/calētes adhuc/uiuoſq; uiuo: ſēſu prædītos
ſenſuali: ratione conceptos rationali. Hāc ergo uobis a me fabri
catā trado lyrā: cantūq; cū ipſa phębeum/ſolamē laborum diutur
nę uitæ pignus. Sicut. n. res qualitate temperatiſſimæ ſimulq; aro
maticę/tū humores inter ſe: tū ſpūm naturalē ſecum ipſo contēpe
rāt: Sic odores eiuſmodi uitalē ſpūm: ſic rurſum ſimiles quoq; cō
centus ſpūm animalē. Dū igit̄ fides in lyra ſonoſq; dū tonos tem
peratis i uoce: ſimiliter ſpūm ueſtrū intus contēpari putate. Ac
ne ipſe Venere ſim auarior/quæ ſine Baccho friget/ab hocipſo Li
bero patre per me nectar hoc accipite. Qui prędipue inter uos fri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

gent/temporibus ſimilibus/bis ſeptimo quoq; die uncias uerna cei/uel maluatici dulcis meri duas ſũmant cum una panis uncia: tribus ante mẽſam horis. Semel aũt drachmã unã ſublimis aquæ deſtillantis ex uino cũ iuleb roſacei ſemũcia. Quo quidẽ liquore illinire etiã cutem/& ad olfactũ uti cõmodiſſime poſſunt. Atq; ut poſt eiuſmodi nectar ambroſiã quoq; uobis afferã. Hãc inſup acceptã ab Ioue largior medicinã. Quattuor mirobalanorum uncias accipite chebularum: Tres roſacei ſacchari: Conditi zinzibe ris hieme quidẽ unciã: eſtate uero ſemunciã. Tria hęc cũ emblica rum melle cõcoquite ſuauiter: ſeptẽq; auri foliis exornate. Ieiuni bolũ ante prãdium quattuor horis accipite. Anno ſalrẽ integro quotidie id aſſũmite. Vt inde uelut aquilæ renoueẽ ueſtra iuuen tus. Hactenus quaſi Mercuriũ locutum exiſtimemus.

Confirmatio ſupiorum: & q̃ deuitare debemus aſſiduam cogita tionem & coitum. Cap. xvi.

Astrologi Venerem & Saturnũ inimicos inuicem eſſe fe runt. Cum uero ĩ cęlo ubi oĩa amore mouenẽ/ ubi defec tus eſt nullus/odiũ eſſe nequeat/inimicos. i. effectu diuerſos iter pretamur. Mittamus ĩpręſentia reliqua. Ecce nũc Saturnus quidẽ nobis in centro: Venus aũt in circũferentia poſuit uoluptatẽ. Vo luptas uero ſpũum eſca quædã eſt. Igiẽ ex oppoſito Venus/atq; Saturnus ſpũs noſtri uolatũ aucupãtur. Illa ꝑ uoluptatẽ ſuã alli cit ad externa. Hic interim ꝑ ſuam ad intima reuocat. Diſtrahũt itaq; ſpũm ſi ferme eodẽ tẽpore moueant/atq; diſſipãt. Quãobrẽ nihil cõtẽplatori uel curioſo peſtilẽtius q̃ Venereus actus: nihil uiciſſim hũc ſectãti alienius q̃ cura & contẽplatio eſſe poteſt. Cõ templatorem uero phiſicum/ religioſumq; eodem in gradu cõnu meramus. Et gradu ſimili quẽlibet in negociis ſuis ualde cogita bundũ/grauibuſq; curis obnoxiũ. Hinc rurſus efficiẽ/ ut ſi quẽ Saturnia/uel contemplatione nimiũ occupatũ uel cura preſſum/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

leuare interim & aliter cõſolari uelimus/ꝑ Venereos actus/ludos iocos id tentãres tanꝙ ꝑ remedia lõge diſtantia/fruſtra atq; ẽt cũ iactura conemur: atq; uiciſſim ſi quẽ uenereo/uel ope perditũ/uel ludo iocoq; ſolutũ moderari uelimus/ꝑ ſaturniã ſeueritatẽ emendare nõ facile ualeamus. Optima uero diſciplina eſt: ꝑ quędam Phębi Iouiſq; : qui inter Saturnũ Venerẽq; ſunt medii/ſtudia ſimiliaq; remedia homines ad alterutrum declinantes ad medium reuocare. Sed ut tandẽ ſimus medici: ſicut flãma duobus cõmuneꝛ modis uiolẽtis extinguiť: aut uelut difflata uentis: aut cõtra quaſi cõpreſſa cineribus: Sic ſpũm uel celeriter effectu Venereo diſſipamus: uel ſenſum Saturnio ſuffocamus: ac ſæpe exprimimus cõ primẽdo/pariterq; reſoluimus. Spũs utiq; frequenter ad extima uolãs/intima reddit uel uacua/uel aliena uitæ. Sed ad intima ſæpe coactus cętera circũ membra præſtat uitæ minus idonea. Citã igitur ſenectutẽ/tum uenus interioribus noſtris: tũ Saturnus exterioribus infert. Venus quidẽ præcipue: ubi ex quouis eius motu facile corpus debilitatur atq; labaſcit. Saturnus quoq; potiſſimum: quãdo ex quocunq; cõtemplationis officio/ uel curę labore/ingenii corporiſq; uires labefactanť. Et ſi uel ꝙ ad contẽplationem: uel qui ad libidinẽ natus eſt/plerũq; ad ſuũ uterq; officium eſt natura fortiſſimus. Natura. n. ſępe conitũgit cum uoluptate ſimul & facilitate potentiam. Vnuſquiſq; igitť ſe cognoſcat: ſuiq; ipſius moderator/ac medicus eſto. Coitũ quidẽ frequẽtaturi cerꝛos conſulãt. Ego uero exercitaturis ingeniũ libro etiã ſuperiore conſului. Deniq; omni dieta omnibus remediis uti debent: quibus mẽbra/ſpũs/ ſenſus/ingeniũ/memoria cõfirmenť. Cogitationes ꝑ interualla repetere. Nec expectare uel minimũ ex cogitatione laborẽ. Maxime uero cũ primũ caneſcunt: ꝙis non nulli ſint qui non tam debilitatæ naturæ/ uidelicet adhuc iuuenes canos emittunt/ꝙ uel ęgritudine/uel ægrotatione aliqua pręcedẽte: aut etiam parentum ſimilitudine: a quibus ſcilicet iam caneſcẽtibus fuerint generati

De medicinis ſenum. Et de habitatione iterum atq; dieta Cap .xvii.

CHaldeorum regula eſt forte probãda/ad iuuentutem recuperandam: peregrinos humores imbibitos corpori/ expurgare gradatim/tum interiores/competẽtibus medicinis: tũ exteriores/frictionibus & lauacris prouocationibuſq; ſudoris. Intereaq; ſalubribus/duraturiſq; alimẽtis paulatim corpus implere. Sunt autem qui trochiſcis quibuſdã ex uipera factis/ uel helleboro præparato ꝓmittũt humores omnes ueteres putridoſq; ꝓrſus educere. Quibus expurgatis & humore rurſum ſalubertimo alimentis ſalutaribus recreato/ reſtituere iuuentutem. Et qui cautiores ſunt/helleboro gallinas paſcũt: hominẽ uero gallinis. Eiuſmodi uero curationem tanq̃ periculoſam in iuuentute arbitror potius q̃ in ſenectute tentandam. Ne forte iuuentutẽ illam a Medea Pelię ſeni promiſſam experiamur. Nã & iuuenes medicinis exq̃ſite purgantibus cito ſeneſcere Hyppocrates aſſerit. Sed ubi dieta nõ ſufficit/clyſtere uel mãna/ uel aloe præſertĩ lota ſecurus uteris. Si tibi ſit aluus aſtrictior/manna cũ iure caponis/ mirobalanicq; uirtute. Sin minus/ hac re iuuenem etiam in ſenectute purgatione ſeruabis. Summe unciam lotę aloes unam/mirobalanorum emblicarum drachmas duas/chebularum quoq; tantũdem/duas item roſarum purpurearum/maſticis quoq; tantundẽ. maluatico uino confice pilulas: quãdo luna feliciter collocata/ propitio fruiẽ Iouis aſpectu/præſertim ſi domicilia fixa poſſederit uel ipſa/uel Iuppiter. Hæc enim ad diuturnitatem uitæ magnopere cõferunt. Potes etiam utiliter reubarbarum hic cum aloe componere ſcilicet dimidiam aloes partem/ dimidiam reubarbari. Et quotiẽs opus fuerit/unam mane ſummere pilulam ad tres uſque uel quinq;/ modicumq; inſuper uinum bibere. Vbi uero pituitam magis times/ potes commode in his pilulis trochiſcorum agarici ter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

tiam partem accipere una cũ tertiis aloes duabus dimiſſo reu barbaro. Sed primam illam ego iam multis ānis pilularum cõ poſitionem omni ętati experior eſſe tutiſſimam. Eadem hora confectionem eiuſmodi facito. Summe mirobalanorum embli carum/ bellitricarũ/ indarum/ chebularum unciam uniuſcuiuſq; unam: cinnamomi uero duas: unam quoque doronici: roſarũ purpurearum unam: ſandalorum rubeorum duas: unam croci drachmam: tertiam drachmę partẽ muſci: ambræ tantundem. Candidum poſt hæc cum aqua roſacea ſuccoq; citri fũdito ſac charum. Coque: fac bolos: auroq; inuolue. Hoc ante prandiũ quatruor horis ſũmentes atque dantes utiliter experti ſumus ad uirtutem corroborandam: ad illuſtrandum ſpiritum atq; fir mandum. Maxime uero proderit/ ſi paulum quid inſuper uini aurei biberis. Proderit & ſæpe calefactum panem aureo mero & roſacea aqua perfundere: & modico iſup cinnamomo ſaccha roq; uberiore cõdire. Frequenter etiã duo hæc cũ lacte amigda lino & modico pane miſcere. Nam eiuſmodi mixtiones naturã referunt Iouialẽ. Præter oĩa/ quæ i ſuperioribus explicauimus uel ſaltẽ ſignificauimus/ ab his omnes urbani diligẽter cauere debent/ æſtu/ gelu. Quoliber uel poſt calorẽ frigore uel noctur no. Nebulis/ uẽtis uel ex palude flantibus/ uel inrumpẽtibus ex anguſto. Locis itẽ ubi aer uel mouetur uiolentius/ uel nul lo modo mouetur: Habitatione quauis humidiore/ fetore/ ror pore/ mœrore. Diligentius autem Mercurii ſectatores. Diligen tiſſime ſenes. Qui præterea poſtquam mane corpus totum le uiter perfricuerint/ delinient ipſum aduerſum aeris/ & laboris incommoda/ calentem oleo/ uel uino quopiam ſubamaro: cui prius infuderint mirrham/ & roſam/ atq; myrtum. Saluiam fre quenter ore ferant/ neruis ac dentibus amiciſſimam. Et quãdo dentium uitio/ liquida uelut infantes alimenta repetere com pelluntur: molliſſima caueant. Lac quidem uino referant mo derato. Vtanť igne dumtaxat ut medicina/ quantum uidelicet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

expellendi frigoris/ & ſuſcitandi caloris innati neceſſitas po ſtulat. Alioquin tanquam edace humorem naturalem exſicca turo. Solem uero quoad delectat ſequantur ut alimentum/ de ſtillatione uitata: Et eſtu ſimiliter declinato. Faciles quidē mo rus diligant/ excitando calori admodum neceſſarios. Labores aūt corporis oderint: & multo magis animi. Nec minus longā ſitim/ & inediā/ atq; uigiliam.

De nutrimento ſpiritus/ & conſeruatione uitæ per odores. Cap. xviii.

LEgimus in calidis quibuſdam regionibus/ ac pluri mo paſſim odore flagrātibus multos gracili corpo re/ & imbecillo ſtomacho/ quaſi ſolis odoribus ali. Forte quoniam ipſa natura loci/ tum herbarum/ & frugum/ atq; pomorum ſuccos ferme totos redigit in odores: tum corporū humanorū humores illic reſoluit in ſpiritum. Cū igitur uterq; uidelicet odor & ſpiritus ſit uapor quidam/ & ſimile ſimili nu triatur/ nimirum & ſpiritus & ſpiritalis homo plurimū ab odo ribus accipit alimentum. Nutrimentum uero/ qualecūq; id ſit per odores ſiue fomentum/ apprime ſenibus & gracilibus ne ceſſarium eſt. Quo defectum alimenti ſolidioris atq; uerioris/ utrunq; cōpenſare poſſimus. Ambigere tamen non nulli ſo lent/ utrum ſpiritus odoribus nutriatur. Ego autem opinor ſo lis forſan ita nutriri/ ut niſi alimēta/ quæ craſſa ſunt/ digeſtione tandem in uapores extenuentur/ ſpiritus ipſe quem diximus uaporem eſſe/ nullum illinc ſuſcipiat nutrimentum. Itaq; uinū odore plenum ſpiritum ſubito recreat: quem cętera uix tandē reficere poſſunt. Vaporem uero illum ī quem cibi cocti deniq; tranſferuntur/ ideo appellamus odorem: quoniā & odor ubiq; uapor quidam eſt: & hic tractus intus ex alimentis uapor niſi ſpiritui quodā odore placeat/ uix ullū ſpiritui exhibet alimen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

tum. Quam ob rem Auicennam noſtrum ualde probamus di centem:corpus quidem dulcedine:ſpiritum uero quadam (ut eius uerbis utar) aromaticitate nutriri. Quoniam craſſitudo corporis non niſi craſſa natura/ qualis eſt i dulcedine/coaleſce re ualeat. Tenuitas uero ſpiritus: non alio q̄ fumo quodam/ atque uapore:in quo aromaticitas ipſa uiget/refici poſſit. Aro maticam uero qualitatem dicimus odoram/ & acutam/ & quo dammodo ſtipticam. Proinde quoniam iecur quidem corpo ri per ſanguinem alimentum præſtat/ dulcedine plurimum au getur. Cor autem quia & creat ſpiritum: & ſpiritui procreat ali mentum:merito deſiderat aromatica. Expedit tamen/& aroma tica pro corde condiri dulcedine: & dulcia pro iecore aromati cis commiſceri: dulcedinemq; interea nimiam euitare. Quid plura/Galienus ipſe ſecutus Hyppocratē/ſpiritum non ſolum odore putat nutriri/ſed aere: Aere inquam nō ſimplici: ſed po tius oportune permixto. Quibus quidē ſi fidem habebimus/ nec alimentorum/ nec rei ullius delectum magis ad uitam ne ceſſarium/q̄ aeris nobis accommodari/eſſe cenſebimus. Aer.n. & inferiorū & cęleſtium qualitatibus facillime ſempq; affectuſ & immenſa (ut ita dixerim)āplitudine circūfuſus/ perpetuoq; motu/nos undiq; penetrans/ ad ſuam nos mirabiliter redigit qualitatem. Preſertim ſpiritum:præcipue uitalē in corde uigen tem. In cuius penetralia: tum aſſidue influit/ tum repente. Sic protinus afficiens ſpiritum/ut eſt affectus: perq; ſpiritum uita lem/q & materia/& origo eſt ſpiritus animalis/ pariter afficiēs animalem. Cuius quidem qualitas maximi momenti eſt inge nioſis eiuſmodi ſpiritu plurimum laborantibus. Itaq; ad nul los potius q̄ ad eos attinet puri luminoſiq; aeris/ odorūq; de lectus/atq; muſicę. Hæc enim tria ſpiritus animalis foměta prę cipua iudicantur. Potiſſimus uero ad uitam eſt aer electus. Nā octauo menſe nati in ægypto plurimi uiuunt. Et non nulli in plagis græciæ temperatis ſaluberrimi aeris beneficio. Quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Aristoteles narrat: & Auicenna confirmat. Sed profecto sicut corpus ex uariis compositum/uariis quāuis non eadem mensa nutriendum est alimentis/ ita spiritus similiter compositus uarietate quadam aeris semper electi oblectandus est/ atq; fouendus. Simili quoque electorum odorum uarietate quotidie recreandus. Nam aer & odor quasi spiritus quidam esse uidentur. Iam uero Alexāder & Nicolaus Peripatetici una cum Galeno concludunt spiritum uitalem/& animalem ideo nutriri/ tum odore/tum aere: quoniam uterq; mixtus est/atque confortis: & utrunq; haustum in præcordia penetrare: ubi coquitur temperatiq; ad uitam/perq; arterias diffundi. Vbi uterq; coctus iterum/nutrit spiritum (ut aiunt) utrunque/precipue animalem.

Aiunt etiam spiratum aerem non solum refrigerando calori prodesse: sed etiam nutriēdo. Nam & animalia etiam ualde frigida spirant. Addūt aerem crassiorem spiritui naturali tanquā magis corporeo conuenire/subtilem uero/purum/lucidum/spiritui potius uitali/ potissimum animali. Neque mirum uideri debet spiritum adeo tenuem/ rebus quoq; tenuibus ali. Siq̄dem & pisciculi multi aqua nitidissima nutriuntur: & ocimum ī aqua simili/uiuit/crescit/floret/redolet. Mitto quibus elemētis Chameleontem & Salamandram nutriri nō nulli ferant. Redeamus ad nostra. Interest certe q̄plurimū/qualem spiremus aerem: quales hauriamus odores. Talis enī & spiritus ī nobis euadit: Eatenus uero nos anima per uitam uegetat: quatenus spiritus harmoniam seruat cum anima concinentem. Spiritus q̄dē ī nobis primus uiuit/& maxime: & quasi uiuit solus. Nō ne repētino quodam sępe casu/uel affectu/ uita/sensus/motus/ subito membra deserunt? Regresso uidelicet ad cordis penetralia spiritu: Et sępe statim reuertūtur ad membra/ per frictiones & odores illuc spiritu redeūte. Quasi uita in ipso spiritu uidelicet re uolatili potius insit q̄ humoribus aut mēbris. Alioqn propter horum crassam tenuitatem tardius admodū accederet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

uita mẽbris atq; recederet. Quicũq; igĩ uitã in corpore ꝓduce re cupitis/ſpũm ĩprimis excolite: hũc augere nutrimẽtis ſãgui nẽ augẽtibus/tẽperatum uidelicet/atq; clarũ: Hũc aere ſẽp electo fouete. Hũc quotidie ſuauibus odoribus alite. Hunc ſonis & cãtibuſ oblectate. Sed ĩterea odores cauere calidioreſ. Frigidio res fugite. Capeſcite tẽperatos. Frigidos calidis/ſiccos humdis tẽpate. Odorẽ uero oẽm qa pars corporis ſubtiliſſima ẽ/ſcitote nõ nihil habere caloris: atq; ex rebus quæ ipſæ nutriũt/odores ſpare potius nutrituros: ut ex aromatico piro pomoq; ꝓlico/ ſimiliq; pomo: magiſ ãt recẽte pane/calẽte: maxime carnibus aſ ſis: q̃ maxime uino. Atq; ſicut ſapor qui mirifice placet: plurimi uelociſq; nutrimẽti cã eſt uel occaſio corpori/ſic odorẽ ad ſpũm ſe habere putate. Cõmemorare uobis ĩterũ placet: Democritũ iã iã expiraturũ ut obſequereť amicis: ſpũm ad quatriduũ uſq; olfactu calentiũ panũ retinuiſſe: ulterius ẽt ſi modo placuiſſet/ ſpũm ſeruaturus. Sũt & q̃ dicunt id mellis odore feciſſe. Ego ſi mõ uſus ẽ melle/ exiſtimo illũ mel uino liquefactũ albo/calẽti bus panibus ĩfudiſſe: neq; n. ſpnẽdus ẽ mellis odor. Flos nãq; florũ mel exiſtit: nec parũ nutrit ipſa dulcedine: ac diu qualita te ſua res ĩtegras a putrefactione tueť. Itaq; ſiq̃s nouerit hoc ẽt ad cibũ ita ueſci/ ut nec dulcedine nimia meatus oppleat: nec tali quodã calore bilẽ exaugeat/certũ habebit lõgioriſ uitę ſub ſidiũ. Saltẽ igĩ cõdimentũ hoc frigidis & humidis adhibete. Verũ ut uos reuocẽ ad odores. Vbicũq; ſuffocationẽ/cõpreſſio nemq; ſpirituũ nimiam extimeſcitis: quod mẽror frequens tor porq; portẽdit/odores circũfuſos amate. Vbi uero fugã exalã tium ſpũm expaueſcitis/odores potius infuſos nutrimẽtis ac cipite. Et ſiqd odorũ prætereа foris ſũmitis/uelut clypeũ coſtis dũtaxat admouete ſiniſtris. Nõ ne uidetis q̃ repẽte ſurſum uel deorſum ad odores ſe matrix ipſa pręcipitet? q̃ uelociter ad os ad nares ſpũs aduoleť/ ſuauis odoris eſca pellectus? Vbi igĩ ſpũs uel exiguus uel fugaciſſimus eſſe deprehẽdiť: quod puſil lanimitas ſępe declarat/corporiſq; debilitaſ uel parua de cauſa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

multa cõtingẽs:odoribus nõ tam extrínſecus obiectis/q̃ intrin ſecus iniectis allicite:ímo potius paſcite:retinete. Odorẽ uero uini ante oẽs eligite. Multũ nãq; nutrit ſpũm odor exhalãs & natura tũ plurimũ/ & uelociter nutriente corpus:tũ uoluptate ſenſũ afficiente. Tale uero uinũ eſt præcereris calidũ/humidũ/ & odorũ/atq; clarũ. Tale ẽt ſaccharũ eſſe dicerẽ/ſi ſũmat odorẽ. Cinnamomũ quoq; ſimile: Et doronicũ/aniſũq;/& dulce mara trũ/ſi acumini ſuo ad exiguã dulcedinẽ adderẽt amplioré. Sed quã tempiem natura nõ fecit/uobis ipſi cõficite. Et quoties di ſtractionẽ ſpũum formidatiſ/calidioribus acutioribuſq;/& ſub tiliſſimis adhibete/ quæ cohibere parũp uolatũ ſpús/ ac ſiſtere ualeãt:ceu croco/chariophilis/cínamomo/aduſtũ panem/roſa ceã aquã/acetũq; roſaceũ/roſã/ myrtũ/uiolã:ſandalũ/coriandrũ cydoniũ pomũ/atq; citrũ. Horreo uero cãphorã: ubi cõtra cani tiem eſt agendũ. Recentẽ uero ſemp mentã diligo:mẽti ẽt ſalu tarẽ ſpũiq; tutiſſimam. Deniq; memẽrote res oẽs ueneno cõtra rias/eſſe uitę admodũ ſalutares:nõ guſtu rãtũ:ſed ẽt odoratu: maxime theriacã. Haſ uero i libro cõtra peſtilẽtiã enarrauimuſ: narrabimuſ &i libro ſequẽti. Inter eaſ ãt neqd uoſ lateat/nume ramus/& uinũ. Nã ſicut homini uenenũ eſt cicuta/ita cicutæ ui nũ:nõ ſimul qdẽ/ſed paulo poſt ebibitũ. Ac ne ſolis uos odo ribus hic alliciã/cõponendũ uobis mãdo electuariũ quotidie mane guſtandũ/olfactu/ guſtuq; ſuaue/& uitę admodũ ſaluta re. Accipite tres chebularũ uncias:unã emblicarũ: & idarũ unã unãq; belliricarũ:ſemunciã uero doronici:Cinnamomi uncias duas:croci drachmã unã:ambræ partẽ drachmæ tertiam:Muſci quoq; tantũdẽ. Contũdite diligẽter. Tantũ roſacei ſaccharí ad hibete/ q̃tũ guſtui ſatis facit. Sãdalorũ rubentiũ q̃tũ ſat eſt co lori:mellis ité emblicarũ uel chebularũ/q̃tũ molli expedit elec tuarii formæ/auri folia totidẽ quot prędictę ſũt uncię. Vbi ue ro difficilior ẽ cõpoſitio multiplex/expti ſumus ſimplicẽ hanc optimã eſſe.ſ. ex chebulis maratro dulci:ſaccharo aqua roſacea

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

liquefacto. Sūptam uero tū ieiuno ſtomacho: tū poſt cęnam. Meminerit is autem mirobalanos cōditas meliores eſſe: Siccas uero ſaltem diem ītegrum/oleo amigdalarum dulcium/uel butyro uaccino prius infundite ęq; conflētis. Probat & Auicenna uobis confectionem ex emblicis atq; indis/ cum melle anacardorum/ coctoq; butyro: Item chebulas cum zinzibere & ſquama ferri/& potius auri. Probat item Petrus Aponenſis compoſitionem ex croco/mace/caſtoreo/per partes ęquales acceptis/ atque contuſis/& uino cōmixtis. Vnde affirmat uitam etiam propemodum moribundis produci conſueuiſſe. Deniq; Aly Aſtrologus Medicuſq; excellens aſſerit/ uſu triferæ ſimiliumq; rerum uitam effici lōgiorem. In omni uero trifera mirobalanus fundamentum eſt. Sed hanc temperāt ſubtilibus quibuſdam/ atq; mollibus: Præſertim ubi ſiccior eſt mirobalanus: Vt & penetret/nec meatus obſtruat/nec aluū exſiccet nimium/uel aſtrīgat. Cū uino præterea commodiſſime utimur: ſed modico: ne forte diluat. Compoſitionem uero Petri/quā modo narrabā/ ſi modo utilis eſt/arbitror olfactu potius ęq; potu utilem fore.

Magorum medicina pro ſenibus. Cap. xviii.

Magi ſtellarum obſeruatores ad Chriſtum uitæ ducem ſtella duce uenerunt/ prętioſum uitæ theſaurum offerentes/Aurum/ Thus/& Myrrham: Tria dona pro tribus planetarum dominis/ſtellarum domino dedicantes. Aurum quidem pro temperamento Iouis maxime omnium temperatum. Thus autem pro Sole præcipue/ phoebeo calore ſimul odoreque flagrans. Myrrham deniq; firmantem corpus atq; conſeruātem: pro Saturno omniū firmiſſimo planetarum. Huc igitur omnes ad ſapientes magos uenite ſenes munera uobis quoque uitam productura ferentes. Quibus auctorem uitę quondam uenerati traduntur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Venite ſenes inquam ſenectutem grauiter tolerantes. Venite/ & uos præterea/quoſcunq; ſenecturis propemodum aduentantis formido ſollicitat. Accipite precor alacres uitalia dona. Sũmite uncias quidẽ thuris duas: unam uero myrrhæ: auri rurſũ in folia ducti dimidiam drachmæ partem. Contundite tria ſimul/conflate/cõfundite in pilulas/aureo quodam mero: Idq; tunc oportune conficite/ quando Diana propitio Phoebi/uel Iouis gaudet aſpectu. Summite poſthac theſauri tanti/auorã qualibet portiũculam. Ac exiguo perfundite meti potu: niſi forſan incaluerit æſtas. Tunc enim aquam roſaceam bibere præſtat. Siquis autem inter uos calorem quouis tempore magis metuat/is mirobalanum chebulam/ aut emblicã/ æqualem ad thuris/ myrræq;/& auri ſimul pondus addiciat. Hoc humorem proculdubio naturalem a putrefactione tuebitur. Hoc humoris reſolutionem longius ꝓpulſabit. Hoc tres in uobis ſpiritus naturalem/uitalem/animalem/fouebit/cõfirmabit/ corroborabit. Hoc rurſum uegetabit ſenſum. Acuet ingenium. Memoriam conſeruabit.

De periculis euitandis ex quolibet uitę ſeptẽnario íminentibus. Cap. xviiii.

CVm Aſtronomi ſingulas deinceps diei horas planetis ordine ſingulis diſtribuerint: Similiterq; ſeptem ebdomadæ dies: atque in ipſo foetu per menſes digeſſerint officia planetarum: Cur non etiam per annos eadem diſponamus? Vt quẽadmodũ infantẽ in aluo latentẽ rexit primo mẽſe Saturnus: ultimo Luna. ſic ſtatí natũ ordine iã cõuerſo primo ipſius ãno ducat Luna. Secũdo ſi uis/Mercuriuſ. Tertio Venus. Quarto Sol. Quíto Mars. Sexto Iuppiter. Septimo uero Saturnus. Atq; deíceps ordo p uitã ſimilis repetaẽ. Itaq; in ſeptimo quolibet uitę anno/fit í corpore mutatio maxima.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ideoq; periculoſiſſima/quãdoquidẽ & Saturnus nobis cõmuni
ter eſt peregrinus:& ab eo tunc planetarum ſummo ad lunam
e ueſtigio planetarum infimam gubernatio redit. Hos annos
aſtronomi greci climatericos nominãt. Nos ſcalares uel grada
rios:uel decretorios appellamus. Forte uero in morbis ipſum
humoris uel naturæ motum planetes p dies eodem ordinere
gunt. Vnde & ſeptimus quiſque eadem ratione iudiciarius ap
pellatur. Quartus quoq;/quoniam medium in ſeptennario te
net. Tu igitur ſi uitam producere cupis ad ſenectutem/nullis
eiuſmodi gradibus interruptam: Quotiens ſeptimo cuilibet
propinques anno/conſule diligenter aſtrologum. Vnde immi
neat tibi diſcrimẽ ediſcito. Deinde uel adito medicum/uel pru
dentiã/& temperantiam acceſito. His nãq; remediis prohiberi
minas aſtrorum Prolemęus etiam cõfitetur. Addit quinetiam
aſtrorum promiſſa ſic augeri poſſe/ut agrorum cultor auget ter
ræ uirtutem. Probat Petrus aponenſis argumentationibus
multis/& teſtimonio Ariſtotelis/ Galieni/Aly/naturalem uitę
finem non eſſe ab initio ad unguem determinatum/ ſed ultra
citraq; moueri poſſe. Idq; aſſerit tũ ex aſtris/tum etiam ex mate
ria. Cõcludit his auctoribus rationibuſq; obitum etiam natu
ralem differri poſſe:cum aſtrologię machinis tum præſidiis me
dicorum. Igitur neq; nos temere in his pręceptis elaboramus.
Neq; te pigeat ꝑquirere a medicis quę naturaliter tua ſit dieta:
& ab aſtrologis/quæ ſtella uitæ faueat. Et quando hęc bene ſe
habet/& ad eam luna/compone quę prodeſſe didiceris. Neque
pudeat ſępe illos auſcultare:qui non tam fortuna/q̃ uirtute ſe
nectutem proſperam conſecuti uidentur. Præterea Prolemęus
& cęteri profeſſores aſtronomię imaginibus quibuſdam ex cer
tis lapidibus & metallis/ſub certo ſidere fabricatis uitam pro
ſperam pollicentur/atque longęuam. Verũ de imaginibus qui
dem ex parte ac plurimum de reliquo fauore cæleſti commen
tarium componimus in Plotinum. Quem librum huic operi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

deinceps ſubiciendum exiſtimamus. Quemadmodum/ hoc poſt librum ſcribi uolumus: quem de curanda litteratorum ualitudine compoſuimus. Fauorem uero cęleſtem quem modo dicebam/ pro iuuentute longa/ nunc quantum quaſi poetę cuidam licet loqui: quantum rurſus medico licet facere/ a Phębo Bacchoq; petemus.

Solis æterna eſt Phębo Bacchoq; iuuentus.

Nã decet intonſus crinis utrũq; deũ.

Phębus & Bacchus ſemper indiuidui fratres ſunt: Ambo fere ſunt idem: Phębus qdem eſt ipſa ſphęrę illius anima. Sphera uero Bacchus: imo & Phębus eſt totus ipſe ſpheræ circus. Bacchus autem eſt flammeus ille in hoc circo/ circulus: immo uero Phębus eſt almum in hoc flammeo globo lumen. Bacchus autem exiſtit ibidem ſalutaris ex lumine calor. Semper ergo fratres comiteſq; ſunt: fere ſemper alter & idem. Quid uero? Si ſol in uere quidem Phebus eſt/ cantu ſuo tunc auium cantus excitans: Cithara rurſum tempora tępans. In autũno uero/ Sol idem auctor uini Bacchus exiſtit. Tria nobis ad ſeruandam iuuentutẽ pater ille Liber qui amat colles Bacchus affert. Hos quidem apricos primum colles. In his autem collibus ſuauiſſimũ præcipue uinũ. Perpetuam in uino ſecuritatem. Tria quoq; Phoebus Bacchi frater pari benignitate largitur. Diurnum primo lumen: ſub fomento luminis herbas ſuauiter redolentes. Ad luminis huius umbram citharã cantumq; perennem. His ergo penſis potiſſimum: his ſtaminibuſ Clotho nobis iam non parca longa uitæ fila producet. Tris parcas fere omnes poetę canunt. Tris quoq; nos non poetæ canimus. Prudens quidẽ in omni uictu parcitas uitam nobis longam incohat. Conſtãs quoq; in curis ſubeundiſ parcitas producit uitam. Parcitas uero in cęlo fruendo negligens uitã occat. Tres Pythagoras temperantias ante oĩa celebrat: tres ẽt nos ipręſentia celebramus. Temperantiam in affectibus conſeruato: tẽperantiam in omni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

uictu ſeruato. Temperiem aeris obſeruato. Hac enim prouidē tia humorum intemperiem quæ citæ ſenectutis & intēpeſtiuæ mortis cauſa eſt aſpirāte deo procul admodum propulſabis. Aſpirabit autem auctor ille uitæ: ſi ea tantum conditione uitā optaueris diuturnam/ ut diutius cum genere humano uiuas/ tum maxime uiuas illi/quo mundus totus inſpirante uiuit.

F I N I S

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Prohęmium In Librum De Vita Cęlitus

MARSILIVS Ficinus Florentinus Sereniſſimo Pannoniæ Regi ſemper iuicro. Philoſophi uereres rex omniũ fęliciſſime cęleſtium uires iferiorũq; naturas diligentiſſime pſcrutati: Cum exiſtimarẽt hominẽ fruſtra ſapere: qui nõ ſibi ſapit/totã merito pſcrutationẽ ſuam imprimis ad uitam ſibi cęlitus compandam retuliſſe uidenť: iudicãtes (ut arbitror) tum elemẽta/ & quæ ex his cõponunť fruſtra ſibi cognita fore: tum motus cęleſtiũ/& ifluxus temere nimiũ obſeruatos: niſi hæcuna cum illis cognita ſimul/ atq; coniũcta/aliquãdo ſibi ad uitam fęlicitatemq; conducerẽt. Profuit aũt illis ut uideť/eiuſmodi cõtẽplatio/ad uitã primo præſentẽ. Nam pythagoras & Democritus Apolloniuſq; theaneus & qcunq; ad id potiſſimum ſtuduerunt rerũ ſibi cognitarũ uſu pſperam ualitudinẽ cõſecuti ſũt: uitamq; longęuã. Contulit iſup ad futurã uitã/tum per gloriam apud poſteros ppagandã: tum apud deũ in æternitate fruendã. Siquidẽ ex mirabili mũdi totius ordine eius tandem cognouere rectorẽ: & ante oĩa cognitũ amauerũt. Tibi uero gloriã perſæcula cũcta/futurã magnanimitas/magnificẽtia/uictoria ppetua pollicenť. Vitã quoq; apud deũ in æuo beatã/diuina clemẽtia/iſigni pietati tuæ iuſtitiæq; pmittit. Vitã denicq; pſperã iter mortales ſatiſq; longã q̃tum ex inditiis quibuſdã mihi licuit coniectare fęlicia tibi ſidera decreuerunt. Vt aũt quod pollicenť/id & preſtẽt firmiſſima fide & cumulo inſup prorogẽt pleniore. Diligentia tua/ & medicorũ/ aſtrologorũq; cura efficere proculdubio poteſt. Iam uero id poſſe ſcientia & prudẽtia fieri doctiſſimi quiq; aſtrologi/ ac medici confitenť. Cũ igiť inter Plotini libros/magno Laurentio Medici deſtinatos/i librum Plotini de fauore cęlituſ haurienda tractãtem nuper cõmentariũ cõpoſuiſſem: inter cetera in eũ noſtra cõmẽtaria numeratũ id quidẽ ſeligere nũc Laurentio quidẽ ipſo pbãte. Atq; maieſtati tuæ potiſſimũ dedicare decreui. Spero

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

equidem dū uitę tuę proſperitatiq; cōſulam/uitę interim & ſplen dori ſæculi noſtri/& humani generis conſulturū. Atq; ut ualitudi ni proſperitatiq; regię ualidius hęc noſtra ꝓdeſſent: per Valorem ipſum mittēda putaui. Hunc tu igiť Valorē noſtrū clementiſſime Rex cōplectere precor. Tantū.n. natura/uirtuſ/auctoritas tua ua let: ut abſq; te nequeat uel Valor ipſe ualere. X. Iulii. M. CCCC. LXXXIX. Florentię.

Verba Marſilii Ficini Ad Lectorem ſequentis Libri.

SAlue hoſpes ingenioſe. Salue iterū quiſqs es ſalutis aui dus/qui noſtra ad limina tēdis. Vide precor hoſpes cu pide primum/ q̄ hoſpitalis ſim. Intrantis erat certe/ ſalutem ſta tim hoſpitio dicere. Ego uero ſalute ptęueniens/ mox proſpec tum ſaluere te iuſſi. Intrantem & adhuc ignotum perlibenter ex cepi. Trahentē apud me moras/promiſſa/ſi deus aſpirauerit/ſalu te donabo. Hoſpitiū ergo nactus es amicū quidē oibus: & amo ris nūc erga te plenū. Siqd forte fers recū amori cōtrariū: Siquid habes odii/prius ponito precor q̄ medicinas hic uitales atrīgaſ. Vitā.n. tibi dedit amor/uoluptasq; parentū. Vitā uiciſſim demit odiū/atq; dolor. Quē igiť odioſus uexat dolor: huic nullus uſq̄ medicinę uitali relictus eſt locus. Quāobrē deinceps te nō ut ho ſpitē tātū/iam alloquor: ſed amicū. Officina Marſilii tui aliq̄to eſt amplior/q̄ his cancellis dūtaxat/ quos hic uides/coerceatur. Non.n. ſolo hoc libro ſequēte: ſed duobus etiā prędēdētibus cir cūſcribiť. Tota uero ſūmatim medicina quædā eſt ꝓuiribus opi tulatura uitæ: ut ualida tibi uita ſit/ut longa. Idq; ubiq; medico rum ope cęlitus adiuta moliť. Varia ſane pro diuerſis hominum ingeniis/atq; naturis noſtra hæc officina/antidota/ pharmaca/fo mēta/unguēta/remedia ꝓfert. Siqua tibi forteſſe minus placeāt: mittito quidē iſta. Cetera ꝓpterea ne reſpuito. Deniq; ſi nō ꝓbas imagines aſtronomicas/alioqn ꝓualitudine morraliū adiuētas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

quas & ego nõ tam probo q̃ narro: has utiq; me cõcedẽte: ac etiã si uis cõsulente dimittito. Medicinas saltẽ cęlesti quodã admini culo cõfirmatas/nisi forte uitam neglexeris/ne negligito. Ego.n. frequẽti iãdiu experiẽtia cõpertũ habeo: tantũ interesse inter me dicinas eiusmodi/atq; alias absq; delectu astrologico factas/q̃tũ inter merũ atq; aquã: ut etiã infans octauo a cõceptione mẽse na tus/florentię mẽse martio/nocte adscendẽte Saturno retrogrado/ semiuiuus/eiusmodi diligentia uideaẽ a nobis imo a Deo quasi uitæ redditus/potius q̃ seruatus. Triẽniũq; ualidus ferme iã im pleuerit. Iam uero si præter ea generis eiusdẽ plura narrauero/ ue ra loquar. Nec gloriabũdus (quod est a philosopho penitus alie num): sed exhortabũdus potius afferã. Verũ satis iã partim qui dem cõciliãtes/partim ẽt exhortãtes allocuti re sumus: deinceps igiẽ cũ Plotino loquamur/ita demũ tibi diligentius cõsulturi.

In oĩbus quę hic aut alibi a me tractanẽ/tantum assertum esse uo lo: quantum ab ecclesia comprobatur.

MARSILII FICINI FLORENTINI LIBER DE VITA CAE LITVS COMPERANDA COMPOSITVS AB EO INTER COMMENTARIA EIVSDEM IN PLOTINVM.

In quo consistat secundũ Plotinũ uirtus fauorẽ cęlitus attrahẽs scilicet ĩ eo q̃ anima mũdi/& stellarũ/Demonũq; animæ facile alli ciunẽ corporũ formis accomodatis. Cap. primum

SI tantum hæc duo sint ĩ mundo: hinc quidẽ intel lectus: ide uero corpus: Sed absit aĩa: tũ neq; intel lectus trahet ad corpus: imobilis.n. est omnino ca retq; affectu motionis pr̃cipio/tanq̃ a corpore lon gissime distans: Neq; corpus trahet ad intellectũ/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

uelut ad motum per ſe inefficax/& ineptũ:lõgeq; ab intellectu re motum. Verum ſi interponatur aĩa utriq; cõformis/facile utrinq; & ad utraq; fiet attractus. Primo quidem ipſa omniũ facillime ducĩ:quoniã primũ mobile eſt/& ex ſe & ſpõte mobile. Pręterea cum ſit (ut dixi)media rerum/omnia ſuo in ſe modo continet/& utrinq; ratione propinqua. Ideoq; conciliatur/& omnibus:etiam æqualiter illis quæ inter ſe diſtant:ab ea uidelicet nõ diſtãtibus. Præter enĩ id quod hinc quidẽ conformis eſt diuinis:ide uero ca ducis/& ad utraq; uergit affectu/tota iterim eſt ſimul ubiq;. Accedit adhæc/q; anima mũdi totidem ſaltem rationes rerum ſeminales diuinitus habet:quot ideæ ſunt in mẽte diuina:quibus ipſa rationibus totidẽ fabricat ſpẽs in materia. Vnde unaquæq; ſpẽs per propriam rationem ſeminalem proprię reſpõdet ideę/facileq; poteſt per hanc ſæpe aliquid illinc accipere: quãdoq; dem per hãc illinc eſt effecta. Ideoq; ſi quando a propria forma degenerer: poteſt hoc medio ſibi proximo formari rurſum/perq; id medium inde facile reformari. Ac ſi certe cuidã rerum ſpẽi/uel idiuiduo eius rite adhibeas multa/quę ſparſa ſunt:Sed eidem ideæ conformia. Mox i materiam hãc ita oportune paratam/ ſingulare munus ab idea trahes per rationem uidelicet animæ ſeminalem. Non enĩ intellectus ipſe proprie:ſed anima ducitur. Nemo itaq; putet certis mũdi materiis trahi numina quędã a materiiſ penitus ſegregata: Sed Demones potius animatiq; mundi munera ſtellarũq; uiuentium. Nemo rurſũ miretur per materiales formas animã quaſi allici poſſe. Siquidem eſcas eiuſmodi ſibi congruas ipſa met/qbus alliceretur/effecit:& ſemper libenterq; habitat in eiſdem. Neq; in mũdo uiuente toto quicq̃ reperitur tã deforme/cui non adſit anima:cui non inſit & animæ munus. Cõgruitates igitur eiuſmodi formarũ ad rationes animæ mundi Zoroaſter diuinas illices appellauit: quas & Sineſius magicas eſſe illecebras cõfirmauit. Nemo deniq; credat ad propriam quãdam materię ſpẽm & tempore certo hauriri omnia prorſus ex anima dona: Sed ꝓ oportunitate

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

dona dūtaxat ſeminis/quo talis ſpēs pululauit: ſeminumq; con formium. Itaque hic homo humanis tantum adhibitis non pro prias piſcium uel auium dotes/inde ſibi uendicat: Sed humanas atque conſimiles. Adhibitis autē quæ ad ſtellam talem ꝓtinent atque Demonem/ ſtellæ Demoniſq; huius proprium ſubit influ xum/ uelut lignum per ſulfur paratum ad flāmam ubiq; præſen tem. Atq; hunc non modo per ipſos ſtellę Demoniſq; radios: ſed etiam per ipſam mundi animam ubiq; preſentem: in qua & cuiuſ libet ſtellæ Demoniſq; ratio uiget: partim quidem ſeminalis ad generandum: partim etiam exemplaris ad cognoſcendum. Hæc enim ſecundum Platonicos antiquiores rationibus ſuis edifica uit ultra ſtellas in cęlo figuras: parteſq; ipſarū tales/ut ipſę quoq; figuræ quædam ſint: ipreſſitq; his omnibus proprietates. In ſtel lis autem figuris/partibus/proprietatibus/omnes rerum inferio rum ſpēs continentur/& proprietates earum. Vniuerſales uero fi guras octo poſuit atq; quadraginta ſcilicet in zodiaco duodecī: extra uero ſex atque triginta. Item in zodiaco triginta ſex ad nu merum facierum. Rurſus ibidem ter centum/atq; ſexagīta ad nu merum graduum. In quouis enī gradu ſunt ſtellæ plures/ ex qui bus ibi conficiuntur imagines . Similiter imagines extra zodia cum in plures diuiſit figuras pro facierum ibidem graduūq; ſuo rum numero. Conſtituit denique ab imaginibus his uniuerſali bus ad uniuerſales imagines habitudineſ/& proportiones quaſ dam/quę ipſę quoq; imagines illic extent. Eiuſmodi uero figu rę continuitatem quęq; ſuam habent ex radiis ſtellarum ſuarum in ſe inuicem peculiari quadam proprietate coniectis. A quibus formis ordinatiſſimis dependent inferiorum formę/illinc uideli cet ordinatæ. Sed & cęleſtes illæ ranq̄ & inter ſe diſiunctæ/ proce dunt a rationibus animæ coniunctis inuicē: & quodāmodo mu tabiles/a ſtabilibus. Sed hę quatenus ſe ipſas non cōprehendūt/ referuntur ad formas in mente uel animali uel eminētiore ſe ſe cō prehendentes: quæ tanq̄ multiplices redigūtur ad ſimpliciſſimū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

unum atque bonũ/ſicut figurę cęleſtes ad polum. Sed redeamus ad animam .Quando igitur anima gignit ſpeciales inferiorum formas uireſq;/eas per rationes efficit proprias: ſub ſtellarum formarumq; cęleſtium adminiculo. Singulares uero indiuiduorum dotes/ quæ ſæpe nonnullis inſunt tam mirabiles q̃ in ſpeciebus eſſe ſolent exhibet per ſeminales ſimiliter rationes: non tam ſub amminiculo formarum figurarumq; cęleſtium/q̃ ſitu ſtellarum & habitu motionum/aſpectuumq; planetarum/tum iter ſe/ tum ad ſtellas planetis ſublimiores. Anima quidem noſtra ultra uires membrorum proprias communem ubique promit in nobis uitæ uirtutem. Maxime uero per cor/tanquam ignis animę proximi fontem. Similiter anima mundi ubiq; uigens per ſolem præcipue ſuam paſſim explicat communis uitæ uirtutem. Vnde quidã animam & in nobis & in mundo/in quolibet membro totam/potiſſimum in corde collocant atque ſole. Semper uero memento ſicut animæ noſtræ uirtus per ſpiritum adhibetur membris: ſicuirtutem animæ mundi per quitam eſſentiam/quę ubiq; uiget tanq̃ ſpiritus intra corpus mundanum/ſub anima mundi dilatari per omnia: maxime uero illis uirtutem hanc infundi: quæ eiuſmodi ſpiritus plurimum hauſerunt. Poteſt autem quinta hæc eſſentia nobis intus magis magiſq; aſſummi: ſiquis ſciuerit eam aliis elementis immixtam plurimum ſegregare: uel ſaltem his rebus frequenter uti/ quæ hac abundant/puriore præſertim. Ceu electrum uinum/& ſaccharum/& balſamum/atque aurum/ pretioſiq; lapilli/mirobalaniq; & quæ ſuauiſſime redolent: & quæ lucent. Maxime uero quæ in ſubtili ſubſtantia qualitatem habẽt calidam/ humidamq;/& clarã. Quale præter uinum eſt albiſſimũ ſaccharum: preſertim ſi huic adhibueris aurum/odoremq; cinnami/atque roſarum. Pręterea ſicut alimenta rite in nobis aſſumpta per ſe non uiua/rediguntur per ſpiritum noſtrum ad uirę noſtrę formam: ſic & corpora noſtra rite accomodata corpori ſpirituique mundano

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

uidelicet per res mundanas/ & per noſtrum ſpiritum/hauriũt ex uita mundana q̃plurimum. Si uolueris ut alimentum ra piat præcereris formam cerebri tui uel iecoris atque ſtomachi: ſimile quantum potes accipe alimentum/ ideſt cerebrum/ & iecur/ & ſtomachum/ animalium/ ab humana natura non lon ge diſtantium. Si optas corpus tuum atque ſpiritum/ ex ali quo mundi membro/ uidelicet ex ſole uirtutem accipere/ quæ re quæ ante alia ſunt ſolaria: inter metalla lapilloſque/ magis autem inter plantas. Sed inter animalia magis. Maxime inter homines. Similiora enim tibi magis proculdubio conferunt. Hæc & extra ſunt adhibenda: & intus pro uitibus aſſummen da: præſertim in die/ & hora ſolis/ & ſole in figura cęli regnan te. Solaria uero ſunt omnia ex lapillis/ & floribus/ quæ eli tropia nominantur/ quia uertuntur ad ſolem. Item aurum/ & auripigmentum/aureiq; colores/ cryſolitus/ carbunculus/mir ra/thus/muſcus/ ambra/balſamum/ mel flauum/calamus aro maticus/crocus/ ſpica nardi/ cinnamomum/ lignum aloes/cę teraq; aromata. Aries: aſtur: gallus: olor: leo: cantarus: croco dillus: hoïes flaui: criſpi: ſępe calui: magnanimi: ſuperiora par tim cibariis/partĩ unguẽtis ſubfumigationibuſq;/partim uſui accommodari poſſunt. Hæc ſentienda/ & cogitãda frequenter/ & imprimis amanda. Et luminis plurimum eſt quærendum.

Si dubites uentrem ab iecoris fomẽto deſtitui/trahe ad Ven trem iecoris facultatem/ tum frictionibus/ tum fomentis/ per ea quæ iecori congruunt: per cicoream: endiuiam: ſpodium: & eupatorium: & epaticam: atque epara. Similiter ne deſtituatur tuum corpus ab Ioue/moue corpus in die/horaq;/& regno Io uis: & urere interim Iouialibus. Argento: iacinto: topatio: co rallo: chriſtallo: berillo: ſpodio: Saphiro: uiridibus aeriiſque coloribuſ. Vino: ſachato: albo melle: & cogitationibus affecti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

busq; plurimum. Iouialibus ideſt conſtantibus/ęquis/religio ſis atque legiferis: & inter homines eiuſmodi/ ſanguineoſq;/ & pulchros/uenerabileſque uerſabere. Sed memento primis illis rebus frigidis inſerendum eſſe aurum:& uinum:mentāq; et crocum:et cinnamomum:atque doronicum. Animalia uero Iouialia eſſe Agnum:pauonemque:et aquilam: et iuuencum. Quomodo uero uirtus Veneris attrahatur turturibus/ Columbis/ et motacillis/ et reliquis non permittit pudor oſtendere.

De Concordia Mundi.
De natura hominis ſecundum ſtellas.
Quomodo fiat attractus ab unaquaq; ſtella
Caput .ii.

NEq; uero diffidere debet quiſquam/nos atq; omnia/ quę circa nos ſunt/præparamētis quibuſdam poſſe ſibi uendicare cęleſtia. Nam cęlitus hæc facta ſunt: aſſidueque reguntur: & illinc imprimis præparata ſunt ad illa:& quod maximum eſt/ mundus animal in ſe magis unum eſt/q̄ quoduis aliud animal:ſi modo eſt animal perfectiſſimum.

Ergo ſicut in nobis membri cuiuſlibet præſertim principalis qualitas motuſque ad alia pertinet:ita membrorum principalium actus in mundo commouent omnia: & membra inferiora facile capiunt a ſupremis ultro dare paratis. Quo enim potentior cauſa eſt:eo eſt promptior ad agendum:eo igitur propenſior eſt ad dandum. Exigua igitur præparatio nobis inſuper adhibita ſufficit cęleſtium muneribus capiendis:ſi modo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

quiſque ad id prȩcipue ſe accommodet/cui eſt prȩcipue ſubditus. Sed ante uniuſcuiuſque noſtrum proprietatem/ humanæ ſpeciei proprietatem conſiderare debemus. Hanc igitur eſſe ſolarem/aſtrologi arabes conſenſerunt. Quod ego e ſtatura hominis erecta: pulchraque: humoribuſque ſubtilibus: & ſpiritus claritate: imaginationiſque perſpicuitate: ſtudioque ueritatis & gloriæ: uerum eſſe coniecto. Addo quinetiam proprietatem huic Mercurialem: ob ſtrenuum uerſatilis ingenii motum. Et quoniam humanum genuſ natum nudum: inerme: omnium egenum: hæc omnia propria induſtria ſibi comparat: Quod eſt Mercurii proprium. Addo etiam Iouialem: ob complexionem corporis temperatam atque leges. Et quoniam ſecundo menſe/ quo Iuppiter dominatur/ uitam accipimus: atque naſcimur nono: quo iterum recipit dominatum. Itaque humana ſpecies ab his tribus potiſſimum dotes inſuper ampliores ita demum ſibi poterit uendicare: Si per Solaria/ Mercurialiaque/ & Iouia ſe ipſam eis magis in dies atque magis accommodabit. De reliquiſ autem quid? Saturnus non facile communem ſignificat humani generis qualitatem atque ſortem: Sed hominem ab aliis ſegregatum: diuinum: aut brutum: beatum: aut extrema miſeria preſſum. Mars: Luna: Venus: affectus & actus homini cum cȩteris animantibus æque cõmunes. Ad ſolem igitur & Iouem/ atque Mercurium reuertamur. Solaria quidem nonnulla & Iouia diximus: Mercurialia uero neſcio quomodo prætermiſimus. Sunt autem eiuſmodi. Stamnum: Argentum: prȩſertim uiuum: Marcaſſita argentea: lapiſ achates: uitrum: porphyriticum: & quȩ croceum cum uiridi miſceant/ ſmaragdum atque lacca. Animalia ſagacia & ingenioſa ſimul et ſtrenua/ ſimiæ: canes. Homines eloquẽtes: acuti: uerſatiles: oblonga facie: manibuſqne non pingues.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Sunt autem quærenda/et exercenda quæ ad aliquem plane tam attinent: eo uidelicet dominante (ut diximus) in die & hora eius si fieri potest: etiam quando ipse sit ī domicilio/uel exaltatione/uel saltem triplicitate sua & termino & angulo cę li: extra combustionem directus: ac sæpius orientalis: si sole sit superior. Item ī auge: et aspiciatur a luna. Siquis autem ab ipsa Luna beneficium/ & a Venere poscat/tempora similia ob seruare debebit. A Venere quidem per animalia sua quæ dixi mus/& per corneolam: & saphyrum: lapidemque lazoli: ęs oc ceum atque rubeum: & corallum: omnesque pulchros uariosq; uel uirides colores: & flores: atque concentus: suauesq; odo res: atque sapores. A Luna per alba/& humida/ & uiridia/per argentum atque christallum/& uniones/ & argēteam marcassi tam. Quoniam uero Saturnus quidem statui & perseuerātiæ dominatur: Mars autē efficacię motus: cogimur nōnunquam horum quoq; gratia ab eis patrocinia postulare: temporibus uidelicet similiter obseruatis. Ab illo quidē per materias quas dam quodammodo terreas/ & fuscas/ atque plumbeas/ & fu scum iaspidē/& magnetem/& camoinum atque calcidonium/ & ex parte quadam per aurum/ & auream marcassitam. A Mar te uero per ignea/rubea/ęs rubeum. Sulphurea omnia. Ferrum lapidemque sanguineum. Neque diffidas Saturnum habere non nihil in auro. Nam propter pondus id putatur habere. Quinetiam Soli aurum simile sic omnibus metallis iest/ sicut Sol in planetis omnibus atque stellis. Iam uero si quis conui cerit Saturnum & Martem natura noxios esse/quod equidem nunquā crediderim: tamen his quoq; utendum: quemadmo dum uenenis nōnunq̄ utuntur & medici: Quod Ptolemęus in Centiloquio probat. Proderit ergo quandoque uis Satur ni caute sumpta: sicut apud medicos/quę adstringūt atq; cōti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

nẽt:immo & quo ſtupefaciunt/ ſicut oppium & mãdragora. Martis quoq; ſicut euforbium & elleborus. Cautiſſimi uero hac in re fuiſſe uidentur magi brachmanes pythagorici: Qui cum ob ſedulum philoſophandi ſtudium Saturni tyrannidem formidarent/ uestibus albis amiciebantur: Iouialibuſq;/ ſiue phoebeis quotidie ſonis & cantibus utebantur: plurimumque ſub diuo uiuebant. Vbique uero memento per affectum ſtudiũq; animi/ & per ipſam ſpiritus qualitatem/ nos facillime ſubitoq; exponi planetis eundem affectum ac ſtudium & qualitatem ſignificantibus. Per ſeperationem igitur a rebus humanis: per ocium: ſolitudinem: firmitatem: per theologiam: ſecretioremque philoſophiam ſuperſtitionem: magiam: agriculturã: per moerorem Saturno ſubiicimur. Per ciuilia & ambitioſa negocia/ per philoſophiam naturalem/ communemq;: per religionem ciuilem: perq; leges Ioui. Marti per iram atque certamina. Soli Mercurioq; per ſtudium eloquentiæ/ cantuſque & ueritatis & gloriæ atque ſolertiam. Veneri per letitiam & muſicam & feſtiua. Lunę per uictum plantis ſimilẽ. Sed hanc inter hos differentiam mẽte teneto exercitationem ingenii magis publicam atque amplam ad ſolem ſpectare: Priuatã uero & artificio mancipatam/ potius ad Mercurium. Tum uero muſicam grauem quidem Iouis Soliſq; eſſe: Leuem Veneris: Mediam uero Mercurii. Similis quoque de ſtellis fixis ratio eſt. Hęc quidem communis humanæ ſpeciei regula. Propria uero unicuique regula fuerit explorare/ quę ſtella/ quid boni/ cuique in genitura promiſerit/ atque ab ea potius q̃ ab alia repoſcere gratiam. Et ab unaquaq; nõ quodlibet donũ. & quod aliarũ eſt: ſed eius ꝓpriũ expectare: niſi forte tum a ſole communia/ multa reportes: ranq̃ communi quodam duce cęleſtium/ & ab Ioue ferme ſimiliter: tum mundana pariter omnia ab anima ſpirituq; mundi. Quem ſicut & quoduis animal: multoq; efficacius animatum eſſe: non ſolum Platonicæ rationes: ſed etiam aſtrologorum arabum teſtimonia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

comprobant. Vbi etiam probant ex applicatione quadam ſpiritus noſtri ad ſpiritum mundi per artem phyſicam affectūq; factatrahici ad animam corpuſq; noſtrum bona cęleſtia. Hinc quidem per ſpiritum noſtrum in nobis medium/& tunc a mundi ſpiritu roboratū: inde uero per radios ſtellarum fęliciter agentes in ſpiritum noſtrum/& radiis natura ſimilem: & tunc ſeipſum cęleſtibus coaptantem.

Inter animam mundi & corpus eius manifeſtum eſt ſpiritus eius/in cuius uirtute ſunt quatuor elementa. Nos uero per ſpiritū noſtrū hunc poſſumus haurire. Cap. iii.

PRofecto mundanum corpus quantum ex motu generationeq; apparet eſt ubique uiuum: quod indorū philoſophi probant ex eo q̄ paſſim ex ſe uiuētia generet. Ergo per animam uiuit ubique ſibi præſentē/ ac prorſus accomodatam. Igitur inter mundi corpus tractabile/ & ex parte caducū: atque ipſam eius animam/cuiuſ natura nimium ab eiuſmodi corpore diſtat: ineſt ubiq; ſpiritus: ſicut inter animam/ & corpus in nobis: ſi modo ubique uita eſt communicata ſemper ab anima corpori craſſiori. Talis nāq; ſpiritus neceſſario requiritur tanquā medium: quo anima diuina: & adſit corpori craſſiori: & uitam eidem penitus largiatur. Corpus autem omne facile tibi ſenſibile/ tāquam ſenſibus tuis accomodatum/ craſſius eſt/& ab anima diuiniſſima longe degenerans. Opus eſt igitur excellentioris corporis adminiculo quaſi nō corporis. Proinde ſcimus uiuētia oīa tam plantas q̄ animalia: per quendam ſpiritum huic ſimilem uiuere atq; generare. Atq; inter elemēta/quod maxime ſpirituale eſt/ uelociſſime generare: ꝑpetuoq; moueri quaſi uiuēſ. Sed quęres in rerea/ſi elemēta atq; animantes generāt aliq̄d ſibi ſimile ſuo quōdā ſpū/cur lapideſ & metalla nō generāt? quæ ĩter elementa & ani

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

mantes media ſunt. Quia uidelicet ſpiritus í eis craſſiori materia cohibetur. Qui ſi quando rite ſecernatur/ ſecretuſq; conſeruetur: ranq̃ ſeminaria uirtus poterit ſibi ſimile generare. Si modo materiæ cuidã adhibeatur generis eiuſdem qualem ſpiritum phyſici diligentes ſublimatione quadam ad ignem ex auro ſecernentes: cui uis metallorum adhibebunt: aurumq; efficient. Talem utiq; ſpiritum ex auro uel ex alio rite tractum/ atque ſeruatum elixir arabes aſtrologi nominãt. Sed ad mundi ſpiritũ redeamus: per quem mundus generat omnia: quãdoqdem & per ſpiritũ ꝓpriũ omnia generant. Quem tũ cęlum/ tum quintã eſſentiã poſſumus appellare. Qui talis ferme eſt in corpore mundi/ qualis in noſtro noſter. Hoc imprimis excepto: ꝙ anima mundi hunc non trahit ex quatuor elementis ranq̃ humoribus ſuis: ſicut ex noſtris noſtra: imo hunc ꝓxime (ut platonice ſiue plotinice loquar) ex uirtute ſua procreat genitali quaſi tumens: & ſimul cum eo ſtellas: ſtatimq; per eum parit quatuor elementa: quaſi in illius ſpiritus uirtute ſint omnia. Ipſe uero eſt corpus tenuiſſimum: quaſi non corpus/ & quaſi iam anima. Item quaſi non anima/ & quaſi iã corpus. In eius uirtute minimum eſt naturę terrenę. Plus aũr aqueę. Plus item aeriæ. Rurſus igneæ ſtellariſq; q̃plurimum. Ad horum graduum mẽſuras/ ipſe quantitates ſtellarum elementorũq; prodierunt. Ipſe uero ubiq; uiget/ in omnibus generationis omnis proximuſ auctor/ atq; motus: de quo ille. Spiritus intus alit. Totus eſt ſuapte natura lucidus caliduſq;/ & humidus atque uiuificus/ ex dotibus animæ ſupioribus dotes eiuſmodi nactus. Quẽ plurimum hauſiſſe Apolloniũ Theaneum/ teſtificatus eſt indus Hiarchas dicẽs/ mirari nemo debet o Apolloni te diuinãdi ſcientiam conſecutũ: cũ tantũ ętheris in aía geras.

Spiritus noſter haurit mundi ſpiritum per radios Solis & Iouis/ quatenus ipſe fit ſolaris & Iouialis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Hunc tu igitur studebis tibi imprimis insinuare. Hoc.n. medio naturalia quędā beneficia reportabis: tum corporis mūdani: tū animę: tū etiā stellarū: atq; Demonū. Nā ipse inter crassum mūdi corpus & aīam medius ē. Et ī ipso stellæ sunt & Demones: atq; per ipsum. Siue.n. mundi corpus atq; mundana sint ab anima mundi proxime: sicut Plotino placet atq; Porphyrio: siue mundanū corpus: sicut & aīa ꝓxime sit a deo/ ut nostris placet & forte Timeo pythagorico: omnino uiuit mūdus/ atq; spirat: spirītumq; eius nobis haurire licet. Hauriē aūt proprie ab homine per suū spiritū illi suapte natura conformē. Maxime si reddaē etiā arte cognatior. i. si maxime cęlestis euadat. Euadit uero cęlestis: si expurgeē a sordibus: & omnino ab eis/ quæ inhęrent sibi dissimilia cęlo: Quę quidē sordes nō solū intra uiscera si fuerint/ uerum etiā si in aīo/ si in cute/ si in uestibus/ si in habitatione/ & aere/ spiritū frequenter inficiūt. Efficieē randē cęlestis/ si ad orbicularē animi corporisq; motū/ ipse quoq; orbes efficiat: Si ad aspectū cogitationēq; lucis frequentiorē etiā ipse subrutilet: Si adhibeanē ei similia cęlo ea cōmuniter diligēria/ qua Auicēna ī libro de uiribus cordis spūm curat. Et nos in libro de curāda litteratorū ualitudine curare cōtendimus. Vbi primum segreganē ab eo uapores obnubilātes medicinis ita purgātibus. Secūdo rebus lucētibus illustraē. Tertio ita coliē/ ut & tenueē simul/ & cōfirmeē. Fiet deniq; cęlestis maxime: q̄tum dictat ratio presens: si applicenē ei potissimum radii influxusq; solis inter cęlestia dominātis. Atq; ita ex hoc spū tanq̄ ī nobis medio cęlestia bona ī primis insita sibi ī nostrum tum corpus tū animū exundabūt. Bona inq̄ cęlestia cūcta. In sole enim omnia cōtinentur. Conferet autem sol ad spiritū solarem efficiendū proprie: quando sub ariete fuerit/ uel leone: ipsū aspicientе luna: maxime in leone. Vbi adeo spiritum nostrum uegetat: ut ipsum muniat cōtra uenenum epidimie repellendum: quod ꝑspicue apparet ī babylonia/ & egypto/ & regionibus spectātibus ad leonē: ubi sol leonē intrās/ epidimiā sedat/ ea dūtaxat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ratione/ qua diximus. Tunc ergo & tu solaria passim exquisita compone. Tunc incipe solaribus uti: ea tamen cautione/ qua sub æstu exsiccationem diligenter euites. Non poterit autem facile spiritus solaris euadere/ nisi sit q̄plurimus. Ad solem. n. maxime pertinet amplitudo: Quāplurimū uero faciet/ tum dilgētia cor rebus cordialibus intus & extra fouens: tum etiam uictus ex alimentis quidē subtilibus: multū ramē/ & facile & salubriter nutriētibus. Motus quoq; frequēs atq; lenis/ & oportuna qes/ aerq; tenuis atq; serenus: & ab æstu geluq; remotus: Præcipue lætus animus. Rursum nec solaris erit nisi calidus fuerit/ & subtilis/ & clarus. Subtilē clarūq; facies/ si tristia/ & crassa deuitabis & fusca. Vteris lucidis lętisq; intus/ & extra. Luminis multū die nocteq; excipies. Sordes expelles/ & otiū/ & torporē. Imprimis tenebras deuitabis. Perducturus aūt spūm ad calorē soli naturalē: caue ne ad tertiū caloris gradū siccitatēq; deducas. Calor enim ipse solis naturaliter nō exsiccat: Alioqn non esset sol uitę generationisq; dominus/ & auctor augmenti. Siccare uero cōtingit radiis eius in cōcauis mateię siccæ cōclusis. Humorē itaq; calori subtilē qualis ē solaris/ & maxime iouius/ adhibebis/ & cōseruabis in spū/ rerum eiusmodi usu: si solarē sis effecturus: Ne alioqn ad martiū potius q̄ ad solarē forte deducas. Martem quidem soli esse similem in paucis & his quidē manifestis/ nec admodum excellētibus/ & interim inimicū esse ferunt. Iouē uero Soli simillimū in plurimis excellentibusq; muneribus quāuis occultioribus & amicissimū esse scimus. Vnde Ptolemęus ubi de consonātia disputat/ Iouem ait cum Sole præceteris perfectissime cōsonare: Veneremq; cum luna. Omnesq; astrologi uniuersalem beneficentiā Soli tribuunt similiter atq; Ioui. Quāuis sol eadē efficacius agat/ & Iuppiter sub uirtute Solis efficiat. In utroq; calor uiget/ superatq; humorem. Sed in Ioue superat modice: In Sole supat excellēter: Vtrobiq; beneficē. Cū igiť adeo cōsonēt/ facile poteris spūm solarē efficere pariter atq; Iouiū: ac res solares & Iouiales rite poteris inuicē cōmiscere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Preſertim ſi & has inuicem cõponas/ & ſpiritui adhibeas quãdo Iupiter ſolem trino aſpicit: uel ſextili/uel ſaltem quãdo luna ab aſpectu alterius ad alterũ procedit aſpiciẽdũ. Maxime quãdo ab aſpectu ſolis ad coitũ cum Ioue ꝓgrediẽ. Seorſum uero ſolarem ꝓprie facies/uel iouialem quãdo aſpectũ lunæ ad ſolẽ obſeruaueris uel ad Iouem. Tam & ſi cõſecutus naturã huius/naturã mox illius facile conſequeris. Sextilẽ uero aſpectũ intellige/quando planetę duo inter ſe ſignorũ duorũ ſpatio diſtant. Trinum autẽ/ quãdo quatuor ſignorũ diſcrepãt interuallo. Coniũctionẽ uero uel aſpectum lunæ ad alios duodecim gradibus citra/totidemq; ultra metimur.

Tres gratię ſunt Iuppiter & Sol & Venus. Iuppiter ẽ gratia geminarũ media & maxime nobis accomodata Cap. v.

COmpoſitiones qdẽ/& curationes Iouias ſimul/atq; Solares iuenies in libro noſtro de uita lõga/& i libro de litteratorũ cura. Vbi ẽt miſcuimuſ pleraq; uenerea. Nã & nos i ſtudioſis timemus exſiccationem/cui reſiſtit Venus. Et hęc ipſa Venus eſt amiciſſima Ioui: ſicut & Soli Iuppiter. Quaſi gratiæ tres inter ſe cõcordes/atq; coniũctæ. Ab his quidem tribus cęli gratiis/& a ſtellis eiuſdẽ generis aſtrologi gratias & ſperãt/& diligenter exquirunt/eaſq; per Mercuriũ/atq; lunã/quaſi nũtios tranſmitti putãt: atq; curant: facile uero cõmuniterq; ꝑ lunã. Lunã quidẽ cum Ioue coniũctam aut Venere fęlicioręm eſſe putãt/ q̃ ſi ꝑ ſextilem aſpexerit/aut trinum. Verũtamẽ ſi per trinum aſpiciens etiã ſuſcipiaẽ ab illis quaſi exiſtimãt eſſe cõiunctã. Similiter ſi a Sole ꝑſpecta fuerit ſimulq; recepta. Nos aũt ſi horum trium ſtellarũq; ſimilium uires effectuſq; oẽs percurrere ſingulatim uelimus/lõgum opus aggrediemur: exq̃ſitu difficile/ difficillimũ obſeruatu. Si ad Venerem nos ꝓprie cõferamus: nõ facile ſolẽ habemus. Si ad ſolẽ ꝓprie/nõ facile Venerẽ. Vt igiẽ tres ſimul in uno gratiaſ complectamur ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Iouem randē cōfugiemus: inter Solem Venerēq; natura effectuq; medium/qualitate admodū tempatum/ & quæcūq; ſperanē a Venere uel a Sole ſuo quodā pacto tradentē/magnificentius qdem honeſtiuſq; q̄ Venus/tempatius quoq; q̄ ſol/& i omnibus cū humana natura maxime cōgruentē. Vtemur itaq; Iouiis quādo & ipſe/& Luna dignitatē tum naturalē/tū accidentalem habuerint/ ſintq; ſimul: uel fęliciter ſe aſpiciāt. Si quādo id fieri omnino nō poſſit/miſce Solaria: i unū ſimul/atq; Venerea/ faciesq; ſic Iouiale ex utriſq; cōpoſitū/quādo uidelicet Luna a coitu Veneris eat ad ſextilē Solis aſpectū/uel ecōuerſo. Memento uero i rebus cōponē dis quę cor ſpūmq; foueāt/& corroborent/Lunam cōferre potiſſimum: ſi una cū his muneribus: hoc etiā habuerit/ut p aeria ſigna diſcurrat/maxime p aquariū/ quod eſſe maxime putaē aeriū: uel ſi i ſuo domicilio ſit/aut exaltatione ſua/uel domo Iouis aut Solis. Et ubicūq; ſit/ſi māſionē ex uiginti illis/& octo teneat/tum ſi bi/tum etiam operi comperentem.

De uirtute in nobis naturali/ uitali/aīali. Et p quos planetas adiuuentur/& qūo per aſpectū Lunę ad Solē & Venerē: maxime uero ad Iouem. Cap. vi.

PRęcipua uero diſciplina eſt recte tenere quē ſpūm/quam uim/quā rem potiſſimū hi planetę ſignificāt. Luna ergo/ Venuſq; uim/& ſpūm naturalē/atq; genitalē/& quæ hunc augent Iuppiter eadē: ſed efficacius epatq;/& ſtomachum/habetq; nō mediocrē partē in corde & ſpū: uirtuteq; uitali: quatenus ſuapte natura cū ſole conſentit: imo & per ſe ipſum. Alioqn cor uitalē ſpiritū nō proprie i mēſe iouis accipet. Vnde Iouē greci appellāt uitā: & p quē uita: habere quoq; i aīali ſpū poteſtatē reſtāt Aſtrologi: dicētes Iouem ad philoſophiam & ueritatem inueniēdā/ religionemq; conferre. Et Plato ubi ait ab Ioue philoſophos proficiſci. Quod etiā ſignificauit Homerus antiquorum opinione dicens.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Talis eſt mens hominibus: qualē indies adducit pater hominū atq; deorū. Nuſq̄ uero numen aliquod ita cognominat præter Iouem. Sol ſpūm uitalē præcipue corq; ſignificat: & habet nō nihil: imo non patū in capite/ propter ſenſum atq; motum: cuius eſt ipſe dominus/ neq; uim deſerit naturalē. Mercurius cerebrū & inſtrumēta ſenſuū. Ideoq; ſpūm animalē. Proinde tutiſſima uia eſt/ nihil ſine Lunę beneficio facere. Quādoq̄dem cęleſtia cōmuniter & frequenter atq; facile ad inferiora demittit: quā alterū Solē nomināt: quolibet mēſe quatuor anni tēpora facientē. In prima. n. ſui quarta ut Peripatetici putāt eſſe calidā/ atq; humidā. In ſecūda calidā & ſiccā. In tertia frigidā/ atq; ſiccā. In quarta frigidā/ atq; humidā. Lumenq; eius proculdubio Solis eſſe lumē. Humores generationemq; regere: oēſq; mutationes ferus ipſius in aluo conuerſionibus ſuis merito: & quotiēs ſoli iungit̄/ uiuificam ab eo uirtutē recipere/ quā infundat humori: atq; ibidem a Mercurio uim humores cōmiſcentē. Quā uim Mercurius & trāſformatione in oēs ſua/ & giris multiplicibus affert. Ibidē mox a Venere uim/ quę conducat ad formas genituræ conuenientes. Opę pretiū uero fuerit meminiſſe diurnū Lunæ curſum in quatuor diſtribui quartas. In Prima quidē ab oriēte ad medium aſcēdit cęlū: atq; interim humorē & ſpūm auget naturalē. In ſecūda a cęli medio petit occaſum/ efficitq; in nobis oppoſitū. Tertia ab occaſu cęlū ſubter mediū adit: iterūq; ſpūm illū auget & humorem. Quarta cadit inde uerſus ortū: minuitq; uiciſſim. Quod maxime in oceani ripis apparet: Vbi ad hūc curſum mare manifeſtius accedit/ atq; recedit: eodēq; ordine uigor i ægrotātibus. Probabile ēt eſt/ ſolem per eaſdē ſui quartas calorē naturalē & ſpūm uitalē augere/ uel diminuere. Aialem quoq;/ quatenus Mercuriū habet comitē. His cognitis poterit medicus pro humore & calore naturali/ & quolibet ſpiritu recreādo tempora oportuniora ſeruare. Sed nunc de luna ſatis. Neq; dimittere decet Iouem i cuius menſe altero quidē uitā accepimus: altero autē cōmuniter & fęlicius nati ſumus. Et qui inter Solem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

atq; Venerẽ: item ĩter Solẽ atq; Lunam eſt qualitate effectuq; medius: ideoq; cõplectitur oĩa. Solẽ uero ipſum prætermittere cęli dominũ nephas/ atq; periculoſum exiſtimamus: niſi forte qs dixerit/ eum q Iouẽ habet: in Ioue Solẽ iã habere/ illic potiſſimũ ad homines tẽpatum. In ſole certe omnes celeſtiũ eſſe uirtutes/ nõ ſolum Iamblicus Iulianuſq;: ſed oẽs affirmãt. Et Proculus ait ad Solis aſpectũ/ oẽs omniũ cæleſtiũ uirtutes congregari in unũ atq; colligi. Iouẽ uero eſſe Solem quẽdam ad nos tẽpatum nemo negabit. Lunã quoq; tẽparam ad Venerẽ ne neglexeris. Multum enĩ ad ualidam proſperamq; uitam adiuuat. Siquidem Venus fęcundat hominẽ/ facitq; lætũ. Hanc igiẽ obſeruabis. Quanq̃ ſi Lunã Veneri ſimilẽ. s. humore prorſus æqualẽ: & uix minus calidã: cum Ioue rite miſceas/ aut Sole/ propemodũ iam Venerẽ habes. Quid ergo? ut tutiſſima oĩum & cõmodiſſima ſimul ĩcedas uia/ Lunam obſerua/ quãdo Solẽ aſpicit/ coitq; cũ Ioue: uel ſalrẽ Iouẽ ſimul aſpicit atq; Solẽ: aut certe quando poſt aſpectũ Solis mox ad Iouis coitũ progreditur uel aſpectũ. Atq; eo ipſo tempore cõpone inuicem: uel adhibe tibi Solaria Iouiaq; ſimul atque Venerea. Quod ſi te ad unum ex magnis cõfugere neceſſitas urgeat/ uel negotiũ/ ad Iouem ipſum uel potius ad Lunã ſimul iouemq; confugito. Nulla enĩ ſtella naturales in nobis uires: immo & oẽs magis q̃ Iuppiter fouet/ atq; corroborat. Nulla rurſum pollicetur proſperiora: ſimul atq; plura. Et ubiq; hunc accipere fauſtum eſt. Solem uero accipere/ forſitan nõ ubiq; tutum. Semp enĩ ille iuuat: hic ſæpe nocere uidetur. Venus aũt quaſi debilis. Ideo ſolus ille iuuans pater eſt appellatus: Id autẽ comprobat Ptolemęus: ubi ait/ pharmacum uix quicq̃ mouere naturam dũ traxat/ quãdo Luna cum ioue congreditur. Vſqueadeo illinc proprie totam putat uniuerſi corporis corroborati naturam. Expertus ſum qn ẽt Luna coniuncta cum Venere medicinam uix mouere. Quãuis aũt ubi pituitam ualde timemus/ Lunã præcipue obſeruemus ad Solem. Vbi uero bilem exſiccationẽq; eiuſmodi ad Venerem: tamen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

directio Lunæ ad Iouem/& ad hęc omnia quodãmodo confert: & præcipue ad atram bilem expellendam: necnõ ad cõmunẽ ho minum cõplexionem inſtaurandã/atq; firmandã. Sicut enĩ glyci riza & oleum roſaceũ frigidiora calefacit: calidiora refrigerat: ui numq; ſimiliter: Quod iſuper humectat ſicca: humidiora ſiccat: Ita Iupiter humano cõgruus calori/ ut uinum: oleũ roſaceum: ca momilla: glycirh/za. Vbi igitur audis Abumaſar dicentẽ. Nõ eſt uita uiuentibus præter deum/niſi per Solem & Lunã. Id ĩtellige quantum ad cõmunẽ omnibus ſpectat influxũ. Proprius aũt ho mini accõmodatiſſimuſq; influxus eſt ab Ioue. Sunt autẽ in na tura corporis uires attrahendi/retinendi/coquendi/ expellendi. Has igitur omnes Iuppiter ipſe iuuat. Potiſſimũ uero coquẽdi/ſi ue digerendi uirtutẽ/atq; generandi & nutriẽdi ſimul/& augẽdi: propter humorẽ eius aeriũ atq; multum: & calorẽ eiuſdẽ amplũ/ humori mediocriter dominantẽ. Profecto p radioſ Iouis ſẽp uſq; quaq; diffuſos lumen Solis proprium ad ſalutem hominum ma xime tempatur: Radiis interim Veneris ad idem aſſidue cõferen tibus. Atq; ſimiliter tranſferente Luna. Radii quidẽ Veneris/atq; Lunę tanq̃ humidiores quodam indigẽt tempante: ſicut & Solis radii tanq̃ calidiores humidioris cuiuſdam temperiem exigunt. Radii aũt Iouis tempamentũ nullum deſiderãt. Quid enĩ aliud Iuppiter eſt/niſi ſol quidam ad ſalutem rerum pręcipue humana rum ab initio tempatus? Quid rurſus aliud/niſi Luna Venuſq; facta tamen calidior atq; potentior? Ideo aſtrologi ab Ioue auſpi cantur annum fertilẽ/ſerenum/ſalubrem/ & ab eo iminentiũ mor borum remedia ſperant. Atq; Empedocres ubi ꝓpria unicuiq; pla netarum munera tribuit: Iouem ſolũ generationis principem no minat Orpheum imitatus. Præter Iouem præcipiunt Lunam di ligenter in omnibus operibus obſeruãdam tanq̃ medium inter cęleſtia comperens atq; terrena. Sit ergo Luna in gradu/ſituq;/& aſpectu ad opus optatum conueniente. Non ſit in eclyptica: nec ſub radiis Solis per gradus duodecim ultra citraq;/ niſi forte ſit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

in eodem minuto cū Sole. Pleriq; uero uolunt omnes planetas fore fortes quando in unitate Solis extiterint. Vnitatē uero metiunt̄ minutis duobus atq; trigīta. ut. xvi. quidē citra. xvi. uero ultra connumerentur. Non impediatur a Saturno uel Marte: non descendat in latitudine meridionali: quando duodecim dictos gradus egreditur. Non sit opposita Soli: nec lumine minuat̄: nec tarda cursu/ qāudo scilicet die uno/ duodecim nō ꝑagit gradus. Non sit i uia combusta a gradu libre. xxviii. ad tertiū scorpionis: nec in octaua: nec in ascendente: nec in finibus Martis/ uel Saturni. Quidā uero nec i sexta: duodecima: nona: quarta lunam uolunt. In ceteris uero celi plagis approbant. Vbi hæc omnia complecti non potes: Iouem saltē expecta/ uel Venerem i ascendente: uel decima. Sic eni subueniunt detrimēris lunę. Nec ab re fuerit recordari quatenus Luna lumine augetur/ eatenus & nobis non solum humorem: sed spiritum etiā uirtutemq; augeri: atq; hęc ad circūferētiā dilatari. Maxime i secūda eius quarta. Quando uero minuitur/ contra cōtingere. Præsertim in ultima quarta. Primum eius ad Solem trinū præesse secundo. Hunc sextili primo. Hunc sextili secūdo. Lunam quatenus lumine/ eatenus repleri calore. Videntur ergo quidam nō tam obseruare qūo aspiciat luna solē: Semper eni aspicit/ q̄ ut plurimum lumen habeat: præsertim dum augetur. Aspiciat uero iterum trino uel sextili Iouem aut Venerē. Proinde uirtutem attractiuam ignea iuuant. Retentiuā terrea. Digestiuam aeria. Expulsiuam aquea. Si tu has omnes i re adiuuare uolueris: attractiuam quidē per ignea maxime roborabis: quando Luna in signis uel stationibus igneis constituta Iouem aspicit scilicet Ariete Leone Sagittario. Retentiuam per terrea: potissimum/ quādo intuet̄ eundem in signis uel stationibus terreis collocata: Tauro Virgine Capricorno. Digestiuā generatiuamq; per aeria scilicet geminos libram aquarium/ quotiens sub aereis Iouem suspicit/ aut subit. Expulsiuam per aqueā/ cancrum pisces scorpium. Quando sub aqueis ipsa posita Iouis radiis illustrat̄.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Maxime uero in his omnibus cõſequeris optata. Si Iupiter eadẽ uel ſimilia/uel ſaltẽ nõ diſſimillima ſigna/ manſionẽſ ue poſſede rit. Ciraturus aluum/ſolidis medicinis/accipe piſces. Liquidis ſcorpionem. Mediis uero cãcrum. Per iferiora purgaturus/piſces & ſcorpium. Per ſuperiora/cãcrum. Malum Saturni uel Martis ad lunam deuitabis aſpectum. Ille enĩ uexat ſtomachum: hic inteſti na diſſoluit. Capricornum euitabis & taurum. Nauſeam enĩ affe runt. Scis membrum irritãdum nõ eſſe/quãdo Luna ſignum occu pat membro pręfectum. Humores nãq; mouet. Sed potius eſſe fo uendum. Hæc uero de uirtute & ſpiritu naturali in iecore præci pue dominãtibus/ quæ in quatuor officia quæ narrauimus diui duntur: dicta ſufficiant. De uirtute uero ſpirituq; uitali in corde uigente quid nam monemus? Satis id ferme ſignificatum eſt. Nã per res iprimis igneas & quodãmodo ſimul aerias hæc adiuuan tur/quando luna in domiciliis manſionibuſ ue conſimilibus ſu ſpicit Iouem: pręcipue ſi Iouem complectatur & ſolem. Virtutem quoq; animalẽ per ſenſum & motum in capite dominantẽ confir mate potes per aeria iprimis/ſubiunctis igneis: quando Luna in domiciliis uel ſedibus conſimilibus Iouem ſuſpicit: præſertim ſi Iouem propemodum/Mercuriumq; cõplectitur. Hic uero te mo neo/ne Mercurium putes aqueum eſſe uel terreũ: quod & ego ali quãdo ſuſpicatus ſum. Alioqn motibus celeritatiq; ingenii nõ cõ ferret. Sed quodãmodo aereum eſſe ſcias. Nam & ob eandem cau ſam tam mobilis eſt/tam facile conuertibilis: tantum ingenio cõ fert: pręſertim in aquario plurimum aerio conſtitutus. Humor q dem in eo temperatus eſt. Calor exiguus. Sub ſole poſitus dicit exſiccare. Longior autẽ a Sole factus/humectare putatur. Ibi qui dem calefacere multum ex natura ſolis. Hic uero calefacere parũ admodum & humefacere magis ſuapte natura. Calore forſan nõ cedit Veneri. Lunam ſuperat: humore uero cedit utriſq;. Aly pro bat Mercurium qualitates cęleſtium cõmiſcere: quoniã facillime permuterur: tum in qualitatem termini quem ſubit; tũ in naturã

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ſtellæ/quam aſpicit. Ego igitur hunc tam facile permutari puto: quia nec excellentem poteſtatẽ quam Iupiter habet: nec exceden tem qualitatẽ/ quam pleraq; cæleſtia/ per quã alterationi reſiſtat. Deniq; probabile ẽ Mercurium aſſiduum Solis achatem/ multas illius uires habere. Ideoq; ſpari ſolaria quædã a Mercurio poſſe.

Aliquando uero & Martem tradunt/ Solẽ in quibuſdam mune ribus imitari: Ac Venerem quę ad lunam pertinent/ elargiri. Hæc igitur in agendo memineris. Neq; negligas unq̃ terminos. Aiũt enĩ planetas ĩ diuerſis terminis ceu lucidis atq; tenebroſis oppo ſita facere. Deniq; ubi Martem times/ oppone Venerem. Vbi Sa turnum/ adhibe Iouem. Ac da operam ut in perpetuo quodã pro uiribus motu uerſeris: tantũ defatigatione uitata. Vt & propriũ motũ externis moribus clam nocituris opponas/ & cæleſtẽ actũ pro uiribus imiteris. Quod ſi poteris ſpatia motibus ampliora peragere: ſic & cęlum potius imitaberis/ & plures cęleſtium uireſ paſſim diffuſas attinges.

Quomodo mẽbra foueanẽ in nobis per cõparationẽ Lunæ ad ſi gna & ad ſtellas fixas. Cap. vii.

TOtum quemadmodum diximus corpus fouere pote ris: caput uero potiſſimum ſi planetas obſeruaueris ĩ ariete: uel in ſuo quẽq; domicilio primo. Præcordia ſi in leone. Stomachum iecurq; ſi in Cancro atq; ſagittario/ aut ſaltẽ in Virgine. Et acceperis ea quę proprie membrum perũt. Expedit quoq; noſſe quę quiſq; planeta mẽbra in ſigno quolibet habeat.

Potes etiam proprie pro ætatis diſcrimine conſulere unicuique per quatuor ætates Lunæ. Hæc enim a nouilunio uſq; ad quadra turam primam iuuenis eſt. Deinde ad plenilunium eſt iuuenis / atque uirilis. Hinc ad quadraturam alteram/ uirilis ſimul atque ſenilis. Inde uſq; ad cõiunctionem eſt ſenilis. Aetatem itaq; Lunę feliciter ętati curandi corporis adhibebis. Si tunc aſpectum eius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ad aliquã trium gratiarum accepis. Qui ſane aſpectus Lunæ ſem per & cito gratioſa largiẽ. Neq; tamẽ facile admodũ diuturna uel maxima/niſi prætermiſtũ lunæ/ẽt ipſæ gratiæ mutuo ſe conſpi ciant iam/ uel ꝓpemodũ conſpecturæ ſint/aut tres ipſæ/aut duæ. Imprimis uero diuturna prębẽt ſigna fixa. Leo.ſ.aquarius. Tau rus. Scorpius. Si forte nõ poſſis impręſentia lunam ad planetas gratioſos oportune dirigere/ſtellaſ eligefixas gratiarũ naturã. i. Iouis aut Veneris aut Solis habẽtes: & ad eas directã lunam eli ge. Tutius tamẽ eſt/Lunã interea Iouẽ propemodũ adire uel Ve nerem. Stellę nãq; fixę ſi ſolę ſpectẽt/ꝓportionẽ humanã. i. unius hominis nimis exſuperant. Proportionẽ uero cum ciuitatibus mo deratiorem habent.

De uirtutibus & uſu ſtellarum fixarum. Cap. viii.

TRadunt aſtrologi maiores quaſdã ſtellas a Mercurio cõp tas auctoritatẽ habere q̃plurimã. Qualis eſt in arietis gra du. xxii. umbilicus Andromade/mercurialis atq; uenereus. Itẽ in Tauri. xviii. caput Algol/ naturã Saturni poſſidẽs/atq; Iouis. Cui ſubeſſe uolũt adamantẽ/& artemiſiã: & audaciam uictoriãq; pręſtare. In eiuſdẽ gradu. xxii. Pleides/lunare ſiduſ/& martium. Cui ſubiciũt chryſtallũ: herbã diacedon: ſemẽ feniculi. Cõferre pu tant ad acuendũ uiſũ. Quod ãr nõ nulli dicũt conducere ad Dę monas cõuocãdos: fingmẽtũ eſſe iudico. Aldeboran primo uel tertio geminorũ gradu Martiũ/atq; Venereũ. Hircus gradu eorũ dẽ. xiii. Iouius atq; ſaturnius. Huic ſubiciũt Saphyrũ/ praſſiũ/mẽ tã/artemiſiã/mandragorã. Ad dignitatẽ & ptĩcipũ gratiã adiuua re cõfidũt: niſi forte eos opinio fallat. Illi ſubeſſe uolunt rubinũ/ ritimallũ/matriſiluã. Diuitias & gloriã augere. In Cancri. vi. uel vii. Canis maior uenereus. Præeſt berillo/ſauinę/artemiſię/dracõ reę. Præſtat gratiã. Itẽ in. xvii. eiuſdẽ Canis minor Mercurialis & Martius. Cui ſubeſſe uolũt lapidẽ achatẽ/herbã ſolſequam/& pule

gium. Atq; gratiam elargiri. In Leonis. xxi. Cor leonis/ſtella regia ioualis & martia. Huic ſubici putant lapidē granatū: celidoniā: maſticē. Melancoliā reprimere. Tempatū gratioſūq; efficere.

In Virginis. xviii. Cauda urſæ maioris Venerea & Lunaris. Lapidē eius magnetē putant. Herbā cicoreā & artemiſiam. A raptoribus ueneficiiſq; tueri. In libre. vii. Ala corui dextra. Itē in eiuſdē xii. & forte. xiii. Ala ſiniſtra/Saturnia ſimul/& Martia. Eius herbā lapaciū & iuſquiamū eſſe aiūt cū lingua ranę. Audaciā augere. Fore noxiā. In eiuſdē. xv. uel. xvi. Spica uenerea mercurialiſq;. Quā ſequat̄ Smaragdus: ſaluia: trifoliū: promarulla: artemiſia: mādragora. Diuitias augeat/& uictoriā: & ab anguſtia uidicet. Deniq; i eiuſdē. xvii. uel. xviii. Alchameth. Huic ſubdūt hiaſpidē & plātaginē. Firmare ſanguinē ſperant: febres oēs expellere. In ſcorpionis quarto. Elpheia Venerea Martiaq;. Secūdum uero computationem aliam in gradu eiuſdem quinto eſt cornea/forſan eadem. Præſidens ropatio: rorimarino: trifolio: ederæ. Augere gratiam/caſtitatem/gloriam putant. In ſagittarii tertio. Cor ſcorpionis Martium atq; iouium. Preſidens Sardonio: ametiſto: ariſtologiæ longę: croco. Opinantur colorem bonum efficere. Animum lætū ſapientemq; reddere. Dęmonia propulſare. In Capricorni gradu ſeptimo Vultur cadens: hanc ſequitur Chryſolitus: Saturegia: Fumus terrę. Stella eſt Mercurialis/atque Venerea/tēperata. In aſcendente medioq; celo prodeſt. Quod autem excantandi auctoritatem afferre dicant nihilipendo. In aquarii. xvi. cauda capricorni Saturnia/ Mercurialiſq;. Quam ſequitur Calcidonius/ maiorana/nepita/artemiſia/mandragora. Preſtare in cauſis gratiam opinantur. Diuitias augere. Hominem ac domum icolumem reddere. In piſcium tertio humerus equi ioualis/ & martius. Thebithūs docet ad captandā alicuius ſtellæ modo dictæ uirtutē lapidē eius accipere/herbāq; eiuſdē: anulūq; aureū facere uel argēteū. In quo lapillū inſeraſ herba ſubiecta: geraſq; rāgentem. Id aūt effi eiaſ quādo Luna ſubit ſtellā/ aut aſpicit aſpectu trino uel ſextili.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Et ſtella in medio percutrit cęlo uel adſcendente. Ego uero quę ad eiuſmodi ſtellas attinent/in formam potius medicinę q̄ anu li componerem/intrinſecus uel extriſecus adhibēdę oportunita te uidelicet prædicti temporis obſeruata. Tam & ſi priſci anulos magnifecerit. Nam Damis & Philoſtratus narrāt hiarcham ſapiē tum Indorum principē ſimili quadam ratione ſeptem anulos cō feciſſe/ſtellarum ſeptem nominibus appellatos: eoſq; Apollonio Theaneo dediſſe. Qui deinde ſingulos diebus ſingulis geſtaue rit iuxta dierum nomina/hos diſtiguēs. Dixiſſe uero Hiarcham Apollonio auum ſuum phūm annos centū atq; triginta uixiſſe: eiuſmodi forſan cęleſti munere fretū. Quo & Apollonius deide uſus centeſimo etiā anno/ut aiunt iuuenem pręferebat. Deniq; ſi quid eiuſmodi anuli uirtutis habent ex altro/id quidem nō tam ad animam uel ad craſſum corpus pertinere arbitror q̄ ad ſpūm: calefacto paulatim anulo/ſic inde uel ſic affectum: ut firmior effi ciat̄/aut clarior/uehemētior/aut mitior/ſeuerior/aut lętior. Quæ quidem affectiones in corpus quidem omnino: & i animam ſen ſualem quodāmodo/ plerunq; indulgentem corpori tranſeunt. Quod autē aduerſum Dęmonas aut hoſtes/aut ad principū gra tiam pfuturos anulos pollicent̄: uel fictū eſt: uel inde deductū: q ſpiritum interritum/firmumq; efficiant: uel etiam manſuetum/ obſequioq; amabilem/ atq; gratioſum. Iam uero ſiquid cęleſtia prærer corpoream ualitudinem/ cōferre ad ingenium/ artem/ for tunam dicerem: ab Aquinate Thomma noſtro non diſſiderē: qui in libro contra gentiles tertio probat a corporibus cęleſtibus im primi nō nihil i corpore noſtro: cuius munere diſponamur ad eli gendum ſæpe quod melius eſt/ etiam ſi rationem finemq; neſcia mus. Qua q̄dē i re bene fortunatos appellat: atq; cōſētiēte Ariſto tele bene natos. Addit ēt uirtute cæleſti fieri nō nullos i q̄buſdā artiū effectibus efficaces (ut eius uerbis utar) ſicut miles in uineē do: agricola i plantādo: medicus i ſanādo fęliceſ. Ait. n. Sicut her bę lapideſq; mirabileſ quaſdā ultra naturā elemētalē uireſ cęlitus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

habent/ ſic homines quoq; in artibus non nullos habere. Mihi uero ſatis fuerit factũ/ſi cęleſtia quomodocunq; uel quaſi per medicinas/ſiue interiores/ſiue exteriores ad proſperam cõferant ualitudinem/dũmodo interea ſalutem corporis perquirentes iacturam nullam ſalutis animæ faciamus. Nihil omnino tentemus a ſancta religione phibitum. Prętera in opere quouis conficiẽdo/ fructũ opis ab eo ſperemus atq; petamus iprimis: qui & cęleſtia/ & quę continent cęlo/ fecit/ & uirtute donauit: mouetq; ſemper/ atq; conſeruat.

Dignitates planetarum in ſignis ad uſum medicinarum obſeruandæ. Cap. viiii.

SAturni domus/aquarius & capricornus. Exaltatio/libra. Iouis domus/ſagittarius atque piſces. Exaltatio ſiue regnum cancer. Martis domicilium/ſcorpius/& aries. Exaltatio capricornus. Solis ſedes quidem eſt leo. Regnum aries. Veneris habitaculum/taurus atque libra. Exaltatio piſces. Mercurii ędes/uirgo atq; gemini. Regnũ uirgo. Lunę domus/cãcer. Exaltatio taurus. Saturnus & Iupiter triplicitatem habent in igneis aereiſq; ſignis. Sol in igneis tantum. Mercurius in aeriis ſolum. Mars/Venus/Luna in aqueis atq; terreis. Planetæ quilibet præter Solem ac Lunam in quolibet ſigno fines quoſdam ſuos poſſident: quos & terminos appellamus. Igitur i ariete iupiter ſex ibi primos terminos obtinet. Venus ſex inde ſequentes. Mercurius poſteriores octo. Mars quinq; deinceps/poſtremos quinq; Saturnus. In tauro ordine deinceps ſimili Venus fines habet octo. Mercurius ſex: iupiter octo: Saturnus quinq;: Mars deniq; tres. In geminis Mercurius ſex: Iupiter ſex: Venus quiq;: Mars ſeptẽ Saturnus ſex. In cãcro Mars ſeptem: Venus ſex: Mercurius totidẽ: Iupiter ſeptẽ: Saturnus quatuor. In leone Iupiter ſex: Venus quiq;: Saturnus ſeptẽ: Mercurius ſex: Mars totidem. In Virgine

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Mercurius ſeptem: Venus decem: Iupiter quatuor: Mars ſeptem: ſaturnus duos. In libra Saturnus ſex: Mercurius octo: Iupiter ſeptē: Venus totidem: Mars duos. In ſcorpione Mars ſeptem: Venus quatuor: Mercurius octo: Iupiter quinq; Saturnus ſex. In ſagittario Iupiter duodeci: Venus quiq; Mercurius quatuor Saturnus quiq; Mars quatuor. In capricorno Mercurius ſeptē: Iupiter ſeptem: Venus octo: Saturnus quatuor: Mars totidē. In aquario Mercurius ſeptem: Venus ſex: Iupiter ſeptē: Mars quiq; Saturnus totidē. In piſcibus Venus duodeci: Iupiter quatuor: Mercurius tres: Mars nouem: Saturnus deniq; duos. Sol aũt & Luna alia ratione fines ſuos habẽt. Nam ſol quidē ſigna ſex pro finibus habet/ Leonem/ Virginē/ Libra/ Scorpium/ Sagittariũ/ Capricornum. Luna uero reliquos/ Aquariũ/ Piſces/ Arietē/ Taurũ/ Geminos/ Cancrum. Solē igitur atq; Lunā in his ſignis eum principatum effectũq;: quem reliqui planetæ i ſuis finibus habere putant. Præter fines habent in ſignis ſuas planetę facies: quas gręci Decanos nominãt/ decem occupantes ſigni gradus. In arietę facies prima Martis: Secunda Solis: qui Martem i cęlo ſequitur. Ordine Chaldeorum tertia Veneris: quę ſoli ſuccedit in cęlo. In Tauro prima facies Mercurii/ ſequentis Venerem: Secũda Lunæ quę Mercurio ſuccedit: Tertia Saturni. Ad hunc eni redeundum eſt/ implero iam numero planetarum. In Geminis prima Iouis ſequẽtis uidelicet Saturnum: Secunda Martis: Tertia ſolis eodē ordine ſimiliterq; deinceps.

Quomodo planetis uti debeamus in medicinis Cap. x.

COmmemorauimus aũt quas in ſignis planetæ dignitates habent ut quotiens facturi compoſituriq; ſumus quæ ad planetã aliquem attinent/ ſciamus eum in ſuis dignitatibus collocare. Preſertim quãdo habuerit i noſtra redutione & geneſi principatũ. ut etiam Saturnus atq; Mars/ alioquin deprimẽdi nobis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

tamen ſint erigendi ſi genituræ noſtræ ſignificatores extiterint.

Maxime uero operę pretium ex hac cõmemoratione fecerimus. ſi quãdo uſuri in medicinis cõficiendis beneficio Lunæ/ & Veneris/atq; Iouiſ/cauebimus ne ĩ finibus Saturni uel Martis exiſtãt: niſi forte ubi cogimur/uel per Saturnum cohibere diſſolutionem æſtumq; reprimere/uel p Martẽ frigidiſſima calefacere: torpẽtia ſuſcitare: alioqn fineſ Iouis & Veneris eligemuſ. Accipiemuſ quoq; Mercurii fines/Mercurialibus ĩprimis hominibus ꝓfuturi. Neq; latere nos debet homines ualde Mercuriales/quales ſunt/q ingenio/artificio/eloquio pollent: nõ mediocriter eſſe ſolares. Mercurius.n. ſemp eſt Apolline plenus. Vt aũt quiuis intelligat qũo figuras in cęlo deſcribamus in oras/Signũ quod ab oriente ſurgit primã appellamus uitæq; domũ. Quod ſuccedit in ortum/ſecundam tertiãq; deinceps aliaſq; ſimiliter: Ita ut ſeptima domus ſit ſignum/quod in occidente iam deſcendens opponitur aſcendenti. Huic octaua ſuccedit. Nona uero e medio cadit cęlo: quod decimam domũ efficit. Huic ſuccedit undecima. Sed duodecima cadit ab aſcendẽte. Vt igitur planetæ ſint potentes/ habẽdi ſunt in angulis uel orientis/ uel occidẽtis/ uel medii utrinq; cęli. Maxime uero in angulo aſcendentis/aut decimę/medium ſupra caput obtinentis cælum/aut ſaltẽ ĩ plagis quæ angulis mox ſuccedũt. Tam & ſi Solem quidem in nona/ quæ a medio cadit cælo: Lunã uero in tertia etiã cadente gaudere putant. Duas inter hęc regulas mente teneri Aſtrologi uolunt. Vnam quidem ægrotantis ratione: Alteram uero medici. Nẽpe ubi egrotãtis ſeptima domus per Saturnum uel Martem ĩfortunata eſt: uel dominus eius infęlix: ſepara medicum ab ægroto/ſi Ptolemęo credis. Prætereaꝫ medicum electurus Saturnium Martialmeq; declinare iubẽt: eumq; perquirere: ĩ cuius genitura domus ſexta per aſpectum ſolis/uel per Venerem aut Iouem quomodocunque fuerit fortunata. In fortunatum uero dicimus ſignum uel planetam p Saturnũ/ aut Martẽ: niſi ꝓpria domicilia ſint/uel regna: quãdo uidelicet uel ibi

Nota hoc eſſt in genitura
p Petri Leonis Spoletani phyſici
ꝓbate nãa fortunatiſſima

ſunt uel illuc aſpiciũt oppoſito/ uel quadrato. Oppoſitum uero aſpectum dicimus ĩter illa quę interuallo diſcrepãt q̃longiſſimo. Quadratũ uero/ubi hoc ab illo quarta parte cęli. i. ſignorũ trium ſpatio diſtãt. Minus tamẽ p cõiũctionẽ oppoſitũ quadratũ Saturnus & Mars planetis aliis nocẽt: quando tanq̃ hoſpites eos domicilio uel regno ſuo termino ue ſuſcipiunt. Quẽadmodũ planetæ fęlices magis ꝓſunt/quãdo pręter ſextilẽ trinũ ue aſpectũ/atq; coniũctionẽ/ẽt ut diximus ſic excipiũt: Solis tamen coniũctionẽ planetæ uerenť: aſpectu gaudent/trino uidelicet uel ſextili. Proinde neceſſariũ eſt meminiſſe Arietẽ pręeſſe capiti atq; faciei: Taurum collo: Geminos brachiis atq; humeris: Cãcrum pectori/pulmonibus/ſtomacho/lacertis: Leonẽ cordi/& ſtomacho/atq; ieco ri/& dorſo/& coſtis poſterioribus: Virginem inteſtinis & fundo ſtomachi: Librã renibus & fęmori atq; natibus: Scorpionẽ genitalibus uuluæ/matrici: Sagittarium fęmori atq; ſubinguinibus: Capricornum genibus: Aquarium cruribus tibiiſq;: Piſces pedibus.

Huius.n. ordinis memor cauebis mẽbrũ tãgere ferro/ uel igne/ uel cucurbitulis/quãdo luna ſub eius ſigno diſcurrit. Tũc.n. auget luna humores ĩ mẽbro. Quorũ affluẽtia & cõſolidationẽ ꝓhibet/& grauat mẽbri uirtutẽ. Obſeruabis ãt tũc mẽbrũ remediis q buſdã amicis uel extra uel ĩtus adhibitiſ oportune fęliciterq; fouere. Expedit uero noſſe quod ſignũ adſcẽderit tibi naſcẽti. Nã pręter arietẽ hoc ẽt tibi caput ſignificat: atq; ĩ hoc luna tibi caput aſpicit. Prætereа quãdo Luna arietẽ ſubit oportune balnea rentas & lauacra: Quãdo cãcrũ feliciter minue ſãguinẽ: Medicinã accipe præſertĩ electuarii formã: Quãdo eſt ĩ leone ne ꝓuoca uomitũ: Cũ in libra/clyſteribus apta ẽ: In ſcorpione balnea nec rentes. Sunt qui medicinã ſolutiuã dare nec ꝓhibent/neq; iubent. In capricorno medicinã ſũmere nocet. Similiter in aquario. In piſcibus uero ꝓdeſt. Quæ uero mẽbra in quouis ſigno unuſq̃ſq; habeat planetarũ/& ſi ſcitu neceſſum/eſt tamen narratu prolixum. Neq; uero ĩ purgatione alui latere nos debet Prolemęi pręceptũ. Medi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

cinam accipe purgatoriã/quãdo Luna eſt in Cancro/piſcibus/ſcor
pione probamus: præſertim ſi dominus ſigni tũc aſcendentis ap
plicet ſe planetæ ſub terra currẽti. Sin aũt aſcendẽtis dominus cõ
iũgaẽ interea ſupra caput cũ planeta mediũ tenẽte cẽlum: nauſea
ſtatim & uomitus incitabiẽ. Deniq; cõcludamus cum Galieno
aſtrologiã eſſe medico neceſſariã: qui de criticis diebus diſputãs
ait/certã eſſe ægyptiorũ ſentẽtiã: ideſt Lunã ſignificare affectionẽ
indies ægrotantis/atq; ſani/adeo ut ſi miſceanẽ cũ Luna radii Io
uis & Veneris/bene afficiaẽ uterq;: Sin aũt Saturni uel Martis: cõ
traria ratione ſe habeat. Sed latius iam peruagati ad ſpũm tandẽ
& uiram atque gratias reuertamur.

Quibus modis ſpiritus noſter haurire plurimũ poteſt de ſpiritu
uitaq; mundi. Et qui planetæ ſpũm procreant atq; recreãt: Et qua
lia ad unũquẽq; planetã pertinent. Cap. xi.

HVc uero tendunt hæc oĩa ut ſpũs noſter rite per naturalia
præparatus atq; purgatus accipiat ab ipſo uitæ mũdanæ
ſpiritũ plurimũ per radios ſtellarũ oportune ſuſceptos. Vita qdẽ
mundi oĩbus inſita ꝓpagaẽ euidẽter ĩ herbas & arbores: quaſi pi
los ſui corporis atq; capillos. Tumet inſup ĩ lapides & metalla/
uelut dẽtes & oſſa. Pululat quoq; ĩ uiuẽtes cõchas terrę & lapidi
bus adhęrẽtes. Hęc. n. nõ tam ꝓpria q̃ ipſa cõmuni totius uita ui
uunt. Que ſane cõmunis uita multo ẽt magis ſup terrã in corpo
ribus uiget ſubtilioribus tanq̃ ꝓpinquoribus aię. Per cuius uigo
rẽ intimũ/aqua/aer/ignis uiuẽtia ſua poſſidẽt: atq; mouenẽ. Vita
hæc aerem ignemq; etiã magis q̃ terram/ & aquam fouet agitatq;
perpetuo motu. Et deniq; cæleſtia corpora quaſi mũdi caput uel
cor uel oculos q̃maxime uegetat. Vnde ꝑ ſtellas uelut oculos ra
dios nõ uiſibiles ſolũ: ſed ẽt uiſuales uſquequaq; diffundit. Qui
bus more ſtruti/ut diximus alibi inferiora conſpicit/ fouetq; ui
dẽdo ĩmo ẽt ita tangẽdo generat & formato ĩfantiam/atq; mouet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Igitur ad motum nitentis aquæ: ſereni quoq; aeris: igniſq; mode
rate diſtãtis: atq; cęli: motũ mũdanæ uitæ ſuſcipies. Si ipſe quoq;
leniter/& ferme ſimiliter mouearis: quoſdã ꝑ uirgis giros agẽs/
uertigine deuitata: cęleſtia luſtrãs oculis/mente uerſãs. Itẽ fre
quenti quodã uſu plantarũ ſimiliterq; uiuentiũ/potes e mũdi ſpi
ritu plurimũ haurire. Præſertim ſi adhuc uiuẽtibuſ recentibuſq; &
matri terrę quaſi adhuc hęrentibus nutriaris/atq; fouearis. Inter
plãtas ſuauiter redolẽres: uel ſaltẽ nõ male olentes uerſeris q̃fre
quentiſſime. Omnes. n. herbæ flores arbores poma redolẽt: q̃uis
ſæpe minus aduertas. Quo qdem odore quaſi flatu ſpũq; uitæ
mũdanę re undiq; recreãt atq; uegetãt: ſpũm inq̃ tuum odoribus
eiuſmodi natura ſimillimũ: perq; ſpũm mediũ inter corpus & ani
mam/facile corpus quoq; reficiũt/& animæ mirifice ꝑſunt. Inter
hæc diutiſſime diurno tempore ſub diuo uerſaberis: quatenus
tuto uel cõmode fieri poteſt/ i regionibus altis & ſerenis/atq; tẽ
peratis. Sic eni Solis ſtellarũq; radii expeditius puriuſq; undiq;
re cõtingunt: Spũmq; tuũ complẽt mundi ſpũ per radios uberius
emicãte. Prętereа naturalis ipſe motus aeris/qui ꝑpetuus eſt in
orbem: q̃uis ob lenitatẽ ſuã/cõſuetudinẽq; diuturnã uix ꝓcipiat̃
ab ullo/te die ſub diuo deambulãtem/habitantẽq; in parẽtibus
editiſq; locis libere lãbit/penetrarq; pure: Ac motũ uigorẽq; ſpũi
tuo mũdanũ mirifice præſtat. Dixi eqdem die. Comptũ. n. habe
mus nocturnũ aerẽ eſſe ſpiritibus inimicum. Conferet aũt diurni
uſus: preſerti ſi plurimũ in apto deãbulãs/ deuites primo qdẽ ni
miã aeris intempiem. Deinde frequentius mouearis/in eo quan
do pręter tẽperiem & ſerenitatem eius/ ſtellarũ poſitio magis eſt
hominibus ſalutaris. Item ſi loca eligas pręceteris odorifera: per
quę ſitũ quotidie mutes: & ipſe quaſi continue/& leniter moua
ris. Mutare locũ q̃uis ſemp cũ delectu præcepi: quoniã bona cęle
ſtium & uniuerſę naturę apud nos ſunt rebus locisq; aliis paſſim
atq; aliis diſtributa: quibus deniq; oibus eſt fruendum. Mitto q
uarieras tedium prohibet ſpiritibus inimicum/ ꝑpriũq; Saturno

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Voluptatem uero affert: ꝑ quam (ut ita dixerim) Venus ipſa uo luptatis amica uenit in ſpiritū: Atq; quod eius officium eſt/ hunc ſtatim ingreſſa ꝓpagat. Sūmatim uero ſiqs cōſideret paradyſum/ & pomi uitę uſum apud Moyſem. Itē ſimilē uictū a Platone poſi tum ī Phedone/ & quæ Plinius de populis ait odore uiuētibus/ intelliget eſſe uera quę dicimus. Sed ad naturam ſpūs deſcenda mus. Spūs quidē qualitas eſt ꝑculdubio Iouia: Cuius rēpore no bis infundiť. Eſt & ſolaris. Iuppiter. n. hunc infundit/ quatenus ingētem Solis in ſe tempat poreſtatē. Item alia quoq; ratione Io uia eſt: quoniā calida eſt/ & humida/ & calore abundat potius q̄ humore: naſciťq; ſanguine: & uapor quidā ſanguineus appellať. Rurſus quoniā feruet/ & ſubtilis eſt admodū/ atq; lucēs/ oriturq; corde/ ſolaris ꝑculdubio iudicatur. Habet & quodāmodo Vene ream ī ſe uirtutē. Nā motu Venereo ꝓrſus exundat/ ꝓfluit/ tranſ fertur/ prolēq; propagat: ad uoluptatem cuiuſlibet ſenſus ſe dila tat/ refugitq; dolorem. Sūmatim uero ſpiritus quatenus corpori ad uitā & motum ꝓpagationēq; cōducit/ Iouius/ Venereus/ Sola ris exiſtimať. Quatenus aīo ad ſēſum imaginationēq; miniſtrat/ Solaris/ Mercurialiſq; cenſeť: & ubiq; Mercurialis exiſtit. Quādo qdē adeo mobilis eſt/ & tā facile conuertibilis atq; formabilis. Sa turni/ Martis/ Lunæ ſanus cōiter ſpūs nō multū habet. Alioqn ex illo ſępe ſtupidus/ ex hoc furioſus/ ex hac obtuſus quodāmodo foret. Quā ob rē lunaria qdem uelut craſſiora ſimulq; humidio ra a ſubtili & uolatili natura ſpiritus ſūt admodum aliena. Quæ uero Saturnalia multum/ atq; nimium Martialia ſunt/ quaſi uene na ſūt: ſpiritui naturaliter inimica. Illa qdem ob extremā frigidi tatem/ atq; ſiccitatē: hęc autē ob ſiccitatē/ caloremq; edacem. Iouia igiť & Solaris imprimis. Deinde Mercurialis & quodāmodo Ve nerea: ſpūs natura cenſeť. Diſtinctione uero præcipua ſpūs quidē naturalis Ioui proprie dedicať: uitalis autē Soli: aīalis uero Mer curio. Quādo igitur res poſtulat aliquem e tribus ſpiritum adiu uare/ patrono tunc ſuo infortunato/ uel debili/ nō facile cliētulo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ſuccurrere poteris. Difficillime uero ſpiritui animali: dum Mercu
rius infeliciter eſt affectus: Qui tantã in animali ſpũ auctoritatẽ
habet/ ut caduceo quodã ſuo animos tum conſopire/ tum ſuſcita
re dicaꝫ: ideſt ſuo quodã aſpectu ſic aut aliter ſe habẽte obtunde
re ingenium/ uel acuere: debilitare/ ſiue corroborare: uexare/ uel ſe
dare mirifice poſſit. Tu igiꝫ quotiẽs ſpiritũ aliquẽ ſtudes excole
re/ nõ modo patronũ ſuum obſeruabis fortunatũ atq; potentem:
ſed etiam Lunã eliges ad hunc oportune directã. Non creaꝫ aũt
neq; recreaꝫ aliquãdo ꝓprie per influxũ Saturni ſolum ſubſtantia
ſpũs: ſed ſemꝑ ab externis ad intima/ & ſępe ab imis reuocaꝫ ad
ſumma. Vnde ad ſecretiora & altiora contemplanda cõducit. Po
teſt tamẽ & ſi raro uis Martis atq; Saturni ſpũi tanquã medicina
prodeſſe: uel calefaciẽdo cũ opus fuerit & excitando atq; dilatan
do: uel uiciſſim nimis uolatilẽ cohercẽdo. Per ea uero potiſſimũ
quæ quattuor illis planetis cõſentanea ſunt/ creatur natura ſpũs/
atq; recreaꝫ. Verum ſi ad Solatia quælibet ualde/ & abſq; delectu
declines/ exacues illũ/ & exſiccabis tandẽ atq; diſſolues. Si ſimili
ter ad Venerea liquefacies paulatim/ uel obtũdes. Si cõfidas tan
tum Mercurialibus parum admodũ inde ꝓficies. Erit igitur opę
pretium: Iouialibus uti q̃plurimũ: eiſq; reliqua mediocriter admi
ſcere: ac frequẽtius uti rebus/ quæ uel his oĩbus æque ſint cõmu
nes/ uel ꝓprię Ioui. Nam hæ quoq; omnibus quodãmodo ſũt cõ
munes. Cõmuniter ãt ad hos oẽs attinet/ quæ ſubſtantiã habẽt/
nec igneã nimis: nec prorſus terreã: nec ſimpliciter aqueã: nec acu
tiſſimã: nec obtuſiſſimam qualitatem: ſed mediocrem: & tactu le
nem: & quodãmodo mollẽ: uel ſaltẽ nõ duram: ſiue aſperam: itẽ
guſtu quodãmodo dulcẽ: olfactu ſuauẽ: uiſu gratam: auditu blã
dam/ atq; iucũdam: cogitatu lætam. Dulcedo igitur quædã ſapo
ris/ & gratia his oĩbus eſt cõmunis. Si dulcedo quaſi aquea eſt/ &
ſimul pĩguis/ ad Venerem magis attinet. Si quaſi inſipida/ uel ali
quantũ auſtera/ potius ad Mercurium. Atq; hęc ſpiritui non mul
tum proſunt: neceſſaria tamen ſunt ĩterdũ/ ad hebetandũ nimiũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

eius acumen. Si dulcedo manifesta sit/atq; subtilis/& paulum habeat stiptici acutiq; saporis/Iouialis proprie iudicat. Cui cõgruit substãtia dulcis amigdalę: pinei nuclei: auellanę: pistacii: amidi: glycirhizę: passularum: uitelli oui: carniũ gallinacei pulli: fasianarum: pauonũ: perdicũ: similiumq;. Item radicum been/atq; enulę. Rursũ uini odoriferi/clari/aliq̃tum dulcis/& stiptici: sacchari candidissimi: tritici albissimi. Ad Iouẽ pertinet etiam mãna/si modo mirobalani infusa uirtute firmet. Alioqn nõ minus ad Venerem attinet q̃ ad Iouem. Hæc est utriq; substãtia dulcedoq; Iouis propria: quę sane spiritui creando & recreãdo ante oia confert. Iouia uero plurimum sũt omnia: quę in libro de lõga uita diximus/& seruare iuuentutẽ/& senibus salubria fore. Sin autẽ dulcedo ad modũ pauca sit/ multũq; acuti stipticiq; habeat/ uel etiã nõ nihil amari/solaris esse censet. Similis quædã ratio est/& distinctio de odoribus. Hi.n. saporum germani sũt. Similis etiã de coloribus. Colores sane aquei/albi/uirides/aliq̃tum crocei/similes uiolarũ/rosarum/liliorũ coloribus: necnõ odores eiusmodi Venerem referunt/& Lunã atq; Mercurium. Colores uero saphirini/q etiã dicuntur aerei. Item purpurei pleniores/aureiq; argento mixti/& perpetuo uirides/Iouẽ. Ardentes aũt crocei: aurei puri: purpurei clariores/Solem. Quilibet uero colores si uiui sint uel saltem sericii magis stellares existunt. In metallis quoq; & lapidibus atq; uitris propter cælestem similitudinẽ sunt potentes. Sed ut redeamus ad Iouem: sapor & odor eius quasi est/qualis in aureo pomo persico/similiq; piro/uel arãceo/& uino maluatico leuiore/leuiq; uernaceo. Qualis in uiridi zinzibere/uel cinnamomo/uel dulci maratro/uel doronico: si hæc plurimo saccharo condita gustent. Nã quattuor hæc/& nux muscata recẽs sola si sũt/potius solaria sũt: solaris & chariophilus/& muscus sed odoratu nõ gustu nõ aspectu. Ambra solaris plurimũ atq; iouia. Crocus í oĩbus ẽ solaris: tã etsi color eius/& odor apud astrologos oĩbus gratiis dedicat. Sapor aũt ad Solẽ proprie pertinet. Deniq; omnia odorifera & aro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

matica:quatenus odorem gratum ferunt: ita ad Iouem Veneremq; & Mercurium pertinent/ut ad Solem. Quãuis inter hæc acutiora magis ad Solem/ obtusiora ad Venerem/ Mercuriũq; potius: Ad Iouem proprie tempata/ olfactu/gustu/ auditu/uisu/tactu. Soni quetiam cãtusq; grati blandiq; ad gratias omnes spectant/atque Mercurium. Minaces aũt admodũ atq; flebiles Martem præferũt & Saturnũ. Neq; uero mireris nos multũ coloribus/odoribus/ uocibus attribuere. Nam sapores qdem ad spũm præcipue pertinent naturalem:odores aũt potius ad uitalem/animalêq;. Colores figuræ uoces ad animalem. Motus quoq; animi uel lętus/uel moestus/uel constans spũm ad similitudinẽ suam agitat uehemẽter. Animalẽ primo:per hunc uitalẽ:per hũc insup naturalẽ. Spũs randẽ omnis qa ob naturã quodãmodo igneã/aeriãq; omnino/ & lucidam/atq; mobilẽ/similis est luminibus:ideoq; coloribus/ & uocibus aereis/& odoribus/motibusq; animi: ideo p hęc subito in utranq; partem mouetur/atq; formaẽ. Et qualis euadit ipse/ talem uicissim efficit quodãmodo affectum animi/& omnino corporis qualitatẽ. Deniq; cum primũ per illa/quę gratiarũ propria sunt:oportune gratiis est expositus/utpote q & naturaliter illis consentaneus erat/statim p illarum radios/tum ubiq; uigẽtes/tũ ipsi germanos:mirifica reportat munera gratiarum.

Res naturales atq; etiã artificioseę habẽt uirtutes a stellis occultas:p quas spũm nostrũ stellis eisdẽ exponũt. Cap. xii.

CVm uero dicimus spiritum exponi gratiis per illa quæ sunt gratiarum:nõ solum p qualitates:quæ uidentur/ audiuntur/ odorantur/gustantur:sed etiã per illas/ quæ tangunt accõmodari putamus. Memẽto igitẽ calidũ in primo gradu Iouis esse. In secundo Solis cum ioue. In tertio Martis cum Sole. In quarto Martis. Frigidum in primo Veneris. In secundo Lunæ. In tertio Lunæ cum Saturno. In quarto Saturni. Humidum ĩ primo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Mercurii cum ioue. In ſecũdo Veneris cum Luna. In tertio Lunæ cũ Venere. In quarto Lunę/quando Veneri Mercurioq; cõiungit̃. Siccũ in primo iouis. In ſecũdo Mercurii cum Sole. In tertio Solis cũ Marte. In quarto Martis cũ Saturno. Sũmatim ex qualitatibus planetarũ/ quas Ptolemęus deſcribit ĩ quadripartito colligimus harmoniã ex cũctis conflatã ad caloreꝫ humoreꝫq; declinare. Calor .n. Martis ingens atq; Solis: & tẽperatus iouis ingentẽ ſuperat Saturni frigiditatẽ: & Veneris Lunæq; exiguã: ita ut calor ibi frigus excedat. Itẽ humiditas Lunæ Veneriſq; plurima & ꝓpinqua nobis atq; tẽperata iouis/ ſiccitatẽ Saturni Martiſq; multã ſuperat/ & tẽperatã ſolis. Calor igit̃ humoreꝫ frigori ſiccoq; dominant̃: atq; ſimiliter calor humori. Quẽadmodũ in ſani corporis homine ad cæleſtem cõſonantiã tẽperato ex calore & ſiccitate cordis/ itẽ calore & humore iecoris/ rurſum frigore & humore cerebri coaleſcit cõplexio quędã ad caloreꝫ humoremq; uergens mediocriter calore regnãte. Calor enim cordis & iecoris frigus cerebri ſuperat. Itẽ humor iecoris atq; cerebri ſiccitatem cordis excedit. Neq; uero prętermiſſum a nobis uelim/ talem exiſtere ex ſtellis fixis harmoniam cunctis cõmunẽ qualẽ diximus ex planetis. Hoſ.n. illis ſimiles aſtrologi putãt. Quorſum hæc? Vt memineris ſpũm corpuſq; noſtrũ ꝓ temperiem quandã ad caloreꝫ humoreꝫq; uergentẽ/ uel natura conſtantẽ uel arte quæſitã accomodari poſſe cæleſtibus: ſibiq; cæleſtia uẽdicare. Neq; tamen dicimus ſpũm noſtrum cæleſtibus dũtaxat per qualitates rerum notas ſenſibus præparari. Sed etiã multoq; magis per proprietates quaſdã rebus cęlitus inſitas/ & ſenſibus noſtris occultas/ rationi uix deniq; notas. Nam cum ꝓprietates eiuſmodi/ earũq; effectus elemẽtali uirtute cõſtare nõ poſſint/ cõſequẽs ẽ/ a uita ſpũq; mũdi ꝓ ipſos ſtellarũ radios ſingulariter ꝓficiſci: ideoq; ꝓ eas ſpũm affici q̃plurimũ atq; q̃primũ: cęleſtibuſq; influxibus uehemẽter exponi. Hac utiq; rõne ſmaragdus/ iacitus/ ſaphirus/ topatius/ rubinus/ unicorni cornu/ præcipue uero lapis bezaar/ apud Arabes appellatus: occultis gratiarũ ꝓprietatibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

prædita ſunt. Et idcirco non ſolū intus aſſūpta: ſed ēt ſi carnē tan gant: ibiq; calefacta uirtutē ſuā promāt/ uim inde cæleſtem ſpiriti bus inſerunt: Qua ſe cōtra peſtē tuentē atq; uenena. Quod autem hæc ſimiliaq; tale aliqd agant uirtute cęleſti/ id argumēto eſt/ qa etiā exiguo pōdere ſūpta non exiguū habent ī agēdo momentū. Quod elemētari qualitati uix unq̄ eſt conceſſū igni uidelicet ual de cæleſti. Materialis. n. uirtus ut agat multū: materiā deſiderat multā: Formalis aūt etiā cum minima materia ualet plurimū. Si mili uirtute īprimis phębea peonia carnē tangens/ contra caducū morbum ſpūs armat/ uapore ad eos intus infuſo. Simili corallus & Calcidonius aduerſū atræ bilis illuſiones Iouis præcipue Ve neriſq; uirtute. Cęteraq; ſimiliter. Eiuſmodi quadā ꝓprietate mi robalani iuuentutē ſeruant/ acuuntq; ſenſus/ & ingenio ꝓfūt atq; memorię: ꝓp Iouē imprimis Saturni tēpatorē/ atq; Mercurium ſen ſus amicū. Quā quidē arborē forte aliqs in paradyſo ad uitā pro gandā extitiſſe putabit. Mercurio lapidē Achatē cōſecrāt. Vnde phyſici cōueniunt ad facundiā uiſūq; & contra uenena ualere. Se rapio ſcribit/ eum q̄ iacintū uel ex eo ſigillū geſtat/ eſſe a fulgure tutum: atq; hāc uirtutē eius eſſe latiſſime diuulgatam. Quā ſi ha bet/ ab Ioue putamus habere. Lapis echites uel aqlinus habet a Lucina. i. Venere atq; Luna/ ut admotus uuluæ partū mox/ & fa cillime citet. Quod Raſis confirmāte Serapione frequēter ſe dicit expertum. Forſan & a Phoebo q̄ trāſfixit pythonem cretea dicta mus habet/ ut & uenenoſis obſiſtat: & ferrum e uulnere trahat. Solis uirtute zinziber infuſū epulis arcet ſincopim. Sentiana ca nis rabiē ſedat: fugatq; ſerpētes. Berbena uaticiniū/ præſtare ferē/ letitiāq;/ & expiationes: & uiſum. Ruta & cedoaria cōtra uenena theriacā agūt. Thus uitalē & aīalē ſpūm aduerſus hebetudinem/ obliuionē/ timorē fulcit. Saluia uero mētaq; uirtute Iouis/ illa q̄ dem paraliſim fugat: hęc uel odore roborat animū. Eadē uirtute Pentaphillō reſiſtit uenenis: eiuſq; foliū bis quotidie unū uino bibitū curat ephimerā: tria tertianā: quattuor uero quartanā: hac

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

herba ſacerdotes antiqui propter putitatem ſuam ī purificationi
bus utebantur. Agnus caſtus poteſtate Saturni Veneteum ſiſtit
motū. Hiaſpiſ uero ſanguinem. Mirabiles ār ꝓuenire ſolent effec
tus/ubi occultæ ꝓprietati proprietas ſeruit elemēralis/uelut ī mi
robalano ad ſpūm corpuſq; firmandū:nō ſolū uirtus illa cæleſtis
agit/ſed etiā ſtiptica multū:nec parum aromatica uirtus:quæ pu
trefactionē diſſolutionemq; mirifice ꝓhibet/ ſpiritumq; corrobo
rat. Iam uero ut crocus petat cor/ ſpiritum dilatet/prouocet riſū:
non ſolū occulta Solis uirtus mirabiliter efficit:ſed ad idē quoq;
conducit ipſa natura croci ſubtilis/amplificabilis/aromatica/luci
da. Quod autē de ſimplicibus dico/ de cōpoſitis ſimiliter dictū
intelligi uolo. Dic age Theriaca quomodo contra uenenum no
bis opituletur. Non educit illa uenenum. Aſtringit enim aluum:
nō mutat omnino tā ſubito ueneni naturā. Nō enī hæc adeo de
bilis eſt/atq; mutabilis: Sed ſpiritū uitalem potius ualde tenuē/
& mutabilem/ſubito conformi quada ad ipſum proportione cor
roborat uſqueadeo/ ut ipſe iam ualidus tanq̄ agēs/una cum the
riaca uelut inſtrumento:partim ſuperet uenenum:partim muret:
partim a ꝓcordiis arceat. Sed qua nam proportione ſiue uirtu
te id efficit theriaca/Iouiali ſimul atq; phoebea:quā ex cōmixtio
ne multarū rerum ſecūdum certam proportionē inuicem confuſa
rum ſibi uendicauiſſe uidetur. Eſt autē in ea uirtus triplex. Hæc
ipſa inquā cæleſtis:quam modo dicebam. Item cęleſtis alia prius
in herbis aromatiſq; proprietas:quibus electris ipſa rite componī
tur/quæ uirtuti prius dictæ ſubminiſtrat ad idem. Eſt iſuper alia
uirtus in pleriſq; partibus eius/elemēralis potius/ q̄ cæleſtis. Ve
rūtamen talis:ut ſpiritui muniendo conducat. Stipticam dico &
aromaticam qualitatem. Illa quidem ſpiritum firmat. Iſta fouet.
Mirabilem ergo theriaca uim nacta eſt contra properantem ſenec
tutem atq; uenenum:tribus uidelicet ī ea uirtutibus ad idem pa
riter cōſpirātibus. Quarum una quidem eſt cæleſtis per artificio
ſam acq̄ſita cōmixtionem. Alia cęleſtis iterum:ſed partibus eius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

naturaliter insita. Alia prorsus elemẽtalis. Sed illa quam prius di xi/cælitus acquisita/multo etiam foret admirabilior: si nõ solum proportione Iouia Solarique/ & ex rebus eiusmodi conflaretur: sed etiam oportunum ad hoc obseruatione cęlestium tempus eligeretur. Nam quẽadmodum corpus se habet ad locum/ atq; tempus/ ita motus & actio se habet ad tẽpus. Sicut ergo certa passim corpora eorumq; formæ certis & locis/ & temporibus coalescũt/ atque seruantur: sic & proprie quædam actiones ex propriis quibusdam temporibus efficaciam nancisc untur: Idq; in Alcibiade significat Socrates: & Proculus explicat. Quod sane Pythagoras animaduertẽs/ ipsum bonum perfectionemq; rerum/ oportunitatem cognominauit. Primum nãq; principium Sic apud Pythagoram & Platonem omnium est mensura/ ut aliis corporibus actionibusq; alia loca distribuerit atque tempora. Vnde sicut res quædam non alibi q̃ hic/nec alias q̃ tunc proprie nascuntur fęliciter/ & coalescunt/atq; seruãtur: sic & materialis actio/motus/ euẽtus talis/ aut talis/non alias efficaciam sortitur/ effectumq; perfectũ/ q̃ quando cælestium harmonia ad idem undique consonat: quæ sane harmonia tantam habere potestatẽ existimatur/ut non solũ agricolarũ laboribus/atque medicorum artificiis per herbas aromataque conflatis: sed etiam imaginibus: quæ apud astrologos ex metallis lapidibusque fiunt/uirtutem sæpe mirificam largiaẽ.

Sed imagines caput iam proprium exigunt. Quantum uero ad horas pro actionibus & operibus eligẽdas pertinet/plurimũ confirmatur a Ptolemęo/ubi ait in centiloquio/qui eligit quod melius ẽ/nihilo differre uidetur ab eo/ qui habet hoc ex natura. Quibus in uerbis tum cęlestium/tum arbitrii electionisq; nostræ potestatem confirmare uidetur. Albertus quoque Magnus inquit in speculo: Non enim libertas arbitrii ex electione horę laudabilis cohercetur: Sed potius in magnarum rerum inceptionibus electionem horæ contemnere: est arbitrii præcipitatio non libertas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

De uirtute imaginum ſecundum antiquos/ atq; medicinarum cę
litus acquiſita. Cap. xiii.

Ptolemęus ait in cētiloquio/rerum inferiorum effigies
uultibus cæleſtibus eſſe ſubiectas. Antiquoſq; ſapiētes
ſolitos certas tūc imagines fabricare/quādo planerę ſimiles in cę
lo facies/ quaſi exēplaria iferiorū ingrediebanť. Quod qdē Haly
cōprobat ibi dicens: Vtilem ſerpētis imaginē effici poſſe: quando
Luna ſerpentē cæleſtē ſubit/aut fęliciter aſpicit. Similiter ſcorpio
nis effigiē efficacē: quādo ſcorpii ſignū luna īgrediť: ac ſignū hoc
tenet angulū ex quattuor unū. Quod in ægypto ſuis tēporibus
factum ait: ſeq; interfuiſſe: Vbi ex ſigillo ſcorpionis in lapide Be
zahar/ita facto/īprimebať thuri figura: dabaťq; in potū ei/quem
ſcorpius ipſe pupugerat: ac ſubito curabať. Quod quidē utiliter
effici Habamed phyſicus affirmat/cōfirmāte Serapione. Præterea
narrat Haly/ notum illic ſibi uirū ſapiētem induſtria ſimili feciſſe
imagines quę mouerenť: qualē effectā neſcio qūo legimus ab Ar
chita. Quales & Triſmegiſtus ait: ægyptios ex certis mūdi mate
riis facere cōſueuiſſe: & in eas oportune aīas Dęmonū inſerere ſo
litos: atq; aīam aui ſui Mercurii: itē Phębi cuiuſdā/ & Iſidis/ Oſy
ridiſq; ſic in ſtatuas deſcendiſſe profuturas hominibus: uel etiā
nocituras. Huic illud ſimile. Prometheū figmento quodam lu
teo/uitā rapuiſſe/lucemq; cęleſtem. Magi quinetiā Zoroaſtris ſec
tatores/ad euocandum ab ecare ſpiritum utebātur aurea quadā
pila caracteribus inſignita cæleſtiū: Cui & ſaphyrus erat inſertus
& ſcutica quadam facta tauri corio uertebatur: atq; interim excā
tabant: Sed cantiones equidem libenter obmitto. Nā & Pſellus
Platonicus eas īprobat/atq; deridet. Hebrei quoq; in ęgypto nu
triti ſtruere uitulū aureū didicerūt: ut eorundē aſtrologi putāt ad
aucupandū Veneris Lunęq; fauorē cōtra Scorpionis atq; Martis
īfluxū iudeis infeſtū. Porphyrius quoq; ī epiſtola ad Anebonē/
imagines efficaces eſſe teſtať: addirq; certis qbuſdam uaporibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

qui a propriis ſuffumigationibus exhalabant aerios Dęmonas inſinuari ſtatim cõſueuiſſe. Iãblichus in materiis quæ naturaliter ſupis cõſentaneę ſint & oportune riteq; collectæ undiq; cõflateq; fuerint uires effectuſq; non ſolũ cæleſtes: ſed ẽt Dęmonicos/& diuinos ſuſcipi poſſe cõfirmat. Idẽ omnino Proculus/atq; Sineſius Opa quidẽ ad ſalutẽ mira/ quæ a medicis i aſtrologia pitis/p res ex multis cõpoſitas. i. pulueres/liquores/ unguẽta/ electuaria fieri poſſũt: probabiliorẽ in ſe rõnem & notiorẽ q̃ imagines habere uidenť. Tũ qa pulueres/liquores/unguẽta/ electuaria oportune cõfecta cæleſtes ifluxus facilius citiuſq; ſuſcipiunt q̃ materiæ duriores: ex qbus imagines fieri cõſueuerunt: tum qa uel aſſũmunť itus affecta iã cælitus: & i noſ cõuertunť uel ſaltẽ admota foris inhęrent magis/& deniq; penetrãt: tum etiam quoniã ex uno quodam dũtaxat/aut ppaucis imagines cõſtruunť. Illa uero ex q̃plurimis cõflari pro arbitrio poſſunt. Vt ſi cẽtũ Solis Iouis ue dores per centũ plantas & aĩalia ſimiliaq; ſparſę fuerint cõponere ſimul hęc centũ tibi cõpta poſſis/& in unã conficere formã. In qua Solẽ ferme Iouẽq; totũ iam uidearis habere. Scis ꝓfecto naturam inferiorẽ/nõ poſſe uno quodã capere cũctas ſuperioris naturę uires. Ideoq; illas ꝑplures apud nos naturas eſſe diſꝑſas. Cõmodiuſq; per opa medicorũ/atq; ſimilia/q̃ ꝑ imagines colligi poſſe. Proide imagines exligno cõfectæ uim forte paruã habent. Nã lignum & forſan durius ẽ ad cęleſtẽ influxũ facile capiẽdũ: & minus tenax/ſi acceꝑit/retinendũ: & omnino poſtq̃ ex matris terræ uiſceribus eſt euulſũ: paulo poſt ferme totũ amittit mũdanæ uitæ uigorẽ: & facile i qualitatẽ aliã trãſmutať. Lapilli uero atq; metalla/ & ſi ad accipiẽdum cæleſte munus duriora uidenť/diutius tamẽ retinẽt/quod cõfirmat Iamblichus/ſi acceꝑint. Sua nẽpe duritia ueſtigia quoq; donaq; uitę mũdanę poſt euulſionẽ diutiſſime cõtinẽt quę quõdã hærẽtia terræ poſſederãt. Quãobrẽ ob hoc ſaltẽ aptę materię ad capiẽda renẽdaq; celeſtia iudicãť. Eſt & ꝓbabile quod libro ſupiore dixi/res adeo ſpecioſas nõ poſſe ſub terra cõflari/niſi ma

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ximo quodã conatu cęli: atq; durare ĩ eis ĩpreſſã ſemel ex conatu uirtutẽ. Nã in his coquẽdis cogẽdiſq; diutiſſime cęlũ elaborauit. Verũ cũ nequeas facile eiuſmodi plura cõponere: cogeris diligenter exqrere: quod metallũ inter cętera in ordine ſit alicuius ſtellę potiſſimũ: q ue lapis ĩ ordine ſũmus/ ut ſaltẽ ĩ uno quodã totius generis ordiniſq; ſuppremo reliqua p uiribus cõprehendas: atq; eiuſmodi ſuſceptaculo cęleſtia huic conſentanea mutueris/ ceu ſi exẽpli cauſa ĩ ordine ſolari/ ſub hõie phębeo ſũmũ inter aĩalia reneat aſtur/ aut galluſ. Inter plãtas balſamũ aut lauruſ. Inter metalla aurũ. Inter lapideſ carbũculus uel pãraura. Inter elementa feruĩdus aer. Nã ignis ipſe martius eſſe cẽſeẽ. Quod ãt diximus ĩfluxũ Solis uel Iouis aut Veneris augẽdũ/ intelligimus rõne cõmuni: nõ tamẽ illi ĩ cuius geneſi aliq; horũ interfecror appareat.

Ordines rerũ a ſtellis pendẽtium ut Solarium atq; ſimiliũ: & qũo ſpũs fiat Solaris Cap xiiii.

DIxi eędem alibi deſup ab unaquaq; ſtella (ut platonice loquar) ſeriẽ rerũ illi ppriã uſq; ad extrema pẽdere. Sub ipſo Scorpionis corde poſt eiuſmodi Dęmonas atq; hoies: ſcorpiũq; aĩal collocare poſſumus ẽt herbã Aſterion. i. ſtellarẽ figura ſtellę ſimilẽ nocte fulgẽrẽ: quã medici tradũt qualitatẽ habere roſæ/ uiq; cõtra morbos geniraliũ mirabilẽ poſſidere. Sub ſerpẽte uel ſerpẽtario cęleſti Saturnũ ponũt/ & quodãmodo Iouem. Poſtea dęmonas: qui ſæpe ſerpentum formas iduunt. Similes iſuper homines ſerpentes animantes: ſerpẽtariam herbam: lapidem draconitem/ capite draconis natum. Item cõmuni nomine ſerpẽtinum. Et præter ea quæ in ſequẽtibus afferam. Sub ſtella ſolari. i. Sirio ſolem primo: deĩde Dęmonas quoq; phębeos: quos aliquãdo ſub leonũ uel gallorũ forma hõibus occurriſſe teſtis eſt Proculus. Hoies ſubinde perſimiles beſtiaſq; ſolares. Phębeas inde plãtas/ metalla ſimiliter/ & lapillos/ & uaporem aerẽq; feruentẽ. Simili ratione a qualibet firmamẽti ſtella p aliquẽ planetã exiſtimant contextũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

rerum gradatim ſub illius ꝓprietate deſcẽdere. Si igiꝫ ut dicebã ſolaria oĩa per gradũ eius ordinis quẽlibet oportune cõprehẽde ris: homines uidelicet tales/uel talis hominis aliqd. Item bruta/ plantas/metalla/lapillos/& quę ad hæc attinẽt/uirtutẽ Solis uſq; quaq; cõbibes: & quodãmodo naturalẽ ſolariũ Dęmonũ facultatem. Similiterq; de aliis dictũ pura. Solares qdẽ homines ſunt/ quales antea dixi: & q aſcendẽte leone ſoleq; hũc uel tenente uel aſpiciẽte naſcunꝫ: & qui ſub ariete ſimiliter. Solaris eſt & ſanguis e ſiniſtro eorũ beneualentiũ bracchio miſſus. Phębeus crocodilus/aſtur/leo/gallus/& cignus/& coruus. Nec alia ratione leo uetetur gallũ: niſi quoniam in ordine phębeo gallus eſt leone ſuperior. Eadẽ ratione inquit Proculus Apollineũ Dęmonẽ/qui non nunq̃ apparuit ſub figura leonis/ ſtatĩ obiecto gallo diſparuiſſe. Maxime uero ĩ his aialibus cor eſt ſolare. Arbitror etiã marinum uitulum cæleſtis leonis cordi ſubeſſe: & hac ipſa ratione/ quem cingit nudum fibula eiuſdem oſſe confecta/a renum dolore tedimere. Nã contra dolorẽ eiuſmodi ſolẽt aſtrologi ſyderis illius influxibus uti. Eadẽ forte rõne ferũ hæc pellis a fulgure nos tueri. Inter plantas palma phębea eſt: & ĩprimis laurus/ qua uirtute uenenoſa repellit/ & fulgur. Fraxinus quoq; ſimili facultate uenenoſa lõgius arcet. Loton eſſe phębeã rotunda tũ folia/tũ poma teſtanꝫ/& explicatio foliorũ eius die/replicatio nocte. Peoniã phębeã eſſe nõ ſolũ uirtus indicat: ſed & nomẽ. Ad idẽ attinẽt flores & herbæ quæ reſtringunꝫ abeũte ſole: redeũte ꝓtinus explicanꝫ: & ad ſolẽ continue uergũt. Aurũ prætetea: & lapis elitis radiis aureis ſolẽ ĩmitãs. Lapis itẽ/q ſolis oculus appellaꝫ/ figurã habẽs pupillæ/ex qua lumẽ emicat. Rurſũ carbũculus nocte rutilãs/uel pãtaura oẽs ĩ ſe lapidũ uires cõtinẽs/ut aurũ metallorũ/ & ſol ſtellarũ. Multa deniq; in ſupioribus nobis ſignificata. Vnde ſi mõli ceat/ſub ipio ſolis ex illo ſãguine/ & aialiũ illorũ cordibus/& foliis fructibuſq; arborũ prędictarũ. Itẽ floribus atq; herbis/ & auri foliiſ/necnõ pulueribus lapillorũ/electuariũ uel unguẽtũ cõficere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

poteris:addito croco:balsamo:calamo aromatico:thure:musco:
ambra:ligno aloes:zinzibere:mastice: spica nardi:cinnamomo:
doronico:citri cortice:zedoaria:nuce muscata:mace:charyophilis
cum melle flauo:uel oleo balsamino:masticeo:laurino:nardino:
Ad cor/& stomachū/& caput/intus aut extra fouendum:ut spūs
inde solaris euadat. Ex his oibus inq̄ aut saltē ex pluribus cō
ponēdum dominante sole aliqd. Quo etiā sub eiusdē dominatu
incipias uti:dūmodo & solaria iduas:habites:cōspicias:audias:
obfacias:imagineris:cogites:cupias. Item imiteris & uita digni
tatem & munera solis. Inter solares homines plantasq; uerseris /
laurumq; assidue tangas. Tutius aūt ad ualitudinē fuerit:sola
tibus admiscere iouialia simul atq; Venerea. Venereā maxīe humi
ditatem solaris caloris moderatricē: qualis est aqua succusq; rosa
rum/atq; uiolarū. Sed medicinas eiusmodi in libro de curandis
litteratis primū:deinde in libro de uita longa/partim eqdē cōpo
sui:partim ab aliis cōpositas enarraui:partim etiā rempaui. Item
quales herbæ a sole Ioueq; miras cōtra epidimiā/ & uenenū uires
habeāt/ diximus in libro contra pestē:inter quas Perforata fuga
dęmon appellata ē. Nec alia facultate q̄ cælestiū gratiarū noxios
malorum Dęmonum uapores a nobis arcere putaē. Et siqua iter
herbas alia/ uel lapillus/ ut corallus idē uideatur efficere. Herba
pfecto Lunaris a Mercurio tradita foliis ceruleis atq; rotūdis/cre
scente luna unū quotidie pducēs folium:decrescēte deponēs/an
nos utenti promittit lunares. Sed iā ad imagines altero quodam
exordio redeamus.

De uirtute imaginū secūdū antiquos atq; medicinarū:& qūo me dicinæ sint longe ualidiores q̄ imagines. Cap. xv.

SI lapillos quos paulo ante plebeos narrauimus/nactus
fueris/ nihil opus erit/imagines eis īprimere. Suspēdes
itaq; collo cōprehēsos auro crocei serici filis: quādo Sol sub arie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

re uel leone percurrit: aſcenditq; uel mediũ tenet cælum: aſpicitq; Lunã. Multo uero potentiores ĩ ſerie Lunæ lapillos narrat Proculus. Primum qdem Selinitim. Qui non modo figura Lunam imitetur: ſed & motu: circũeatq; cum Luna. Hunc ſi forte reppereris/& argento circũdatum/argenteo filo collo ſuſpenderis/Luna cancrum/ uel taurum ſubeunte/ anguloſq; tenente ſibi cõuenientes/ſpũm inde tuum reddes/poſtremo lunarẽ. Dum uidelicet calefactus abſte lapillus ipſe lunaris uirtutẽ ſuam tuis aſſidue ſpiritibus inſerit. Alterũ uero recẽſet lapillũ helioſelinon cognomẽto. Qui ſolis lunęq; coniũctę ſoli/naturaliter habet imaginẽ. Hũc ergo quiſq; argento incluſũ deaurato ſimilibus collo filis admouerit/quãdo Luna in domicilio ſuo uel ſolis/ in eodẽ minuto cũ ſole congreditur/ſuoſq; teneat angulos/ſolarem ſimul/atq; lunarem ſpiritum reportabit/aut ſaltem talem/ qualis euadit Luna p cẽtrum copulata ſoli. Hic uero tu uides diſperſas phoebi dotes: uelut Oſyridis mẽbra: ſororem eius Phębem uelut Iſydẽ cõgregare. Sed utinam ſolarẽ alicubi lapidẽ facile reperiremus/uel lunarem: adeo ĩ eorũ ordine præpotẽtem: quẽadmodũ ſub ſerie ſeptẽtrionalis poli magnetẽ habemus/& ferrũ. Solarẽ profecto ferunt inueniſſe apud indos Apollonium theaneũ lapidẽ ſcilicet nomine Pantauram/ignis inſtar micantẽ: ſub terra paſſus quattuor naſcentem: cui tãrum ſpiritus inſit: ut tumeat/& plerunq; ſcindatur terra/ubi eiuſmodi lapis concipitur. Ita cęteros ad ſe lapillos trahens/ſicut magnes ferrum. Sed lapiſ hic Herculeus ad ſe contemplandum uehementius adhuc/nos ĩpræſentia rapit. Videmus in ſpecula nautarũ indice poli/libratum acum affectum in extremitate magnete/moueri ad urſã/illuc uidelicet trahẽte magnete. Quoniam & in lapide hoc præualet uirtus urſæ: Et hinc tranſfertur in ferrum: & ad urſam trahit utrunq;. Virtus aũt eiuſmodi tũ ab initio infuſa eſt/tum cõtinue urſæ radiis uegetatr. Forſitan ita ſe habet ſuccinum ad polum alterũ/& ad paleas. Sed dic interea. Cur magnes trahat ubiq; ferrum/non quia ſimile. Alioquin & magne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

tem magnes traheret multo magis: ferrumq; ferrum. Non quia ſuperior in ordine corporum: imo ſuperius eſt lapillo metallum. Quid ergo? Ambo quidē ordine urſam ſequēte clauduntur. Sed ſuperiorē in ipſa urſæ ꝓprietate gradum tenet magnes: inferiorē uero ferrum. Supius aūt in eodē rerū cōtextu trahit qdem quod eſt inferius, & ad ſe cōuertit: uel aliter quomodolibet agitat, aut afficit uirtute prius infuſa. Inferius uiciſſim eadē ad ſupius infuſione cōuertit̄, uel aliter agitat̄, uel prorſus afficit̄. Sic in ſerie Solis inferior homo admirat̄ ſupiorem. In ordine Iouio uenerat̄ur. In Martio timet. In Venereo inferior ad ſuperiorem rapit̄ amoris ardore, deſeritq; ſeipſum. In Mercuriali ſemp hic diſcit, uel pſua detur ab illo. In Lunari motū hic ab illo ſæpius exhordit̄. In Saturnali quietē. Ego aūt cū hęc explorata hactenus habuiſſem, admodū gratulabar, cogitabāq; iuuenis adhuc magneti pro uiribus iſculpere cęleſtis urſæ figurā, quando Luna melius illuc aſpiciat: & ferreo tunc filo collo ſuſpēdere. Sperabā eqdem ita demū uirtutis meſyderis illius cōpotem fore. Sed cum diutius explorāſſem: inueni tandem ſyderis illius influxus Saturnales eſſe plurimum, atq; Martiales. Accepi a Platonicis malos Dęmonas plurimū ſeptētrionales exiſtere. Quod etiā hebreorū aſtronomi cōfirmāt̄ noxios Martioſq; Dęmonas in ſeptētrione ponēres. Propitios aūt & Iouios ī meridie. Didici a Theologis & ab Zamblico imaginum fictores a Dęmonibus malis occupari ſępius: atq; falli. Vidi eqdem lapillum Florētiā aduectū ex india, ibi e capite draconis erutum, rotundū ad nūmi figurā, punctis ordine q̄plurimis quaſi ſtellis naturaliter inſignitū: q aceto ꝓfuſus mouebat̄ parūp ī rectū: imo obliquū: mox ferebat̄ in girū, donec exhalaret uapor aceti. Exiſtimaui eqdē lapillū eiuſmodi cæleſtis draconis habere naturā, atq; quaſi figurā: motū quoq; illius accipe, quatenus ꝓ aceti ſeu uini ualētioris ſpūm, draconi illi ſiue firmamēto familiarior redderet̄. Hunc igit̄ q geſtaret & aceto ſæpe ꝓfūderet, nim aliquā forte draconis illius acciper, q geminis amfractibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Hinc quidem urſam maiorem implicat/inde minorem. Extat & prope ſcorpionem ſerpentarius quaſi homo ſerpente cinctus: manu dextra caput ſerpẽtis tenens: ſiniſtra caudã: genibus quaſi flexis: capite paulũ reſupino. Legi eq̃dem magos perſarũ regi cõſuluiſſe: ut imaginẽ hãc lapidi imprimeret emarhiti: quẽ aureo claderet anulo: ita tamen/ ut inter lapillum atq; aurũ ſerpẽtarię radicem inſereret. Hoc. n. anulo geſtãtem cõtra uenenum morboſq; uenenoſos tutum fore. Videlicet ſi Luna Serpentarium aſpiciẽte feceris. Hanc imaginem Petrus Aponenſis cõfirmauit. Ego uero ſi hanc anulus ille uim habet/ arbitror nõ ram p figurã /q̃ per materias eiuſmodi: & hoc pacto rẽporeq; cõpoſitas/ ſibi cęlitus uẽdicare. Memento lapillos naſcẽtes i aialibus nec inde lãguentibus ut in dracone: gallo: irundine: cęteriſq; efficaces exiſtere ferme/ ut lapilli in terra naſcẽtes: atq; ad eaſdem referri ſtellas: ad quas hæc aialia ptinẽt. Hinc Alectorius ex uentriculo gallı ueteris tractuſ pollet poteſtate ſolari: p quã Diaſcorides ait ſæpe cõpertum eſſe/ eum pugnare inuictum: qui lapillũ hũc ore geſtaret. Idem ait: Celidonium erutum ex irundine ruffum/ curare melãcolicũ /& amabilem/ idoneumq; reddere. Quod quidem habet ex Ioue: Per ea quæ diximus. s. Res ubiq; infra Lunã ſtellares exiſtere. Cõfirmatur dictum illud ualde Platonicum: hãc mundi machinã ita ſecũ eſſe cõnexã/ ut & in terris cęleſtia ſint cõditione terrena: & in cęlo uiciſſim terreſtria dignitate cæleſti: & in occulta mundi uita/ mentęq; regina mundi cęleſtia inſint: uitali tamen ſtellectualiq; ppriętate ſimul/ & excellentia. Per hæc inſup confirmãt nõ nulli etiã illud magicum: p inferiora uidelicet ſupıoribus cõſentanea poſſe ad hõies rẽporibus oportunis cæleſtia quodãmodo trahi: atq; ẽt p cęleſtia ſup cæleſtia nobis cõciliari: uel forſan prorſus ſinuari. Sed poſtremum hoc illi uiderint. Verum illud arte quadã rite & oportune in unum plurima colligente fieri poſſe probabile ſatis (ut diximus) eſſe uidetur: tum rationibus quas i ſuperioribus aſſignauimus: tum quia eiuſmodi multa/ quãdo apud medicum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

& Aſtrologum colliguntur/contunduntur/commiſcentur/conco quunt̃ ſub ſydere certo/dū ipſa per ſe ratione cōcoctionis atq; fer menti/nouā paulatim formam ſubeunt: hāc ipſam acq̄runt certo quodam fomento cæleſti/radiis tūc intus agentibus: ideoq; cæle ſtem. Metallū uero uel lapillus quādo momēto ſculpit̃/nō uide tur nouā accipere qualitatē: ſed figurā: Neq; motio illa p̄ debitoſ digeſtionis gradus/quos alteratio naturalis/atque generatio ſo ler obſeruare/progredit̃. Cum uero natura cęleſtis tanq̄ iferioris naturæ regula ſoleat tenore quodā progredi naturali/ & ita p̄gre dientibus adſpirare: merito diffidunt pleriq;: imagines eiuſmodi cæleſtem aliquā uirtutē habere. Ego quoq; ambigo ſępius: ac niſi & omnis antiqtas/& omnes aſtrologi uim mirabilem habere pu tarent: habere negarem. Negarem eq̄dem nō omnino. Opinor. n. niſi qs aliter p̄ſuaſerit/ad proſperā ualitudinem ſaltem aliquā ha bere uirtutem/electæ preſertim ratione materiæ. Tāetſi multo ma iorem ineſſe pharmacis arbitror: & unguētis ſydereo fauore cōfla tis. Quid uero uoluerim/ubi modo dicebam electę ratione mate riæ/in ſequētibus declarabo. Quæ uero ex magorum uel aſtrolo gorum opinione ad Plotinū interpretādum pro imaginibus alle gari poſſūt/ deiceps breuiter afferā: ſi te prius hic admonuero: ne putes probare me uſum imaginū: ſed narrare. Ego. n. medicinis ad cælum temperatis/nō imaginibus utor. Atq; ita cęteris quoti die cōſulo. Tu uero ſi cōcedis Deum rebus infra Lunā mirabiles inſeruiſſe uirtutes/mirabiliores cōcede cęleſtibus. Præterea ſi lice re iudicas homini ad proſperā ualitudinem iferioribus uti: iudi ca ſupioribus quoq; licere. Atq; inferiora ad ſupiorum normā: ſic medicorū artificio rēperare: ſicut etiā a Deo ſunt ab initio rēpara.

De poteſtate cæli. De uiribus radiorum/ unde uim ſortiri pu tentur imagines. Cap. xvi.

IMmenſa formę cęleſtium magnitudo uirtus motio facit/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ut omnes omniũ ſyderum radii terrę molem quæ quaſi punctum eſt ad cælum/momento facillimeq; uſq; ad centrũ recti penetrent: quod oẽs aſtronomi cõfitẽtur. Ibi q; ut placet Pythagoreis atque Platonicis fortiſſimi ſint: tũ quia recti undiq; centrũ tangũt: tum quia i anguſtum collecti ſunt cũcti. Quorum uehemẽtia materia ibi terræ ſicca procul ab humore remota prorſus accẽdiť: accẽſaq; extenuať/atq; diſpergiť: p meatus undiq;/& efflat incẽdia pariter atq; zulfur. Sed ignem hunc putant ualde caliginoſũ eſſe/& quaſi incendium quoddã luminis exps: ſicut in cęlo extat exps incendii lumen: Ignis autẽ inter cæleſtẽ atq; infernum: lumẽ cum feruore coniungit. Putant aũt ignẽ e centro flãtem/ignem eſſe ueſtalẽ: Siquidẽ ueſtam eſſe terrę uiram numẽq; putabãt. Ideoq; Veſtæ tẽplum uetereſ i mediis urbibus cõſtruebãt: ignemq; i medio ppetuum collocabant. Sed ne ulterius puagemur/cõcludamus iam ſi ſtellarũ radii totam mox terrã penetrant/negari nõ facile poſſe metallũ atq; lapillum/quãdo cęlanť imaginibus/ ſubito penetrare: eiſq; miras uel ſaltem qualeſcunq; iprimere dotes. Quãdoquidem &i aluis terrę prętioſiſſima generãt. Sed quis neget per hęc radios penetrare? Siquidem aer & qualitas eius & ſonus minus efficax ſolida tranſit ſubito/ & ſua quadam afficit qualitate. Iam uero ſi duritia radiis obſiſteret penetrãtibus lumen multo citius aerem q̃ aquã pertranſiret. Et hanc ocius multo q̃ uitrum/& uitrũ ſimiliter q̃ chryſtallũ. At cũ eodem momento ſolida/quo liquida cũcta tranſuerberet/perſpicue cõſtat duritiã radiis nullo modo reſiſtere: atq; idcirco dicẽt non eſſe negandum metalla cęleſtium radios influxuſq; ſuſcipere: Atq; etiã conſeruare ad tempus tunc ſibi cælitus deſtinatum. Cõſeruare inq̃ uirtutem quandã ex radiorum cõcurrentiũ contactu creatam. Quid uero? Si materia durior hoc ipſo q uidetur obſiſtere cauſę prępotẽti/magis ictibus ſe exponit? Sic enſis lignũ ſub lana incidit non inciſa lana. Sic radius ille fulmineus corio quandoq; non leſo diſſoluit in eo metallũ.

Cum uero natura cæleſtis noſtro hoc igne incomparabiliter ſit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

prestantior/ non est putandū radii cælestis officium esse dū taxat quale opus ignei radii manifeste uidemus .s. alluminare/ calefacere/ exsiccare/ penetrare/ extenuare/ dissoluere: quę nostris sēsibus notissima sunt. Sed multo plures mirabiliores q; uires/ & effectus habere. Alioqn/ & materia inferior/ & caducus sensus cū diuinitate cęli penitus æquarēt. Sed q̄s nesciat uirtutes rerum occultas/ quæ speciales a medicis nominanť/ nō ab elemētali natura fieri: Sed cælesti? Possunt itaq; (ut aiūt) radii occultas/ & mirabiles ultra notas imaginibus iprimere uires: Sicut & cęteris inserūt. Non enī inanimati sunt/ sicut lucernę radii: sed uiui/ sensuales q; tanq̄ per oculos uiuentium corporū emicāres: doles q; mirificas secū ferūt ab imaginatiōibus mētibus q; cælestiū. Vim quoq; uehemētissimā ex affectu illorū ualido/ motuq; corporū rapidissimo: ac proprie maximeq; in spūm agunt cælestibus radiis simillimū. Agunt insuper in corpora uel durissima. Omnia. n. hæc ad cælū infirmissima sunt. Sūt autē in uariis stellis uariæ quoq; uires: & idcirco ī radiis earū inter se uarie. Pręterea in radiorum ictibus aliter atq; aliter incidētibus/ uirtutes diuersæ nascunť. Deniq; in cōcursibus radiorū mutuis/ aliter atq; aliter: & hic aut ibi: & tūc aut alias effectis diuersæ subito uires suboriunť: multo magis atq; citius q̄ in aliis/ atq; aliis elemētorum/ qualitatūq; elemētaliū mixtionibus. Multo etiā citius q̄ in tonis & numeris apud musicū aliter & aliter cōcinentibus. Si hęc diligenter cōsideraueris: forsitan nō diffides: dicēt: subito quodam radiorū iactu uires imaginibus ipri mi: atq; ex diuerso iactu diuersas. Nūquid ergo tam cito? Mitto fascinationes repentino quodam intuitu factas: & amores acerrimos statim accēsos radiis oculorum/ q & ipsi sunt fascinamenta quædam quod ī libro de amore probamus. Mitto q̄ ciro rubens oculus inficiat intuentē/ & speculū intuēs fęmina mēstruosa. Nōne & familię quędam apud illiricos & triballos iratæ intuitu homines interemisse ferunť? Et feminę quædam ī scythia idem facere cōsueuisse. Et catoblepe reguliq; serpētes radiorum ex oculis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

iactu homines perimunt. Torpedo quoq; marina tactu etiã pro cul per uirgam manum ſubito ſtupefacit. Echinuſ pręterea piſci culus grãdem ſolo tactu nauem ſiſtere ferũ. Phalãgia qneriam in apulia ictu quopiã: uel occulto ſpũm animumq; repentino ſtupo re permutãt. Quid rabioſus canis facit/ uel non apparente mor ſu? Quid ſcopa/deinde quid arbutus? Non ne leuiſſimo tactu ue nenum concitant atq; rabiem? An ergo negabis cęleſtia oculorũ ſuorum radius/quibus noſtra cõtuentẽ ſimul atq; cõtingũt/ſtatim mirãda pficere? Iam uero grauida mulier tactu ſtatim ſignat mem brum hominis naſcituri rei deſideratæ nota. An uero dubitabis/ radios aliter aliter ue tãgentes diuerſa conficere? Cum & tu helle borum herbam colligens: ſiue folium deorſum trahas: ſiue ſurſũ: hoc ſubito tactu: cauſa ſis helleboro/ ut deorſum educat humo res/aut ſurſum. Non ne ab initio rei cuiuſque generandæ cæle ſtes influxus concoctione materiæ digeſtioneq; perfecta nõ tam tempore q̃ momento dotes mirificas largiuntur? Non ne ſuffra gante cæli uultu innumerabiles ſæpe ranæ/ſimileſq; animãtes ex arenis momento proſiliunt? Tanta eſt in materiis pręparatis po tentia cæli tãta celeritas. Denique ſi ignis hoc habet/ut tempore q̃ breuiſſimo faciat/quę cętera longo/ob id præcipue cp eſt cęlo ſi millimus: quis nam dubitet/ cælum magna quaſi momento per ficere: etiam in materia minus parata/ſicut flãma ſolet ingentior? Quid ergo dubitas/ inquiunt/ in imagine conſtruenda ferme ſi militer agere cęlum? Dices opinor/ſicut & ego dicebam: natura les hic alterationis gradus abeſſe. Qui ſane defectus minuit qui dem cæleſte donum: nec tamen penitus auferre uidetur. Nolunt enim Phyſici ex quolibet metallo uel lapide imaginem fabricari: ſed certo. In quo quidem natura cæleſtis uirtutem olim ad hoc ipſum quod optatur naturaliter ĩcohauerit: & quaſi iam iam per fecerit: ut in ſulphure flammam. Quam ſane uirtutem/tũc demũ perficiat: quando materia hęc per artem/ſub ſimili quodam influ xu cæleſti uehemẽter agitatur: & agitata caleſcit. Itaq; ars ſuſci tat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

inchoatam ibi uirtutem: ac dum ad figuram redigit/ similem suæ cuidam cælesti figuræ: tunc sue illic ideæ prorsus exponit: quam sic expositam: cælum ea perficit uirtute/ qua ceperat. Exhibens quasi sulphuri flammam: sic potentia quædam ad rapiendas paleas cælitus data succino/quodammodo debilis sepe per frictionem calefactionemq; facta ualidior subito rapit. Similem uirtutem Serapio scribit datam lapidi Albugedi quasi iacinto simili. Sed non prius trahere paleas: q̃ capilli hoc lapide perfricentur.

Sic item lapis ille Iouius Bezaar idest a morte liberans: quem descripsimus in libro Contra pestem: uim ab initio contra uenenum accepit ab Ioue. Sed non usqueadeo ualidam: ut eandē tradere possit materiis aliis exercendam. At uero cum primum sub Scorpionis cælestis influxu figuram superni illius acceperit: perfectam contra scorpiones subito uim reportare putatur. Quam mastici communicare ualeat/ aut thuri. Eadem quoque de iacinto/ Topatio/Smaragdo/ ceteriſque ratio est habenda/ ut fabrica figurarum non alibi efficaciam habeat: q̃ ubi materia cum stella cōgruit & effectu: a qua hūc faber exoptat accipere. Ac præterea ubi hæc ipsa materia quasi iam talis est ab initio qualem affectas reddere per figuram. Nullis ergo materiis ad imagines uti consuluntur/nisi his ipsis/quæ tibi notę sunt: hanc ipsam ferme iam uim habere quam cupis. Lapillorum itaque uires/atque metallorum diligentissime perscrutari iubent: Intereaque meminisse inter lapillos quidem carbūculum in tenebris corruscantem/ atque pantauram præcipue Soli subesse: Saphyrum Ioui: Smaragdum Veneri: Mercurio: Lunę. Præterea metalla prę̃ter aurum & argentum uix ullam ad hæc habere uirtutem. Tutioremq; in his rationem fore: si aurum quidem purum ad Solem referas: atq; Iouem. Ad illum quidem propter colorem: ad hunc autem propter temperatam cōmixtionem. Nihil enim Ioue & auro temperatius. Purum uero argentum ad Lunam: Sed ad Iouem simul atque Venerem aurum argento permixtum. Præterea imaginem efficaciorem fo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

re: ſi uirtus in materia eius elementalis conueniat cum ſpeciali/ eiuſdem uirtute naturaliter inſita/atque hæc inſuper cum uirtute altera ſpeciali per figuram cælitus capienda. Denique figuras inferiores/ & formas cæleſtibus conformari/ inde perdiſces (ut aiunt) ꝙ Perſeus truncato Meduſæ capite futuram non nullis obtruncationem portẽdere cõſueuit: multaq; ſimiliter: & lunam alioſque planetas ſub certis ſignis certa in nobis membra moue re non dubitant.[1]

Quam uim habeant figurę in cęlo atque ſub cęlo. Cap. xvii.

SEd ne figuris nimium forte diffidas/ meminiſſe iu bebunt/in regione hac ſub lunã elementali: elemen tatem quoque qualitatem poſſe quãplurimum/ in tranſmutatione uidelicet ad aliquid elementale rendente. Calo rem ſcilicet/& frigus/& humorem/ atque ſiccitatem. Qualitates autem quæ minus elementares materiales ue ſunt ſcilicet lumina ideſt colores. Numeros quoque ſimiliter/ & figuras ad talia fo ſitan minus poſſe. Sed ad cæleſtia munera (ut putant) ualere per multum. Nam & in cælo lumina/ & numeri/ & figuræ ſunt ferme omnium potentiſſima. Præſertim ſi nulla ſit ibi materia. Quod Peripatetici plerique putant. Sic enim figuræ/numeri/radii/cum non alia ſubſtineantur ibi materia/quaſi ſubſtãtiales eſſe uidenr̃. Atque cum in ordine rerum mathematicæ formæ phyſicas antece dant/ tanquam ſimplices quidem magis/ & minus egenæ: meri to in antecedentibus mundi gradibus ideſt cęleſtibuſ auctorita tem ſibi maximam uendicant/ ut non minus inde fiat numero/ figura/luce/q̃ elemẽtari quadam proprietate. Huius quidem auc toritatis haberur etiam ſub Luna ſignum. Qualitates enim ual de materiales plurimis rerum ſpeciebus ſunt communes/ eiſque quodammodo permutatis/ non uſquequaq; ſpecies commutan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

tur. Figuræ autem numeriq; partium naturalium/ proprietatem cum ſpecie inſeparabilem peculiaremq; poſſident. Vtpote quæ cęlitus una cũ ſpeciebus deſtinata fuerunt. Immo & cum ideis maximam habent in mente mundi regina connexionem: Atq; cum ipſę numerique ſpecies quędam ſint/ ideis ibi propriis deſignatæ/ nimirum utres inde proprias ſortiuntur. Ideoq; tum ſpecies naturalium certis figuris/ tum motus/ & generationes/ & mutationes certis numeris adſtringuntur. De lumine uero quid dicã? Eſt enim actus intelligentiæ uel imago. Colores autem ſunt lumina quędam. Quamobrem ubi lumina ideſt colores/ figuraſque/ & numeros Aſtrologi dicunt in materiis noſtris ad cæleſtia præparandis poſſe quãplurimum/ non temere (ut aiunt) debes iſta negare. Non ignoras concentus per numeros proportioneſque ſuas/ uim habere mirabilem ad ſpiritũ & animum/ & corpus ſiſtendum/ mouendum/ afficiendum. Proportiones autem ex numeris conſtitutę/ quaſi figurę quędam ſunt/ uelut ex punctis lineiſque factę. Sed i motu. Similiter motu ſuo ſe habent ad agendum figuræ cæleſtes. Hæ nãq; harmonicis tum radiis/ tum motibus ſuis omnia penetrantibus ſpiritum indies ita clam afficiunt/ ut muſica præpotens palam afficere conſueuit. Noſti præterea q̃ facile multis miſericordiã moueat figura lugentis. Et quãtum oculos imaginationemq;/ & ſpiritum/ & humores afficiat ſtatim atque moueat amabilis perſonæ figura. Nec minus uiua eſt/ & efficax figura cæleſtis.

Non ne principis in urbe uultus quidem clemens/ & ilaris exilarat omnes? Ferox uero uel triſtis repẽte perterret? Quid ergo cęleſtium uultus/ dominos omnium terrenorum aduerſus hæc efficere poſſe putas? Quippe cum etiam coeuntes ad prolem/ plerũque uultus/ non ſolum quales ipſi tunc agunt: Sed etiam quales imaginãtur/ ſoleant filiis diu poſtea naſcturis imprimere. Vultus eadem ratione cæleſtes materias confe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ſtim ſuis notis inficiunt. In quibus ſi quando diu latitare uidentur/ temporibus deinde ſuis emergunt. Vultus autem cæli ſunt figuræ cæleſtes. Potes uero facies illic appellare figuras/ cęteris ibi ſtabiliores. Vultus autem/ figuras: quæ magis ibi mutantur. Aſpectus quoque inter ſe ſtellarum motu quotidiano confectos/ uultus appellare potes ſimiliter/ & figuras. Nam exagoni/ pentagoni/ tetragoni nominantur. Eſto dicet quiſpiam. Sint ut placet potentiſſimæ ad efficiendum figuræ cęleſtes. Verum quid hoc ad figuras imaginum artificio factas? Reſpondebunt/ non id potiſſimum contendere: ut potentiſſimę per ſe ad agẽdum ſint noſtrę figuræ: Sed ut paratiſſimæ ad actiones & uires figurarum cæleſtium capiẽdas: quatenus oportune fiunt dominantibus illis/ atque examuſſim ad illas configurantur. Exigit enim figura illa figuram. Nõne ſonante cithara quadam/ altera reboat? Ob id tantum: ſi & ipſa ſimilem figuram habeat/ atque e conſpectu ſit poſita: Et fides in ea poſitæ/ & intentæ ſimiliter. Quid nam hic efficit/ ut cithara ſubito pariatur a cithara/ niſi ſitus aliquis & quædam figura cõformis? Figura ſpeculi lenis/ concaua/ nitens celo congrua: ob hoc ipſum proprie/ munus tantũ cælitus accipit/ ut radios Phoebi in ſe cumulatiſſime cõplectatur. Et ſolidiſſimũ quodq; ad centrum ſuum e cõſpectu locatũ repente comburat. Ergo ne dubites dicent: Quin materia quędam imaginis faciendę/ alioquin ualde congrua cęlo/ per figuram cęlo ſimilem arte data tam cęleſte munus/ tum in ſe ipſa concipiat/ tum reddat in proximum aliquem uel geſtantem. Non ſolum uero figura: Sed etiam diſpoſitio peruia/ quam Diaphanam uocant/ inefficax quiddam eſt/ & paſſiuum ſua prenatura. Verumtamen quoniam peruia diſpoſitio eſt in cælo proprium luminis ſuſceptaculum: ideo ubicunque ſub cęlo/ hęc uel eſt naturalis: uel mo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

do aliquo comparatur: Subito præsens cæleste lumen acquiri tur: Atq; etiã constituaẽ: ubi una cum hac uel calor est igneus ut ĩ flamma/uel est aliquid aereum/aqueum ue simul/ & glutino sum. Vt in noctilucis/& nocticernis/ & carbunculis/ atque for san quodammodo ĩ camphora. Quid inde sequatur pro ima ginibus ipse repura.

Quales cælestium figuras antiqui ima ginibus imprimebant. Ac de usu imaginum

Cap. xviii.

Aliquis aũt quęret/ quas potissimũ cęli figuras imagi nibus iprimere soleãt. Sũt.n. ibi formę oculis ualde cõ spicuæ/ & a multis/quales sũt/quasi depictę/ut Aries/ Taurus/similesq; figuræ zodiaci/& quę sũt extra zodiacũ ma nifestæ. Sunt ibi præterea formę quamplurimæ/ non tam ui sibiles q̃ imaginabiles per signorum facies ab Indis/& Aegyp tiis: Chaldeisque perspectę: uel saltem excogitatę. Velut in pri ma facie uirginis uirgo pulchra sedẽs/geminas manu spicas ha bens/ puerumq; nutriens. Et reliquę: quales describit Albuma sar: Cęterique non nulli. Sunt denique characteres quidam si gnorum & planetarum ab ęgyptiis designati. Volunt igitur imaginibus omnia hæc insculpi. Vt si quis expectet proprium a Mercurio beneficium/ collocare eum in Virgine debeat: uel saltem ibi Lunam cum aspectu Mercurii. Et imaginem tunc ex stãno conficere/uel argento. In qua totum sit uirginis signum Et character eius characterque Mercurii. Ac si prima uirginis fa

BIBLIOTECA NAZIONALE FIRENZE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

cie ſis uſurus: addas etiam figuram: quam in prima facie dixi
mus obſeruatã: Similiterq; de cęteris. Poſtremi quidem ima
ginum auctores uniuerſam earum formam ad cæli ſimilitudi
nem accepere rotundam. Antiquiores autem quemadmodum
in quodam Arabum collegio legimus, figuram crucis cunctis
anteponebant. Quia corpora per uirtutem agunt ad ſuperfi
ciem iam diffuſam. Prima uero ſuperficies cruce deſcribitur. Sic
enim imprimis habet lõgitudinem atq; latitudinem. Primaq;
hæc figura eſt, & omnium recta q̃ maxime, & quattuor rectos
angulos continet. Effectus uero cæleſtium maxime per recti
tudinem radiorum angulorumque reſultant. Tunc enim ſtel
læ magnopere ſunt potentes: quando quattuor cęli tenent an
gulos immo cardines: orientis uidelicet occidentiſque: & me
dii utrinque cęli. Sic uero diſpoſitæ radios ita coniiciunt in ſe
inuicem, ut crucem inde conſtituãt. Crucem ergo ueteres figu
ram eſſe dicebant: tum ſtellarum fortitudine factam: tum eaꝝ
dem fortitudinis ſuſceptaculum. Ideoque habere ſummam in
imaginibus poteſtatem: Ac uires & ſpiritus ſuſcipere planeta
rum. Hæc autem opinio ab ęgyptiis uel inducta eſt, uel ma
xime confirmata: inter quorum characteres crux unus erat ſi
gnis: uitam eorum more futuram ſignificans: eamque figuram
pectori Serapidis inſculpebant. Ego uero quod de crucis excel
lẽtia fuit apud ægyptios ante Chriſtum, non tam muneris ſtel
larum teſtimonium fuiſſe arbitror, q̃ uirtutis pręſagium: quã a
Chriſto fuerat acceptura. Aſtrologos aũt qui ſtatim poſt Chri
ſtũ fuerũt, uidentes a Chriſtianis miranda per crucem fieri, ne
ſcientes autem uel nolentes in Ieſum tanta referre, in cælaſtia
retuliſſe. Quanquam conſiderare debebant per crucem ipſam,
abſque nomine Ieſu miracula minime perpetrari. Conuenire
q̃dem imaginibus eam, quia referat fortitudinem planetarum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

omniumq; ſtellarum forſitam eſt probabile. Non tamen ob hoc dũtaxat ingentem habere potentiam. Poſſe uero non nihil/ una cum ceteris/ quæ neceſſaria ſunt coniunctam: ad proſperam for ſan corporis ualitudinem: Sed ad narrandas aliorum opiniones/ ut cepimus reuertamur. Saturni uetteres imaginem ad uitæ lon gitudinem faciebant in lapide de Feyrizech/ ideſt ſaphyro/ hora Saturni: ipſo adſcẽdente/ atque fęliciter conſtituto. Forma erat: Homo ſenex/ in altiore cathedra ſedens: uel dracone: Caput tec tus panno quodam lineo fuſco/ manus ſupra caput erigens: Fal cem manu tenens/ aut piſces: fuſca indutus ueſte. Ad longam uitam/ atque fęlicem/ Iouis imaginem in lapide claro/ uel albo. Erat homo ſedens ſuper aquilam uel draconem/ Coronatus: ho ra Iouis/ ipſo in exaltatione ſua fęliciter ſecũdę adſcẽdẽre: croceã induto ueſtẽ. Contra timiditatẽ hora Martis imagines fabrica bãt prima Scorpionis facie oriente. Martem armatum/ & corona tum. Ad morbos curandos fingebant Solis imaginem in auro hora Solis: prima facie Leonis adſcendente cum ſole. Regem in throno/ crocea ueſte/ & coruum Soliſq; formam. Ad leritiam to burque corporis/ Veneris imaginem puellarem: poma floreſque manu tenentem/ croceis & albis indutã/ hora Veneris prima fa cie Libręl uel Piſcium/ uel Tauri adſcendente cum Venere. Ima ginem Mercurii ad ingenium/ & memoriam prima facie Gemino rum. Item contra febres ſculpebatur Mercurius/ Homo tela ma nu tenens/ hora Mercurii ſurgente Mercurio: ſculpebant hanc in marmore. Subinde materię cuipiam imprimebant languentibus aſſummendæ. Hinc omne genus febrium curati dicebant. Ima ginem Lunæ adſcendente prima facie Cancri ad augumentum. Forma Mercuri: Homo ſedens in throno/ galeratus/ criſtatuſque/ pedibus aquilinis: ſiniſtra gallum tenens: aut ignem. Alatus: ali quando ſuper pauonem. Dextra tenens clauum: ueſte uaria. Lu na puella pulchra cornuto capite ſuper Draconem uel Taurum ſerpentes ſupra caput/ & ſub pedibus habens. Ad curandum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

calculum genitaliumq; dolores & ad ſanguinem adſtringendum imaginem hora Saturni: ſurgente tertia facie Aquarii cum Saturno. Item leonem auro imprimebant/lapidem in formam Solis pedibus reuoluentem: hora Solis: primo gradu faciei ſecundę Leonis oriente. Hanc expellendis morbis profuturam exiſtimabant. Ad renum morbos ſimilem faciebant/ quando Sol in corde Leonis cęlum medium obtineret: a Petro aponenſi comprobatam & experientia confirmatam: ſed hac conditione/ut Iuppiter aut Venus medium aſpiciat cęlum: planetæ uero noxii cadant: infortunatiq; ſint. Accepi a Mengo phyſico præclaro eiuſmodi imaginẽ factam Ioue ibidem cõiuncto cum Sole liberauiſſe Iohannem Marlianum Mathematicum noſtro ſæculo ſingularem a pauore quo ſubitu affici conſueuerat. Prętęrea ad firmandam ſanitatem & ueneficia deuitanda imaginem ex argento fingebant hora Veneris: Luna angulos obtinente: ac Venerem fęliciter intuente. Dummodo dominus ſextæ domus Venerem aſpiciat/ aut Iouẽ trino quodam intuitu uel oppoſito. Mercurius aũt nõ ſit infelix. Agebãt hęc hora diei Solis ultima. Ita ut dominus horę decimam reneret cæli plagam. Petrus Aponẽſis inquit medicum per imaginem infirmum curare poſſe. Modo in ea fabricanda obſeruet/ utanguli aſcendentis/medii cæli/occidentis ſint fortunati: & adſcendentiſ dominus: & eadem ratione ſecunda/ſed ſexta & dominus eius ſit infęlix: ait etiam ſanitatem fore firmiorem/uiramq; longiorẽ q̃ ab initio fuerit inſtituta: ſi natiuitate perſpecta fiat imago: in qua hęc fortunata ponantur ſcilicet illiuſ ſignificator uitæ. Item uitę datores/tũ ſigna tũ domini: præſertim adſcendens/eiuſq; dominus. Item cęli medium. Locus ſolis. Pars fortunę. Dominus coniunctionis uel præuentionis ante natiuitatem factæ. Mali quinetiã infortunati cadant. Concludit aſtrologorũ nullum dubitare/ quin ad producendam uitam talia conferant.

Prolixum foret dictu/quas perquęlibet ſigna facies antiqui/& quas Lunę ſtationes/ tãquam neceſſarias in exprimendis imagi

nibus obſeruabant. Nam in ſtatione Lunę a gradu uirginis deci moſeptimo ad finē eius faciebant imagines contra morbos/ & odia: & ad iter fęlix. In ſtatione a principio Capricorni ad gradū duodecimum: cōtra morbos/ & diſcordias/ atque captiuitatem. In ſtatione a gradu duodecimo Capricorni ad gradum uigeſimū qntū aduerſus langorem & carcerem. In ſtatione a gradu quarto piſcium ad gradum eiuſdem decimūſeptimum ad curādos mor bos: ad lucrum: ſocietatem: ad augendas meſſes. Et in aliis ſimi liter alias: uana ſępius curioſitate machinabantur. Solas uero re cenſui quæ non tam magū q̄ medicum redolerent. Nam & medici nā eiuſmodi uanam plurimum fore ſuſpicor. Pro aliis autem ma gis legitimis medicinarum confectionibuſ eiuſmodi manſiones Lunæ arbitror eligendas. Atque etiam in ariete gradum ſextum. rurſus decimūnonū. minuta. xxvi. Itē in geminis gradū decimū. minuta .li. In cācro gradū decimumnonū. minuta. xxvi. In libra gradū ſextum. minuta. xxxiiii. In capricorno gradum decimūno nū. minuta. xxvi. In aquario gradū ſēcūdū. minnta. xvii. In eodē gradū decimūqntū. minuta viii. Pręterea ſententiā Haly mente re nendam. Quodlibet ſignum q̄diu Sol eſt in eo uiuum fieri. Cęte ris dominari. Effectum eius præcereris euenire. Vt illuc Lunam di rigas ad donum ide proprium pro medicinis ſuſcipiēdum. Illuc inquam ideſt ad ſignum & faciem/ & maxime gradum. ut ſi bona Iouis affectas/ ad hęc directā Lunam erigas/ uel unitam: quādiu locum eiuſmodi Sol illuſtrat: Vbi proprieras Iouia uiget. Simili terq; de ceteris. Curioſum uero narratu foret: & forte noxium quas imagines: & quemadmodum aſſociādos uel diſſociandos inter ſe animos: fabricabant ad afferendam fęlicitatem uel inferē dam calamitatē: uel uni cuidam: uel domui uel ciuitati. Ego qui dem fieri poſſe talia non affirmo. Aſtrologi autem fieri poſſe pu tant: & quomodo/ docēt: qualia ego narrare non audeo. Porphy rius ubi uitam Plotini magiſtri ſui deſcribit/ talia fieri poſſe con firmat. Atq; Olympiū magum/ & aſtrologum ægyptium narrat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

contra Plotinũ Romæ talia tentauiſſe: dũ conaret̃ per imagines uel res eiuſmodi ſiderare Plotinum. Sed conatuſ i auctorẽ ſuum ob excelſam Plotini animã fuiſſe retortos. Albertus quoq; Magnus aſtrologię pariter atq; theologiæ profeſſor ait i ſpeculo/ubi a licitis diſcernere ſe iquit illicita/ imagines rite ab aſtrologis cõſtitutas/uirtutem effectũq; acquirere a figura cæleſti. Atq; ſubinde narrat mirabiles earũ effectus: quales Thebit Benthorad/ & Ptolemęus/cæteriq; aſtrologi pollicent̃. Deſcribitq; imagines ad calamitatẽ alicui proſperitatẽq; afferendã/quas conſilio prætermitto. Et interea confirmat effectũ eas habere poſſe. Quanq̃ & ut uir bonus artis damnat abuſum:& ut legitimus theologus orationes ſuffumigationeſq; deteſtat̃: Quas impii quidã ad Dęmones imaginibus fabricãdis adhibuerunt. Neq; tamen reprobat figuras & litteras dictioneſq; imaginibus impreſſas ad hoc ipſum dũtaxat ut donum aliquod accipiãt a figura cęleſti. Quod quidẽ poſſe p imagines cõparari/Petrus Aponẽſis cõfirmauit. Immo & affirmauit regionẽ neſcio quã fuiſſe deſtructam p imaginem illã/ quam Thebith narrat a Phedice aſtrologo fabricatã. Thommas autẽ Aqnas dux i theologia noſter magis iſta formidat: & minus tribuit imaginibus. Tantũ nãq; uirtutis dũtaxat p figuras cælitus putat acquirere/ q̃tum cõducat ad illos effectus: quos ſolet communiter cælũ per herbas reſq; alias naturales efficere. Nõ tam qa figura talis ſit i ea materia: q̃ quoniam cõpoſitum tale iam poſitum eſt in certa quadã artificii ſpecie: qualis cum cælo cõſentiat. Hęc ait in libro contra gentiles tertio. Vbi characteres/& litteras figuris additas tider. Figuras uero non adeo:niſi pro ſignis quibuſdam ad Dęmones adiungãtur. In libro etiam de fato ait. Cõſtellationes dare ordinem eſſendi atq; perdurandi/non ſolum rebus naturalibus:ſed etiam artificioſis: ideo imagines ſub certis conſtellationibus fabricari. At ſiqd mirabile per eas ultra conſuetos naturaliũ effectus nobis eueniat/i Dęmonas reicit hominũ ſeductores/Quod in libro cõtra gẽtiles perſpicue patet. Maxime

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

uero in libello de occultis naturæ opibus. Vbi uideꝛ ipſas etiam imagines paruipendere/qũocunq; factaſ. Quas & ego quatenus ipſe iuſſerit/nihili pendã. Referre aũt mirabiles quoſdã effectus imaginũ/in Dęmonũ falſitatẽ: nec eſt a Platonicis alienũ. Nam & Iamblichus ait/eos q religione ſũma ſanctimoniaq; poſthabita: imaginibus dũtaxat cõfiſi/ab eis diuina ſperãt munera/haci re a malis Dęmonibus ſæpiſſime falli/ſub prætextu bonorũ numinũ obcurrentibus. Contingere tamẽ ex imaginibus legitima aſtrologię rõne conſtructis naturalia quędã bona non negat. Denicq; tutius fore arbitror medicinis q̃ imaginibus ſe committere. Rationeſq; a nobis de poteſtate cæleſti/p imaginibus aſſignatas/i medicinis potius q̃ i figuris efficaciã habere poſſe. Probabile.n. eſt ſi quã uim imagines habẽt: hãc nõ tã p figurã nup acqrere/q̃ per materiã poſſidere naturaliter ſic affectam. Ac ſiqd denuo acqritur dum inſculpit̃/nõ tã per figurã comparari q̃ per calefactionẽ contuſione quadã prouenientẽ. Quæ qdẽ contuſio calefactioq; facta ſub harmonia cæleſti ſimili harmoniæ: quæ quõdã materiæ uirtutem infuderat excitat uirtutẽ ipſã atq; corroborat/ſicut flatus flãmã: & manifeſtã efficit antelatentẽ. Sicut calor ignis in aſpectum ꝓducit litteras ſcriptas ſucco cepæ prius deliteſcẽtes. Atq; litteræ hirci adipe inſcriptę/lapidi ꝓrſus occultę/ſi lapis ſubmergaꝛ aceto prodeunt/& quaſi ſculptę eminentes extant. Immo uero ſicut tactus ſcopæ uel arbuti ſuſcitat rabiẽ conſopitã: ſic forte cõtuſio quædã & calefactio ſola latentẽ in materia uirtutem ꝓdit facta uidelicet oportune: qua qdẽ cæleſti oportunitate expedit i medicinis cõficiẽdis uti/aut ſiqſ forte tractare metalla lapideſq; uoluerit pręſtat ꝓcutere ſolũ/atq; calefacere/q̃ figurare. Præter.n. id q̃ mi nanes eſſe figuras ſuſpicor: haud temere uel umbrã idolatriæ debemus admittere. Item nec temere uti ſtellis uel ſalutaribus ad morbos his ſimillimos expellẽdos. Hos.n. ſępe augent. Sicut noxiæ ſtellæ diſſimiles ſibi morbos aliquãdo minuũt: quod ſane Ptolemęus & Haly perſpicue docent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

SEd cur nam uniuerſalem ipſam ideſt uniuerſi ipſius ima ginem prætermittimus? Ex qua tamē beneficium ab uni uerſo ſperare uidentur. Sculpet ergo ſectator illorū forte qui pote rit/formā quādam mūdi totius archetipā ſi placebit/in ære. Quā deinde oportune ī argenti lamina imprimat aurata. Sed quando potiſſimū imprimet? Quādo Sol minutū primū arietis attigerit. Hinc. n. aſtrologi tanq̄ ex ſui natalis reuolutione fortunā mūdi eo ſaltem anno iminentē auſpicanē. Ille igiē in hoc ipſo mūdi na tali totius imprimet mūdi figurā. At uides ne q̄ belle inter diſſe rendū mundi aliquādo nati nobis ſuccurrerit argumentū? Siqui dem quolibet anno renaſcitur: Nō ne in ipſa hominis geneſi me riuntur Aſtrologi/primum i quo ſigno/quo gradu/quo minuto Sol extiterit. Ibiq; totius figuræ iaciunt fundamentum. Et quoli bet deiceps anno: cū primum Sol minutū ſubierit idem/quaſi re natum hominē arbitranē/atq; inde præſagiūt anni fortunā. Sicut igiē id in homine facere nō ualerent/niſi quaſi renaſceretur. Atq; hic nō poſſet quaſi renaſci/niſi fuiſſet aliquādo natus: Sic & mun dum coniicere licet/aliquando genitum/Sole uidelicet ſub minu to arietis primo/tūc poſito: quādoq̄dem p eundē quolibet anno ſitum/ſors quædam quaſi renaſcentis mūdi reuoluiē. Tūc igitur ille fabricabit mūdi figurā. Cauebit autē ne ſabbato Saturni die figuram ſculpat/aut exprimat. Hoc enī die deus mundi faber ab opere tradiē quieuiſſe·Quod ab ideali die ſolis inceperat. Quan tū. n. Sol generationi accomodatus eſt/tantū Saturnus ineptus. Perfecerat autē opus in Venere pulchritudinem opis abſolutam ſignificāte. Sed de mūdanę fabricæ rōnibus nihil ultra. Iohānes enim Picus noſter Mirādula diuina de geneſi mūdi myſteria Mo ſeos diuinitus his diebus expreſſit. Quāobrē ut redeamus ad in ſtitutum: & ille mundū ſuum primū die uel hora Saturni nō ſcul pet. Sed die potius uel hora Solis. Imprimet autē in anni natali

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

præsertim si tūc fęlices accedāt Iuppiter atq; Diana. Optimū uero fore putabūt præter liniamēta opificio colores inserere. Sunt uero tres uniuersales simul & singulares mūdi colores/uiridis/aureus/ saphyrinus/tribus cęli gratiis dedicati. Viridis qdē Veneri simul atq; lunæ. Humidus uidelicet humidis: atq; nascētium proprius: accomodatus & matribus. Aureum Solis esse colorē nemo dubitat: & ab Ioue īsup/atq; Venere nō alienū. Saphyrinū deniq; Ioui maxime dedicamus: cui & saphyrus ipse dicit consecratus. Vnde & lapis lazulus hoc colore dotatus ob uirtutē Iouiā cōtra bilem atrā a Saturno ꝓfectā/apud medicos prærogatiuā habet: nascit q; cū auro aureis distīctus notis/ita comes auri/sicut Solis est Iuppiter. Similēq; uī habet lapis Armenus: colorē similē cū uiridi quodāmodo possidens. Expedire igit iudicabūt ad gratiarū cęlestiū munera capessēda tris potissimū hos colores frequētissime cōtueri. Atq; ī formula mūdi: quā fabricas saphyrinū colorē mūdi sphęris īserere. Opę pretiū fore putabunt aurea spheris ad ipsā cęli similitudinē addere sydera: atq; ipsā Vestā: siue Cererē. i. terrā uiridē induere uestē. Eiusmodi formulā sectator illorū: uel ipse gestabit: uel oppositā intuebit. Vtile uero fore spectare spherā motibus suis prædītā qualē Archimedes quōdā: & nup florētinus q dā noster Laurētius noīe fabricauit. Neq; spectare solū: sed ēt aio reputare. Proide ī ipsis suę domus penetralibus cubiculū cōstruet ī fornicē actū figuris eiusmōi/& coloribus īsignitū. Vbi plurimū uigilet atq; dormiat. Et egressus domo nō rāta attētiōe singulārū rerū spectacula/q̄ta uniuersi figurā/coloresq; pspiciet. Sed hęc imaginū fictores illi uidebīt. Tu uero præstātiorē ī te finges imaginē. Nēpe cū noueris: nec qcq̄ ordinatius esse q̄ cęlū: neq; tēpatius aliqd cogitari: q̄ Iupiter: spabis ira demū beneficia cęli Iouisq; cōsequi si cogitatiōibus/affectibus/actiōibus/uictu te ipsū ordinatissimū tēpatissimūq; præstiteris. At postq̄ in mētionē tēpantiæ cęlestis īcidimus/ oportunū forte fuerit recordari/ nullū inesse cęlo elemētalis qualitatis excessū ut pipatetice loquar alioqn siue ita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

cõpoſitũ ſit/iam eſſet tot ſęculis diſſolutũ:ſiue etiã ſimplex/ tãta ſaltẽ magnitudine/potẽtia/ motione cętera ꝓdidiſſet.Sed ꝓfecto tanꝯ moderatiſſimũ/oia moderaꝝ:ac diuerſa cõmiſcet in unũ.Prę terea tũ hac ipſa tempantia ſua:tũ excellentia formę/diuinitus ui tã meruit. Nã & res cõpoſitas: tunc demũ uitã adipiſci uidemus/ quãdo qualitatũ ꝓfecta cõmixtio priorẽ iam cõtrarietatẽ fregiſſe uideꝝ/ut ĩ plantis. Perfectiorẽ deiceps in aialibus uitã/quatenus ineſt eis complexio a cõtrarietate remotior ꝙ ĩ plãtis. In hõibus rurſum eadẽ rõne ꝓfectiorẽ:& quodãmodo tã cęleſtẽ.Siquidẽ hu mana cõplexio ad cęleſtẽ tempantiã iam acceſſit:præſertim i ſpũ: q ultra ſubſtãtiæ ſuæ ſubtilitatẽ qualitatũq; tempantiã: qbus cũ cęlo conſentit:cęleſtẽ quoq; lucẽ eſt adeptus.Hic inſup ubi maxi me talis eſt/potiſſimũ eſt cęleſtis/uitãq; cęleſtẽ diuinitus præcete ris eſt adeptus: & quatenus ſe talẽ in omni uictu legeq; uitæ effi cit/atq; ſeruat: eatenus ſingularia cęleſtiũ dona reportat. Quãdo uero dicimus nõ eſſe in cęlo ullũ elemẽtaris qualitatis excellum/ ĩtelligimus/ uel nullã eſſe ibi eiuſmodi qualitatẽ/ ſed uirtutes po tius effectrices qualitatũ tempatas:uel ſi quę ſunt illic quodãmo do ſimiles qualitates/ quaſi aeriã habere tempiem. Atq; ubi quæ dã illic frigida ſiccaq; nominamus/Platonica hęc accipimus rõne .i. ut frigidum appelleꝝ quod minimi caloris eſt cauſa. Siccũ uero quod humorẽ nobis exhibet minimũ. Sic aſtrologus Abrahã Sa turnũ inquit corpus noſtrũ quodamodo relinquere frigidũ atq; ſiccum/ qa caloręm & humorem affert noſtro minorẽ. Eadẽ ratione carnes bouis & leporis ĩ ſe quidẽ calidę atq; humidæ/nobis frigi dę ſũt & ſiccæ. Ex hac aũt inductione duo hæc accipe corollaria: primũ quidẽ ſi corpora magis deinceps tempata magis uiuũt/cę lũ maxime tẽpatũ ꝙmaxime uiuere. Immo uero uiciſſim ex eo ꝙ cęlũ exactiſſime tempatũ abſolutiſſimã in ſe uitã poſſidet/coniec tari:ut quatenus reliqua ad tẽpiem uitãq; illius accedũt/eatenus uitã ſortiri præſtantiorẽ. Alterũ uero uitã eſſe formã in ſe perfec tam/pficientẽq; corpus/motioniſq; prĩcipiũ exhibentẽ.Principiũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

inq̃ intimũ/motionis quoq; tũ intrinsecus actę: tũ p oẽm partẽ ex trinsecus expeditæ. Si igit̃ id ipsũ uita est/mentecaptũ existimato: qui eiusmodi formã nõ cognouerit inesse cęlo/corpore pręstãtissimo/circũeunte semp motione pfecta/cũcta uiuificãte/magisq; illa gradatim/quæ uel ad ipsius similitudinẽ naturaliter ppinqus accesserũt: uel quotidie huius influxibus aptius se exponunt.

Quantam imagines uim habere putenṫ in spũm/& spũs ĩ eas. Et de affectu utentis & operantis. Cap. xx.

COmpertũ habemus: siquis rite utaṫ helleboro/feratq; porrigat/mutare quodãmodo exqsita purgatione/& occulta eius pprietate qualitatẽ spũs corporisq; naturã: & ex parte motus animi: & quasi reiuuenescere/ut ferme uideaṫ esse renatus. Unde Medeã magosq; tradũt herbis qbusdã reddere iuuentutẽ consueuisse: quã nõ tam reddunt mirobalani/ q̃ cõseruãt. Similẽ astrologi potestatẽ ppitias habere imagines arbitranṫ: p quã gestãtis naturã/& mores quodãmodo mutẽt: ĩ meliusq; restituãt: ut quasi iam alter euaserit: aut saltẽ pspera ualitudinẽ diutissime seruent. Imagines uero noxias aduersus gestantem habere uim hellebori præter artẽ potentiãq; adsũpti/ uenenosã uidelicet atq; pestiferã. Aduersus ãt aliũ quendã: ad cuius calamitatẽ fabricatæ intẽtæq; fuerint/uim ænei speculi/cõcauiq; sic prsus obiecti ut collectis/repcussisq; ĩ oppositũ radiis: cominus qdem cõburãt: eminus ãt saltẽ caligare cõpellãt. Hinc orta ẽ historia/uel opinio: putãs astrologorũ machinis/magorũq; ueneficiis/hõies/bruta/plãtas/siderari/atq; tabescere posse. Ego aũt imagines in rem distãtẽ uim habere ullã/non satis itelligo. Habere uero ĩ gestantẽ/nõnullã suspicor: non tamen talem opinor: qualem pleriq; fingunt: & hanc ratione materię potius q̃ figuræ: atq; (ut dixi) lõgo iteruallo medicinas imaginibus antepono. Quanq̃ Arabes & Aegyptii rantũ statuis imaginibusq; attribuũt arte astronomica/& magica fabricatis/ ut spũs stellarum in eis includi putent. Spũs aũt stellarũ intelligũt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Alii quidē mirabiles cæleſtium uires: alii uero Dęmonas etiā ſtel
lę huius illius ue pediſſequos. Spūs igit̄ ſtellarū qualeſcunq; ſint/
inſeri ſtatuis & imaginibus arbitranť/ non aliter ac Dęmones ſo
leant humana nōnunq̄ corpora occupare: perq; illa loqui: moue
ri: mouere: mirabilia perpetrare. Similia quædā per imagines face
re ſtellarum ſpūs arbitranť. Putant Dęmonas mundani ignis ha
bitatores per igneos humores: uel ignitos: ſimiliterq; p ignitos
ſpūs & affectus eiuſmodi/noſtris inſinuari corporibus. Similiter
ſtellarū ſpūs per radios oportune ſuſceptos/ſuffumigationeſq; &
lumina tonoſq; uehementes cōperentibus imaginū materiis inſe
ri: mirabiliaq; in geſtantē: uel ꝑpinquantē efficere poſſe. Quæ qui
dem nos per dęmonas fieri poſſe putamus/ nō tam materia certa
cohibitos q̄ cultu gaudētes. Sed hæc alibi diligētius. Tradunt
Arabes ſpūm noſtrū quādo rite fabricamus imagines/ ſi p imagi
nationem & affectū ad opus attentiſſimus fuerit & ad ſtellas/ cō
iungi cum ipſo mundi ſpū: atq; cum ſtellarū radiis: p quos mūdi
ſpūs agit/atq; ita coniunctū/eſſe ipſum quoq; i cauſa/ut a ſpiritu
mundi per radios/quidā ſtellę alicuius ſpūs ideſt uiuida quædā
uirtus infundať imagini: potiſſimū hominis tūc opantis ſpiritui
conſentanea. Adiuuari quoq; ſuffumigationibus ad ſtellas acco
modatis opus eiuſmodi. Quatenus ſuffumigationes tales aerē/
radios/ſpūm fabri. Imaginis materiā: ſic prorſus afficiunt. Ego
uero odores quidē tanq̄ ſpūi aeriq; natura perſimiles/& cū accen
ſi ſūt/ ſtellarū quoq; radiis cōſentaneos arbitror/ſi Solares/ uel Io
uii ſūt/afficere aerē ac ſpūm uehemēter ad dores Solis: aut Iouis:
tunc dominātis/oportune ſub radiis capiēdas/atq; ſpūm ſic affec
tum/ita donatū/poſſe uehemēriore quodā affectu/nō ſolū in pro
prium corpus agere: ſed propinquum: præſertim natura cōforme
quidē/ſed debilius: & conſimili quadam afficere qualitate. Mate
riam uero imaginis duriorē ab odoribus & opantis imaginatio
ne/uix minimū quiddā ſuſcipe poſſe puto. Spūm tamē ipſum ab
odore ſic affici/ut ex ambobus unū conficiať: quod quidē ex eo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

patet q̄ odor nō agit ulterius in olfactum/poſtq̄ ſatis egit. Olfac tus.n. & quod uis aliud a ſe ipſo uel ſimillimo quopiā nihil pa tiť. Sed de his alibi. Proinde imaginationis intentionem: non tamī fabricandis imaginibus/uel medicinis uim habere/q̄ in ap plicandis/& aſſumēdis exiſtimo: ut ſi quis imaginem (ut aiunt) geſtans rite factam: uel certe medicina ſimiliter utens/ opem ab ea uehemēter affectet: & proculdubio credat/ ſperetq; firmiſſime: hinc certe q̄plurimus ſit adiumēto cumulus acceſſurus. Nam ubi uel uirtus imaginis ſiqua eſt/tangentis carnē/penetrat calefacta: ſaltem uirtus in electa eius materia naturalis: uel certe medicinæ uigor intus adſūptæ/ uenis ac medullis illabiť/ Iouiam ſecum fe rēs ꝓprietatem: ſpūs hominis in ſpūm eiuſmodi Iouium affectu ideſt amore tranſfertur. Vis enim amoris eſt tranſferre. Fides aūt ſpeſq; nō dubia ſpūm hominis iam ita ꝓcitum ſiſtit in ſpiritu Io uio penitus/atq; firmat. Quod ſi quēadmodum Hippocrates & Galienus docent ægrotantis amor fideſq; erga medicum inferio rem exterioremq; ad ſanitatem plurimū conferūt: īmo uero fidu ciam hanc Auicenna plus inquit efficere q̄ medicinā: quātū ad cę leſtem opē cōducere putandū eſt/affectū fidemq; nobis erga cęle ſtem influxū iam nobis inſitū/agentē intus: uiſcera penetrātem? Iam uero amor ipſe fideſq; erga cæleſte donū: ſæpe cæleſtis admi niculi cauſa eſt/atq; uiciſſim amor & fides hinc aliquando forſan proficiſciť: quod ad hoc ipſum iam nobis faueat clemētia cęli.

De uirtute uerborū: atq; cantus ad beneficium cæleſte captandū. Ac de ſeptē gradibus ꝓducentibus ad cæleſtia. Cap. xxi.

VErba prętera quędam acriore quodam affectu pronun tiata/uim circa imagines magnā habere cenſent ad effec tum earum illuc proprie dirigēdum: quorſum affectus intēdunť/ & uerba. Itaq; ad duos ardētiſſimo quodā amore cōciliādos ima gine ſub luna coeūte Cū Venere ī piſcibus/ uel tauro fabricabāt:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

multis interim circa ſtellas uerbaq; curioſius obſeruatis: quæ re
ferre/nō eſt conſiliū. Non enim philtra docemus/ſed medicinas.
Probabilius autem eſt effectus eiuſmodi uel per Venereos Dę
monas confici: his operibus uerbiſq; gaudēres: uel per dęmonas
ſimpliciter ſeductores. Nam & Apollonium Theaneum ſæpe La
mias deprehendiſſe & prodidiſſe ferunt: Dęmonas ſcilicet quoſ
dam ſalaces Venereoſq;/q formoſas puellas ſimulent/pelliciātq;
formoſos: quos ut ſerpēs elephantē ore: ſic illi illos ore uulua pa
riter exſugant ac prorſus exhauriant. Sed hæc Apollonius ipſe ui
derit. In uerbis autē certis uim eſſe certam/atq; magnā Origenes
aſſerit contra Celſum/& Sineſius/atq; Alchindus de magia diſpu
rantes. Item Zoroaſter: uetans barbara uerba mutari. Iamblicus
quoq; ſimiliter. Item Pythagorici uerbiſ/& cātibus/atq; ſonis mi
rabilia quædam Phoebi & Orphei more facere cōſueti. Quod he
breorum antiqui doctores præcæteris obſeruarunt: omneſq; poe
tæ mirāda canunt carminibus effici. Et grauiſſimus ille Cato i re
ruſtica in curandis beſtiarum morbis/ aliquādo barbaris cantio
nibus utiť. Sed præſtat dimittere cantiones. Concentū uero illū/
quo adoleſcens Dauid Saulem ab inſania redimebat/ niſi myſte
rium iuſſerit ad diuinitatem referri/ referet forte aliquis ad natu
ram. Cum uero pro ſeptem planetarum numero: ſeptem quoque
ſint gradus/per quos a ſuperioribus ad inferiora fit attractus/ uo
ces medium gradum obtinent/& Apollini dedicantur. Infimum
quidem tenent gradum materiæ duriores/ lapides atq; metalla:
ac lunam referre uidentur. Secundum in adſenſu locum habent:
quæ ex herbis/ arborum fructibus/ gummis/mēbris animalium
componuntur: Reſpondentq; Mercurio: ſi ordinem in cælo ſequi
mur chaldeorum. Tertiū pulueres ſubtiliſſimi/eorūq; uapores ex
prædictis electi: odoreſq; ſimpliciter herbarū & florū/& unguēto
rū ad Venerē ptinēres. Quartū uerba: cātus: ſoni: quæ oīa rite de
dicanť Apollini muſicę præcæteris auctori. Quintū/uehementes
imaginatiōis cōceptus formæ/motus/affectus uim Martiā referē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

tes. Sextum rationis humanæ discursiones deliberationesq; con sulte pertinentes ad Iouem. Septimum secretiores simplicioresq; intelligentiæ quasi iam a motu seiunctę/coniunctę diuinis: desti natę Saturno. Quē merito Sabath hebrei nomine ęqris appellār. Quorsum hæc? Vt intelligas quēadmodū ex certa herbarū uapo rumq; cōpositione cōfecta p artem/tū medicā/ tū astronomicam/ resultat cōmunis quędā forma uelut harmonia quędā/syderū do rata muneribus: sic ex tonis primo qdem ad stellarū normā elec tis: deinde ad earūdem cōgruitatem inter se cōpositis/cōmunem quasi formā fieri: atq; ī ea cęlestem aliquā suboriri uirtutē. Diffi cillimum qdē est iudicatu quales potissimū toni/ qualibus cōue niant stellis: quales item tonorū compositiones: qualibus præci pue syderibus aspectibusq; consentiant. Sed partim diligētia no stra/partim diuina quadā sorte non aliter id assequi possumus/q̄ Andromachus in theriaca componenda diutissime fatigatus: ac tandē post diligētiam: diuina sorte cōsecutus theriacę uirtutem. Quod qdē cōtigisse diuinitus Galienus & Auicēna cōfirmant. Immo uero totā medicinā exordium a uaticiniis habuisse testis est Iamblicus atq; Apollonius theaneus. Ideoq; Phębū uatē me dicinæ præponūt. Tres uero potissimum regulas ad hoc affere mus/si prius admonuerimus/ne putes nos impręsentia de stellis adorādis loq: sed potius imitādis/ & imitatione captādis. Neq; rursum de donis agere credas: quę stellę sint electione daturę: sed ifluxu potius naturali. Ad quē ꝓfecto multiplicē/& occultū: ita nos exqsitis studemus modis accōmodare: sicut quotidie ad ma nifestū Solis lumē calorēq; salubriter excipiēdū nosipsos accōmo damus. Aptare uero se ipsū ad occultas dotes eius atq; mirificas/ solius sapiētis ē officiū. Sed iā ad regulas cārū syderibus accōmo daturas ꝓueniamus. Prima ē exqrere quas ī se uires quos ue ex se effectus stella quælibet & sydus & aspectus habeāt: quæ auferāt: quę ferant. Atq; uerborū nostrorū significatiōibus hęc iserere. De testari quę auferūt: ꝓbare quę ferūt. Secūda: cōsiderare quę stella

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

cui loco maxime uel homini dominetur. Deīde obſeruare quali bus cōmuniter hę regiōes & p̄ſonę tonis utanť/& cātibuſ. Vt ipſe ſimiles quoſdā una cū ſignificationibus modo dictis adhibeas uerbis:quę ſyderibus eiſdē ſtudes exponere. Tertia ſitus aſpec tuſq; ſtellarū quotidianos aīaduertere:atq; ſub his explorare/ ad quales potiſſimū ſermones/cātus/motus/ſaltus/mores/actus inci tari hoīes pleriq; ſoleāt/ut talia quædā tu p̄ uiribus imiteris ī can tibus/cęlo cuidam ſimili placituris/ſimilēq; ſuſcepturis influxū.

Mementō uero cantū eſſe imitatorem oīum potentiſſimū. Hic enim intētiones/affectioneſq; animi imitať:& uerba:refert quoq; geſtus/moruſq; corporis/& actus hominū/atq; mores. Tamq; ue hemēter omnia imitať/& agit: ut ad eadē imitāda/uel agenda/tū cantantē/tum audiētes ſubito p̄uocet. Eadē quoq; uirtute quan do cæleſtia imitať:hinc quidem ſpūm noſtrū ad cæleſtē influxū: inde uero ifluxum ad ſpūm mirifice prouocat. Iam uero materia ipſa concētus purior eſt admodū/cæloq; ſimilior q̄ materia medi cinę. Eſt.n. aer etiā hic quidē calens/ſiue tepens/ſpirans adhuc/& quodāmodo uiuēs ſuis quibuſdā articulis artubuſq; cōpoſitus/ ſicut animal:nec ſolū motum ferēs/affectūq; præferēs: uerū etiam ſignificatū afferens quaſi mentē:ut animal quoddā aeriū/& ratio nale quodāmodo dici poſſit. Concētus igiť ſpū ſenſuq; plenus/ ſi forte tum ſecundū eius ſignificata:tum ſecundū eius articulos atq; formā ex articulis reſultantē:tū etiā ſecundū imaginationis affectū/huic ſyderi reſpōdeat/aut illi/nō minorem inde uirtutem q̄ quælibet alia cōpoſitio trahicit in cārantē:atq; ex hoc in proxi mum auditorē. Quouſq; cantus uigorē ſeruat/ſpūmq; canentis. Præſertim ſi cantor ipſe ſit natura phębeus: uehemēterq; habeat uitalem cordis ſpūm/atq; inſup animalē. Sicut.n. uirtus ac ſpūs naturalis/ubi potentiſſimus eſt/mollit ſtatim/ liquefacitq; alimē ta duriſſima/atq; ex auſteriſ mox dulcia reddit:generat quoq; ex tra ſe ſeminalis ſpūs p̄ductione propaginē:ſic uitalis/aīaliſq; uir tus ubi efficaciſſima fuerit/ibi intētiſſima quadā ſui ſpūs p̄ cantū/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

tum conceptione agitationeq; in corpus proprium potẽtet agit: tum effusione/mouet subinde propinquũ: afficitq; cum suũ/tum alienũ syderea quadã proprietate/quã tum ex ipsa sui forma: tũ ex electa temporis oportunitate cõcepit. Hac utiq; ratione orientales/ meridionalesq; multi præcipue Indi admirãdam ferunt in uerbis habere potentiã: utpote qui magna ex parte solares sunt: uimq; nõ naturalem dico/sed uitalẽ & aialẽ habent ferme omniũ potẽtissimã. Et quicũq; in regionibus aliis maxime sunt phębei.

Cantus autẽ hac uirtute/oportunitate/intentione cõceptus fer me nihil aliud est q̃ spũs alter nup penes spũm tuum in te cõceptus/factusq; solaris/& agens tũ in te: tum ĩ proximum/potestate solari. Si.n. uapor & spũs quidã/aliquãdo per radios oculorum/ uel aliter foras emissus fascinare/ inficere/ aliterq; afficere ꝓximũ potest/multo magis id ualet spiritus ab imaginatione cordeq; simul uberior ꝓfluẽs & feruẽtior: moruq; ualẽtior. Vt nõ omnino mirum sit: morbos quosdam animi atq; corporis sic auferri posse aliquãdo: uel inferri. Præsertim quoniã spũs eiusmodi musicus ꝓprie tangit/agitq; in spũm: inter corpus aiamq; mediũ: & utrũq; affectione sua prorsus afficientẽ. Mirabilẽ uero in cõcitato canentẽq; spũ uim esse cõcedes: si Pythagoricis Platonicisq; cõcesseris/ cęlum esse spũm motibus tonisq; suis omnia disponentem. Memento uero totam ꝓcedere musicã ab Apolline. Atq; eatenus Iouem esse musicũ/quatenus est cũ Apolline concors. Veneremq; insup & Mercurium musicã uicinitate Apollinis reportare. Item ad hos quattuor dũtaxat attinere cõcentus. Tres uero reliquos uoces quidem habere non cantus. Iam uero uoces/tardas/graues/raucas/querulas Saturno tribuimus. Marti uero cõtrarias/ueloces/ acutasq;/& asperas/& minaces. Medias uero Lunæ. Concẽtus aũt Ioui quidẽ graues/& intentos/dulcesq;/& cũ cõstãtia lętos. Cõtra Veneri cum lasciuia/ & mollitie/uoluptuosos cãtus adscribimus. Inter hos uero medios Soli tribuimus & Mercurio. Si una cũ gratia suauitateq; sũt uenerabiles/& simplices/ & intenti/ Apollinei

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

iudicantur. Si una cū iucūditate remiſſiores quodāmodo ſūt: ſtre nui tamē atq; multiplices/Mercuriales exiſtūt. Tu igit̄ horū quat tuor unūquēq; cātibus tibi ſuis cōciliabis: pręſertī ſi cōpetētes cā tibus ſonos adhibeaſ/adeo ut cū eorū more oportune canēdo/& ſonādo clamaueris/reſpōſuri ꝓtinus uideanť: uel iſtar Eccho: uel ſicut corda quædā ī cithara tremēs: quotiens uibrať altera/tēpata ſimiliter. Atq; ut uult Plotinus & Iamblicus ita naturaliter id tibi cōtinget e cęlo: quēadmodū uel ex cithara reboatus: ſiue tremor: uel ex oppoſito pariete fit Eccho. Profecto quotiēs ex frequenti quodā uſu/harmonię Iouiæ/uel mercurialis/uel uenereæ/factę ui delicet his regnātibus/ſpūs tuus ad hoc ipſū attentiſſime canēs/ harmonięq; cōformatus euadit Iouius/uel Mercurialis/uel Vene reus: Interea Phębeus euadit: ſiqdē Phoebi ipſius muſicæ ducis uirtus in ōi cōſonātia uiget. Atq; uiciſſim ex cātu ſonoq; phębeo ipſe phębeus euadēs/uirtutem Iouis interī tibi uēdicas/& Vene ris/atq; Mercurii. Rurſuſq; ex ſpū ſic intus affecto/ſimiliter afficis animā atq; corpus. Memēto uero orationē apte/& oportune com poſitam/& affectu ſenſuq; plenā/atq; uehementē/ſimilē cantibus uim habere. Quantā in orādo potētiā Damis & Philoſtratus ha bere ſacerdotes quoſdā indos narrēt/referre non expedit: nec ēt q bus uerbis Apolloniū euocaſſe manes Achillis affirmēt. Nō. n. lo qmur nūc de numinibus adorādis: ſed de naturali quadā poteſta re ſermonis/& cātus/atq; uerborū. Eſſe uero phębeā medicāq; ī ſo no/ & eo qdē certo potentiā: ex eo patet: ꝙ q in apulia tacti pha langio ſūt: ſtupēt oēs ſemiaieſq; iacēt: donec certū qſq; ſuūq; ſonū audiat. Tūc. n. ſaltat ad ſonū apte: ſudatq; inde/atq; cōualeſcit. Ac ſi poſt ānos. x. ſimilē audiuerit ſonū/ ſubito concitať ad ſaltū. So num uero illum ex indiciis eſſe phębeū Iouialēq; cōniicio.

Qūo ſeptē modis nos cæleſtibus accomodare poſſumuſ: & qbus Saturnus ſit maleficus: qbus ꝓpitius: quos Iupiter a Saturno de fendat: qūo cęlū agat in ſpūm & corpus & aīam Cap xxii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Quoniam uero cęlum est harmonica ratione cõpositum / moueřq; harmonice/& harmonicis moribus atq; sonis efficit omnia: merito per harmoniã solã/nõ solũ homines: sed ife riora hæc omnia pro uiribus ad capienda cælestia prępararř. Harmoniã uero capacem supiorũ p septẽ rerũ gradus i supioribus distribuimus. Per imagines uidelicet (ut putãt) harmonice cõstitutas: Per medicinas sua quadã consonãtia temparas: Per uapores odoresq; simili cõcinnitate confectos: Per cantus musicos/atq; sonos: Ad quorum ordinẽ/uimq; referri gestus corporis saltusq; & tripudia uolumus. Per imaginationis cõceptus/motusq; concinnos: per cõgruas rationis discursiones: per trãquillas mentis cõtemplationes. Sicut.n. corpus per harmoniã quotidie suam id est per situm/& habitũ/& figuram oportune lumini caloriq; solis exponimus: sic & spũm occultis stellarũ uiribus compandis: per suam quãdam simílem harmoniã/imaginibus/ut opinanř/& certe medicinis/odoribus harmonice cõpositis compará. Et deniq; per spũm superis ita paratum/ ut sæpe iam diximus/ animam eis dem exponimus atq; corpus. Animã inquã quatenus affectu ad spũm iclinatur/& corpus. In anima uero nũc imaginationẽ/ rationem mentem ponimus. Potest utiq; imaginatio nostra uel propter qualitatem/motũq; spũs: uel per electionem nostrã: uel etiam utrinq; ita disponi/componi/cõformari Marti/ Soli ue/ ut sit e uestigio propriũ influxus Phębei uel Martii susceptaculũ. Similiter ratio/uel p imaginationẽ spũmq; simul/uel p deliberationem/uel utrinq;/sic ad Iouẽ imitatione quadã compare se potest: ut multo magis ob dignitatẽ ppíqtatẽq; suã ipsa Iouẽ capiat/& munera Iouis q̃ imaginatio/siue spũs: quẽadmodũ imaginatio spũsq; eadẽ rõe multo magis cęlestia capiũt/q̃ res/& materię quęuis íferiores. Mens deniq; cõrẽplatrix quatenus se ipsã nõ solũ ab his quę sentimus: uerũ ẽt ab eis quę imaginamur cõiter moribusq; argumẽtamur humanis/seuocat/& affectu/ítentione/uita ad separata se reuocat: Saturno quodãmodo se exponit. Huic soli ppitius est Satur

nus. Sicut .n. Sol aialibus qdē nocturnis inimicus est/ diurnis ãt est amicus: ita Saturnus hoibus/ uel uulgarē palã uitã agentibus uel fugiētibus qdē uulgi cõsuetudinē: uulgares tamē affectus/nõ dimittētibus/est aduersus. Vitam nãq; cõmunē cõcessit Ioui: sepa tam uero sibi uēdicauit atq; diuinã. Mētibus aũt hominũ re uera hinc pro uiribus segregatis/ tanq̃ sibi cognatis quodãmodo est amicus. Nam & spiritibus sublimē habitantibus aerem ipse Satur nus (ut Platonice loquar) est pro Ioue: sicut Iuppiter hominibus cõmunem agẽtibus uitam/est iuuãs pater. Nullis uero Saturnus est infensior: q̃ hominibus contemplatiuam uitam simulãtibus quidē/nec agentibus. Hos. n. nec Saturnus agnoscit/ut suos: nec Iuppiter ipse Saturni temperies adiuuat eos: qui cõmunes homi num leges/mores q;/& cõmertia fugiunt. Hęc. n. sibi Iuppiter usur pauit: (ut aiunt) ligato Saturno. Segregata Saturnus. Quamob rem Lunares illi populi/quos Socrates in Phedone describit/emi nentissimã terrę superficiem/& altiorē nubibus habitantes/uiuẽtes sobrii admodum/ frugibusq; contenti/& secretioris sapientiæ stu dio religioniq; dediti/ Saturni fęlicitatem gustant: uitamq; agũt ita pſperam/tam longęuã: ut non tam mortales homines/q̃ imor tales Dęmones habeanť. Quos heroas multi nominant/aureũq; genus Saturnio quodam sęculo regnoq; gaudens. Quod forsan astrologos arabes uoluisse puto. Vbi aũt ultra lineã equinoctia lem ad meridiē esse subtilissimos habitatores quosdã Dęmonas: qui nec oriri uideanť/neq; mori. ibiq; potestatem habere Saturnũ caudãq; draconis. Quod sane cõfirmare uideť Albumasar ĩ libro Sadar dicens quasdã indię regiones Saturno subiectas esse: ibiq; homines esse ualde longæuos/ac senio plurimũ extremo decede re. Rationemq; assignat: quoniã Saturnus nõ lędat domesticos: sed externos. Tu uero potestatē Saturni ne negligas. Hunc. n. ferunt Arabes omniũ potẽtissimũ. Planetas sane uires eorũ subi re/ad quos accedunt. Oẽs uero ad eũ accedere potius q̃ uicissim. Planetasq; coniunctos illi/natura illius agere. Est enim ipse inter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

planetas orbis ampliſſimi caput. Quilibet ſane planeta ſui orbis caput eſt/& cor/& oculus. Saturnus item ſtellis ꝓximus eſt innumeris: Primoq; mobili q̄ſimillimus: lōgum agit circuitum. Eſt altiſſimus planetarum. Vnde fęlicem eum uocant: Cui ille fęliciter aſpirauerit. Et q̄uis eū tāq̄ a cōmuni uita hominū alienū/plerūq; maxime uereanť/placari tamen etiā cōmuni uitæ putāt: ſi quādo plurimā in aſcendēte poteſtatē dignitatemq; habuerit: aut Iuppiter eū ſuus fęliciter aſpexerit: uel in ſuis finibus excellenter acceperit. Alioq̄n influxus illius importune ſuſceptus i materia/præſertim craſſa/fit quaſi uenenum: Sicut & ouum putrefactione uel aduſtione fit uenenoſū. Vnde naſcunť uel euadunt imundi qdā ignaui triſtes inuidi: Dęmonibus immundis expoſiti. Quorum cōmertiū ꝓcul effugito. Nā Saturni uenenum alibi qdē ſopitū latet/ceu ſulphur a flāma remotum. In uiuētibus uero corporibus ſæpe flagrat/atq; ut ſulphur accenſum nō conburit ſolum/ ſed uapore etiā noxio oia circūimplet/atq; inficit propinquātes. Cōtra influxum eius hominibus cōmuniter ꝓgrinum & quodāmodo diſſonum nos armat Iuppiter/tum naturali qualitate ſua: tum alimentis/medicinisq; certe ſuis/atq; (ut putant) etiam imaginibus tum etiā moribus/negociisq; & ſtudiis/ atq; rebus ad ipſum proprie ꝓtinentibus. Noxiū uero influxū Saturni effugiūt/ſubeūtq; propitium: nō ſolū q ad Iouem confugiunt: ſed etiā qui ad diuinam contēplationem ab ipſo Saturno ſignificatam/ tota mēte ſe conferūt. Hoc.n. pacto malignitatem fati deuitari poſſe Chaldei & Aegyptii atq; Platonici putant. Cum.n. cæleſtia nolint eſſe corpora uana: ſed diuinitus animata: atq; inſuper mentibus recta diuinis/nimirū illinc ad homines non ſolū q̄plurima ad corpus/& ſpūm ꝓtinentia: ſed multa etiā bona quodāmodo in aīam redundātia proficiſci uolunt: nō a corporibus in aīam/ ſed ab animis. Magis aūt hæc pluraq; eiuſmodi a mētibus ſupioribus cęlo profluere. Inter hæc ſi rōnes oēs aſſignare uolueris/ quibus adductus Moſes ociū ſabbati mādauit hebreis: forſam ultra ſublimio

rem/ſecretioremq; allegoriam inuenies Saturni diem/ actionibus ciuilibus bellicisq; ineptū/ contẽplationibus aptū: eoq; die diui num cõtra diſcrimina patrocinium obſecrandū. Quod quidẽ impetrari poſſe aduerſum Martis & Saturni minas Habraham & Samuel/& plures hebreorū aſtrologi/ eleuatione mẽtis in deum uotisq; & ſacrificiis confitenť: pręceptū illud chaldeum confirmãtes ſcilicet ſi mentẽ ad pietatis opus ardentẽ erexeris: corpus quoq; caducum ſeruabis. Cõſideratu dignum eſt illud Iamblichi: Cæleſtia mundanaq; numina uires quaſdã in ſe ſuperiores/ nõnullas inferiores habere. Per has quidẽ effectibus nos fatalibus deuincire: per illas aũt uiciſſim ſoluere nos a fato: quaſi claues ut inquit Orpheus ad aperiendũ habeant & claudendũ. Multo igiť magis diuinitas mũdo ſuperior a fatali neceſſitate nos redimit. Exploratu quoq; digniſſimum eſt hebraicũ illud in mactãdis animalibus rebuſq; noſtris ſacrificio diſſipandis mala cęlitus imĩnẽtia a nobis ad noſtra deflecti. Sed hęc Pico noſtro exploranda relinquimus.

Deniq; ubicunq; dicimus cęleſtiũ ad nos dona deſcẽdere: intelligetum corporum cęleſtium dotes in corpora noſtra uenire per ſpũm noſtrum rite paratũ: tum eadem/prius etiã per radios ſuos influere i ſpũm naturaliter: uel qũocũq; illis expoſitum: tum etiã aĩarum cæleſtiũ bona/partim in eundẽ ſpũm p radios ꝓſilire/atq; hinc in noſtros aĩos redũdare: partim ab aĩs eorũ uel ab angelis ĩ aĩos hõium illis expoſitos puenire. Expoſitos inq̃ nõ tã naturali quodã pacto/q̃ electione arbitrii liberi uel affectu. Sũmati uero qcũq; uoto/ ſtudio/uita/moribus beneficẽtiã actionẽ ordinẽ cęleſtiũ imitanť: eos exiſtimato tanq̃ ſupnis ſimiliores: ãpliores illic dotes accipe hõies aũt artificioſe cęleſtiũ diſpoſitioni diſſimiles/ atq; diſcordes/& clã eſſe miſeros: & deniq; palã infęliceſ euadere.

Vt proſpere uiuas agaſq;: imprimis cognoſce ingenium: ſydus: genium tuum: & locum eiſdem cõuenientẽ. hic habita. Profeſſionem ſequere naturalem. Cap. xxiii.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Quicunq; ſanæ mẽtis ſuiq; cõpos naſciẽ/ eſt a cęlo ad ho neſtum aliquod opus & uitæ genus naturaliter inſtitu tus. Quiſquis igiẽ cęlum optat habere propitium: hoc opus: hoc genus iprimis aggrediatur: hoc ſedulo proſequaẽ. Cę lum.n.ſuis fauet inceptis. Ad hoc ipſum uero præceteris es natu ra factus: quod primum a teneris annis agis/ loqueris/ fingis/ op tas/ ſõnias/ imitaris/ quod rẽtas frequẽtius/ quod facilius pagis/ quo ſũmopere proficis/ quo præcęteris delectaris: Quod relinqs inuitus. Hoc eſt ſane ad quod te cęlum/ rectorq; cęli genuit. Eate nus igitur tuis fauebit inceptis: & aſpirabit uitæ: quatenus geni toris ipſius auſpicia ꝓſequeris. Præſertim ſi uerũ ſit Platonicum illud/ in quo tota cõſentit antiqtas/ Vnicuiq; naſcenti eſſe Dęmo nem quendã uitæ cuſtodẽ ipſe ſuo ſydere deſtinatum. Qui & ad hoc ipſum officium adiuuet: cui naſcentẽ cęleſtia deputarũt. Qui cunq; igiẽ ꝑ argumenta quæ modo diximus ſuũ ingeniũ ꝑſcruta tus: ita naturale ſuum opus inueniet/ inuenerit ſimul ſuũ ſydus & Demonem. Quorum exordia ſequẽs/ aget proſpere/ uiuetq; fę liciter. Alioqn & fortunã expietur aduerſam/ & cęlũ ſentiet inimi cum. Duo igiẽ ſunt præcæteris hominum ifortunatorũ genera: Alterũ eorum qui nihil profeſſi/ nihil agunt. Alterũ eorũ/ qui pro feſſionem ingenio alienã ſubeũt: genioq; cõtrariã. Illi quidẽ igna uia torpent: interim ad actiones incitãte cęlo ſemp agẽte. Hi dũ aliena a patronis cæleſtibus agunt/ fruſtra laborant ſupnis deſti tuti patronis. Primum quidẽ antiquo prouerbio confirmaẽ. Dei adiuuant facientes: ignauis aũt infenſi ſunt. Secundũ prouerbio ſimili. Nihil agas inuita Minerua. Ob hanc arbitror rõnem Ioue in Pythagoricis carminibus obſecrari: ut uel ipſe tot malis leuet genus humanum: uel ſaltẽ quo duce dęmone utamur/ oſtendat.

Proinde opę pretium fuerit indagare: ad quã potiſſimum regio nem habitandã & excolendã te tuũ ſydus/ Dęmonq; tuus ab ini tio deſignauerit. Ibi.n.magis aſpirant. Ea uero eſt/ i quam primũ profectus/ ſpũs tuus quodãmodo recreatur/ ubi ſenſus uegetior

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

permanet: ubi corporis habitudo ualidior: Vbi magis pleriq; fa uent: ubi uota ſuccedunt. Hæc igiť experire. Hanc regionē elige. Hanc cole feliciter. Hinc uidelicet diſceſſurus infelix: niſi & redi turus/& ad ſimilia pgas. Sed interea frequētibus in hac regione motibus te exerce: giroſq; quoſdā cęleſtiū iſtar agito. Motu. n. cir cuituq; eiuſmodi genitus ſimilibus cōſeruabere. Quātū præterea ad habitationē ptinet/utiliter recordabere: Sicut alimēta uitæ ne ceſſaria rus quidē urbi ſuppeditat/urbs uero conſumit. Sic & ipſā uitam ruſticatione frequēti/ubi tedium te minime coeperit/pluri mum augeri. Sed urbano cū ocio tum negocio cōteri. Quantū ue ro ad habitationē ſimul/& profeſſionē ſpectat/illud orientalium aſtrologorū minime cōtemnendū: uidelicet mutatione nominis/ profeſſionis/habitus/uictus/ loci/cæleſtē influxum nobis tum ī melius tum in deterius pmutari. Dęmones quoq; uel cōmutari: uel ad eoſdē aliter hic/& alibi nos habere/Platonici iudicabunt. Demonē uero uniuſcuiuſq; cuſtodē aſtrologi cū Platonicis gemi nū eſſe poſſe cōſentiūt: alterū quidē geniturępriū: alterū uero profeſſionis. Et quotiēs profeſſio cum natura cōſentit/ eundem utriuſq; Dęmonē: uel certe ſimillimū nobis adeſſe: uitamq; inde noſtram magis ſecū fore cōcordē/atq; tranquillā. Sin autē pfeſſio diſſider ab ingenio/Dęmonē acquiſitū arte/ eſſe a genio naturali diſcordē: uitāq; laborioſam atq; ſollicitam. Qualis aūt unicuiq; Dęmon ab ipſa generatione præſit cupientibus inuenire/Porphy rius regulam inueſtigat ex planeta domino genituræ. Iulius Fir mius planetā genituræ dominū eſſe inqt: uel eū/ q plures illic ha beat dignitateſ: uel ex firmiori ſentētia potius/ eum cuius domi cilium mox petitura ſit Luna poſt ſignū/quod homine naſcente iam tenet. Sed Dęmonē non eadē regula putat iueſtigādum. Ve rum ex Chaldeorū opinione a Sole potius aut Luna. A Sole qui dem ad Lunam ī natiuitate diurna/ a Luna uiciſſim ad Solem in natiuitate nocturna. Vt computato iter hæc iteruallo æquale ſpa tium pagas ab aſcendentis gradu deſcendens: & in quē terminū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

desinis aīaduertas. Cuius.n.stellæ est ille terminus: eiusdem esse
Dęmonē arbitrantē. Sūmatim uero a domino genituræ simul atq;
Dęmone tenorē uitæ/fortunāq; ppendere solēt. Fortunā adiūxi:
quoniā nōnulli partē fortunę/eadē ferme cōputant rōne. Opta
bant ueteres suū ad se Dęmonē ab aliquo cęli cardine descēdisse:
Ab oriēte uidelicet uel occidēte uel medio utrinq; cęlo. Aut saltē
ab undecima uel qnta plaga. Vndecima qdē medio supra caput
nostrū cęlo succedit: ac bonus Dęmon cognominatē/& ascendēte
ab oriente gradū aspicit ex sextili. Quinta uero cęlo antipodum
medio succedit/appellatēq; bona fortuna/& ascēdentē gradū con
tuetē ex trino. Optabāt tertio loco Dęmonē si modo a cadēti pla
ga uenerit saltē/uel a nona uenisse/uel a tertia. Nona.n.appellatē
Deus: tertia uero Dea. Et illa ascēdentē gradum ex trino hęc aspi
cit ex sextili. Cadentes uero duodecimā/atq; sextā exhorrebant.
Illā sane malū Dęmonē: hanc malā fortunā cognominātes. Nos
aūt optare prætērita supuacuū arbitrati/ monemus easdē plagas/
quas illi p Dęmonibus fortunisq; optabant/ obseuati pro plane
tis & stellis ad opus efficiendū accomodādis: ut uel sint in angu
lis/aut in duabus quas diximus succedentibus: aut saltē in dua
bus dūtaxat cadentibus/quas antea noīauimus. Neq; enī ab re
Solem nona gaudere dicunt: Lunā tertia: Iouem undecima: Vene
rem uero qnta. Hę nāq; gradū conspiciūt ascendētem. Sed redea
mus ad institutū. Siue igitē ab illa quā in supioribus narrabā ex
perientia/diligētiaq;: siue ab hac arte/quā modo recensui/primū in
uestigemus naturæ Dæmonisq; instinctū: infortunatū esse cēsebi
mus/qui officiū nullū profitetē honestū. Nā & ducē pfessionis re
uera nō habet/q opus honestū non aggredītē: Et ducē naturalem
uix ullū habet: Quoniā stellarū Dęmonūq; siue angelorū ducum
diuinitus ad custodiā dispositorū officiū est agere semp/ & excel
lenter/atq; latissime. Infortunatū insup eū/ut supra diximus/ qui
pfessione naturę cōtraria: diuersū a genio subit Dęmonē. Memē
to uero p dignitate pfessionū digniores gradatim accipi Dęmo
nes seu mauis angelos atq; ī gubernatiōe publica/ ēt digniores.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Posse uero artē uitęq; tenorē accipi genio/& ingenio nō cōtrariū/ neq; lōge diuersū: ēt si ad excellētiora ꝓcesseris. Memēto rursus familiaritatē eorū inire: qbus gratię cęlestes afflāt. Quod ex bonis aī/corporis/fortunæ ꝓpēdes. Sicut. n. odor ex musco: sic ex bono boni nō nihil exhalat in ꝓximū/ac sæpe ꝓseuerat ifusū. Mirificus ār foret cetus triū fęliciū uel duorū inter se mirabiliter redundantiū. Memēto deniq; effrenatos/& ipudētes/& malignos/acifęlices ꝓcul fugere. Hi nāq; malorū pleni demonū/ uel radiorū/malefici sūt/& tanq; leprosi pestilētesq; nō solū tactu nocēt: sed ꝓpinquitate ēt & aspectu. Sane ꝓpinqtas ipsa corporū aiatorū putaē esse cō tactus: pp efficacē uaporū exhalationē foras a calore/spū/affectu/ manantē. Maxime uero pestilēs erit flagitiosorū familiaritas atq; crudeliū: si uerū fuerit: post uegetalē uitā mēse Iouis. i. secūdo nobis infusā/deiceps mēse Martis. i. tertio sensualē aiam infūdi ꝓturbationibus māciparā. Sic. n. q ꝓturbatione feruēt/martis pleni/ martiali cōtagione ꝓpinquos ifīciūt. Cōtraria uero rōne cōsuetudo frequēs cōtiguūq; cōmertiū cū fęlicibus excellētibusq; ut diximus ꝓdesse mirifice cōsueuit. Apolloniū theaneū ferūt/ ephesi deprehēdisse senē: sub cuius figura lateret Demon/q; sola ꝓsentia rotā ciuitatē peste contaminabat. Quantū uero Socrates multis præsentia sola profuerit/ Xenophon & Plato testantur.

Qua rōne litterati cognoscant ingeniū suū: sequanteq; uictū spūi consentaneum. Cap. xxiiii.

QVoniam uero litterarū studiosis loquor/recordari unū quenq; uolo litterarum amore captum imprimis se esse Mercurialē: Pręterea Solarem quatenus ipse Mercurius est Solaris. Atq; hęc cōmunis his omnibus est conditio. Proprie uero præter naturam Mercurialē quisq; eloquii gratia/ lepore/dignitate/uenustate polleat/Apollinem in se agnoscat/& Venerem. Qui ad leges uel naturalē cōmunēq; philosophiam est ꝓpensior/ nō ignorer Iouem se habere patronū. Sed q ad secretissima quæq; curiosius ꝓscrutāda penitus instigaē: sciat se non Mercurialē solū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

esse. Sed Saturnium. Sub cuius etiã principatu sunt omnes ĩ quo uis studio usq; ad finem seduli: præsertim ĩ rebus aliis negligen tes. Deniq; si uerum est quod nonnulli tã physici q̃ astronomi tra dunt/animã intellectu prædità in conceptũ humanũ mense Solis/ idest quarto descẽdere: qui plurimũ intellectu uiuũt/ & ab initio sunt præcipue & quotidie solares euadunt. Horũ itaq; planetarũ fauor his hominibus auspicãdus erit. Sub eorũ spiraculo medici næ cõflandæ. In eorũ regionibus habitandũ. Verũ ad Apollinẽ musarũ ducem ĩprimis uos o litterati musarum cultores aduoco. Quicunq; igitur inter uos dilectissimi ĩ musatũ amore fratres/ in genio multo magis/longiusq; q̃ corpre ualẽt/ii profecto sciant in genitura quondã sua phębẽ quidẽ materiã suppeditasse ꝑpaucã. Phębeũ uero spũm infudisse q̃plurimũ. Immo & quotidie humo res alimẽtaq; in corpore in spũm maxima quadã ex parte resolue re. Vnusq;q; igit̃ uestrũ totus est ferme spũs. Spiritalis inq̃ homo quidã terreno hoc corpusculo ꝑsonatus. Spũm ante alios perpe tuo quodã labore fatigãs: ut ipsi pręceteris sit assidue spũs recreã dus: & in senectute præterea in qua cõmuniter euadit crassior/ad subtilitatẽ propriã reuocãdus. Scitis ꝑfecto crassũ corpus crassis elemẽtis quattuor ali. Scitote igitur spiritale corpus suis quibus dam tenuibus elementis quattuor enutriri. Huic .n. uinũ est pro terra. Odor ipse uini uicẽ gerit aquæ. Cãtus rursum & sonus agit aerem. Lumen autẽ pręfert igneũ elementum. His ergo quattuor præcipue spiritus alitur/uino inq̃/eiusq; odore/& cantu similiter atq; lumine. Sed nescio quomodo ab Apolline primũ exorsi inci dimus mox in Bacchum. Et merito quidẽ a lumine puenimus in calorem: ab ambrosia in nectar: a ueritatis intuitu in ardentẽ ueri tatis amorẽ. Fratres certe sunt indiuiduiq; comites phoebus atq; Bacchus. Ille qdẽ duo potissimũ uobis affert/lumẽ uidelicet atq; lyrã. Hic itẽ præcipue duo/uinũ odorẽq; uni ad spũm recreandũ. Quorũ usu quotidiano spũs ipse tandẽ Phębeus euadit/& liber. Quãobrẽ ita uos ad excipiendũ Solis lumen quotidie compare/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ut quatenus deuitata deſtillatione quadam/& exſiccatione fieri poteſt/frequẽtiſſime ſub luce uiuatis: ſaltẽ in cõſpectu lucis/tum eminus/tũ cominus/tũ recti/tũ apti ad uſũ ubiq; ueſtrũ uitalẽ Solis porentiã tempantes:atq; igne referẽtes ĩ nocte Solem: citharæ cantuſq; interim nõ obliti. Spirate uero ſemp & uigilantes & dormiẽtes aerẽ uiuũ/aerẽ luce uiuentem. Similiter habere uos oportet ad merũ Bacchi donũ Apollinis beneficio ꝓcreatũ. Eadẽ igiẽ proportione qua lumen/accipite uinũ. Abunde qdem quatenus nec deſtillatio/ nec exſiccatio/qualem dixi ebrietas ue cõtingat. Atq; præter ſubſtantiam uini quotidie bis acceptam/odorẽ eius frequẽtius haurite/partim quidem os/ ubi ſpiritus fuerit recreandus/colluentes mero:partim lauantes eodem manus:partim naribus & temporibus admouentes. Satis iam fratres collocuti ſumus:ſatiſq; cõbibimus. Ergo Valete.

Aſtronomica diligentia in liberis procreandis. In ꝓparandis epulis. In edificiis & habitatione/atq; ueſtibus:& q̃tũ curare talia liceat. Cap. xxv.

SEd iuuat etiã parũper alloqui ſeuerũ religionis antiſtitẽ. Dic age quid nã in aſtrorũ uſu dãnas Antiſtes? Quicqd inquies arbitrio noſtro detrahit: qcqd unius dei cultui derogat. Eadẽ ego tecũ non damno ſolũ:ſed etiã ualde deteſtor. Exſecratis qneriã ſcio/atq; ego inſup perhorreſco nõnullos/qui cum Deũ exoratũ uolũt/ ad Iouẽ in medio cẽlo uaſtũ illud draconis caput ſubeuntem tã miſeri q̃ ſtulti confugiunt/ab ipſo uidelicet dracone/q quondã e cẽlo coruit/tertiã ſtellarum partẽ ſecũ trahens/deniq; deuorãdi. Verũ cõcedes ne/contractibus/matrimoniis/colloqis/itineribus/ſimilibuſq; opibuſ ꝓpagẽdis/horaſ opportunas eligere? Nõ facile rebis aſſenſurũ uideo:neſcio qd arbitrio metuentẽ. Ego igiẽ/& ſi theologus ille magnus Albertus iſta dabit. Et tõ qnædã forte dictabit:ꝓ electionẽ ipſã ad arbitriũ ꝓpinẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

rem/cęleſtia ita prudentiæ noſtræ uſui ſubici/quẽadmodũ herbæ medico ſubminiſtrãt: tibi tamẽ potius ipræſentia credam. Et q̃ tu difficile nũc ea pmittis: tã facile ipſe dimittã. Obſeruationes uero lunę ideoq; aliarũ ſtellarũ ad morbos curãdos: & idcirco ad remedia præparanda iãdiu (ut arbitror) pmiſiſti. Conceſſum quoq; abſte/& inſup approbatũ/creſcente luna/eadẽq; aucta lumine/nec aliũde ifortunata/ſeminibus agros ſpargere/uites oleaſq; ſerere.

Cur nõ igit̃ ad plãtandũ (ut cynice loquar) hominẽ uramur beneficio Lunę Iouiſq; & Phębi? Nã Veneris q̃dẽ ad hęc officio ſemper utimur: Sed rectius modo dixiſſem/ſemp utunt̃: nã ipſa mihi Venus eſt Diana. Quid itẽ de uictu dicemus? Nõ ne licebit/& proderit ſub fęlici ſydere/tũ autumno uinũ/ tum ídies panẽ epulaſq; cõficere? Ac ſi nequeamus i his præparãdis aſpectus ſyderũ expectare: expediet ſaltẽ adſcẽdẽtes accipe/ uel aliter angulares/ Solem/Iouem/Venerẽ/atq; Lunã. Sic.n. oia q̃bus utimur/ fęliciter affecta cęlitus/fęliciter nos afficiẽt. Hactenus te uideo abſq; cõtrouerſia conceſſurum: niſi forte dicas/ita uitã noſtram nihil fore aliud q̃ ꝓpetuã ſeruitutẽ. Ad hæc ego ſubiciã: fruſtra mortales cumulãdis pecuniis & honoribus ſeruituros/ quibus ſunt ꝓpetuo mãcipati: niſi interim diligẽtia phyſica dies uitæ ſibi plures accumulent. Aut igit̃ ſoli deo ſeruiant/ quod quidem eſt potiſſimũ: aut ſi cui præterea ſeruituri ſunt/ uitę tũ ualidæ/tũ lõgæ potius q̃ pecuniis honoribuſq; uanis indulgeãt. Concordes ergo ſumus.

Sed nũq̃d uel domos fundabũt temere/uel ifauſtas habitabũt? Vbi cõtagioſa quædã calamitas edificii ferme ſicificit habitantẽ/ ut uenenoſus peſtilẽtiæ uapor/ẽt ad bienniũ in patiete ſeruatus. Qualis ẽt ex epidimia latẽs in ueſte/ diu poſtea utentẽ inficit incautũ/atq; pdit. At poſtq̃ hic i ueſtiũ incidimus mẽtionẽ/ phibebis ne pie pater i ueſte cõficiẽda/uel primũ induẽda ſpiraculũ Veneris diligẽter aucupari: Quo quaſi Venerea facta ueſtis: ſimiliter proſpera quadã corpus/& ſpiritum afficiat qualitate. Non ne medici uetant uulpium pelles? Agninas probant? Non aliter forte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ſydus ídies quaſi naſcẽtes ueſtes afficit/q̃ ſemel ab initio natas. Veſtes quidẽ & cętera artis opera certã a ſydere qualitatẽ accipe Thõmas Aqnas i libro de fato confirmat. Tu igiť affirmabis. Infectas uero ueſtes/utentẽ inficere/etiã teſtis eſt ſcabies atq; lepra. Deniq; ſi populi uitę conſulis (ut opinor) iſta pmittes. Atq; ego permiſſione tua cõſulã obſeruanda. Sin aũt eiuſmodi moribũdæ uitæ curã/non iprobas quidẽ/ſed negligendã mones: ego quidẽ negligo: melioris uitæ fiducia fretus: cętenſq; ſimiliter cõſulo faciendum. Vale.

Qũo per inferiora ſupionibus expoſita deducantur ſuperiora:& p mundanas materias mũdana poriſſimũ dona. Cap.xxvi.

SEd ne longius digrediamur ab eo/ quod interpretantes Plotinum inſtituimus ab initio/ breuiter ita colligе. Mũdus ab ipſo bono/ ut Plato una cũ Timeo Pythagorico docet q̃ optimus effici poterat/eſt effectus. Eſt igiť nõ ſolũ corporeus:ſed uitæ inſup & intelligentiæ particeps. Quãobrem præter corpus hoc mũdi ſenſibus familiariter manifeſtũ/ latet i eo ſpũs corpus quoddã excedens caduci ſenſus capacitatẽ. In ſpũ uiget anima:in aĩa fulget intelligẽtia. Atq; ſicut ſub Luna nec miſcetur aer cum terra/niſi p aquã:nec ignis cũ aqua:niſi p aerem:ſic in uniuerſo eſca quædã/ ſiue fomes ad aĩam corpori copulandã/eſt ille ipſe quẽ ſpũm appellamus. Anima quoq; fomes qdam eſt i ſpũ/ corporeq; mũdi/ad intelligentiã diuinitus cõſequendã. Quẽad modũ ſũma quædã in ligno ſiccitas ad penetraturũ oleum eſt parata. Oleum huic ibibitum/ pabulũ eſt ad ignem. Ad calorẽ dico proxime. Calor ipſe luminis eſt uehiculũ: ac ſi lignũ hoc eiuſmodi ſit/ut igne præſente fulgeat/nõ urať:qualia quãdoq; uidimus iam hoc exemplo uidebimus: utrũ uel homo: uel aliud quiddã ſub Luna/certis qbuſdã præparamẽtis: partim qdẽ naturalibus: partim arte quæſitis/uitalia: atq; etiã forte intellectualia quędam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

bona oportune quodāmodo deſuper accipere poſſit. Verū quod hic ad religionem ſpectat diſcutiemus alibi: ubi Plotinus in me diū hæc adducet. Quod uero ad naturales ſpectat influxus/qua leſcunq; ſint deſup ueniētes: ſcito eos in nobis materiiſq; noſtris ita demū per artē comparari poſſe: quādo fomēta nobis noſtriſq; ad illoſ natura ſubgeſſerit: cęlumq; ad eoſdē oportunius cōſpira uerit. Non ne in ipſo fętu natura fętus ipſius artifex: cum certo quodā pacto corpuſculum affecerit/figuraueritq;/hoc ipſo ſtatim præparamēto/uelut eſca quadā ſpūm ab uniuerſo deducit? Percq; hunc uelut fomitem: uitā haurit/atq; aiam? Ac deniq; p certā ani mæſpeciem diſpoſitionēq;/corpus ita uiuens dignum eſt prędentia mentis tandem donatæ diuinitus. Vbiq; igiť natura maga eſt/ut inqt Plotinus/atq; Sineſius/uidelicet certa quædā pabulis ubiq; certis ineſcans: non aliter q̄ centro terræ grauia trahens: Lunæ concauo leuia: Calore folia: humore radices: cęteraq; ſimiliter. Quo quidem attractu ſecum ipſo deuinciti mundum reſtanť ſapientes Indi/dicētes mūdum eſſe aial paſſim maſculū ſimul atq; fęminā: mutuoq; mēbrorū ſuorū amore ubiq; coire ſecū/ atq; ita cōſtare: uinculū uero mēbrorū ineſſe p inſitam ſibi mentē: quæ totā infuſa per artus agitat molē/ & magno ſe corpore miſcet. Hic Orpheus naturā ipſam mūdi/Iouēq; mūdanū/marem appellat & fęminā. Vſq; adeo mutui partiū ſuarū cōiugii ubiq; mūdus eſt auidus. Eſſe uero maſculinum ſexū fęmininо ubiq; cōmixtū: declarat illinc quidē ordo ſignorū. Vbi præcedēs ꝑpetuo deiceps ordine maſculinum eſt: ſubſequēs fęmininū. Hinc uero arbores/ atq; herbæ: Quæ etiā ſicut aialia utrunq; ſexum habēt. Mitto q ignis ad aerem: aqua ad terrā maſculi uicē tenet ad fęminā. Vt nō mirū ſint mēbra inter ſe mundana & oēs eius articuli/ mutuū coniugiū concupiſcere. Quod & planetę cōciliant/partim q̄dem mares/partim uero fęminæ. Præcipue uero Mercurius maſculus atq; fęmina hermophroditi pater. Quod ſane aiaduertens agricultura/præparat agrum ſeminaq; ad cęleſtia dona. Et inſitionibus q̄buſdā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

uitam plãrę propagat/ & ad ſpeciẽ alteram melioremq; perducit. Similia quędam efficit medicus/& phyſicus/& chyrurgicus in corpore noſtro/tum ad noſtrã fouendam: tũ ad uniuerſi naturã uberius compandã. Idem quoq; philoſophus naturaliũ rerum aſtrorumq; peritus/ quẽ ꝓprie magũ appellare ſolemus/ certis quibusdam illecebris/ cęleſtia terrenis oportune quidem: nec aliter inſerens q̃ inſitionis ſtudioſus agricola ueteri recentem ſtipiti ſurculum. Quod & Ptolemęus ualde ꝓbat/affirmans eiuſmodi ſapientem/ſic aſtrorũ opus adiuuare poſſe: quẽadmodum agricola terrę uirtutem. Subicit magus terrena cęleſtibus/ímo inferiora paſſim ſuperioribus: ut proprias ubiq; fęminas ſuis maribus fecundandas: ut ferrum magneti trahendũ: ut camphorã aeri feruẽti ſugendam: ut chryſtallũ Soli illuminandũ: ut ſulphur & ſublimẽ liquorem accendendũ flãmę: ut oui teſtã uacuam & implerã rore/ Soli eleuandã: ímo ut ouum ipſum gallinæ fouendũ. Præterea ſicut nõ nulli fouentes oua/etiã ſine animalibus uitã illiſ ex uniuerſo conciliant: & ſæpe materias quaſdã oportune parãtes abſq; ouis manifeſtiſq; ſeminibus/aialia procreãr: ut ex ocimo ſcorpionem: apes ex boue: ex ſaluia auẽ merulę ſimilẽ. Vitã uidelicet a mũdo materiis certis oportuniſq; rẽporibus adhibẽtes: Sic & ille ſapiẽs ubi cognouit quę materię/ſiue quales partĩ inchoatę natura/ partim arte perfectę: & ſi ſparſę fuerint cõgregatę/qualẽ cęlitus influxum ſuſcipere poſſint: has eo regnante potiſſimũ/colligit/ præparat/adhibet: ſibiq; ꝑ eas cęleſtia uẽdicat. Vbicũq; enĩ materia quędam ſic ſupis expoſita ẽ/ſicut ſpeculare uitrũ uultui tuo/parieſq; oppoſitus uoci/ ſubito ſupne patiẽ ab agẽte uidelicet potentiſſimo a poteſtate uitaq; mirabili ubiq; præſẽte/ uirtutemq; paſſione reportat. Non aliter q̃ & ſpeculum imaginem repræſentat ex uultu: & ex uoce paries Eccho. His ferme exẽplis ipſe Plotinus utitur/ubi Mercurium imitatus ait: ueteres ſacerdotes/ſiue magos ĩ ſtatuis ſacrificiiſq; ſenſibilibus diuinum aliqd /& mirandũ ſuſcipere ſolitos. Vult aũt una cũ Triſmegiſto per materialia hęc non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

proprie ſuſcipi numina penitus a materia ſegregata: ſed mũdana
tantum/ut ab initio dixi & Syneſius approbat. Mundana inq̃ id
eſt uitam quandã/uel uitale aliquid/ex anima mundi & ſpheratũ
animis atq; ſtellarum: uel etiam motum quendã/et uitalem quaſi
præſentiã ex Dęmonibus. Immo iterdũ ipſos Dęmonas eiuſmo
di adeſſe materiis Mercurius ipſe/quem Plotinus ſequit̃/inquit/
Dęmonas aerios/nõ cęleſtes: ne dũ ſublimiores: ſtatuaſq; Mercu
rius ipſe cõponit ex herbis/arboribus/lapidibus aromatis/natu
ralem uim diuinitatis (ut ipſe ait) in ſe habentibus. Adiũgit can
tus cęleſtibus ſimiles: quibus ait eos delectari/ſtatuiſq; ſic adeſſe
diutius/& ꝑdeſſe hominibus/uel obeſſe. Addit ſapiẽtes quondã
ægyptios: qui & ſacerdotes erãt/cum nõ poſſent rationibus ꝑſua
dere populo eſſe Deos ideſt ſpũs aliquos ſuper homines/excogi
taſſe magicum hoc illicium/quo Dęmonas allicientes/ in ſtatuas
eſſe numina declararent. Sed Iamblicus damnat ægyptios ꝙ Dę
monas non ſolum ut gradus quoſdam ad ſupiores deos inueſti
gandos acceperint: ſed plurimum adorauerint. Chaldeos uero Dę
monibus non occupatos ægyptiis anteponit. Chaldeos inq̃ re
ligionis antiſtites. Nam aſtrologos tã Chaldeorum q̃ Aegyptio
rum quodãmodo tentauiſſe Dęmonas per harmoniã cęleſtem in
ſtatuas fictiles trahere ſuſpiçamur. Quod ſignificare uideť aſtro
logus Samuel hebreus auctoritate Dauidis Bil aſtrologi fretus.
Antiquos uidelicet fictores imaginum feciſſe ſtatuas futura pro
nuntiãtes. Harmoniã uero cęleſtium his accomodatã eſſe tradit/
metallũ fundere ad hominis pulchri formã/die Mercurii hora ter
tia ſcilicet Saturni. Quãdo Mercurius Saturnũ in aquario ſubit/í
nona cęli plaga/uaticiniũ deſignãte. Aſcenditq; geminorũ ſydus
ſignificãs propheras (ut aiunt) Mars a Sole cõburitur: nec Mercu
rium intuetur. Sol tamẽ aſpicit coniũctionis illius locum. Venus
interea aliquem obtinet angulum: occidentalis eſt & potens. Lu
na ex trigono gradum aſpicit aſcendentem: ſimiliterq; Saturnus.
Hæc illi. Ego autẽ primo quidẽ ex beati Thõmæ ſententia puto/

FINIS

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

ſi modo ſtatuas loquẽtes effecerint/ nõ ſimplicẽ ipſum ſtellarũ in fluxũ ibi formauiſſe uerba: Sed dęmonas. Deíde ſi forte cõtigerit eos in eiuſmodi ſtatuas ígredi/ nõ arbitror hos ibi p cęleſtẽ influxũ fuiſſe deuinctos: Sed ſpõte potius ſuis cultoribus obſecuros: deniq; decepturos. Nam & natura ſupior ab iferiore cõciliaꝛ qdẽ aliquãdo: Sed cohiberi neqt. Et diſpoſitio illa ſyderum paulo ante deſcripta cõcurrere forte nõ poteſt. Quãuis ãt Dęmones aſtronomica rõne ſtatuis nõ includanꝛ: tamẽ ubi per cultũ eis exhibitũ/ pręſentes extiterint/ Porphyrius ait eos regulis aſtronomicis oracula reddidiſſe: atq; ideo frequenter ambigua. Et merito/ quoniã Iamblichus ꝓbat ꝓphetã uerã/ atq; certã/ nec malis Dęmonibus cõuenire: nec humanis artibus/ uel natura/ ſed ſpiratiõe diuina purgatis mẽtibus ꝓuenire. Sed ad Mercuriũ: imo ad Plotinũ iã reuertamur. Mercurius ſacerdoteſ ait accepiſſe uirtutẽ a mundi natura cõuenientẽ: eãq; miſcuiſſe. Secutus hũc Plotinus putat: totum id aía mũdi cõciliãte cõfici poſſe. Quatenus illa naturaliũ rerũ formas/ p ſeminales quaſdã rõnes ſibi diuinitus inſitas generat/ atq; mouet. Quas quidẽ rationes appellat ẽt Deos. Quoniã ab ideis ſupremæ mẽtis nunq; deſtituunꝛ. Itaq; p rõnes eiuſmodi aía mũdi facile ſe applicare materiis: quas formauit ab initio per eaſdẽ: quãdo magus uel ſacerdos oportunis tẽporibus adhibuerit formas rerũ rite collectas: que rõnẽ hanc/ aut illã ꝓprie ſpectãt: ſicut magnes ferrũ: reubarbarũ colerã: crocus cor: euparoriũ ſpodiũq; iecur: ſpica muſculoq; cerebrũ. Fieri uero poſſe quandoq; ut rõnibus ad formas ſic adhibitis/ ſublimiora quoq; dona deſcendãt/ quatenus rões i aía mũdi cõiunctæ ſũt intellectualibus eiuſdẽ aię formis: atq; p illas diuinæ mẽtis ideis. Quod & Iãblichus approbat/ ubi de ſacrificiis agit. Qua de re alibi nos oportunius diſputabimus. Vbi etiã apparebit/ q̃ ipura ſuperſtitio populi gẽtilis extiterit. Contra uero q̃ pura pietas euangelica fuerit: Quod magna ex parte in libro de religione chriſtiana iam fecimus.

FINIS

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Apologia quędam. In qua de medicina. aſtrologia. uita mundi. Item de magis/qui Chriſtum ſtatim natum ſalutauerunt.

MARSILIVS Ficinus florentinus/dilectiſſimis ſuis ĩ ueritatis ſtudio fratribus/ tribus Petris/Nero/Gui ciardino/Soderino/ ter quaterq; ſalutem. Rectius modo Tripetro q̃ tribus Petris forraſſe dixiſſem. Sicut.n.ubi palma eſt una nõ faciũt plures in ea digiti/manus ibi plures: ſic ueſtra ami ci corpora tria nihil prohibere uidenẽ/ quo minus unum efficiat Petrum una uoluntas. Faber ille cęleſtis patriæ Chriſtus tam in gẽtem procreauit petram/ut imenſo huic edificio eccleſiæ ſuę una hęc petra fundando ſufficeret. Ego quoq; tã grandes nactus ſum diuina quadam ſorte petras: ut tres nũc meo uel arduo ſatis edi ficio faciant. Nunc uobis amici nunc/ſi neſcitis/arx illa Palladis neceſſaria fore uidetur: qua procul a nobis ſęuum ĩpiorum gigan tum impetũ arceamus. Quãobrem ueſtra primum arce tribus con ſtructa Petris/trium liberorũ meorum uitam/uitæ publicæ ſuccur rentium munire decreui. Scitis/(ut arbitror)me de uita librum compoſuiſſe/ ĩ libellos tris diuiſum. Quorum primus de uita ſa na. Secundus: de uita lõga. Tertius: de uita cęlitus inſcribeẽ. Igiẽ eſca tituli tam ſuauis q̃plurimos alliciet ad guſtandũ: Sed in nu mero tanto ignorantes plerique futuri ſunt (ut arbitror) maligni quoq; non pauci. Alius ergo dicet/ non ne Marſilius eſt ſacer dos? Eſt profecto. Quid igitur ſacerdotibus cũ medicina? Quid rurſum cum aſtrologia commertii? Alius item. Quid Chriſtiano cum magia uel imaginibus? Alius autẽ/ & quidem indignus ui ta/ uitam inuidebit cęlo. Cũcti deniq; ſic affecti/beneficio in eos noſtro ingrati nimis erunt. Atque aduerſus charitatem noſtram Qua uitæ/ proſperitatique publicæ pro ingenii facultate conſuli mus/non pudebit eſſe crudeles. Communis igitur erit uobis iſte labor: Sed ut quodammodo leuior ſit: tres enim eſtis aduerſum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

tres hoſtes diſtributum ſubite certamen. Nec inuectiua (noui enĩ ingenium ueſtrum) confutabitis inuectiuã: Sed alieni fellis amaritudinem: quæ ueſtra ſuauitas ẽ mirifica ueſtri mellis dulcedine ſuperabitis. Principio candidiſſime Nere reſpõdero primis/antiquiſſimos quondã ſacerdotes fuiſſe medicos pariter & aſtronomos. Quod ſane chaldeorum/perſarum/ægyptiorum teſtificanẽ hiſtoriæ. Ad nullum ꝓterea magis q̃ ad pium ſacerdotem pertinere ſingularis charitatis officia: quæ qdem i maximo omniũ beneficio q̃maxime lucent. Officium uero præſtantiſſimum eſt proculdubio/quod & maxime neceſſariũ: & iprimis ab omnibus exoptarum: efficere uidelicet/ut hominibus ſit mens ſana in corpore ſano. Id autẽ ita demum præſtare poſſumus/ſi coniungimus ſacerdotio medicinã. At quoniã medicina ſine fauore cęleſti/quod & hyppocrates Galienuſq; confitentur/ & nos experti ſumus/ ſæpius eſt inanis/ſępe etiam noxia/nimirum ad eandem ſacerdotis charitatem aſtronomia pertinet/ad quã attinere diximus medicinam. Eiuſmodi (ut arbitror) medicũ honorari ſacræ litterę iubẽt/quoniam propter neceſſitatẽ hũc altiſſimus procreauerit. Et Chriſtus ipſe uitæ largitor/qui diſcipulis mandauit/ languentes toto orbe curare/ſacerdotibus quoq; præcipiet/ſi minus uerbis/ut illi quondam/mederi poſſint: ſaltem herbis & lapidibus medeãtur. Quæ ſi minus ipſa ſufficiant/oportuno quodam afflatu cęli conflare hæc/& ægrotis admouere iubebit. Nam & ipſe eodem afflatu cæli animalia paſſim ad ſuam quæq; concitat medicinam: uſq; adeo uitæ omniũ abundantiſſime prouider. Sic inſtinctu cęleſti diuinitus inſtigante/ſerpentes quidem matatro/hirundines aũt celidonia oculis medicantur: Aquilæ uexatæ partu echitem lapidem diuinitus inuenerunt/quo fęliciter oua ſtatim enitetentur. Itaq; Deus ipſe qui per cęlum animalia quæuis ad medicinas inſtigat: ſacerdotes certe permittit non mercede inquam/ ſed charitate medicinis cælitus confirmatis morbos expellere. His uero tu deinceps plura etiam ſi expedierit ingenii tui aculeis addes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Surge poſt hæc & tu Guiciardine uehemens: atq; curioſis inge
niis reſpondeto/ Magiam uel imagines nõ probari quidẽ a Mar
ſilio/ſed narrari/Plotinum ipſum interpretante. Quod & ſcripta
plane declarãt/ſi ęqua mente legantur. Neq; de magia hic propha
na/quę cultu Dęmonum nititur/uerbum quidem ullum aſſeuera
ri: Sed de magia naturali/quę rebus naturalibus ad proſperã cor
porum ualitudinem cęleſtium beneficia captat/effici mẽtionem.
quę ſane facultas tam concedenda uiderur ingeniis legitime utẽ
tibus/q̃ medicina & agricultura iure cõceditur. Tantoq; etiã ma
gis/quãto perfectior eſt induſtria/terrenis cęleſtia copulans. Ex
hac officina Magi omnium primi Chriſtum ſtatim natum adora
uerunt. Quid igitur expaueſcis Magi nomẽ formidoloſe? Nomẽ
euangelio gratioſum. Quod non maleficum & ueneficum: ſed ſa
piẽtem ſonat & ſacerdotem. Quid nam profiteretur Magus ille ue
nerator Chriſti primus? Si cupis audire quaſi quidam agricola ẽ:
certe quidam mundicola eſt. Nec propterea mundum hic adorat:
quemadmodum nec agricola terram: Sed ſicut agricola humani
uictus gratia ad aerem temperat agrum: ſic ille ſapiens/ ille ſacer
dos gratia ſalutis humanę inferiora mundi ad ſuperiora contem
perat/atq; ſicut oua gallinę/ſic oportune terrena ſubicit fouenda
cęlo. Quod efficit ſemper ipſe deus: & faciẽdo docet/ſuadetq; fa
cere/ut a ſuperis infima generentur & moueantur/atq; regantur.
Deniq; duo ſunt magiæ genera. Vnum quidem eorum/ qui certo
quodam cultu Dęmonas ſibi conciliant: Quorum opera freti fa
bricãt ſæpe portenta. Hoc autẽ penitus exploſũ eſt/quando prin
ceps huius mundi eiectus eſt foras. Alterum uero eorum qui na
turales materias oportune cauſis ſubiiciũt naturalibus mira qua
dam ratione formãdas. Huius quoq; artificii ſpecies duæ ſunt.
Altera quidem curioſa: altera neceſſaria. Illa ſane ad oſtentationẽ
ſuperuacua fingit prodigia: Ceu quando Perſarũ magi ex ſaluia
ſub fimo putrefacta dum Sol & Luna ſecundam Leonis faciem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

occuparent/eundēq; gradū ibi tenerent/generabant auem merulę
imilem:ſerpentina cauda:eamq; redactam in cinerem ifundebāt
ſampadi. Vnde domus ſtatim plena ſerpentibus uidebatur. Hoc
lautem tanquā uanum & ſaluti noxium procul effugiendum. Te
nenda tamen ſpecies neceſſaria/ cum aſtrologia copulans medici
nam. Siquis autē pertinax ulterius inſtet/morem huic ira gerito
Guiciardine:ut ne legat hæc noſtra/nec intelligat/nec meminerit/
nec utatur homo/ſi homo eſt/tanto beneficio prorſus indignus.
Multa ſunt pręterea quæ tu aduerſus ingratam ignorantiam in
medium afferre tuo ingenio poteris. Quid nam agis & tu ſtre
nue Soderine noſter? Tolerabis ne ſuperſtitioſos cęcoſq; neſcio
quos futuroſ/qui uitam in animalibus:uel abiectiſſimis:herbiſq;
uiliſſimis manifeſtam uident. In cęlo/in mundo non uident. Iam
uero ſi homunciones iſti uitam minimis concedunt mundi parti
culis/quę tandem demētia eſt? Quæ inuidia? Nec noſſe/nec uelle
rorum uiuere in quo uiuimus/& mouemur & ſumus. Quod qui
dem canit Aratus: Iouem manifeſte ſignificans cōmunem corpo
ris mundani uitam. Peroportune nunc in hæc Arati uerba neſcio
quomodo uideor incidiſſe. Memini Lucam euangeliſtam:memi
ni Paulum apoſtolum his uerbis libenter uti. In quibus mūdi ui
tam ſapientes illi nō horrent. At uero ſuperſtitioſus quidam his
obiiciet non facile conuinci ex uerbis eiuſmodi Paulum aſſenti
ri/mundum habere animam: Sed tantū ſubeſſe deo:ac nos ī hoc
ipſo Deo uiuere. Eſto igitur. Ne nominemus in mundo quando
non placet animam. Nomen anima ſit prophānum. Licebit ne ſal
tem uitam qualēcunq; dicere? Quam Deus ipſe mūdi faber huic
operi ſuo tam fęliciter abſoluto clementer inſpirer. Quandoqui
dem erga uiliſſima quęq; uiuentia non eſt auarus/Et quotidie p
cęlum q̄plurimis quæ ſunt in eo largiſſime pręſtat uitā. Dic ama
bo nō ne uides boues & aſinos/o bos/o aſine/ qui tactu quodā
ex ſe uiuentia generāt eſſe uiuos? Si ergo hæc pręterea/ex ſe uiua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

quædam aſpectu etiam generarent/an non multo magis hæc ui
uere iudicares?ſi quod modo ipſe iudicium/ſi quã uitam habes.
Cęlum terræ maritus non tangit (ut cõmunis eſt opinio) terram.
Cum uxore non coit:ſed ſolis ſyderum ſuorum quaſi oculorum
radiis undiq; luſtrat uxorem:luſtrãdo fęcundat/procreatq; uiuẽ
tia. Num ergo uitam uel intuẽdo largiens ipſum in ſe propriam
nullam habet uitã?Et quod dedit aut ſtrutho uitam aſpectumq;
uiuificum:longe eſt hoc ipſo deterius. His tandem adductis in
medium/niſi perſuaſeris ſuperſtitioſum iſtum mittito ſemiuiuũ:
immo uero non uiuum. Proinde ut pluribus cauſam noſtrã pa
tronis agamus/addito Petro mi Nere Amphionem illum noſtrũ
Lãdinum Chriſtophorum oratorem pariter & poetam. Ille noſter
Amphion ſuauitate mira celeriter lapidea hoſtiũ noſtrorum cor
da demolliet. Tu uero Guiciardine cariſſime compater/ito nũc/
ito alacer/Politianum Herculem accerſito. Hercules quõdam ubi
periculoſius certandum foret/uocitabat Iolaum: Tu nunc ſimi
liter Herculem. Noſti profecto quot barbara monſtra latium iam
deuaſtantia Politianus Hercules inuaſerit/laceraverit/intereme
rit/q; acriter expugnet paſſim. Quã tuto propugnet. Hic ergo uel
centum hydrę capita noſtris liberis minitantia ſtatim confundet
claua/flammiſq; cõburet. Eia mi dulciſſime Soderine: Surge age/
Picum ſalutato Phoebeũ. Hũc ego ſępe Phoebum appello meũ.
Ille me Dionyſium uicißim arq; liberũ. Fratres ergo ſumus. Nun
tia Phoebo meo/uenenoſum contra nos pythonẽ/ex palude iam
iam emergentem. Tendat arcum/obſecra precor. Confeſtim ſpicu
la iaculetur. Intendet ille protinus/ſcio quid loquar: uenenumq;
totum ſemel una nece necabit. Valete iam fęliciter amantiſſimi
fratres mei/non ualitudine tantum fęlici: Sed ipſa etiam fęlicita
te digni. Liberorumq; meorum in lucem iam prodeuntium uali
tudinem fęlicitatemq; curate. xv. Septembris. M.ccccl xxxviiii.
In agro Caregio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Quod neceſſaria ſit ad uitam ſecuritas & tranquillitas animi.

MARSILIVS Ficinus Dilectiſſimis in ueritatis uenatione fratribus Bernardo Caniſiano/ Iohanni Canacio/ Amerigo Curſino Salutem. Cum primis hic in uerbis uenationem quandam inſtituiſſemus/ merito forſan canes ſtatim adhibuimus & curſores. Apte quidem philoſophātes appellauimus uenatores/ anhela ſemper ueritatis indagine laborantes. Num etiam apte canes? Aptiſſime inquit in Republica Socrates. Philoſophātes enim uel legitimi ſunt uel ſpurii. Ambo canes. Illi quidem ueritatem ipſam ſagaciter inueſtigāt/ mordicus inuentā tenent. Hi uero pro opinione latrant/ mordent/ lacerant. Tantum profecto canes inter philoſophos ſibi uendicant/ ut nō ſolum ſe ipſos i ſectam aliquam inſeruerint: ſed etiam ſectam ipſi ſuam nomine Cynicam quandoq; confecerint. Habet quinetiam ſuos achademia canes. Huc ergo uos ſagaces achademię canes: huc uos uelociſſimi curſores aduoco. Tris enim eſtis. Tres ergo nūc meos precor defēdite liberos adhuc teneriores/ inter lupos (ut uereor) e ueſtigio prodituros. Currite iquam alacres: negocia enim nunc uobis optata mādo/ non curas. Georgium Benignū Saluiatum cognoſcitis meum: Qui ueritatem illam p cuius nunc uos ueſtigia paſſim uenādo diſcurritis/ iādiu eſt ſagaciter aſſecutus. Qui & fratres ſuos Solis inſtar/ maior ipſe/ minores illuſtrat. Huic igitur/ ſi quem luporum ululatum audieritis/ nuntiate. Fortiſſimus ille Georgius omnes facile fugabit lupos/ qui & uaſtum draconem quandoq; tranſfixit. Ille me igitur/ ille ſollicitudine ſimul & uos cura leuabit. Soler enim inter uos aliquis/ & qdē iam ſępius dicere: nihil ad uitā ſalubrius experiri/ q̄ magna cū ſecuritate tēpora deglutire. Cęteri uero dicēti ꝓtinus arridere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Sed dic age Canaci quid nam hoc tuũ est toties repetitum? Tem
pora deuorare? Quid denique tibi uis? Non esse inquies, sed bi
bere potius. Non mandere, uel conterere: sed faucibus plenis in
gurgitare. Siquidem tempus ipsum natura quædam est liquens,
(ut ita dixerim) atque labilis. Liquentium uero hęc est conditio:
ut si cohibeas in angustum, subito perdas. Diffluũt enim coacta
celeriterq; diffugiunt. Si aquam spõgiæ imbibitam forte compres
seris, exprimes eam, statimq; disperges. Si latius hanc tenueris, re
tinebis. Multo magis aerem, ignemq;, & ętherem. Hinc apud poe
tas Frustra contendunt, qui ampla diuorum manium ue simula
cra ulnis capescere moliuntur. Late admodum accipiẽda sunt la
tissima. Liquentia & amplissima sunt amplissime possidẽda. Tũc
certe grauiter nos premit angustia, quando animum ipsum mo
tumq; eius naturaliter amplum redigimus ĩ angustum. Quicũq;
studia negociaq; pensitant examussim: & in minima quæq; semp
exactissimæ deferunt: uitam interea suam, heu suam uitam clam
miseri conterunt. Recte igitur Pythagoras prędecepisse uidetur. Ca
ue ne quando in angustum forte cohibearis, nihil cęlo amplius.
Nihil est uitalius. Angustissima uicissim terra uitam habet ĩ mun
do q̃minimam. Deniq; si cęlo temporeq; uiuimus, q̃ro hęc latius
absorbemus, tãto uiuimus & diutius. Viuite ergo lati ab angu
stia procul o amici. Viuite lęti. Lętitia cęlum uos creauit sua. Quã
suo quodã risu idest dilatatione, motu, splendore declarat: quasi
gestiens. Lætitia cęlum uos seruabit uestra. Ergo quotidie impręs
sens uiuite læti. Nã sollicitudo præsentium, rapit uobis prędens:
præripitq; futurum. Curiositas futurorum celeriter in præteritum
uos traducit. Iterum igitur precor, atq; iterum, uiuite læti. Nã fa
ta sinunt: dum securi uiuitis. Sed ut reuera sine cura uiuatis, ne
unam quidem hanc curam sũmite: qua solliciti curetis unquam:
qua potissimum diligentia curas effugiatis. Vna enim cura hæc
mortalibus heu miseris omni cura cor urit. Negligite igitur dili

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

gentiam. Negligentiam uero diligite. Atq; hãc etiam negligenter. Quoad licet uobis inq̃/ atq; decet. Hæc aũt non tam ut ſacerdos amici mãdo uobis/ q̃ ut medicus. Nam abſq; hac una tanq̃ medicinarum omnium uita medicinæ omnes ad uitam producendam adhibitę/ moriuntur.
XVI. Septembris. M. cccclxxxviiii. In agro Caregio.

Amerigus Corſinus

De triplici uita quem tu Ficine libellum
Compoſitum/ in lucem mittere docte paras?
Imprimere hunc doctus: gratuſq; Valorius ultro
Curauit/ doctis pabula grata uiris.
Tresq; Petri: biniq; Canes: Curſorq; Amerigus
Contendent morſus pellere quiſq; feros.

Impreſſit ex archetypo Antonius Miſchominus
Florentiæ Anno Salutis. M. CCCCLXXXIX
Tertio Nonas Decembr.

Olim Georgij Antonij Vespucij lib: / 1490

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

REGISTRVM

a
Prohemium
DE CVRA
ſed utinam
ad interna
atra bilis
b
q̃uis raro
ſtor. Nihil
paulatim
Si aduerſus
re cõdito
c
occupãs
Prohemiũ
factione
hinc quidẽ
Sed ſubſtantiã
d
conditi
defectu
reuiteſcat
ra uiteſq;
i liliũ

e
De medicinis
expellendi
Ariſtoteles
multa cõtingẽs
f
Prohemium
quas & ego
dona dũtaxat
uidelicet
quiſque
g
Iouem randẽ
atq; Veneré
in eodem minuto
ſtellę quam
gium. Atq;
h
Voluptatem
eius acumen
Mercurii cum
herba ſacerdotis
De uirtute

i
& Aſtrologum
prẹſtantior
inchoatam ibi
tur. Figurę
do aliquo
k
præſertim ſi
inq̃ intimũ
paret q̃ odor
res. Sextum
tum conceptione
l
deſinis aſaduertas
eſſe. Sed Saturnium
rem cẹleſtia
bona oportune
m
Surge poſt
quædam
Sed die

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

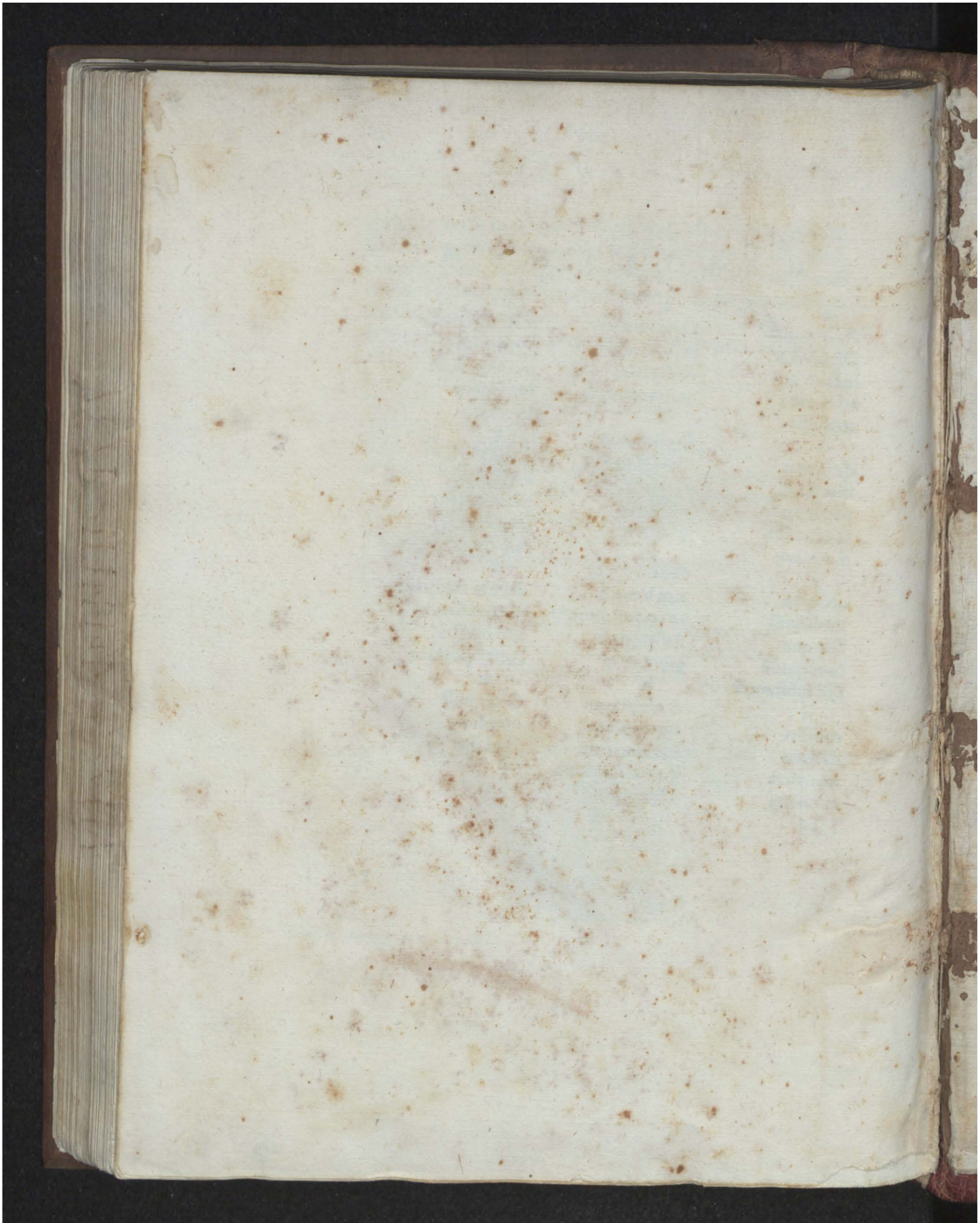

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.6.18